

T.C.
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM OKULLARINDAKİ BİTİŞİK EĞİK
YAZI UYGULAMALARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Hatice COŞKUN

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Eyyup COŞKUN

Hatay-2011

ONAY

HATİCE COŞKUN tarafından hazırlanan “**İLKÖĞRETİM OKULLARINDAKİ BİTİŞİK EĞİK YAZI UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**” adlı bu çalışma jüri tarafından lisansüstü öğretim yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği / oyçokluğu ile **TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALINDA YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

17/ 06 /2011

Jüri Üyeleri	İmza
Doç. Dr. Eyyup COŞKUN (Başkan)	
Yrd. Doç. Dr. Muamber YILMAZ (Üye)	
Yrd. Doç. Dr. Bilginer ONAN (Üye)	

Hatice Coşkun tarafından hazırlanan “**İlköğretim Okullarındaki Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarının Değerlendirilmesi**” adlı tez çalışmasının yukarıda imzaları bulunan jüri üyelerince kabul edildiğini **onaylarım.**

Doç. Dr. Yakup BULUT

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Çalışmanın **1. Bölüm**'ünde araştırmanın gerekçelerini ortaya koyan “Problem Durumu”, “Amaç” ve “Alt Amaçlara” yer verilmiştir. Ayrıca çalışmanın temel kavramı olan yazı ve insan hayatındaki rolü üzerinde durulmuştur.

2. ve 3. Bölüm'de Cumhuriyet dönemi Türkçe öğretim programlarında yazı öğretimi, ses temelli cümle yöntemi, yazı türleri, bitişik eğik yazı, bitişik eğik yazı öğretimi süreci, bitişik eğik yazıya etki eden unsurlar, bitişik eğik yazıda okul öncesi eğitim sürecinin, öğretmenin, ailenin rolü ve öğretmen eğitimi konularına değinilmiş, bitişik eğik yazıyla ilgili olarak yapılan araştırma sonuçları ortaya konmuştur.

Çalışmanın **4. Bölümü** olan “**Yöntem**” bölümünde “Araştırma Modeli”, “Evren”, “Örnekleme”, “Veri Toplama Araçları ve Geliştirilmesi”, “Ölçme Araçlarının Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması” ve “Veri Çözümleme Teknikleri” detaylı bir biçimde anlatılmıştır.

5. Bölüm'de araştırmada ulaşılan “**Bulgular**” ortaya konulmaktadır. Bu bölümde ilköğretim okullarında görev yapan sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin, 3, 5, 6. ve 8. sınıf öğrencilerinin ve bu öğrencilerin velilerin bitişik eğik yazı ve bitişik eğik yazı uygulamalarına ilişkin görüşleri detaylı olarak ortaya konmaya çalışılmıştır. Ayrıca araştırmada öğretmen ve öğrencilere yazdırılan dikte metinleri Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı aracılığıyla değerlendirilmiş, öğretmenlerin puanları branşlara göre, öğrencilerin puanları ise sınıf ve cinsiyete göre değerlendirilmiş ve sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur. Buna ek olarak yapılan sınıf gözlemleri ve doküman analizi sonuçları açıklanmıştır.

6. Bölümü'nde öncelikle araştırmada ulaşılan sonuçlar benzer içerikli araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılarak değerlendirilmiş, daha sonra elde edilen bulgulardan yola çıkılarak programa, ders kitaplarına, öğretmen yetiştiren kurumlara ve eğitim teftişlerine, öğretmenlere ve velilere yönelik öneriler dile getirilmiştir.

Çalışmamın her aşamasında bilgi ve tecrübesini benimle paylaşan, bana yol gösteren, karşılaştığım zorluklarla mücadele etmemde bana destek olan ve öğrencisi olmaktan onur duyduğum çok değerli danışmanım Doç. Dr. Eyyup Coşkun'a sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Mesleki ve kişisel yaşamımda örnek aldığım ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Hüseyin GÜFTA'ya, ölçek geliştirme sürecinde görüşlerinden yararlandığım Türkçe Eğitimi bölümünden değerli uzmanlar Yrd. Doç. Dr. Bilginer ONAN, Yrd. Doç. Dr. Ahmet BALCI, Yrd. Doç. Dr. Mehmet TEMİZKAN'a, Eğitim Bilimleri bölümünden Yrd. Doç. Dr. Bayram ÖZER'e ve İlköğretim bölümünden Yrd. Doç. Dr. Muammer YILMAZ'a, ayrıca Türkçe Eğitimi bölümünden hocalarım Doç. Dr. Jale ÖZTÜRK ve Yrd. Doç. Dr. Bülent ARI'ya teşekkür ediyorum.

Ayrıca hayatım boyunca beni hiç yalnız bırakmayan, sevgilerini ve desteklerini esirgemeyen, bir ferdi olmaktan onur duyduğum, başta babam ve annem olmak üzere çok değerli **AİLEM**'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Hatice COŞKUN

İLKÖĞRETİM OKULLARINDAKİ BİTİŞİK EĞİK YAZI UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Hatice COŞKUN

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2011

Danışman: Doç. Dr. Eyyup COŞKUN

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarındaki bitişik eğik yazı uygulamalarının değerlendirilmesidir. Araştırmanın evreni Hatay il merkezindeki ilköğretim okullarında öğrenim gören 3, 5, 6 ve 8. sınıf öğretmen, öğrenci ve bu öğrencilerin velileridir. Araştırma örnekleminde tabakalı tesadüfi küme örnekleme yöntemiyle belirlenen 40 öğretmen (24 sınıf öğretmeni; 16 Türkçe öğretmeni), 400 öğrenci ve 20 veli yer almıştır.

Araştırmada öğretmen ve öğrencilerin bitişik eğik yazı konusundaki yeterlikleri, bitişik eğik yazı uygulamalarına ilişkin görüşleri, sınıf içi uygulamalar ile velilerin bitişik eğik yazı öğretimine yaklaşımları araştırmacı tarafından geliştirilen Dikte Metni, Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı, Öğretmen Görüşme Formu, Öğrenci Görüşme Formu, Veli Görüşme Formu, Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu, Doküman Analizi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Araştırmada 5'li dereceli puanlama anahtarına göre yapılan puanlamada Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazıda başarı ortalamaları 3.01; sınıf öğretmenlerinin başarı ortalamaları 3.12; 3. sınıf öğrencilerinin başarı ortalamaları 2.20; 5. sınıf öğrencilerinin başarı ortalamaları 2.77; 6. sınıf öğrencilerinin başarı ortalamaları 3.20; 8. sınıf öğrencilerinin başarı ortalamaları 2.38 olarak bulunmuştur. Yazı eğikliği hariç bitişik eğik yazı puanlamasındaki tüm boyutlarda ve toplamda 3. sınıftan 6. sınıfa doğru başarı düzeyinin düzenli olarak arttığı fakat 8. sınıfta belirgin olarak düştüğü tespit edilmiştir. 8. sınıflardaki düşüşün temel sebebi, bu öğrencilerin eğitim hayatlarının ilk iki yılında dik temel yazı ile öğrenim görmeleridir.

Öğrencilerin bitişik eğik yazı başarılarında sınıf düzeylerine göre anlamlı fark bulunmuştur. Bu fark, 3. sınıflarla 5 ve 6. sınıflar; 5 sınıflarla 6. sınıflar; 6. sınıflarla 8. sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır. Araştırmada cinsiyete göre bitişik eğik yazı başarısında 3. sınıf öğrencilerinde anlamlı fark bulunmazken, 5, 6 ve 8. sınıf öğrencilerinde kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Toplamda kız öğrencilerin ortalaması 3.0 iken erkek öğrencilerin ortalaması 2.25'tir.

Yapılan sınıf gözlemlerine göre öğretmen ve öğrenciler sınıf tahtasında birinci kademedede çoğunlukla bitişik eğik yazı, ikinci kademedede ise dik temel yazı kullanmaktadır. Öğrencilere ait materyallerde kullanılan yazı türü birinci kademedede bitişik eğik yazı, ikinci kademedede dik temel yazıdır. Dokümanları incelenen öğrencilerin tamamı dikkate alındığında bitişik eğik yazı kullanımının % 54.5, dik temel yazı kullanımının % 27.5, hem bitişik eğik yazı hem de dik temel yazı kullanımının ise %18 olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerle yapılan görüşme sonuçlarına göre bitişik eğik yazı uygulamalarında sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretmenlerine oranla daha dikkatli oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin çoğunun bitişik eğik yazıyla ilgili olarak eğitim almadıkları, eğitim alanların ise bu eğitimleri kapsam ve yeterlik yönünden eksik buldukları görülmektedir. Öğretmenler çoğunlukla öğrencilerin bitişik eğik yazıyı daha hızlı fakat okunaksız yazdığı düşüncesindedir. Çoğu öğretmen öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmalarını gerekli görmemektedir. Öğretmenlerin belirttiğine göre öğrenciler büyük harflerden en çok "F, J, K, V"; küçük harflerden de en çok "f, k, r, s" harflerini yazarken zorlanmaktadır.

Öğrencilerle yapılan görüşme sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin tahtada bitişik eğik yazıyı kullandıkları ve öğrencilerden de kullanmalarını istedikleri fakat Türkçe öğretmenlerinin bu konuda hassas davranmadıkları belirlenmiştir. Birinci kademedeki öğrencilerin bitişik eğik yazıyı ikinci kademedekilerin de dik temel yazıyı kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Öğrenciler büyük harflerden "J, F, K, S"; küçük harflerden de en çok "j" harfini yazarken zorlandıklarını belirtmiştir.

Velilerle yapılan görüşme sonuçlarında ise velilerin ilköğretim okullarında dik temel yazı kullanılması gerektiğini düşündükleri görülmüştür. Velilerin belirttiğine göre çocukları dik temel yazıda bitişik eğik yazıya göre daha başarılıdır. Bitişik eğik yazı konusunda kendini yeterli görmeyen veliler çocuklarına yardım edemediklerini dile getirmişlerdir.

ANAHTAR KELİMELER

Yazı, Bitişik Eğik Yazı, Ses Temelli Cümle Yöntemi, Yazma Eğitimi, Öğretmen, Öğrenci, Türkçe Öğretim Programları

**AN EVALUTAION OF CURSIVE ITALIC HANDWRITING
APPLICATIONS IN PRIMARY SCHOOLS**

Hatice COŞKUN

The Department of Turkish Education, Master's Thesis, 2011

Advisor: Assoc.Prof.Dr.Eyyup COŞKUN

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate cursive italic handwriting applications in primary schools. The population of the study consisted of teachers, students who were enrolled in 3, 5, 6. and 8. grade in primary schools in Hatay province of Turkey and the parents of these students. Sampling of the study consisted of a total of 40 teachers (24 primary school teachers, 16 Turkish teachers), 400 students and 20 parents who were determined according to stratified random cluster sampling method.

Dictation Text, Cursive Italic Handwriting Analytical Scoring Key, Teacher Interview Form, Student Interview Form, Parent Interview Form, Cursive Italic Handwriting Classroom Observation Form and Document Analysis developed by the researcher were used to evaluate the competencies and views of the teachers and students about cursive italic handwriting, classroom applications and the approaches of the parents towards cursive italic handwriting.

According to the scoring conducted based on 5-item scoring key, average scores of Turkish teachers, primary school teachers, 3. grade students, 5. grade students, 6. grade students and 8. grade students in cursive italic handwriting were found to be 3.01, 3.12, 2.20, 2.77, 3.20 and 2.38 respectively. It was found that, excluding italic handwriting, achievement level regularly increased from 3. grade to 6. grade in all dimensions of cursive italic handwriting and in total; however it significantly decreased in 8.grade. The main reason for the decrease of achievement in 8. grade was that these students were taught using manuscript handwriting during the first two years of their academic lives.

The achievements of the students in cursive italic handwriting significantly varied according to class levels. This difference was observed among 3. grade and 5. grade and 6. grade; 5. grade and 6. grade; 6. grade and 8. grade. While there was no

significant difference in 3. grade students according to gender; it was found that there was a significant difference in favor of female students in 5., 6. and 8. grades. It was found that there was a significant difference among primary school students in favor of female students. In total, average scores of female students was 3.0; while the average scores of male students was 2.25.

Classroom observations indicated that the teachers and students mostly used cursive italic handwriting on the board in the primary school, while they used manuscript handwriting in the secondary school. The materials of the students contained cursive italic handwriting in the primary school and manuscript handwriting in the secondary school. Considering all of the students whose documents were analyzed, it was observed that 54.5% of the students used cursive italic handwriting; 27.5 % used manuscript handwriting while 18 % used both cursive italic handwriting and manuscript handwriting.

According to the interviews conducted with the teachers, primary school teachers paid more attention in cursive italic handwriting applications than Turkish students. It was observed that the majority of the teachers did not receive education on cursive italic handwriting and the ones who received education found these educations incomplete in terms of scope and competency. There is a common belief among the teachers that the students write faster using cursive italic handwriting however in a less legible manner. Most of the teachers did not believe that the students should use cursive italic handwriting. The teachers reported that the students experienced difficulty in writing “F,J,K,V” the most in upper case letters and “f, k, r, s” the most in lower case letters.

According to the interviews with the students, primary school teachers used cursive italic handwriting on the board and asked the students to use the same; while Turkish teachers were not sensitive in using cursive italic handwriting. It was observed that while the students in the primary school preferred to use cursive italic handwriting, the students in secondary school preferred to use manuscript handwriting. The students reported that they experienced difficulty in writing “J, F, K, S” the most in upper case letters and “j” the most in lower case letters.

The interviews with the parents revealed that the parents believed that manuscript handwriting should be used in primary schools. The parents reported that

their children were more successful in manuscript handwriting when compared to cursive italic handwriting. The parents who found themselves incompetent in cursive italic handwriting reported that they could not help their children.

KEY WORDS

Writing, Cursive Italic Handwriting, Sound Based Sentence Method, Writing Education, Teacher, Student, Turkish Teaching Programs

İÇİNDEKİLER**sayfa**

ÖN SÖZ	i
ÖZET VE ANAHTAR KELİMELELER	iii
ABSTRACT AND KEYWORDS	v
TABLolar LİSTESİ	xii
KISALTMALAR	ix

BİRİNCİ BÖLÜM**GİRİŞ**

1.1. Problem durumu	1
1.2.Araştırmanın Önemi	3
1.3.Amaç	4
1.3.1. Alt Amaçlar	4

İKİNCİ BÖLÜM**CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA YAZI
ÖĞRETİMİ**

2. Cumhuriyet Dönemi Türkçe Öğretim Programlarında Yazı Öğretimi	5
2.1. İlköğretim Birinci Kademe Türkçe Öğretim Programlarında Yazı Öğretimi	6
2.2. İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Öğretim Programlarında Yazı Öğretimi	10
2.3. 1981 İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı ve Yazı Öğretimi	11

2.4	İlköğretim Okulu Türkçe Eğitimi Yazı Programı (1997)	11
2.5	2005 İlköğretim Türkçe Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)	12
2.6	İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı	15
2.7	İlköğretim Okullarında Bitişik Eğik Yazı Öğretiminin Zorunluluğu	15

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SES TEMELLİ CÜMLE YÖNTEMİ ve BİTİŞİK EĞİK YAZI ÖĞRETİMİ

3.1.	Ses Temelli Cümle Yöntemi	17
3.1.1.	Ses Temelli Cümle Yönteminin Özellikleri	20
3.1.2	Ses Temelli Cümle Yönteminin İlkeleri	22
3.1.3	Ses Temelli Cümle Yönteminin Aşamaları	22
3.1.3.1.	İlk Okuma-Yazmaya Hazırlık	23
3.1.3.2.	İlk Okuma-Yazmaya Başlama ve İlerleme	23
3.1.2.1.	Sesi Hissetme ve Tanıma	23
3.1.2.2.	Sesi Okuma ve Yazma	23
3.1.2.3.	Heceler, Kelimeler ve Cümleler Oluşturma	24
3.1.3.3.	Metin Oluşturma	24
3.1.3.4.	Okur Yazarlığa Ulaşma	24
3.2.	Yazı Türleri ve Bitişik Eğik Yazı	25
3.2.1.	Bitişik Eğik Yazı	30
3.2.2.	Bitişik Eğik Yazı Öğretimi Süreci	34
3.2.3.	Bitişik Eğik Yazı Yazma Kuralları	38
3.2.4.	Bitişik Eğik Yazının Yararları	39
3.2.5.	Bitişik Eğik Yazı ile Yazmaya Etki Eden Unsurlar	41
3.2.5.1.	Oturuş	41

3.2.5.2. Kas Gelişimi	42
3.2.5.3. Yönler	42
3.2.5.4. El Tercihi	43
3.2.5.5. Boşluklar	44
3.2.5.6. Kalem Tutma	44
3.2.5.7. Kağıdın Konumu	44
3.2.5.8. Çizgi Takibi	45
3.2.6. Bitişik Eğik Yazıda Ölçme ve Değerlendirme	45
3.2.7. Bitişik Eğik Yazının Öğretiminde Okul Öncesi Eğitimin Rolü	47
3.2.8. Bitişik Eğik Yazıda Öğretmenin Rolü	49
3.2.9. Bitişik Eğik Yazıda Velilerin Rolü	52
3.2.10. Bitişik Eğik Yazı ve Öğretmen Eğitimi	53
3.2.11. Bitişik Eğik Yazı ile İlgili Yapılan Araştırmalar	56

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

4.1. Araştırma Modeli	68
4.2. Evren	68
4.3. Örneklem	68
4.4. Veri Toplama Araçları ve Geliştirilmesi	71
4.4.1. Öğretmen Görüşme Formu	71
4.4.2. Öğrenci Görüşme Formu	72
4.4.3. Veli Görüşme Formu	73
4.4.4. Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu	74
4.4.5. Dikte Metni	75
4.4.6. Doküman Analizi	75
4.4.7. Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı	75
4.5. Ölçme Araçlarının Geçerlik Çalışması	76
4.6. Ölçme Araçlarının Güvenirlik Çalışması	

4.6.1.Öğretmen Görüşme Formu	77
4.6.2. Öğrenci Görüşme Formu	77
4.6.3. Veli Görüşme Formu	78
4.6.4. Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı	78
4.7. Veri Çözümleme Teknikleri	80

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR

5.1. Sınıf ve Türkçe Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeyleri	82
5.2. İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeyleri	83
5.3. Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu	93
5.4. Doküman Analizi	95
5.5. Öğretmen Görüşme Formu Aracılığıyla Elde Edilen Bulgular	102
5.5.1.Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Görüşleri	102
5.5.2.Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı ve Dik Temel Yazının Karşılaştırılmasına İlişkin Görüşleri	108
5.5.3. Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarının Değerlendirilmesine İlişkin Görüşleri	114
5.6. Öğrenci Görüşme Formu Aracılığıyla Elde Edilen Bulgular	123
5.7. Veli Görüşme Formu Aracılığıyla Elde Edilen Bulgular	127

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç ve Tartışma	130
6.1.1. Sınıf ve Türkçe Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi	130

6.1.2. İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi	131
6.1.3. Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formunun Değerlendirilmesi	134
6.1.4. Öğrencilere Ait Doküman Analizi Sonuçlarının Değerlendirilmesi	135
6.1.5. Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi	135
6.1.6. Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı ve Dik Temel Yazının Karşılaştırılmasına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi	137
6.1.7. Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi	139
6.1.8. Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi	143
6.1.9. Velilerin Bitişik Eğik Yazı Konusundaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi	145
6.2. Öneriler	146
6.2.1. Öğretim Programlarına Yönelik Öneriler	147
6.2.2. Ders Kitaplarına Yönelik Öneriler	148
6.2.3. Öğretmen Yetiştiren Kurumlar ve Eğitim Teftişlerine Yönelik Öneriler	149
6.2.4. Öğretmenlere Yönelik Öneriler	150
6.2.5. Velilere Yönelik Öneriler	152
6.2.6. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	152
KAYNAKÇA	154

EKLER	163
Ek-1: Öğretmen Görüşme Formu	163
Ek-2: Öğrenci Görüşme Formu	167
Ek-3: Veli Görüşme Formu	169
Ek-4: Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu	170
Ek-5: Dikte Metni	171
Ek-6: Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı	174
Ek-7: Dikte Metni Yazan Öğretmenlere Ait Yazı Örnekleri	175
Ek-8: Dikte Metni Yazan Öğrencilere Ait Yazı Örnekler	178
Ek-9: 09.02.2011 Tarihli Genelge	186
Ek-10: Araştırma İzin Belgesi	187

TABLolar LİSTESİ		<u>Sayfa</u>
Tablo 1:	2005 Türkçe Öğretim Programında (1-5. Sınıflar) bitişik eğik Yazı ile İlgili Kazanımlar	12
Tablo 2:	Bitişik Eğik Yazı ile Yazı Öğretiminde Ses Grupları	22
Tablo 3:	Ölçme Araçlarının Uygulandığı Örneklem Gruplarına İlişkin Bilgiler	69
Tablo 4:	Yapılandırılmış Görüşme Yapılan Öğretmenlere İlişkin Bilgiler	69
Tablo 5:	Yapılandırılmış Görüşme Yapılan Öğrencilere İlişkin Bilgiler	70
Tablo 6:	Yapılandırılmış Görüşme Yapılan Velilere İlişkin Bilgiler	70
Tablo 7:	Araştırma Amaçları ve Kullanılan Ölçme Araçları	71
Tablo 8:	İlköğretim Sınıf ve Türkçe Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Ortalamaları	82
Tablo 9:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harf Başlangıçlarını Doğru Yapma Düzeyleri	83
Tablo 10:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harfler Arası Bağlantıyı Doğru Yapma Düzeyleri	83
Tablo 11:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harflerin Bitiş Nöktalarını Doğru Yapma Düzeyleri	84
Tablo 12:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harfleri Uygun Yükseklikte Yapma Düzeyleri	84
Tablo 13:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harfleri Uygun Genişlikte Yapma Düzeyleri	84
Tablo 14:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harfler Arasında Uygun Boşluk Bırakma Düzeyleri	85
Tablo 15:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Noktalı Harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) Doğru Yazma Düzeyleri	85
Tablo 16:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Çizgili Harfleri (f, ğ, t, z) Doğru Yazma Düzeyleri	85
Tablo 17:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Kelimeler Arasında Uygun Boşluk Bırakma Düzeyleri	86
Tablo 18:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yazı Boyunca	86

	Eğikliği Koruma Düzeyleri	
Tablo 19:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Sınıflar Düzeyindeki Toplam Puan Aralıkları	87
Tablo 20:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Ortalamaları	87
Tablo 21:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıdaki Başarılarının Sınıf Düzeylerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	89
Tablo 22:	İlköğretim 3. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Başarılarına İlişkin t testi Sonuçları	91
Tablo 23:	İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Başarılarına İlişkin t testi Sonuçları	91
Tablo 24:	İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Başarılarına İlişkin t testi Sonuçları	91
Tablo 25:	İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Başarılarına İlişkin t testi Sonuçları	92
Tablo 26:	İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıdaki Başarılarına İlişkin t Testi Sonuçları	92
Tablo 27:	Öğretmen ve Öğrencilerin Sınıf Tahtasında Kullandıkları Yazı Türü	93
Tablo 28:	Sınıf Panolarında Yer Alan Öğrenci Yazılarının Türü	94
Tablo 29:	İlköğretim Öğrencilerinin Türkçe dersi Materyallerinde Kullandıkları Yazı Türü	96
Tablo 30:	Öğretmenlerin Sınıf Tahtasında ve Bireysel Yazışmalarında Kullandıkları Yazı Türü	103
Tablo 31:	Öğretmenlere Göre Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazıda En Çok Zorlandıkları Harfler	119
Tablo 32:	Öğrencilere Göre Bitişik Eğik Yazı Yazarken Zorlandıkları Harfler	126

KISALTMALAR LİSTESİ

BEY:	Bitişik Eğik Yazı
DTY:	Dik Temel Yazı
STCY:	Ses Temelli Cümle Yöntemi

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1. Giriş

Bu bölümde, araştırmanın dayanağını oluşturan temel kuramsal bilgilere, araştırmanın amacına ve alt amaçlarına, niçin böyle bir araştırmaya ihtiyaç duyulduğuna dair açıklamalara yer verilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Yazı, sözlü olarak üretilen dilin insanın iletişim ihtiyacını karşılamak üzere anlamlı şekillere büründürülmesi sonucu oluşan bir yapıdır. Türkçe Sözlük'te (TDK, 2005) "*Düşüncenin belli işaretlerle tespit edilmesi, yazma işi. Düşünceyi tespite yarayan işaretler düzeni, alfabe. Harfleri yazma biçimi. Herhangi bir harf düzeninde biçim ve sanat bakımından özellik gösteren tür. Anlam, sanat veya biçim bakımından yazılan şey, makale.*" olarak tanımlanan yazının en önemli işlevi aktarımdır. Yazma, düşüncelerimizi ifade edebilmek için gerekli sembol ve işaretleri motorsal olarak üretebilmektir (Akyol, 2005: 47). Güneş'e (2007) göre beyinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya dökülmesi işlemi olan yazının işlevi bilgi verme ve bakış açısı oluşturmaktır. Yazma süreci zihinde başlar ve düşüncelerin yazıya dökülmesiyle tamamlanır. Bir anlamda yazı, alfabe vasıtasıyla konuşma dilini görsel olarak algılanabilecek bir mekâna indirgemıştır (Onan, 2005).

Yazının ince kas hareketlerini farklı ve koordineli bir biçimde görsellikle birlikte kullanmayı gerektiren ve beynin ele mesaj göndererek dönütünü alabileceği zamandan daha hızlı fakat düşünmekten ve konuşmaktan çok daha yavaş gerçekleşen bir eylem olduğunu belirten Artut ve Demir (2004: 3) yazma eyleminin bireyin yaşına, deneyimine ve amacına göre; fiziksel, dil bilimsel ve sosyal süreçlerin kendi içinde farklı şekillerde gelişimine etki eden önemli bir etkinlik olduğu görüşündedir. İnsan yazıyı kendi ihtiyaçları doğrultusunda kullanır ve geliştirir. Çünkü birey kendi gelişimi ölçüsünde ve kendi kültüründe var olan yazıya hakimdir.

İnsanın çevresi ile iletişim ve etkileşim hâlinde olması onun en temel özelliklerinden biri olan sosyal varlık olmasının bir sonucudur. Çevresinde bulunan

diğer insanlarla iletişimini farklı yollarla gerçekleştiren insan için iletişim yollarından biri de yazıdır (Duran, 2009: 2). İnsan bu iletişim aracını hiçbir zorlanma yaşamadan ihtiyaçları doğrultusunda kullanmaktadır. Vygotsky'e (1998) göre yazı yazma, bilinçli bir çaba ve çocuğun bilerek çözümleyici bir eyleme girişmesini gerektirir (Akt. Tiryaki, 2011: 6).

Yazır'a (1981) göre yazı, bir canlı organizma gibi doğarak var olan, çoğalan, devam ederken olgunlaşan zamanla da ömrünü tamamlayıp yok olan, "insanlığın ortak beynidir." (akt. Duran, 2009: 3). Çünkü yazı toplumların onu kullanmadığı zaman diliminde yaşar ve o yazıyı kullanan bir tek insan kalmayınca yok olur. Tıpkı insanlar gibi yazı da bir yaşam süreci geçirir.

Başaran ve Karatay (2005) yazının, sözlü iletişimin mümkün olmadığı durum ve zamanlarda iletişimi kolaylaştırma, bilgi akışını sağlama, gelecekte var olma, yarınlarda yaşama kaygısı ve ihtiyacının sonucu olarak ortaya çıkmış olduğunu söylemek mümkün olduğunu belirtmiştir. Bir iletişim aracı olarak yazı, yüzyıllardır dünya milletleri tarafından kullanılmaktadır. İnsanoğlu deneyimlerini gelecek nesillere yazıyla aktararak bugünkü bilim, kültür ve medeniyet seviyesine ulaşmıştır (Karatay 2011: 21). Ulaşılan kültür ve medeniyet seviyesinin ilerleyip gelişmesi de yazıyla mümkündür. Gerçekleştirilen her yeni keşif kendini yazıyla da icra etmek zorundadır.

Payzın'a (1992) göre insanların yaşlandıkça biriken bilgi, yetenek, masal ve hatta müzik bilgilerinin uçup gitmesini önlemek ve daha uzak kimselerle iletişim kurabilmek için bazı işaretleri kullanmaları günümüzden 6-7 bin yıl öncesine varan dönemden başlar. İnsanların bilgileri çocuklarına aktarabilmek için taşa, balçığa, deriye ve tahtalara, papirüslere yaptıkları resimlerle yazı ortaya çıkmıştır.

Kökeni ve çıkış sebebi her ne olursa olsun yazı, sadece estetik ihtiyaç değil aynı zamanda vazgeçilmez, doğru ve kalıcı bir iletişim sistemidir. Hiçbir yetenek ya da buluş yazının bulunuşu kadar medeniyete katkıda bulunmamıştır (Başaran ve Karatay, 2005). Yazıdaki estetik boyut elbette yadsınamaz. Ancak yazı sadece estetik bir ihtiyaçtan doğsaydı çizgilerle yapılan tüm çalışmaların yazı kadar sistemli ve anlamlı olması gerekirdi.

Günümüzde yazılı iletişim için birçok alfabe kullanılmakta; kolaylık sağlaması için veya estetik kaygılardan dolayı, bu alfabelerdeki harflerin de çok çeşitli stillerde yazıldıkları görülmektedir. Ülkemizde kullanılan Latin alfabesi için çok bilinen yazma stillerine örnek olarak ise, dik temel yazı, dik el yazısı veya bitişik eğik el yazısı gösterilebilir (Başaran ve Karatay, 2005).

1.2. Araştırmanın Önemi

2005 yılından itibaren uygulanmaya başlayan yeni Türkçe öğretim programında da yazı öğretimine birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazıyla başlanacağı, ilerleyen yıllarda da öğrencilerin bu yazıyla yazmaya devam etmelerinin sağlanması gerektiği belirtilmiştir. 1981 programında ilk okuma yazmaya dik temel harflerle başlanmakta, ikinci sınıftan itibaren ise bitişik eğik yazıyla yazma çalışmalarına geçilmekte ve bu çalışmalar yazı dersleriyle sınırlı tutulmaktaydı.

Bitişik eğik yazı öğretiminin başarılı olup olmadığı, öğretmen, öğrenci ve velilerin uygulamalarda ne kadar hassas davrandıkları belirlenmesi gereken bir durumdur. Öğretmen ve öğrenciler bitişik eğik yazıyla yazma noktasında birtakım sorunlar yaşamaktadır. Bu konuda yapılan araştırmalarda da (Başaran, 2006; Şahin ve AkyoL, 2006; Turan, Güher ve Şahin, 2008; Duran, 2009; Doğan, 2007; Turan, 2010; Durukan ve Alver, 2008; Çelenk, 2002; Bulut ve Aköz, 2010; Yıldız, Yıldırım ve Ateş, 2009) öğrencilerin bitişik eğik yazıyla yazarken kurallarına uygun yazmada sorun yaşadıkları, harflerin yazılış yönüne, bağlantılarına, genişliğine ve harfler arası boşluk bırakma gibi hususlara dikkat etmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Buna karşın öğretmenler, öğrencilerin bitişik eğik yazıyla daha hızlı yazdıkları, bitişik eğik yazıyı daha hızlı öğrendikleri şeklinde görüş belirtmiştir. Öğretmenlerin bitişik eğik yazıya bakış açılarında ortak bir kanı olmadığı, bazılarının bu yazıyı gerekli, bazılarının ise gereksiz gördüğü saptanmıştır. Öğretmenler bitişik eğik yazı konusunda kendilerini eksik bulmakta, bu konuda aldıkları eğitimi de yetersiz görmektedir.

Yapılan araştırmalar, ilköğretim birinci kademe öğretmen ve öğrencileriyle sınırlı kalmıştır. Fakat ilköğretim düzeyindeki tüm sınıflarda öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanması, öğretmenlerin de bu uygulamayı takip etmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın, hem birinci kademe hem de ikinci kademe öğrencilerini; sınıf ve Türkçe öğretmenlerini, velileri kapsamı ve araştırma sürecinde kullanılan ölçme

araçlarının çeşitliliği bakımından diğer araştırmalardan farklılaştığı düşünülmektedir. Çalışmamız bitişik eğik yazı uygulamalarını bilimsel sonuçlarıyla ortaya koymakta ve bu konuda yapılacak diğer araştırmalara ışık tutmaktadır.

1.3.Amaç

Bu çalışmada ilköğretim okullarındaki bitişik eğik yazı uygulamalarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

1.3.1. Alt Amaçlar

1. İlköğretim öğrencilerinin

a. Bitişik eğik yazıyı kullanma başarılarının ne düzeyde olduğunun belirlenmesi,

b. Cinsiyetlerine göre bitişik eğik yazıyı yazma başarılarında anlamlı bir fark olup olmadığının belirlenmesi,

c. Sınıf düzeylerine göre bitişik eğik yazıyı yazma başarılarında anlamlı bir fark olup olmadığının belirlenmesi,

d. Bitişik eğik yazı ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi,

e. Türkçe dersine yönelik olarak hazırladıkları ders materyallerinde (defter, çalışma kitabı) bitişik eğik yazının kullanımının ne düzeyde olduğunun belirlenmesi

2. İlköğretim okullarında görev yapan sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin

a. Bitişik eğik yazıyı ne düzeyde kullanabildiklerinin belirlenmesi,

b. Bitişik eğik yazının öğretimi konusundaki görüşlerinin belirlenmesi,

c. Öğretim sürecinde bitişik eğik yazıyı ne düzeyde kullandıklarının belirlenmesi,

d. Bitişik eğik yazı eğitimini nasıl verdiklerinin belirlenmesi.

3. İlköğretim öğrencilerinin velilerinin bitişik eğik yazı öğretimi konusundaki görüşlerinin belirlenmesi.

İKİNCİ BÖLÜM

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA YAZI ÖĞRETİMİ

2. Cumhuriyet Dönemi Türkçe Öğretim Programlarında Yazı Öğretimi

Bu bölümde eğitim sisteminin en önemli unsurlarından biri olan yazının ülkemiz eğitim sistemindeki ilerleyişini ortaya koymak amacıyla Cumhuriyet dönemi Türkçe öğretim programları incelenmiştir.

Günümüzde temel eğitim okullarının birinci kademesini oluşturan eğitim basamağı Cumhuriyet'in ilk yıllarında ilk mektep, ilerleyen yıllarda da ilkokul olarak adlandırılmıştır (Temizyürek ve Balcı, 2006: 3).

Cumhuriyetin ilk yıllarında ilköğretim okullarının birinci kademesi için hazırlanan Türkçe öğretim programlarına göre “elifba” dersinde kazandırılan yazma becerisi “tahrir (kompozisyon), imla ve yazı” derslerinde geliştirilmeye çalışılmıştır (Uçgun, 2010: 1). Programlarda Türkçe öğretimi bir bütün olarak değerlendirilmiş, yazı öğretimi de diğer alanlarda önemli bir yer tutmuştur.

Cumhuriyetin başlangıcından bugüne kadar hazırlanan Türkçe öğretim programları şöyledir:

a) İlköğretim Birinci Kademe (1-5. Sınıflar) Türkçe Öğretim Programları

- ✓ 1340 (1924) İlk Mektep Türkçe Öğretim Programı
- ✓ 1926 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı
- ✓ 1930 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı
- ✓ 1936 İlkokul Türkçe Programı
- ✓ 1948 İlkokul Türkçe Programı
- ✓ 1968 İlkokul Türkçe Programı

b) İlköğretim İkinci Kademe (6-8. Sınıflar) Türkçe Öğretim Programları

- ✓ 1340 (1924) Lise Birinci Devre Müfredat Programı
- ✓ 1929 Orta Mektep Türkçe Programı
- ✓ 1931-1932 Ders Senesi Tadilatı Türkçe Programı
- ✓ 1949 Ortaokul Türkçe Programı

✓ 1962 Ortaokul Türkçe Programı

- c) 1981 İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı
- d) 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı (1-5. Sınıflar)
- e) 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı (6-8. Sınıflar)

Bu programların dışında 1997 yılında “Yazı Programı” da uygulanmıştır. Bu program, mevcut öğretim programında farklı ve müstakil bir programdır.

2.1.Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Birinci Kademe Türkçe Öğretim Programlarında Yazı Öğretimi

İlköğretim birinci kademe için hazırlanan ilk program 1924 tarihlidir. Harf inkılabı henüz gerçekleşmediği için ilk okuma yazma öğretimi Arap harflerine göre düzenlenmiştir (Özbay, 2006: 41). Bu programa göre ilkokullarda Elifba öğretmenler savti usul (ses temelli yöntem) 14; Coşkun, 2005: 4; Özbay, 2006: 41; Uçgun, 2011:2). Elifba dersi yazı ile aynı zamanda öğretilecek ve çocuklar okudukları her kelime cümleyi yazacak, yazdıklarını okuyacaktır (Temizyürek ve Balcı, 2006: 15).

1926 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programında birinci sınıfta Elifba dersine haftada 12 saat ayrılmıştır. Elifba dersinin hedefleri arasında “çocukların yazılarını giderek okunaklı bir şekle sokmak ve güzelleştirmek” yer almaktadır. Elifba dersinin yazıyla aynı zamanda öğretilmesinin ve öğrencilerin okudukları her kelime veya cümleyi yazmalarının gerektiği belirtilmiştir “Yazı” adı altında ayrı bir başlık bulunan programda yazı dersinin hedefi “ilkokuldan mezun olan gençlere muntazam, okunaklı, temiz ve seri yazı yazma alışkanlığı kazandırmak” olarak belirtilmiştir (Temizyürek ve Balcı, 2006: 19-30).

Ülkemizde Atatürk önderliğinde 1928 yılında harf devrimi yapılmış ve yeni Türk harfleri kabul edilmiştir. Bununla birlikte okuma-yazma seferberliği başlatılmış, bu süreçte de harf yöntemi ve bitişik eğik yazı kullanılmıştır. O dönemde cümle yöntemi yaygın olmasına rağmen Atatürk yeni Türk harflerinin herkese öğretilmesini istemiş o dönemde bütün okuma-yazma öğretim çalışmaları harf yöntemi ve bitişik eğik yazı ile yürütülmüştür (Güneş, 2007: 12). Atatürk döneminde yazıya verilen önem ilerleyen yıllarda da programlarda önemli bir yer tutmuştur.

1930 programında “El Yazısı” adıyla bir bölüm yer almaktadır. Kıraat, el yazısı, imla, tahrir ve gramerin birbirine sıkı sıkıya bağlı oldukları üzerinde durulmuştur. Programda yer alan alfabe dersinin hedefleri arasında “çocukların yazılarını giderek daha okunaklı bir şekle sokmak ve güzelleştirmek” yer almaktadır. El Yazısı dersinin hedefi “ilkokuldan mezun olan öğrencilere düzgün, okunaklı ve seri yazma alışkanlığı kazandırmak” olarak belirtilmiştir. Okuma yazma dersinin birlikte yürütülmesinin esas alındığı programda önce basitleştirilmiş kitap yazısı olan büyük harfler, sonra da küçük harfler basitten zora doğru bir sıra izlenerek öğretileceği belirtilmiştir. Bu bölümde “mühim noktalar” başlığı altında el yazısı öğretiminde dikkat edilmesi gereken hususlar üzerinde durulmuştur. Öğrenciler birinci sınıfta basit kitap yazısı, ikinci sınıfta bitişik yazı, üçüncü sınıfta ise asıl el yazısı öğrenecek ve ilerleyen yıllarda da kullanacaktır (Temizyürek ve Balcı, 2006: 30-41). El yazısının düz ya da eğri olarak öğretilmesine de değinilmiş, bunun o kadar önemli olmadığı ve her iki şekilde de yazılabileceği belirtilmiştir (Uçgun, 2011: 4).

1936 programında okuma yazma faaliyetlerinin birlikte yürütüleceği, öğrencinin okumayı öğrendiği kelime ve cümleleri aynı zamanda yazmayı da öğrenmesi gerektiği belirtilmiştir. Programda yazı ile ilgili ayrıca bir bölüme yer verilmemiştir (Temizyürek ve Balcı, 2006: 41-66).

1948 yılında hazırlanan ilkokul programı kendinden önce hazırlanmış programlara göre yenilikleri bünyesinde barındırmaktadır. İlk okuma yazma yöntemi olarak cümle yönteminin benimsendiği programda cümlelerden kelimelere, kelimelerden hecelere, hecelerden harf ve seslere doğru bir sıra izlenmiştir (Coşkun, 2005: 8; Özbay, 2006: 42; Uçgun, 2006: 5). İlk okuma yazmaya programın belirlediği esaslar doğrultusunda önce temel harflerden başlanacak, sırası gelince öğrencilere küçük harfler de öğretilecektir. İlk okuma yazma sürecinde büyük ve küçük fişler, özellikle birinci sınıflarda karatahta, kum masası, müteharrik (hareketli) harfler önemli bir yere sahiptir (Temizyürek ve Balcı, 2006: 66-96).

1968 programının yazma eğitimi bakımından önceki programlardan en önemli farkı bağımsız olarak hazırlanan “Yazı” bölümüdür (Uçgun, 2011: 7; Temizyürek ve Balcı, 2006: 12; Özbay, 2006: 47; Coşkun, 2005: 7). Bu bölümde temel yazma çalışmalarının ötesinde el yazısı çalışmaları için belirlenen konular, araç-gereç ve örnek alıştırmalar örneklendirilerek açıklanmıştır. Amaçlar ise her sınıf

için ayrı ayrı belirlenmiştir (Özbay, 2006: 47). Bu programda ilk okuma yazmaya dik temel harflerle başlanacağı belirtilmiştir. Fakat ikinci sınıfta temel harflerle bir iki aylık çalışmadan sonra bitişik eğik yazıya başlanacaktır. Bu çalışma temel harflere çok benzeyen el yazısı harflerinden temel harflere az benzeyen el yazısı harflerine doğru bir sıra izleyecektir (Temizyürek ve Balcı, 2006: 135-137).

Programda yazı dersinin konuları her sınıf için ayrı ayrı anlatılmıştır. Buna göre; birinci sınıfta yazıya büyük ve küçük temel harflerle başlanacaktır. İkinci sınıflarda birinci sınıfta öğretilmiş olan büyük ve küçük temel harflerin kusursuz, daha okunaklı ve daha güzel yazılması için gereken alıştırmalara devam edilecektir. Üçüncü sınıfta el yazısında büyük ve küçük harflerle rakam ve işaretlerin yazılış biçimleri, yönleri, özellikleri üzerinde durulacak; yazıların daha işlek bir duruma gelmesine çalışılacaktır. Dördüncü sınıflarda el yazının bu sınıfta daha okunaklı, işlek ve güzel olmasına dikkat edilecektir. Beşinci sınıflarda öğrenciler bu sınıfta amaçlarda belirtilen okunaklı, işleklik ve güzellik niteliklerini kazanmış yazılar yazabileceklerdir. Bu sınıfta öğrencilerin dik ve eğik el yazısına karşı olan eğilim ve yetenekleri dikkate alınarak istedikleri yazı çeşidi üzerinde gelişmeleri sağlanacaktır (Temizyürek ve Balcı, 2006: 135-139).

Programa göre ilk okuma ve yazma etkinliği birlikte yürütülmeli; öğrencilerin okumasını öğrendikleri kelime ve cümleler aynı zamanda yazdırılmalıdır. İlk okuma yazmaya başlarken programın çizdiği yazı esaslarına uygun olarak büyük ve küçük harfler birlikte öğretilmelidir. Harflerin şekillerine ve yazılış yönlerine, satırda kapladıkları yerlere, büyük harflerin küçük harflerle ilişkilerine, oranlarına dikkat çekilmelidir. Özellikle harflerin doğru ve örneklere uygun yazılması sağlanmalıdır.

Programdaki “Yazı” bölümünde el yazısı öğretimi detaylarıyla açıklanmıştır. Buna göre yazı dersinin amaçları şöyledir:

Yazı dersinde öğrenciler:

1. Okunaklı, süratli, işlek ve güzel bir el yazısı kazanırlar.
2. Yazarken doğru durmaya, temizliğe ve düzenli olmaya alışırlar;
3. Güzelliklere ve sanat yazılarına karşı ilgi duyarlar;

4. Kendilerinin ve arkadaşlarının el yazılarındaki bozuklukları görebilir ve bu bozuklukların düzeltilmesini sağlayabilirler.

Bu bölümün açıklamalar kısmında yazı, el ve göz eğitimine dayanmakla beraber sürekli ve derli-toplu alıştırmaları gerektiren bir beceri şeklinde açıklanmıştır. Programa göre el yazısının okunaklı olması için harfler uygun büyüklükte olmalı, kelimedeki harflerin sıralanışına dikkat edilmeli, harf ve kelimeler arasında uygun mesafe bırakılmalı, kelimelerin sıklığı ve seyrekliği gözü yormayacak şekilde olmalıdır. El yazısının çabuk yazılır ve anlaşılır bir hale gelmesi için göz ve elin birlikte çalışmasını sağlayan etkinlikler sınıflar ilerledikçe artan bir şekilde yapılmalıdır.

Programa göre öğrenciye el yazısı kazandırırken bir yandan hayatta yararlı olması sağlanmalı diğer yandan da yazının güzelliğine dikkat edilmelidir. Yazının güzelliği temel kurallara uymakla sağlanabilecek bir durumdur. El yazısına güzellik değeri veren en önemli unsur kişinin üslubudur. El yazısında çocukların kişisel üslubuna karşı gelmemeli, tam tersine bu durum desteklenmelidir.

Programda yazı derslerinin gözün yeti kazanmasını sağlaması gerektiği belirtilmiştir. Her öğrenci, hem kendi el yazısını, hem de arkadaşlarının ve başkalarının yazılarını kolayca kavrama ve okuma yetisini kazanmalı ve yazıların güzelliklerini bir bakışta kavramalıdır. Yazı dersleri, elin de yeti kazanmasını, yazı kurallarına uygun işlek bir el yazısı ile türlü düzen ve biçimde yazı yazma yeteneğinin elde edilmesini de sağlamalıdır.

Programa göre yazı yazarken öğrencilerin çarpık oturma, göz sağlığını bozacak şekilde durma, yanlış kalem tutma gibi yanlışlıkları zamanında düzeltilmeli ve bunların alışkanlık haline gelmesi engellenmelidir.

Öğrenciler yazı yazarken şu hususlara dikkat etmelidir: Göğüs, yazı masasına dayanmamalı, her iki kolun üçte ikisi masa üzerinde durmalı, kalçalar sıra ve sandalyeye yerleştirilmeli, ayaklar yan yana yere basmalıdır. Kâğıt veya defter, öğrencinin önünde sıra kenarına paralel durmalı; sol el, yazı yazıldıkça kâğıdı veya defteri yukarı, sağa, sola itmek suretiyle göz uzaklığını ayarlamalıdır.

2.2. Cumhuriyet Dönemi İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Öğretim Programlarında El Yazısı Öğretimi

1924 programında 6. sınıflarda kıraat, inşad, sarf ve nahiv, imla ve kitabet; 7. sınıflarda kıraat ve inşad, sarf ve nahiv, imla ve kitabet; 8. sınıflarda edebi kıraat, kitabet derslerinin okutulması esas alınmıştır. Bu programda yazı ile ilgili bir bilgiye rastlanmamıştır (Temizyürek ve Balcı, 2006: 228-232).

1929 Ortamektep Programında Türkçe derslerinin başlıca amaçları arasında yazı ile meramını ifade ederken öğrencinin “Okunaklı ve pişkin bir yazı ile yazması” gerektiği belirtilmiştir (Temizyürek ve Balcı, 2006: 232-244). Programda ayrıca Türkçe öğretmenlerinin değil diğer alanlarda görevli öğretmenlerin de öğrencilerin yazılarını titizlikle takip etmesi istenmiş, böylece eğitimde bütünlük anlayışı vurgulanmıştır (Uçgun, 2011: 12).

1931-1932 Ders Senesi Tadilatı Türkçe Programında Türkçe dersinin başlıca amaçları arasında yazı ile kendini ifade ederken “Okunaklı ve pişkin bir yazı ile yazması” gerektiği belirtilmiştir. (Temizyürek ve Balcı, 2006: 244-254).

1949 Ortaokul Türkçe Programında Programın “Yazıyla İfade” bölümünde çocukların yazma çalışmalarında “Okunaklı, pişkin bir yazıyla” yazmaları gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca programda “Yazı” başlığı altında ayrı bir bölüm yer almaktadır. Bu bölümün amaçları; “öğrencilerin ilkokulda öğrendikleri el yazısını daha işlek, daha okunaklı, daha süratli ve daha güzel bir hale getirmek” ve “ifade vasıtası olan el yazısı yanında bir sanat bölümü olan güzel yazıya da yer vermek”, “ilkokulda başlanan sanat yazısını geliştirmek ve çeşitlendirmek” şeklindedir.

Bu bölümün açıklamalar kısmında öğrencilerin güzel bir el yazısı becerisine sahip olmalarının gerekliliği dile getirilmiştir. Yazının okunaklı olması için bir takım özelliklere dikkat çekilmiş, bunların; yazı ebatları, uygun harf aralıkları, kelimeler arasındaki uygun boşluk gibi özellikler olacağı belirtilmiştir (Temizyürek ve Balcı, 2006: 265-312).

1962 programı 1949 programının yeniden gözden geçirilmiş şeklidir. Programda 1949 programında belirtilen yazı esasları aynen alınmış ve 1981 yılına

kadar devam edilmiştir (Temizyürek ve Balcı, 2006, 312-359).

2.3. 1981 İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı ve Yazı Öğretimi

1981 İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programında “Yazı” dersi için ayrı bir bölüm ayrılmıştır. Yazı dersinin amacı, önemi, dersin işlenişinde göz önünde bulundurulacak noktalar, ders araç gereçleri ve konularına ilişkin açıklamalar 1968 Programı’yla aynıdır (Uçgun, 2011: 8).

1981 programında “İlkokuma- Yazma” başlığı altında hazırlık çalışmalarına yer verilmiştir. Bunlar: Okuma ve yazma için gerekli araç ve gereçleri kullanabilme hazırlığı ve yazmaya hazırlıktır. Yazmaya hazırlıkta programdaki kurallar çerçevesinde büyük ve küçük harfler birlikte öğretilmeli; harflerin biçimlerine, yazılış yönlerine, büyüklüklerine, büyük harflerle küçük harflerin ilişkilerine, harflerin doğru yazılmasına dikkat edilmelidir (Temizyürek ve Balcı, 2006: 144-227).

2.4. İlköğretim Okulu Türkçe Eğitim Yazı Programı (1997).

Bu program 1997 yılında 1981 programına ek olarak hazırlanmıştır. Programda haftalık ders çizelgesinde Türkçe dersine ayrılan toplam ders saatinin bir saatinde yazıya yer verilmesi öngörülmüştür. Bu derste öğrenciler düzgün, okunaklı, temiz ve seri yazma becerisi kazanırlar ibaresi yer almaktadır. Yazı Dersi Programı’nın genel amaçları şunlardır: Kuralına uygun biçimde oturarak, temiz ve düzgün yazı yazma alışkanlığı kazanabilme, yazı araç ve gereçlerini tanıyabilme, yazı araç ve gereçlerini temiz ve ekonomik kullanabilme, kurallarına uygun olarak okunaklı, işlek, güzel ve hızlı bitişik eğik yazı yazabilme, kuralına uygun imza atabilme, imlâ ve noktalama işaretlerini kuralına uygun olarak yazma becerisi, rakamları ve matematik işaretlerini kuralına uygun olarak yazabilme, dekoratif yazı yazabilme.

Ayrıca programda 6, 7 ve 8. sınıflarda yazı dersini özel amaçları, amaç ve davranışlar, konular, yazı örnekleri, araç ve gereçler, öğrenme ve öğretme etkinlikleri, örnek ölçme soruları ve değerlendirme boyutları ayrıntılı olarak anlatılmıştır (MEB, 2000: 45-73).

Yazı örneklerinin yer aldığı bölümde ise diğer programlardan farklı olarak

yazı defterlerindeki çizgi ölçülerine ait örnekler verilmiştir. Bazı harf örnekleri de daha önceki programlarda yer almayan şekillerdedir (Uysal, 2008: 310).

2.5. 2005 İlköğretim Türkçe Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)

Bu programda ilk okuma-yazma öğretimi, dinleme ve konuşma alanlarından kopuk, sadece okuma ve yazma becerilerini geliştirme süreci olarak düşünülmendiğinden, programda diğer alanlardan ayrı olarak ele alınmamıştır. Bu nedenle bütün öğrenme alanlarıyla iç içe, özellikle dinleme ve konuşma alanlarıyla da bütünleştirilerek verilmiştir.

İlk okuma-yazma öğretiminde “**Ses Temelli Cümle Yöntemi**” benimsenmiştir. Yazı öğretiminde ise birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazıyla başlanması ve bütün yazı çalışmalarının bitişik eğik yazı harfleriyle yapılması gerekli görülmüştür. Programda bitişik eğik yazının ilk okuma yazma sürecindeki önemi üzerinde durulmuş, bitişik eğik yazı eğitiminin nasıl verileceği, harflerin hangi sırayla ve hangi yöntemle öğretileceği ayrıntılı olarak anlatılmıştır. Buna göre harfler önce tek başına daha sonra birleştirilmesi kolay olan başka bir sesle birlikte verilerek sestem heceye, heceden kelimeye, kelimedenden de cümleye giden bir yazı öğretimi yapılacaktır. Harfler programda belirtilen sırayla öğretilecektir.

Ayrıca programda öğrenme alanları (dinleme, konuşma, okuma, görsel sunu ve görsel okuma) ayrıntılı olarak anlatılmış; her öğrenme alanının kazanımları ve etkinlikleri açıklanmıştır. “Yazma” öğrenme alanındaki kazanımlar her sınıf için ayrı ayrı anlatılmıştır. 1-5 sınıflarda yazı ile ilgili olarak yazma kurallarını uygulamada dikkat çeken kazanımlar aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: 2005 Türkçe Öğretim Programında (1-5. Sınıflar) Bitişik Eğik Yazı ile İlgili Kazanımlar

	Kazanımlar	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
1	Yazmak için hazırlık yapar.	+	+	+	+	+
2	Kelimeler, cümleler ve satırlar arasında uygun boşluklar bırakır.	+	+	+	+	+
3	Bitişik eğik yazı harflerini kurallarına uygun yazar.	+	+	-	-	-
4	Bütün yazılarını bitişik eğik yazı ile yazar.	+	+	+	+	+
5	Sayfa düzenine ve temizliğine dikkat eder.	+	+	+	+	+
6	Yazılarında noktalama işaretlerini doğru yazar ve yerinde kullanır	-	-	+	+	+
7	Yazılarında imla kurallarını uygular	-	-	+	+	+

Türkçe öğretim programında (1-5. Sınıflar) kazanımların öğrenme öğretme sürecine dağılımına bakıldığında Kendini İfade Etme kısmında kuralları uygulamada yazıdaki kuralların sınıflar düzeyindeki uygulanması şöyledir:

- ✓ Bitişik eğik yazı harflerini kurallarına uygun yazar. (1-2)
- ✓ Bütün yazılarını bitişik eğik yazı ile yazar. (1-5)
- ✓ Kelimeler, cümleler ve satırlar arasında uygun boşluklar bırakır.(1-5)
- ✓ Yazılarında noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanır. (1-5)
- ✓ Yazılarında imlâ kurallarını uygular. (1-5)
- ✓ Sayfa düzenine ve temizliğine dikkat eder. (1-5) (MEB, 2005).

Kazanımlarda 1. sınıftan itibaren öğrencilerin bütün yazılarını bitişik eğik yazı ile yazmasının esas alınması önemli bir yeniliktir. Akyol'a (2008) göre bir öğrencinin okuma yazmaya dik temel yazı ile başladıktan sonra bitişik eğik yazı ile devam etmesi doğru değildir. Çünkü dik temel yazı ile başlayan öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazmada başarılı olmaları mümkün değildir.

2005 programı ve 1997 yazı programı karşılaştırıldığında bitişik eğik yazı harflerinden “D, f, r” harflerinin yazım şeklinin değiştiği ve daha kolay yazılabilir bir hale geldiği görülmektedir.

Türkçe öğretim programında bitişik eğik yazının öğretilmesine yer verilmesi, yazı öğretim yöntemlerine, çocuğun kişisel, zihinsel, bedensel, sosyal ve psikolojik gelişimiyle ilgili araştırma sonuçlarına dayandığı belirtilmektedir. birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazıya geçişle öğrencilerin, göze hoş gelen, estetik özelliğe sahip, işlek ve akıcı bir el yazısı yazma becerisine sahip olmaları yararlı görülmüştür. İşlek bir yazı becerisine sahip olmanın anlamlı ve akıcı okuma becerisinin gelişmesine de yardımcı olduğu bilinmektedir (Göçer, 2008: 50).

Yazı öğretimine birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazıyla başlanması ve bütün yazı çalışmalarının bitişik eğik yazı harfleriyle yazılması için gerekli düzenlemeler yapılmıştır (Temizkan ve Bağcı, 2008: 180). Programda ilk okuma-yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlanacağı ve bütün yazıların bitişik yazı ile

yazılacağı belirtilmiştir. Bitişik eğik yazı kullanımına ilişkin açıklamalar aşağıda verilmektedir (MEB, 2005: 247-248).

- ✓ İlk okuma-yazma öğrenmeye başlayan öğrencilerin, kalemi ellerine ilk aldıklarında eğik ve dairesel çizgiler çizdikleri gözlenmektedir. Bu durum öğrencilerin bitişik eğik yazıya geçişini kolaylaştırmaktadır.
- ✓ Öğrenciler anatomik yapıları gereği kalemi eğik olarak tutmaktadırlar.
- ✓ Bitişik eğik yazının akıcı ve kesintisiz olması, soldan sağa doğru yazı yönünü desteklemektedir.
- ✓ Bitişik eğik yazı, geri dönüşlere izin vermemektedir. Bu durum yazının akıcı ve doğru yönde gelişimini sağlamaktadır.
- ✓ Bitişik eğik yazı, harflerin doğru yazımını desteklediğinden harflerin yazılış yönlerinin karıştırılması sorununun ortaya çıkmasını önlemektedir.
- ✓ Bitişik eğik yazıdaki süreklilik, düşüncedeki süreklilik ile örtüşmekte ve birbirini desteklemektedir. Böylece yazıda kazanılan bu akıcılık okuma becerisine de yansımaktadır.
- ✓ Dik temel harflerin ardından bitişik eğik yazı harfleri ile yazmaya başlayan öğrenciler bitişik eğik yazıya geçişte güçlük çekmektedirler. Bu nedenle ilk okuma-yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlanmalıdır.
- ✓ Yapılan araştırmalar, öğrencilerin bitişik eğik yazı harflerini yazmada bir problemle karşılaşmadıklarını ve bu yazı türünden zevk aldıklarını göstermektedir.
- ✓ Bitişik eğik yazının estetik görünümü, öğrencilerin estetik bir bakış açısı geliştirmelerine yardımcı olduğundan, onların sanatsal gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Bitişik eğik yazı öğretimi ile resim ve müzik derslerinin öğretimleri arasında ilişki bulunmaktadır.
- ✓ Bitişik eğik yazı alışkanlığı, öğrencilerin diğer yazı karakterleriyle yazılmış metinleri okumalarında problem çıkarmamaktadır. Öğrencilerin, değişik stillerde yazılmış harfleri tanımakta ve okumakta güçlük çekmedikleri deneysel çalışmalarla ispatlanmıştır.

- ✓ Bitişik eğik yazı, sentez yöntemine uygun olduğundan Ses Temelli Cümle Yöntemi ile ilk okuma-yazma öğrenme sürecini kolaylaştırmaktadır

Yukarıda sıralanan maddelere bakıldığında programın, öğrencinin sadece yazma konusundaki becerisini geliştirmeyi amaçlamadığını söylemek mümkündür. Programın öngördüğü bitişik eğik yazı ile düşünme hızı, dikkati yoğunlaştırma, estetik bakış açısı kazanma, zihinsel yapılandırma gibi günlük hayatının birer parçası olan becerilerin gelişmesi de hedeflenmektedir (Tosunoğlu, 2010: 683)

2.6. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı

Türkçe öğretim programlarından 2005 programında programın genel yapısı anlatılırken temel dil becerilerinden dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma becerileri ayrı ayrı anlatılmıştır. Yazma temel dil becerisi başlığı altında bitişik eğik yazıya ilgili olarak “Bitişik eğik yazı öğretimi, ilk okuma yazma öğretimiyle birlikte başlayıp ilk sınıflarda kazandırılacağından 6, 7 ve 8. sınıflarda bitişik eğik yazı için bir zaman dilimi ayrılmayacaktır. Ancak öğrencilerin bütün derslerde, bitişik eğik yazıyı işlek ve güzel kullanmalarına özen göstermeleri sağlanmalıdır.” ifadesine yer verilmiştir (MEB, 2005: 7).

Programda 6, 7, 8. sınıflar temel dil becerileri amaç ve kazanımları ayrıntılı olarak anlatılmıştır. “temel dil becerilerinden “Yazma” bölümünde amaç ve kazanımlarda “Yazma kurallarını uygulama” başlığı altında “Düzgün, okunaklı ve işlek *“bitişik eğik yazı”*yla yazar.” ifadesine yer verilmiştir (MEB, 2005: 30)

2.7. İlköğretim Okullarında Bitişik Eğik Yazı Öğretiminin Zorunluluğu (Ek-9)

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğünün 09.02.2011 tarihli genelgesinde çocukluk yıllarında kazanılan becerilerin tüm hayatı etkilediği belirtilerek bitişik eğik yazının tüm sınıflarda ve tüm derslerde kullanılmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir. Genelgede şu ifadeler yer almaktadır:

“İlköğretim 6-8’inci sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda bitişik eğik yazı öğretiminin ilk okuma yazma öğretimiyle birlikte başlayıp ilk sınıflarda kazandırılacağından öğrencinin bütün derslerde bitişik eğik yazıyı işlek ve güzel kullanmalarına özen gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu bağlamda, öğrencilere işlevsel bir bitişik eğik yazı öğretiminin, ilköğretimin birinci sınıfından başlanarak tüm derslerde ve sınıflarda kullanmalarının sağlanması; işlek bir el yazısı kazandırılması ve ilgili gerekli tedbirlerin il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri, eğitim müfettişleri, okul yöneticileri ve öğretmenler tarafından alınması hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SES TEMELLİ CÜMLE YÖNTEMİ VE BİTİŞİK EĞİK YAZI ÖĞRETİMİ

2005 Türkçe Öğretim Programı'nda ilk okuma – yazma öğretimine ayrı bir önem verilmiş ve yöntem olarak Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin kullanılması ön görülmüştür.

Türkçe Öğretim Programı'nda ilk okuma-yazma öğretimi Türkçe öğretiminin beş öğrenme alanı ile birlikte ele alınmış; içerik, yöntem ve uygulamaya ilişkin bilgiler ayrıntılı olarak verilmiştir (MEB, 2005: 244).

3.1. Ses Temelli Cümle Yöntemi

Ses Temelli Cümle Yöntemi'nde, ilk okuma-yazma öğretimine seslerle başlanmakta, anlamlı bütün oluşturacak birkaç ses verildikten sonra seslerden, hecelere, kelimelere ve cümlelere ulaşılmaktadır. İlk okuma-yazma öğretimi, cümlelere kısa sürede ulaşılabilecek şekilde düzenlenmektedir. Okuma ve yazma, ilk okuma-yazma öğretimi boyunca birlikte sürdürülmekte okunan her öge yazılmakta; yazılanlar da okunmaktadır. Yazı öğretiminde de, öğrencilerin gelişimine uygun olan bitişik eğik yazı harfleri kullanılmaktadır (MEB, 2005: 244).

Ehri'ye (1999) göre ses temelli cümle yönteminin okumaya katkısı diğer yöntemlerle karşılaştırıldığında önemli bir özelliği kendini göstermektedir. O da öğrencilerin birkaç hafta içinde iki veya üç harfli kelimeleri okuyacak düzeye gelmeleridir. Cümle yöntemindeki gibi ezberleme yolu takip edilmemektedir. Seslerin verilmesi sırasında öğretmenin ve öğrencilerin onlarca kelime söylemesi gerekmektedir. Bu durum öğrencilerin kelime hazinelerini genişletecek ve kelime tanıma ihtimallerini artıracaktır (Akt. Akyol ve Temur, 2008: 85).

Güneş'e (2007) göre ses temelli cümle yönteminin bilimsel özellikleri, yapılandırmacı yaklaşım, okuma-yazma öğrenme alanları, ses bilinci, alfabetik ilişkileri keşfetme, alfabetik ilkeleri yapılandırma, kelime tanıma, zihinsel sözlük geliştirme, akıcı okuma-yazma ve anlama gibi alt öğrenme çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu açıdan bakıldığında Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin eğitim sürecinin tamamını etkilediği söylenebilir. Bu noktada devreye çocuğun zihni etkinlikleri girmektedir.

Çocuğun zihni etkinlikleri; dikkat, soyutlama, problem çözme, öğrenme, depolama, hatırlama, unutma, hayal kurma, konuşma, düşünme, vb. işlemler üzerine kurulu olarak gelişir. Bu etkinliklerde bireşim işlemleri yürütülmek zorundadır. İlk okuma yazma olayında da öğretmen tarafından çocuğa sunulan soyut şekilli imgeler, çocuğun zihninde yapılandırılarak hece, kelime ve cümle simgelerine dönüşmektedir. Her sesin özelliklerine dikkat edilmesi, bunların depolanması, konuşulması, düşün elemanı ve içeriğine dönüştürülmesi birbirine bağlı işlemlerdir (Keskinkılıç ve Keskinkılıç, 2005: 191). Bir zincirin halkaları gibi birbirine bağlı olarak yürütülen bu süreçte ses temelli cümle yöntemi ve bitişik eğik yazı ilişkisinin önemi daha da artmaktadır. Bu süreç çocuğun zihninde belli bir sistemle gerçekleşmektedir.

Gh. Wettstein-Badour (2000) tarafından yapılan Fransa’da ses yöntemlerinin etkililik düzeylerinin karşılaştırmasını konu alan araştırmada ses birleştirme yöntemlerinin okuma yazma öğretiminde başarılı sonuçlar verdiği saptanmıştır. Bu bulgular şöyledir:

- ✓ Ses birleştirme yöntemiyle yapılan okuma-yazma öğretiminin bütün aşamaları diğer yöntemlere göre daha etkili olduğundan okuma-yazma öğretiminde ses birleştirme yöntemleri kullanılmalıdır.
- ✓ Ses birleştirme yöntemiyle okuma-yazma öğrenen öğrencilerin okuma, yazma ve anlama becerilerinin üst düzeyde geliştiği görülmüştür.
- ✓ Ses birleştirme yöntemiyle beynin doğal yapısı çok iyi çalıştırılmakta ve yazının anlamına beyin eşlik etmekte ve çocukların zihin gelişimini beslemektedir.
- ✓ Ses birleştirme yöntemi okuma öğrenme güçlüğü olan öğrencilerde de başarılı olmuştur (Akt. Güneş, 2007: 16).

Doğan’ın (2007: 95) ilköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yöntemine ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan araştırmasında öğretmenlerin görüşlerinden hareketle ulaşılan sonuç, “Ses Temelli Cümle Yöntemi” uygulaması sürecinde öğrencilerin sıkılmadan zevkle okuma yazmayı öğrendikleri yönündedir. Ayrıca bu yöntemle okuma yazma öğrenen çocuklar çözümleme yöntemine göre daha kısa süre içinde okuma yazmaya geçmişlerdir. Araştırmada ulaşılan başka bir sonuç, öğretmenlerin, öğrencilerin bitişik eğik yazıyı yazmada ve

okumada zorlanmadıklarını ancak dik temel el yazısıyla yazılmış metinlerin okunmasında zorluk çektiklerini belirtmeleridir.

Ses temelli cümle yöntemi, bitişik eğik yazı kullanılarak ilk okuma-yazma öğretimi gerçekleştirilebilecek şekilde düzenlenmiştir. Bu yöntem sayesinde çocuklar hem ilk okuma-yazmayı öğrenecek hem de bitişik eğik yazı ile yazmayı alışkanlık haline getirmiş olacaktır (Bayraktar, 2006: 17).

Ses Bilinci

Güneş (2007) ses bilincini, seslere duyarlı olma, kelimelerin seslerini tanıma, ayırt etme, ses ve heceleri birleştirme, değiştirme gibi becerilerin edinilmesi olarak tanımlarken Gombert (1992) ses bilincini, dilin sesleri oluşturan öğelerini belirleme ve değiştirebilme becerisi olarak tanımlamaktadır. Ziegler ve Goswami (2005) de alfabetik dillerde okuma öğretimi için ses bilinci ve alfabetik ilkeleri yapılandırma çalışmalarının zorunlu bir öncelik olduğunu, hatta bunun öğrenmenin kalbi olduğunu belirtmektedirler (Akt. Güneş, 2007: 78).

Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı'nda öğrencilerin ses bilincini geliştirme üzerinde durulmuştur. Buna göre

- ✓ Öğrencilerin duyduğu ve çıkardığı seslerin bilincine varması sağlanarak öğrencilerin dil gelişimine katkıda bulunmaktadır.
- ✓ Öğrencilerin bütün sesleri öğrenmesi, yazma sürecinde kelimeleri doğru yazmalarını kolaylaştırmaktadır (MEB, 2005).

Güneş'e (2007) göre ses bilinci, çocukları kelimenin öğeleri hakkında bilinçlendirmeyi amaçladığından, dilin sesleri üzerinde düşünme, tanıma, ayırt etme, dikkat çekme, keşfetme, farkına varma gibi zihinsel işlemleri gerektirmektedir. Bu beceri sayesinde çocuk dikkatini kelimelere yoğunlaştırmakta, kelimeyi tanımakta, kelimenin seslerden ve hecelerden oluştuğunu öğrenmekte, hecelerini ayırmakta, birleştirmekte, okuma-yazma öğrenme sürecinde, sesleri harflerle ilişkilendirmesini, harfleri tanımasını, okumasını, yazmasını ve giderek yazılı heceleri, kelimeleri tanımasını getirmektedir (Güneş, 2007: 78). Bu bakımdan öğrenci tarafından ses bilincinin edinilmesi yazı gelişimi açısından önemlidir.

Okuma ve yazma öğrenme ile ses bilinci arasında doğrudan bir ilişki vardır. Bu ilişki, sadece okuma ve yazmayı öğrenmek için değil, edinilen okuma becerilerinin gelişimi ve verimi için de belirleyicidir. Ses bilinci, öğrencilerin konuşulan dildeki kelimelerin ses, hece gibi daha küçük birimlerden oluştuğu, öğrenilen seslerin duyulan kelimedeki yerini bulma daha sonra bu seslerle alfabenin harfleri ilişkilendirme ve yazma gibi bilgi ve beceriler edinmesini sağlar. Aynı zamanda ses bilinci, kelimeleri tanıma ve öğrenme sürecini kolaylaştırarak öğrencinin yazı sisteminin yapısını daha iyi anlamasını sağlamaktadır. Bunlar dikkate alınarak ilk okuma ve yazma öğretiminde ses bilincini geliştirme bir ön koşul olarak görülmektedir. Öğrencilerin ses bilincini geliştirmek ve seslerin kolay öğrenilmesini sağlamak için ses temelli cümle yönteminde sesler gruplandırılmıştır (Göçer, 2008: 27).

3.1.1. Ses Temelli Cümle Yönteminin Özellikleri

Programda ses temelli cümle yönteminin özellikleri şu şekilde belirtilmiştir (MEB, 2005).

- ✓ Ses temelli cümle yönteminde ilk okuma-yazma öğretimi, dinleme, konuşma becerilerinden kopuk, sadece okuma-yazma becerilerini geliştirme olarak değil; Türkçe öğretiminin beş öğrenme alanı ile birlikte yürütülmektedir.
- ✓ İlk okuma-yazma öğretimine seslerle başlanması, seslerin birleştirilmesi ile anlamlı heceler, kelimeler oluşturulması ve cümlelere ulaşılması öğrencinin, bilgileri yapılandırmasını kolaylaştırmakta bu yönüyle de ses temelli cümle yöntemi yapılandırıcı öğrenme yaklaşımına uygunluk göstermektedir.
- ✓ Bu yöntem, tek tip, belirli kalıplara sıkıştırılmış ve belirli sayıdaki cümlelerle ilk okuma-yazma öğretimi yerine çokluluğa ve çeşitliliğe ağırlık vermekte; ilk okuma yazma öğretim sürecinin de bu özellikler dikkate alınarak yürütülmesini gerekli kılmaktadır.
- ✓ Öğrencilere sunulan zengin içerik, onların temel düşünme becerilerinin, yaratıcılıklarının ve zekâ alanlarının gelişimine katkı sağlamaktadır.
- ✓ Okuma-yazma öğretiminde ilerleme, kolaydan zora doğru belirli bir sıra içinde yürütülmektedir.

- ✓ İlk okuma-yazma öğrenmeye yeni başlayan öğrencinin dikkat düzeyine uygun bir yöntem olan ses temelli cümle yöntemi öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin dikkat düzeyinin gelişimine katkıda bulunmaktadır.
- ✓ Yöntemin bir gereği olarak ilk okuma-yazma öğretiminde ses, harf, hece, kelime, cümle ve metin oluşturma sırası izlenmesi öğrencinin cümle kurma ve metin oluşturma becerilerinin gelişimine katkı sağlamaktadır.
- ✓ Öğrenciler hece, kelime, cümle ve metin oluşturma sürecine bizzat katıldıklarından bu yöntem öğrencilerin yaratıcılığını geliştirici olmaktadır.
- ✓ İlk okuma-yazma öğretiminde, çok sayıda hece, kelime, cümle ve metinlerle çalışılan bu yöntemde öğrencilerin cümleleri ezberlemesi engellenmekte; tam tersine, cümleyi anlayarak öğrenmesi sağlanarak öğrencilerin anlama düzeyleri geliştirilmektedir.
- ✓ Türkçede her harf bir sesi karşıladığından bu yöntem Türkçenin ses yapısına uygundur.
- ✓ Ses temelli cümle yöntemi ile öğrencilerin duyduğu ve çıkardığı seslerin bilincine varması sağlanmakta; öğrencilerin dil gelişimine (doğru telâffuz, akıcılık, sesleri ayırt etme vb.) katkıda bulunmaktadır.
- ✓ Ses temelli cümle yönteminde öğrencilerin bütün sesleri öğrenmesi, yazma sürecinde kelimeleri doğru yazmalarını kolaylaştırmaktadır.
- ✓ Öğrenciler yazı ile konuşma arasındaki benzerlikleri görmekte, yazının harflerin birleştirilmesiyle konuşmanın ise seslerin birleştirilmesiyle yapıldığını anlamaktadır.
- ✓ Öğrencilerin sözlü dilden yazılı dile geçmesini kolaylaştırmaktadır.
- ✓ Öğrencilerin ilk okuma-yazmayı öğrenme sürecinde bireysel, zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamaktadır.

Ancak ses temelli cümle yöntemi, öğretmenler tarafından Türkçenin yapısına uygun olmadığı, çocuğun okuma hızını düşürdüğü, gözün sıçrama hareketi, hızı ve akıcı okuma düzeyini olumsuz etkileyeceği yönünde eleştirilmektedir (Bektaş, 2007:

17). Ses temelli cümle yöntemi çeşitli bilim kurulları tarafından incelenip değerlendirilmelidir (Binbaşıoğlu, 2005).

3.1.2. Ses Temelli Cümle Yönteminin İlkeleri

Programda ses temelli cümle yöntemiyle ilk okuma-yazma öğretilirken dikkat edilecek ilkeler şu şekilde belirtilmiştir (MEB, 2005).

- ✓ Öğrencinin ön bilgilerinden hareket edilmelidir.
- ✓ Ağırlıklı olarak sentez yöntemi kullanılmalıdır.
- ✓ Özellikle ve öncelikli olarak anlamlı heceler elde edilmelidir.
- ✓ Hecelerin; kolay okunmasına, dilde kullanım sıklığına sahip olmasına, anlamının açık ve somut olmasına, anlamı görselleştirilebilir olmasına (canlandırılabilir, resmedilebilir vb.), işlek hece yapısına sahip olmasına dikkat edilmelidir.
- ✓ Kısa sürede cümlelere ulaşılmalıdır
- ✓ İmkânlar ölçüsünde görsellere başvurulmalıdır.
- ✓ Somut öğelerden yararlanmaya ağırlık verilmelidir.
- ✓ Hece tablosu hiçbir şekilde kullanılmamalıdır.
- ✓ Öğrenilenlerin kalıcılığı sağlanmalıdır. Bu amaçla; yeni öğrenilenleri önceki öğrenilenlerle ilişkilendirme, öğrenci defterlerine yazma, okunan ve yazılanları sergileme, çalışma kitaplarında yer alan etkinlikleri yapma çalışmalarına yer verilmelidir.

3.1.3. Ses Temelli Cümle Yönteminin Aşamaları

Türkçe Öğretim Programında (MEB, 2005: 246-247) ses temelli cümle yöntemine göre ilk okuma-yazma öğretiminin aşağıdaki aşamalar izlenerek gerçekleştirilmesi esas alınmıştır.

- a) İlk okuma-yazmaya hazırlık.

- b) İlk okuma-yazmaya başlama ve ilerleme: Sesi hissetme ve tanıma, sesi okuma ve yazma, sestem, heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma, metin oluşturma.
- c) Okuryazarlığa ulaşma.

3.1.3.1. İlk Okuma-Yazmaya Hazırlık

İlk okuma-yazmaya hazırlık aşamasında; genel hazırlık, okumaya hazırlık ve yazmaya hazırlık olmak üzere üç tür çalışma yapılmalıdır: Genel hazırlık, öğrencide okula karşı olumlu bir tutum geliştirme, öğrenciyi çeşitli yönleriyle tanıma, aileyi tanıma ve desteğini sağlama şeklindedir. Okumaya hazırlık sürecinde de oturma, kitabı tutma ve açma, görsel okuma ve okumaya özendirme etkinliklerinin yapılması önerilmiştir. Yazmaya hazırlık çalışmalarında ise el hareketleri, boyama, kalem tutma, serbest çizgi çalışmaları yapılması öngörülmüştür (MEB, 2005: 248-250).

3.1.3.2. İlk Okuma –Yazmaya Başlama ve İlerleme

Bu aşamada sesi hissetme ve tanıma, sesi okuma ve yazma, sestem anlamlı heceler, kelimeler ve cümleler oluşturma ile metin oluşturma çalışmaları yapılmaktadır (MEB, 2005: 252-254).

3.1.3.2.1. Sesi Hissetme ve Tanıma

Sesi hissetme ve tanıma aşamasında kısa öyküler anlatma, drama yapma, tekerleme ya da şarkı söyleme gibi etkinliklerle ses hissettirilir; sesin geçtiği kelimelerden örnekler buldurulur ve bu kelimeler söylenirken ilgili ses vurgulanır; görsellerden yararlanılarak sesi ayırt etme çalışmaları yapılır

3.1.3.2.2. Sesi Okuma ve Yazma

Sesi okuma ve yazma aşamasında harfi önce öğretmen tahtada göstermeli sonra öğrencilerle birlikte okumalıdır. Öğrenci alıştırma kitabındaki harflerin yazılışları üzerinde çalışmalı, öğretmen de harflerin doğru yazılıp doğru seslendirilmesine dikkat etmelidir. Öğrencilere yazılması zor olan (a, A, k, y, g, G, f) harflerden önce bu harflerin yazımını kolaylaştıracak çalışmalar yaptırılmalıdır. Yazma çalışmalarında bitişik eğik yazı kullanılmalı ve bitişik eğik yazı kuralları

çocuklara doğru bir şekilde öğretilmelidir. Seslerin öğretiminde de aşağıdaki tabloda yer alan sıraya göre hareket edilmelidir.

Tablo 2: Bitişik Eğik Yazı İle Yazı Öğretiminde Ses Grupları

Gruplar	Küçük Harfler	Büyük Harfler
1. Grup	e, l, a, t	E, L, A, T
2. Grup	i, n, o, r, m	İ, N, O, R, M
3. Grup	u, k, ı, y, s, d	U, K, I, Y, S, D
4. Grup	ö, b, ü, ş, z, ç	Ö, B, Ü, Ş, Z, Ç
5. Grup	g, c, p, h	G, C, P, H
6. Grup	ğ, v, f, j	Ğ, V, F, J

3.1.3.2.3. Heceler, Kelimeler ve Cümleler Oluşturma

Heceler üretme, hecelerden kelimeler, kelimelerden de cümleler oluşturma ilk okuma-yazma öğretiminin en önemli aşamasıdır. Bu süreçte verilen iki sesle ilgili hece oluşturma, elde edilen hecelerle okuma yazma çalışmaları yapma, her yeni sesi öncekiyle ilişkilendirerek yeni hece ve kelimeler oluşturma önemlidir. Okuma yazma öğretilirken bir gruptaki sesler tam öğrenildikten sonra diğerine geçilmesine dikkat edilmeli, seslerden elde edilen kelime ve cümleler üzerinde durulmalı ve öğrenciler buna özendirilmelidir (MEB, 2005: 254).

3.1.3.2.4. Metin oluşturma

Öğrenilen kelimelerden ve cümlelerden yararlanılarak metin oluşturulmalıdır. Metin yazdırılırken doğru yazmaya ve yazı estetiğine özen gösterilmelidir. Öğrenciler yazılarını dört çizgi üç aralıktan oluşan satır çizgilerine yazmalıdırlar. Ayrıca kendi oluşturdukları farklı metinleri okumaları teşvik edilmelidir (MEB, 2005: 254).

3.1.3.3. Okuryazarlığa Ulaşma

Bu aşama ilk okuma-yazma öğretim sürecinin son aşamasıdır. Buna serbest okuma yazma aşaması da denilmektedir. Öğrencilerin şiirleri, tekerlemeleri, hikâyeleri ve okuma kaynaklarından seçtikleri metinleri sınıftaki arkadaşlarına okumaları sağlanmalıdır. Ayrıca kendilerini yazılı olarak ifade etmeleri ve yazılanları okuyarak paylaşmaları sağlanmalıdır. Yazılarını tek çizgili defter satırı üzerinde yazmalıdırlar (MEB, 2005: 254).

Ses temel cümle yöntemi uygulamada esnekliğe sahiptir. Bitişik eğik yazıya geçişin okuma ve yazma açısından da pek çok yararı vardır. Yöntemin her aşamasında görselliğe önem verilmeli, farklı duylara hitap edilmelidir. Özellikle öğretmenlerin harflerin öğretilmesiyle ilgili farklı uygulamalar geliştirmeleri öğretimi zevkli hale getirir (Akyol, 2005:107).

3.2. Yazı Türleri ve Bitişik Eğik Yazı

Eğitim sürecinin en önemli parçalarından biri olan yazının nasıl öğretileceği, hangi tür yazının öğrenciler için daha uygun olduğunun tartışılması eğitim kalitesinin yükselmesinde önemlidir.

Erkal ve Albayrak (2010: 221), seri ve okunaklı bir yazı yazma becerisinin yeterince kazanılmış olmayışının kişinin kendini ifade etmesinde önemli bir engel olduğunu, ortak bir el yazısının öne çıkmadığı yazı sistemimizde, gözün farklı yazılımlara alışkanlığının olmayışına bağlı olarak anlama ve anlatma konusundaki eksikliklerin öğrencinin ders içerisindeki başarısızlığının nedenleri arasında düşünülmesi gerektiğini, birinci sınıftan başlamak üzere ileriki yıllara da yansıyan bu durumun, işlek ve okunaklı bir yazı alışkanlığının önüne geçerek öğrencinin verimliliğini azaltan faktörler arasına girdiğini belirtmiştir.

Yazma öğretimi araştırmalarında ağırlıklı olarak dik temel ve bitişik eğik yazıdan hangisinin daha uygun olduğu üzerinde durulmaktadır. Bu çalışmalarda da “Dik temel ya da bitişik eğik yazı mı daha etkili ve verimlidir?”, “Okuma yazma öğretiminde hangisi öğretilmelidir?”, “Yazı öğretim sürecinde karşılaşılan güçlükler nelerdir?”, “Dik temel yazı ile okuma yazma öğrenen öğrenciler daha sonra bitişik eğik yazıya geçebilmekte midir?” gibi sorulara cevap aranmaktadır (Güneş, 2007: 137). Bu konudaki araştırma sonuçları okuma yazma öğretim sürecini kolaylaştıracaktır. Dünyadaki ve ülkemizdeki araştırmalar dikkate alındığında eski ile yeni araştırmaların farklı noktalara dikkat çektiği görülmektedir.

Güneş’e (2007) göre yazı ile ilgili eski araştırmaların çoğu dik temel yazıyı, günümüz araştırmaları da bitişik eğik yazıyı önermektedir. Akyol’a (2008: 52) göre yazı öğretimine dik temel harflerle başlamanın mı yoksa eğik harflerle başlamanın mı okuma üzerinde daha etkili olduğu konusundaki araştırmalar kesin sonuçlar ortaya koymaktan uzaktır.

Jackson'a (1970) göre dik temel harflerle yazılan yazı bitişik el yazısına göre daha okunaklıdır. Dik temel yazıyı okumak için daha az zaman harcanmaktadır. Cinsiyet yazma hızında önemli olmamasına rağmen kızların yazılarının daha okunaklı olduğu görülmüştür (Akt. Bayraktar, 2006: 19). Foster (1957) yaptığı araştırmaya göre eğik harflerle yazmanın daha hızlı olduğunu ortaya koymuştur (Akt. Akyol, 2008: 52).

Trap-Porter ve arkadaşlarının (1984) yaptığı bir çalışmada, dik temel harfleri kullanan 134 dördüncü sınıf öğrencisi ile bitişik eğik yazıya geçişi kolaylaştırmak için geliştirilen bir alfabeyle kullanan 112 birinci sınıf öğrencisinin yazıları karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre her iki grup arasında bitişik eğik yazı harflerinin üretiminde bir farklılık görülmemiştir (Akt. Bayraktar, 2006: 20).

Graham, Berninger ve Weintraub (1988) tarafından 4-9. sınıflar düzeyinde 600 öğrenci üzerinde yapılan bir araştırmaya göre okunabilirlik ve hız açısından, dik temel harflerle veya eğik harflerle okuma yazmaya başlama arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Hatta her iki yazı türünü birlikte kullananların daha hızlı ve bazen de daha okunaklı yazdıkları ortaya konulmuştur (Akt. Akyol, 2008: 53). Dolayısıyla ilk okuma yazma çalışmalarına dik temel veya bitişik eğik yazı ile başlanması herhangi bir sorun yaratmamaktadır (Bektaş, 2007: 24).

Akyol'a (2008: 53) göre hangi tür harflerle yazma öğrenilirse öğrenilsin belirli bir süre sonra çocuk kendi üslubunu geliştirecektir. Kısırlarda fazlalık veya azlık, harfleri farklı şekillerde birbirine bağlama ve yazı türlerini birbirine karıştırma öğrencinin kişisel üslubuyla ilgilidir. Bu nedenle öğretmen bir model üzerinde aşırı derecede durmamalıdır.

Eski araştırmalar okul öncesinden itibaren dik temel yazı kullanılması gerektiğini öne sürmektedir. Günümüz araştırmaları ise dik temel yazının bitişik eğik yazıya geçişi zorlaştırdığı, bitişik eğik yazı ile daha hızlı yazıldığı, bitişik eğik yazının öğrencinin beden gelişimine daha uygun olduğu yönünde sonuçlara ulaşmıştır. Bu araştırmalardan hareketle çoğu ülkede anaokulundan üniversiteye kadar öğrencilere bitişik eğik yazı öğretilmektedir (Güneş, 2007: 137-138). Burada üzerinde durulması gereken nokta bitişik eğik yazı eğitimine okul öncesi süreçte başlanması gerektiğidir.

Oysa ülkemizde 2005 programından önce çocuk okuma yazmayı dik temel yazı ile öğrenmekte, ikinci sınıftan bitişik eğik yazı etkinliklerine başlamaktaydı. Bu durum özellikle yazı öğretiminde sorunları da beraberinde getirmekteydi. Akyol'un (2008) da belirttiği gibi öğretim ön öğrenmelerin ileride etkin bir şekilde kullanılmasına fırsat tanıyacak şekilde düzenlenmelidir. Yazı öğretim sürecinde önce dik temel yazı öğretip sonra bitişik eğik yazıya geçmek iki ayrı süreci devreye koymaktır ve bu durum öğrencinin zararındır. Joss'a (2001) göre önce bir tür yazı öğrenip sonra diğer türe geçmek çocuğun o zamana kadar yapmış olduğu çalışmalarını değersizleştirmekte ve çocuğun yazma becerisine zarar vermektedir (Akt. Akyol, 2008: 56).

Blumenfeld'e (1997) göre dik temel yazıyı öğretip sonra bitişik eğik yazıya geçmek iki ayrı süreci devreye koymaktır ve bu durum öğrencinin zararındır. Blumenfeld, ailelere ve eğitimcilere daha sonra terk edecekleri veya unutturacakları herhangi bir şeyi öğretmemelerini ve öğretimin ilk adımında çocukların yanlış alışkanlıklar kazanmasına müsaade etmemelerini tavsiye etmektedir. Blumenfeld dik temel yazıdan bitişik eğik yazıya geçişte yaşanan başarısızlıkların çoğunu her iki yazı türündeki kalem tutma farklılığına bağlar. Rubin'e (1985) göre ise dik temel yazıdan bitişik eğik yazıya geçiş hem çocukların yazdıkları harf ve kelimelerin doğru yazılmasını hem de çocuklar tarafından üretilen fikirlerin yazıya aktarılmasını güçleştirmektedir (Akt. Bayraktar, 2006: 19-20).

1981 Türkçe öğretim programında ilk okuma ve yazmaya dik temel yazı ile başlanmakta ve ikinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazı öğretilmekteydi. Doğal olarak bu yazının öğretimine çok fazla zaman harcanmamakta ve çocuk bir yazı türünü zaten bildiği için zorlama yoluna gidilmemekteydi. Bu nedenler bitişik eğik yazının kavranmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Sonuçta da çocuklar her iki yazı türünü birbirine katarak yazmaktadırlar (Akyol, 2008: 56). Bu durum hem öğretmeni, hem öğrenciyi, hem de aileleri zorlamaktaydı. Okunaksız ve düzensiz yazıların eğitim sürecini zorlaştırdığını söylemek mümkündür. Burada öğrencilerin dik temel yazıdan bitişik eğik yazıya geçişte yaşadıkları sorunlar da dikkate alınmalıdır.

Dik çizgilerle çalışma alışkanlığı bitişik eğik yazı ile yazarken sıkıntılar yaratmaktadır. Bu beceriyle okula gelen öğrencilerde bitişik eğik yazı becerisinin gelişmesi için yeterli zaman tanınmalı ve anlayış gösterilmelidir (Çiftçi, 2005: 158).

Yazmayı dik temel harflerle öğrenen çocuk bitişik eğik yazıya geçtiğinde kazanılmış beceriyi değiştirmede ve farklı bir beceriye aktarmakta güçlük çekmektedir. Bitişik eğik yazı dik temel yazıya göre pek çok alanda etkilidir.

Akyol'a (2008: 56) göre bitişik eğik yazı kesintisiz hareketlerle yazıldığından soldan sağa doğru yön becerisini daha kolay kazandırır. Bu durum hem yazma hızını hem de düşünme hızını arttırmaktadır. Yazarken kesintisiz hareket eden öğrenci düşüncelerini de birbirine bağlı olarak sistematik bir sırada sunar. Yazıda kazanılan hız ve akıcılık düşünceye aktarılır ve düşünme ile yazma arasındaki ilişki kopmamış olur.

Bitişik eğik yazıda, öğrenci harfleri yazarken elini hiç kaldırmadan belirli bir noktadan başlayıp yine belirli bir noktada bitirmektedir. Harflerin bu şekildeki kesintisiz akışı, yazının akıcı ve devamlı olmasını, dolaylı olarak da öğrencilerin, harfleri ve yazacakları fikirleri yazma esnasında akılda tutmalarını mümkün kılmaktadır. El, dik temel harflerle yazı yazarken her harfin yazılışından sonra kalktığı için harfler arasında oranlı ve uygun boşluk bırakma problem olabilmektedir. Bitişik eğik yazıdaki kesintisiz akış, dik temel harflerle yazı yazarken karşılaşılan harfler arasında oranlı boşluk bırakma problemini de ortadan kaldırmaktadır (Duran, 2009: 39). Ses temelli cümle yöntemiyle de bitişik eğik yazı daha zevkli ve akıcı yazılmaktadır (Tok ve diğerleri, 2008).

Bitişik eğik yazıda harfler arasında uygun boşluklar bırakılmaktadır. Öğrenci bitik eğik yazıyla yazma sürecinde harfleri birbirine bağlarken harfler arasında belli bir boşluk bırakmalıdır. Harfler arasındaki bu boşluk harflerin karışmasını ve birbirlerinin üzerine girmiş şekilde yazılmasını önler.

Bitişik eğik yazıda harfler sağa doğru ve birbirine birleştirilerek yazıldığından harf şekilleri de karışmaz. Mosse'ye (1982) göre fiziksel ve yazılış olarak birbirine benzeyen küçük harflerdeki (ı, İ, l) yazım yanlışları bitişik eğik yazıda ortadan kalkmaktadır (Akyol, 2008: 57). Dik temel yazıda yazı düzeni sağlanamazsa bu harfler birbirine karışır. Oysa bitişik eğik yazıda bu tip harflerin yazımları birbirinden oldukça farklıdır ve bu harflerin karışması mümkün değildir. Bitişik eğik yazı ile dik temel yazı arasındaki bu farklar da dikkate alındığında bitişik eğik yazının dik temel yazıya göre avantajları oldukça önemlidir.

Montgomery'e (1990) göre el yazısı akıcı ve elini kaldırmadan tüm kelimeyi yazabilme hareketi sebebiyle aşırı bastırmayı engeller ve sonuçta yazmada iyi bir hıza ulaşmayı sağlar. Akıcılık ve hız beynin anlam ve telaffuz üzerine tam olarak konsantre olmasını sağlar (Akt. Bulut ve Aköz, 2010: 173).

Akyol'a (2008: 57) göre;

- ✓ Bitişik eğik yazıyla okuma yazma öğrenmek dik temel harflerle yazılan metinleri okumakta sorun oluşturmamaktadır.
- ✓ Eğik harflerin sadece bir başlangıç noktası varken dik harflerin ise farklı başlangıç noktaları vardır ve bu durum çocuk açısından sıkıntı oluşturmaktadır.
- ✓ Eğik harflerin görüntüleri birbirinden farklı olduğundan çocuk harfleri birbirine karıştırmadan yazabilmektedir.
- ✓ Dik temel harflerde harf yazımında hareketlerin nerede başlayacağı ve nasıl bitirileceği bilinmemektedir. Eğik yazıda ise harflerin çoğu el kaldırmadan tek harekette yapıldığından böyle bir sorunla karşılaşılmamaktadır.
- ✓ Bitişik eğik yazı yazmak bitişik eğik yazının kolay okunmasına katkı sağlamaktadır.
- ✓ Programda belirtilen bitişik eğik yazı öğretiminde öğrenci daha fazla kelime öğrenmektedir.
- ✓ Öğrenciler arasındaki yazım farklılıkları azalmaktadır.
- ✓ Bitişik eğik yazıda bütün harfler birbirinden farklıdır (Akyol, 2008: 57)

İlk okuma yazma birbirinden ayrılmaz bir bütün olduğundan, ilk okuma yazma programında yapılan değişiklikler yazı öğretiminde de yansımıştır (Ortabağ Çevik, 2006: 21). Yeni programla birlikte ilk okuma yazmaya bitişik eğik yazı ile başlanmakta ve ilerleyen sınıflarda bu yazı kullanılmaktadır.

Bitişik eğik yazının ilk okuma yazma sürecindeki önemi düşünüldüğünde öğrenciye pek çok katkısı olduğu görülmektedir. Akyol (2005:51), bitişik eğik yazının önemini şöyle ifade etmiştir:

“Pek çok yazı öğretim materyali sadece harfin nasıl çizileceğini dikkate alırken harfin çiziminde kaleme bastırmanın üzerinde durmamaktadır. Oysa kaleme bastırma hem akıcılıkta hem de öğrencinin isteklendirilmesiyle ilgilidir. Dik temel ve eğik harflerle yazmada kaleme bastırma açısından farklılık vardır. Bitişik eğik yazıda kaleme daha az bastırılmaktadır. Dik temel yazı ile eğik yazı arasındaki farklar pek çok insanın düşündüğü gibi harflerin birleştirilmesi veya birleştirilmemesi değildir. Farklılık, harfleri oluşturmak için yapılan hareketlerdedir. Harflerin başlangıç noktaları, yönler kısacası üretim süreci önemlidir. Dik temel küçük harfleri okunaklı şekilde yazmak için altı ayrı hareket yapılması gerekirken, eğik küçük harfleri yazmada üç temel hareket gerekmektedir. Hareket sayısının fazla olması hem zaman kaybına hem de işin daha karmaşık hâle gelmesine neden olur.”

Yazı öğretiminde okuma yazma öğrenmeye başlayan çocukların gelişimsel özellikleri de dikkate alınmalıdır. Kalemli ellerine ilk aldıklarında eğik ve dairesel çizgiler çizen okul çağı çocuklarının parmak kaslarının gelişimine en uygun yazı bitişik eğik yazıdır. Dik yazı yazmak ve kalemi dik tutmak daha zordur. Dik yazı parmak kaslarının doğal hareketini engellemekte, yazı yazmayı yavaşlatmakta, çabuk yorulmaya neden olmakta ve öğrencide bıkkınlık yaratmaktadır. Oysa bitişik eğik yazı akıcı ve kesintisiz olan, soldan sağa doğru yazı yönünü destekleyen ve yazı yazarken geri dönüşlere izin vermeyen bir yazı olduğundan yazının akıcı ve doğru yönde gelişimini sağlamaktadır (Duran, 2009: 38-39).

3.2.1. Bitişik Eğik Yazı

Bitişik eğik yazı, bir kelimedeki tüm harfleri birleştiren ve tek bir hareketle kelimeyi oluşturan bir yazı şeklidir (<http://en.wikipedia.org/wiki/Cursive>).

İngilizce “cursive” veya “joined up writing” kelimeleriyle karşılanan bitişik eğik yazı, Latince “currere” kelimesinden gelmekte olup “koşmak” anlamındadır (Ott, 1997’ en akt. Akyol, 2008: 55).

Güneş’e (2007) göre bitişik eğik yazı, harflerin birbirine bağlanarak kelimelerin oluşturulduğu ve 70 derece sağa eğik yazılan bir yazıdır. Bitişik eğik yazı demek, bir harfin bittiği nokta ile bu harften sonra gelen harfin başladığı noktayı birbirine bağlamak demektir.

Bitişik eğik yazı, kelimedeki tüm harfleri birleşik ve el kaldırmadan yazıldığı için süratli bir yazı şeklidir. Bitişik eğik yazıda amaç, harflerin görünümünü bozmadan hızlı ve akıcı yazı yazmayı sağlamaktır (Bayraktar, 2006: 18). Bitişik eğik

yazı yeterli motor ve kas becerisinin olduğu çocuklarda bir kelimeyi oluşturan harflerin doğru bağlantılar yapılarak hızlı, akıcı, okunaklı ve sağa eğik yazılmasıdır.

Ülkemizde Atatürk önderliğinde 1928 yılında bitişik eğik yazı ile okuma yazma seferberliği başlatılmış, öğrenci ve yetişkinlere bitişik eğik yazı öğretilmiştir. Atatürk, yeni Türk harflerinin örneklerini bitişik eğik yazı ile göstermiştir. Atatürk döneminin kuşağı, bitişik eğik yazıyı çok iyi öğrenmiş ve yıllarca kullanmıştır. O döneme ait diplomalar, nüfus cüzdanları, tapu kayıtları vb. birçok belge bitişik eğik yazı ile matbaada basılmışçasına açık, işlek ve estetik olarak yazılmıştır. Ancak daha sonraki programlarda üzerinde durulmaması, gerekli önemin verilmeyişi, dik temel yazıya geçiş nedeniyle bitişik eğik yazı kullanılmamaya başlanmıştır. Bu ilgisizlik 1997 Yazı Öğretim Programı'na kadar sürmüştür. Kasım 1997 tarih ve 2482 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan Yazı Öğretim Programı'nda ilköğretim okullarındaki öğrencilere bitişik eğik yazı öğretilmesi, yazma becerisi ve alışkanlığının kazandırılması istenmektedir. Bu programın uygulandığı yıllarda çocuklara bitişik eğik yazı öğretilmiş ancak alışkanlık hâline getirilememiştir (Güneş, 2006). Çünkü ilk okuma yazma sürecinde dik temel yazıyla eğitim alan öğrenciler daha sonra bitişik eğik yazıya geçişte başarısız olmuşlardır.

Fitzgerald'a (2004) göre eğik el yazısının bilinen karakteristik ve belirleyici özelliği yazının soldan sağa doğru kesintisiz hareketlerle yazılmasıdır. Bu durum bireye yazma sırasında birçok fayda sağlamaktadır. Tarnowski'ye (2002) göre eğik el yazısında, öğrencinin harfleri yazarken, elini hiç kaldırmadan belirli bir noktadan başlayıp yine belirli bir noktada bitirmesi ve harflerin bu şekildeki kesintisiz akışı, yazının işlek, kıvrak ve devamlı olmasını; dolaylı olarak da öğrencilerin, harfleri ve yazacakları fikirleri yazma esnasında akılda tutmalarını mümkün kılmaktadır. El, dik temel harflerle yazı yazarken her harfin yazılışından sonra kalktığı için harfler arasında oranlı ve uygun boşluk bırakma problem olabilmektedir. Eğik el yazısındaki kesintisiz akış, dik temel harflerle yazı yazarken karşılaşılan harfler arasında oranlı boşluk bırakma problemini de ortadan kaldırmaktadır (akt. Başaran, 2005). Bitişik eğik yazıda amaç, harflerin görünümünü bozmadan hızlı ve akıcı yazmayı sağlamaktır (Bayraktar, 2006: 18). Tüm bu özellikler düşünüldüğünde bitişik eğik yazının öğrencide tüm bilişsel ve devinişsel alanları etkilediği söylenebilir.

Bitişik eğik yazı ve dik temel yazının yazım şekilleri ve özellikleri düşünüldüğünde daha çok çizilen bir yazı olan dik temel yazı, kısa ve kesik çizgilerle daha çok yukarıdan aşağıya ve soldan sağa yazılır. Düz ve sadedir. Oysa bitişik eğik yazı çocuktan parmak, bilek ve dirsek hareketlerini iyi kullanmasını isteyen bir yazıdır. Bitişik eğik yazının üstünlüğü, kelimeleri yazarken kalemi hiç kaldırmadan yazılmasından gelmektedir. Çocuğun başlangıçta elini kaldırmadan bir kelimeyi yazması yorucu olabilir. Ancak, öğrenildikten sonra bu durum hızlanmaktadır. (Duran, 2009: 40-41). Yazı öğrenme süreci başarıyla ve eksiksiz tamamlandıktan sonra yazı yazma problemlerinin azalacağı, zamanla da ortadan kalkabileceği söylenebilir.

Bitişik eğik yazının eğitim sürecinin tamamını etkilediği ve pek çok alanda özellikle de doğru yazmada kolaylıklar sağladığı yadsınmaz. Fitzgerald (2004) da kazanılmış bitişik eğik yazı becerisinin birçok alanda ve derste öğrenciye fayda sağlayacağından söz eder. Bitişik eğik yazının kullanımının özellikle ters yazmayı önlediğini, alfabe seslerinin kazanımını kolaylaştırdığını belirtir. Bitişik eğik yazı ile ilk yazma eğitimine başlayan öğrenciler diğer stillerde yazılmış yazıları da kolaylıkla okuyabilmektedirler (Duran, 2009: 39).

Artut ve Demir (2004: 49) bitişik eğik yazı uygulamalarıyla ilgili olarak yaşanan sorunları şu şekilde belirtmişlerdir:

- ✓ Dik temel yazıyı önce öğrenen çocukların, işlek yazıyı okumakta güçlük çekmesi.
- ✓ Bitişik yazı çalışmalarına diğer derslerde ve sonraki sınıflarda yeterince zaman ayrılmıyor olması.
- ✓ Sınıf öğretmenlerinin, bitişik yazının önemine ve gerekliliğine ilişkin yeterince bilgi sahibi olmamaları.
- ✓ Yazı öğretimine ilişkin programların sıklıkla değiştirilmesi, özellikle imla kılavuzlarında görülen bazı ayrılıkların hala giderilememesi, görüş birliğinin oluşturulamaması.

Güneş'e (2007: 8) göre bilgilerin bütünleştirilerek anlamlandırılmasını ve zihinde yapılandırılmasını öngören yapılandırmacı yaklaşım yeni bilgileri önceden

yapılandırılmış bilgilerle bütünleştirmekte ve ikisi arasında anlamlı bağlar kurmaktadır. Bitişik eğik yazı da bağlantılar yapılarak yazılan bir yazıdır ve bu bağlantılar öğrencilerin bilgileri zihninde bütünleştirerek yapılandırmasına katkı getirmektedir.

Bitişik eğik yazı, hızlı yazılması, dikkati geliştirmesi, kelime tanımayı kolaylaştırması, rakam ve işaretlerin kolay fark edilmesi, bağlantılı ve ayrıntılı düşünmeyi geliştirmesi, beden gelişimine ve özellikle solak öğrencilere uygun olması vb. nedenlerden dolayı çoğu ülkede kullanılmaktadır (Güneş, 2007: 19). Ülkemizde de 2005 yılından itibaren kullanılan bu yazı türünün öğrenciler üzerindeki etkileri görülmektedir.

Amerikan Ulusal Sağlık Enstitüsünün yaptığı araştırmaya göre uygun bir programla ses-harf ilişkisi öğretilirse, zayıf okuyucular da dahil olmak üzere çocukların %95'i sınıf düzeylerine uygun okuma yazma becerilerini kazanıp okuyabilmektedirler (Lally ve Price, 1998'den akt. Akyol, 2008:55). Bitişik eğik yazı harf-ses ilişkisinin kolay kavranmasını ve başarılı şekilde gerçekleşmesini sağlamaktadır. Bitişik eğik yazı öğretimi de ses ve harf ilişkilerinin sistematik bir şekilde kazandırılmasıyla başlamaktadır (Akyol, 2008: 55).

Thomas'a (1997) göre bitişik eğik yazı resim ve müzik dersleri gibi diğer disiplinlerde de öğrenci başarısını etkiler (Akt. Akyol, 2008: 57). Öğrencinin bir kelimeyi yazarken kesintisiz hareket etmesi, yazıda kazandığı akıcılık, kalemi doğru tutma başarısı özellikle resim yapma becerisini olumlu yönde etkilemektedir. Bitişik eğik yazının estetik boyutu resim ve müzik gibi sanatların icrasını kolaylaştırmakta ve geliştirmektedir.

Fitzgerald'a (2004) göre bitişik eğik yazı, öğrencilerin kelime içindeki harfleri doğru öğrenmesinde de etkili olmaktadır. Çünkü elin doğru hareket etmesi, kelimenin içinde hangi harflerin olduğunu zihnen bilmeyi zorunlu kılmaktadır. Piyanist ya da daktilografin hareketlerinin süreklilik kazanmasından önce tuşları öğrenmesi gerektiği gibi, bitişik eğik yazıda harfleri tanımak da aynı şekilde hayati öneme sahiptir (Akt. Bay, 2010: 26).

Günümüz toplumunun en önemli gereksinimlerinden biri; işlek, okunaklı bir yazı becerisidir. Bu sebeple ilköğretim birinci sınıftan itibaren hızlı, doğru, anlayarak

ve eleştirerek okumanın, işlek ve estetik görünümlü bir yazı yazmanın temeli ilk okuma yazma öğretimi ile atılır. (Duran ve Akyol, 2010: 818). Yeni Türkçe Öğretim Programı'yla bitişik eğik yazı öğretimine ağırlık verilmekte, ilk okuma-yazmaya bitişik eğik yazı ile başlanmakta ve ilköğretim boyunca bütün derslerde bitişik eğik yazının kullanılması öngörülmektedir. Okullarda okutulan ders kitapları ise dik temel harflerle basılmaktadır (Bayraktar, 2006: 23).

3.2.2. Bitişik Eğik Yazı Öğretimi Süreci

Öğrencilerin bir beceriyi kazanması ve bunu alışkanlık haline getirmesi için bir sürece ihtiyacı vardır. Bu süreç özellikle yazı öğretiminde başarılı bir şekilde geçirilmelidir.

Hızlı, işlek, akışkan ve güzel yazı yazma becerisi ilk okuma yazma öğretiminin temel ilkeleri arasında yer almaktadır. Süreklilik arz eden, geri dönüşlere izin vermeyen, harflerin doğru yöne yazımını destekleyen bitişik eğik yazı yedi yaş dönemi çocukların gelişim özelliklerine uygun olup öğretime bitişik yazıya geçişi kolaylaştıracak çizgi çalışmaları ile başlama öğrencileri yazıya hazır oluş aşamasında olumlu yönde etkileyecektir (Beyazıt, 2007: 92). Öğrenci çizgi çalışmaları aracılığıyla belli bir yatkınlığa ulaşacak, bu becerisini rahatlıkla uygulayabilecek ve işini kolaylaştıracaktır. Çizgi çalışmalarını başarıyla tamamlayan öğrenciler harfleri yazma aşamasında daha başarılı olacaktır.

Başlangıçta bitişik eğik yazı çalışmaları kısa tutulmalı, harfler öğrenciler tarafından tam öğrenildikten sonra harflerin kelime içinde öğretilmesine başlanmalıdır. Öğretmenin bu süreçte unutmaması gereken en önemli nokta, yazı öğretiminde denetlemenin hayati öneme sahip olduğu ve öğrencilerin yanlış öğrenmelerini düzeltmenin ilk defa yazmayı öğretmekten daha zor olduğudur (Göçer, 2008: 51). Yanlış öğrenmeler düzeltilmezse öğrenci diğer öğrenmelerine bu yanlış transfer eder ve öğrenme süreci aksaklığa uğrar.

Pek çok yazı öğretim materyali sadece harfin nasıl çizileceğini dikkate alırken, harfin çiziminde kaleme bastırmanın üzerinde durmamaktadır. Oysa kaleme bastırma hem akıcılıkla hem de öğrencinin isteklendirilmesi ile ilgilidir. Dik temel ve eğik harflerle kaleme bastırma açısından farklılık vardır. Eğik yazıda kaleme daha az bastırılmaktadır (Akyol, 2008: 55). Kaleme az bastırılan öğrencinin eli daha rahat

olacak ve ileriye doğru hareketi gerçekleştirmede zorlanmayacaktır. İlk okuma yazma sürecinde bitişik eğik yazı ile yazma öğrenirken yapılan hareketler ve bunların yazma sürecine etkileri de önemlidir.

Harflerin başlangıç noktaları, yönler kısaca harflerin üretim süreci önemlidir. Dik temel küçük harfleri okunaklı şekilde yazmak için altı ayrı hareket yapılması gerekirken, eğik küçük harfleri yazmada üç temel hareket gerekmektedir. Hareket sayısının fazla olması hem zaman kaybına hem de işin daha karmaşık hale gelmesine neden olmaktadır. İyi bir yazma da akıcıkla birlikte okunaklılığa da ihtiyaç vardır. Bitişik eğik yazıda okunaklılık daha kolay sağlanmaktadır (Akyol, 2008: 55). Koenke'ye (1986) göre okunaklılık, harflerin doğru yazılması, boyutların (büyüklük, küçüklük) ve boşlukların (harf, kelime, cümle ve kenar) iyi ayarlanması, eğri çizgi ve birleştirmelerin uygun yapılması, yazı çizgisinin takip edilmesiyle ilgilidir (Akt. Akyol, 2008: 55). Bu sürecin başarıyla tamamlanması ve öğrencinin yazma becerisini kazanmış olması gerekmektedir.

Başaran ve Karatay'a (2005) göre bitişik eğik yazı çalışmalarında harflerin konumlandırılması ve yazılışına dikkat edilmelidir. Harfler doğru olarak konumlandırıldığı zaman yazı daha güzel görünür ve daha hızlı yazılır. Harflerin yazımında dikkat edilmesi gereken üç ilke vardır:

a. **Eğim:** Harflerin normalde dik kabul edilen çizgileri yaklaşık 50 derecelik açıyla çizilmelidir.

b. **Boşluk:** Küçük harfler kullanıldığında boşluğun genişliği "u" harfi kadar olmalıdır. Yüksekliği büyük harfler kadar olan "d, p, t" kelimenin sonunda ise boşluk iki "u" kadar olmalıdır. "f, g, j, p, y ve z" harfleri kelimenin başında ise boşluk yine iki katı olmalıdır.

c. **Yazının Koyuluğu:** Öğrencilerin harfleri, kaleme fazla bastırmadan yazmalarını sağlamak gerekir. Ancak, büyük harfler tek başına yazıldığında koyu yazılmalıdır. Küçük harflerin yazılışı öğretildikten sonra harflerin koyuluk derecesinin alıştırılması yaptırılmalıdır. Bu üç ilkeye ek olarak, güzel bir görünüm için kelimelerin defterde nerede başladığı ve bitirildiği hususu da önemlidir. Tüm etkinliklerde, defterdeki yatay çizgiyi takip etmenin ve dikey çizgide yazıyı bitirmenin ve başlamanın nasıl olacağı öğretilmelidir (Başaran ve Karatay, 2005).

Bitişik eğik yazı için üç temel becerinin gelişmesi ve uyumlu çalışması gerekmektedir. Bunlar zihinsel beceriler, duyuşsal beceriler ve motor becerilerdir (Güneş, 2007:145). Bu beceriler birbirini tamamlayan ve yazı gelişiminde olumlu etkiye sahip olan unsurlardır. Yazma becerisinin bu etkileri dikkate alınmalıdır

Çeşitli ülkelerde yapılan araştırmalara göre yazma becerileri gelişmiş yetişkinler için 1 dakikada,

80-120 harf yazma, yavaş yazma

121-140 harf yazma, normal yazma

141-160 harf yazma, iyi yazma

161-190 harf yazma, hızlı yazma olarak değerlendirilmektedir (Lurçat, 1988, Grafho Web, 2005'ten akt. Güneş, 2007:148).

Akyol'a (2008) göre bitişik eğik yazı öğretiminde dört husus vardır:

- ✓ Harf şekillerinin doğru yazılması
- ✓ Uygun ölçülerde (ebatlarda) yazılması
- ✓ Harfleri arası bağlantıların uygunluğu
- ✓ Alt ve üst uzantıların uygun yazılması

Bitişik eğik yazıyla yazarken bağlantıların gereğinden az ya da fazla olmamasına, harfler arası boşluklara dikkat edilmelidir. Kelimeler arası boşluklar da eşit olmalıdır. Yazma çalışmalarında çocuğun sırada doğru oturması, kolunu uygun şekilde masaya yerleştirmesi ve kalemi doğru tutması önemlidir (Akyol, 2008: 58-59). Bu unsurlar başarılı bir şekilde çocuğa kazandırılmalı, alışkanlık haline getirilmelidir.

Göçer'e (2008) göre ilk okuma yazma öğretiminde yapılacak çalışmalar ardışık ve birbirleriyle bağlantılı süreçlerle gerçekleştirilmelidir. Ön öğrenmeler sonraki öğrenmelerle ilişkilendirilmeli, bir önceki etkinlik bir sonrakinin temeli olmalıdır. Yazı öğretiminde de yapılacak çalışmalar ve öğretim sürecinde kullanılacak malzemeler öğrencinin öğrenmesini desteklemeli ve kuralına uygun yazı öğretimini sağlamaya dönük olmalıdır.

Akyol (2008)'a göre harflerin doğru yazılmasını sağlamak için;

- ✓ Ailelere okulun başlangıcında harflerin yazılışını yönleriyle birlikte gösteren çalışma kağıtları verilmelidir.
- ✓ Çalışmaların başlangıcından itibaren mutlaka yazının üzerine oturtulduğu temel çizgi kullanılmalıdır.
- ✓ Harflerin başlangıç ve bitimi mutlaka doğru gösterilmelidir.
- ✓ Yuvarlak şekiller saatin tersi yönünde yapılmalı ve mutlaka birleştirilmelidir.

Burada dikkat çeken husus ailelerin de devreye girmesidir. Bitişik eğik yazının gelişimi ve ilerlemesinde ailenin çocuk üzerindeki etkisi önemli bir yer tutmaktadır.

Doğan'a (2007) göre öğretmenler öğrencilerin bitişik eğik yazıda zorlanmadıklarını belirtmiştir. Buna karşın öğretmenler ilk okuma yazma öğretiminden sonra bitişik eğik yazıya geçmenin daha iyi olacağı görüşünde birleşmektedir.

Bitişik eğik yazının başarısında harflerin doğru yazımının öğretilmesi önemlidir. Akyol'a (2008) göre harflerin başlangıç ve bitiş çizgilerinin öğrencilere gösterilmesi çok önemlidir. Bitişik eğik yazıda bağlantılar iki şekilde yapılmaktadır:

- ✓ Bitişleri yazım çizgisi üzerinde olan harflerin kendisinden sonra gelen harflere bağlanması diyagonal şekilde olacaktır. Bu harfler “a, c, ç, d, e, f, g, ğ, h, ı, i, j, k, l, m, n, p, s, ş, t, u, ü, y, z” harfleridir.
- ✓ Yazımı harfin üst kısmında biten harflerin bağlantısı yatay olacaktır. Bu harfler “o, ö, r, v” harfleridir. Bunlara ek olarak “b” harfi de yatay bağlantılı olursa daha uygun olur. Çünkü “b” harfinin diyagonal bağlantısı harfin yuvarlağının çocuk tarafından uygun şekilde yapılmasını engelleyebilir.

Güneş'e (2007: 100-103) göre alfabetik bir dilde yazma öğrenmek için önce alfabetik ilkeleri iyi bilmek gerekir. Alfabetik ilkeler; harflerin şekilleri, yazımı, büyük küçük harflerin yazımı, yazı yönü, kelime ararındaki boşluklar, bitişik yazıda bağlantılar yapma vb. hususları içermektedir. Bunlar:

Harflerin Şekilleri: Yazma öğretiminde kullanılan yazıya göre harflerin şekilleri, yazım yönü ve doğru yazımı öğrenciye öğretilmeli, öğretmen bu konuda rehberlik yapmalı ve öğrencilerin yeteri kadar alıştırmalarını sağlamalıdır.

Yazma eğitiminde harflerin yazımı öğretilirken kolay yazılandan başlamak daha etkilidir.

Harflerin Büyüklüğü: Yazma öğretimine küçük harflerle başlamak, yazının uygun çizgi aralıklarına yerleştirilmesi, harflerin normal büyüklükte olması gibi hususlar büyük önem taşımaktadır.

Harf Bağlantıları: Bitişik eğik yazıda önemli bir nokta olan harflerin birbirine nasıl bağlanacağı, harflerin yazılışının yukarıdan başlayıp aşağıda bittiği, harflerin üstten bağlandığı, harflerin noktalarının ve noktalama işaretlerinin kelimenin yazımı bittikten sonra konması gerektiği gibi hususlara dikkat edilmelidir.

Yazı yönü: Yazı yönlerini okul öncesi dönemde öğrenen öğrenci ilk okuma yazma sürecinde oklar, resimler ve şekillerle tekrar dikkatini yazı yönüne çeker. Bu süreçte harflerin başlangıç ve bitiş noktalarıyla bağlantıları gösterilmelidir. Latin harflerinin kolay ve hızlı yazımına ilişkin çeşitli araştırmalar yapılmış ve harflerin yazım yönleri tek tek belirlenmiştir. Bu araştırmalarda bir harfi hızlı ve güzel yazabilmek için eli kaldırmadan daha az hareketle yazmanın gereği ortaya çıkmaktadır.

Boşluklar: Yazı öğretiminde harfler ve kelimeler arasındaki boşluklar üzerinde durulmalı; boşluklar kelimenin sınırlarını, kelimenin başladığı ve bittiği noktayı göstermelidir. Yazıdaki boşluklar okunabilirlik, estetik ve dikkat çekme açısından önemlidir.

3.2.3. Bitişik Eğik Yazı Yazma Kuralları

Reason (2000) ve Senior (1998) bitişik eğik yazı kurallarını şu şekilde sıralamışlardır:

- ✓ Güzel bir yazı oval ve paralel çizgilerden oluşur.
- ✓ Benzer harfler aynı yüksekliktedir.
- ✓ Küçük harflerle yazılan kelimeler arasındaki aralık küçük “o” harfi büyüklüğünde olmalıdır.

- ✓ Üst uzantıya sahip harflerin, üst uzantı yüksekliği, gövdelerinin yüksekliğinden azdır. Ayrıca alt uzantıya sahip harflerin alt uzantı yüksekliği, gövdelerinin yüksekliğinden azdır.
- ✓ Bitişik eğik yazı büyük harfleri ile kelime yazılırken harfler birleştirilmez.
- ✓ Harflerin yazılışı yukarıdan başlamakta ve aşağıda bitmektedir. Bir harfin bittiği yerden onu izleyen harfe başlamak için kalemle soldan sağa ve aşağıdan yukarıya doğru giden bir çizgi çizilmektedir. Her harfin birleştirilmesi bu şekilde olmamaktadır. Bazı harflerin bağlantısı daha farklı yapılmaktadır. Örneğin küçük harflerle yazarken “a,c,g,i,j,m,n,o,p,r,s,u,v,y,z” harflerine geçmek için soldan sağa doğru bir çizgi çizilmektedir.
- ✓ Harflerin noktaları ve noktalama işaretleri kelime yazımı bittikten sonra konulmaktadır.
- ✓ Bitişik eğik yazı öğretimine önce küçük harflerin yazımı ile başlanmaktadır. Çünkü büyük harfler bitişik yazılmamaktadır. Büyük harfler sadece kendilerinden sonra gelen küçük harflerle bitişik yazılmaktadır. Büyük harflerden “F, N, P, V, T” harfleri, kendilerinden sonra gelen küçük harflerle de bitişik yazılmamaktadır. Bu harfler yazıldıktan sonra kalem kaldırılmaktadır. Çünkü bu harflerin uzantıları harfin görüntüsünü bozmakta ve başka harfe benzemesine neden olmaktadır. Örneğin “F” harfi bağlantılı yazıldığında “E” harfine, “N” harfi “M” harfine, “P” harfi “B” harfine “V” harfi ise “U” harfine benzemektedir. Bu nedenle anılan harfler her zaman bağlantısız yazılmaktadır(Akt. Duran, 2009: 44-46)

3.2.4. Bitişik Eğik Yazının Yararları

Güneş (2007)’e göre bitişik eğik yazı sürekli bağlantılar yapılarak yazılan bir yazı olduğu için öğrencilerin bilgileri zihinde bütünleştirerek yapılandırmasına katkı sağlar. Çoğu araştırmacı da bitişik eğik yazının yapılandırmacı yaklaşıma uygun olduğunu, çocuğun zihinsel ve bedensel gelişimine katkılar getirdiğini belirtmektedir. Ayrıca bu yazı ilk okuma yazma öğretimini de kolaylaştırmaktadır.

Çiftçi (2005), bitişik eğik yazının öğrencinin gelişimine uygun olduğunu ve öğrencilerin bitişik eğik yazı çalışmalarına birinci sınıfta başlamalarının yazıdaki

akıcılığı ve kalıcılığı sağladığını belirtmiştir. Güneş (2007: 139-145) bitişik eğik yazının yararlarını şöyle sıralamıştır :

Öğretim açısından;

- ✓ Bitişik eğik yazı daha hızlı yazılmaktadır.
- ✓ Bitişik eğik yazıda kelime tanıma daha kolay olmaktadır.
- ✓ Bitişik eğik yazı kelimelerin bütün olarak yazılmasını getirmektedir.
- ✓ Bitişik eğik yazıda rakam ve işaretler daha kolay fark edilmektedir.
- ✓ Bitişik eğik yazı hecelemeyle önlenmektedir.
- ✓ Bitişik eğik yazı öğretimine küçük birimlerden başlanmaktadır ve parçadan bütüne giden öğretim yöntemlerine uygundur.

Zihinsel gelişim açısından;

- ✓ Bitişik eğik yazı kinestetik zekayı geliştirmektedir.
- ✓ Zihinsel gelişimi desteklemektedir.
- ✓ Bitişik eğik yazı düşünmeyi geliştirir. Bitişik eğik yazıdaki süreklilik ve hız, düşüncenin sürekliliği ve hızı ile birleşmekte ve birbirinin gelişimini desteklemektedir.
- ✓ Ayrıntılı ve bağlantılı düşünmeyi geliştirir.
- ✓ Dikkati geliştirmektedir; yazarken öğrenci harflere, bağlantılara ve ayrıntılara dikkat etmektedir.

Dil gelişimi açısından;

- ✓ Bitişik eğik yazı okuma becerilerini geliştirmektedir. Yazıda kazanılan süreklilik, akıcılık ve dikkat okumaya da yansımaktadır.
- ✓ Bitişik eğik yazı yazının bireyselleşmesini sağlamaktadır.
- ✓ Öğrencinin kendini ifade etmesini kolaylaştırmaktadır.
- ✓ Bitişik eğik yazının estetik yönü öğrenciye zevk vermektedir.

Beden gelişimi açısından;

- ✓ Parmak ve el kasları için uygundur. Okul çağı çocukları kalemi ellerine ilk aldıklarında eğik ve dairesel hareketler yapmaktadır.
- ✓ Bilek ve kol kasları için uygundur.
- ✓ Bitişik eğik yazı solak öğrenciler için daha uygundur
- ✓ Anaokulundan itibaren başlanmalıdır.

Binbaşıoğlu (2005) bu konuda farklı bir görüşe sahiptir. Bitişik eğik yazının kolaydan zora ilkesine ve mantığa aykırı olduğunu düşünmektedir. Uygulayıcıların ilk başlarda bazı sıkıntılar yaşadığına, bu sorunun sonradan aşıldığına dikkat çekmiştir.

3.2.5. Bitişik Eğik Yazı ile Yazmaya Etki Eden Unsurlar

Bitişik eğik yazı ile yazma sürecini başlıca oturuş, kas gelişimi, yönler, el tercihi, boşluklar, kalem tutuşu, kağıdın konumu, çizgi takibi olmak üzere pek çok unsur etkilemektedir.

3.2.5.1. Oturuş

Yazarken öncelikle dikkate alınacak husus oturma şeklidir. Çocuk sıraya oturduğu zaman ayakları yere düzgünce basmalıdır. Üzerinde yazılacak masa, oturulan sıraya uygun olmalıdır. Yazarken masanın üzerine yatmak, başını eline dayayarak sabitlemeye ve dik tutmaya çalışmak ve dizleri sıranın altında düzgün şekilde tutmamak (dizlerini sallama, diz arasını çok fazla açık tutma vb.) da yazmayı olumsuz şekilde etkiler (Akyol, 2008, 61; Keskinılıç ve Keskinılıç, 2007: 238; Duran, 2009: 48). Çocuk sandalyeye otururken arkaya yaslanmamalı, ayakları zemin üzerinde sabit durmalıdır. Çocuk yazarken kambur oturmamalıdır (Gaunt ve Whitwell (1993)'den akt. Bayraktar, 2006: 31).

3.2.5.2. Kas Gelişimi

“Yazmada omuz, kol, bilek ve parmak kasları önemlidir. Kas gelişimini tamamlamayan çocuklar motorsal üretimde zorlanırlar. Kas gelişiminde büyük kaslardan küçük kaslara doğru bir yol izlenmelidir. Önce omuz, kol, sonra bilek,

daha sonra da parmak kasları geliştirilmelidir.” (Akyol, 2008: 62). Bunun için öğrenci düzenli çalışmalar yapmalıdır.

Yazmada el, bilek ve kol hareketleri de önemli bir yere sahiptir. “Yazı yazarken yukarıya doğru çizilen çizgiler baş parmağın ve işaret parmağının hareketleri ile çizilirken; aşağıya doğru inen çizgiler üç parmağın yardımıyla çizilir. Serçe ve yüzük parmağı kapalı bir şekilde tutularak kâğıt üzerine konur. Bu iki parmağın tırnakları ile elin kâğıt üzerinde kolayca kayması sağlanır. Öğrenci, eli açık bir şekilde başka bir ifade ile serçe ve yüzük parmağını bükmeden yazıyorsa, serçe ve yüzük parmağı sıkılarak, arasına sünger veya bilye sıkıştırılabilir ve öğrencinin kalemi kavraması istenebilir. Bu şekilde öğrencilere, yazarken kâğıt üzerinde tırnaklarının yardımıyla elini kaydırma becerisi kazandırılabilir. Yazmadaki hızlı hareketler, kolun hareketleri ve serçe-yüzük parmağının kâğıt üzerinde kayması ile ilgilidir. Bu hareketler, yazma etkinliğinin hızını, ahengini düzenleyen hareketlerdir. Kol hareketleri sadece büyük harflerin yazımında kullanılır. Omuzdan bağımsız olarak kalem kolla birlikte hareket ettirilir. Yine aynı şekilde el kâğıt üzerinde serçe ve yüzük parmağının tırnakları üzerinde kaydırılır. Bu hareketler ilk yazma öğretiminde öğrenciye kalıcı bir güzel yazı yazabilme alışkanlığı kazandırmak için öğretilmesi gereken hareketlerdir. Her bir hareketin otomatikleşmesi için mutlaka alıştırmaya çalışmak gerekir” (Başaran ve Karatay, 2005).

3.2.5.3. Yönler

Yazı öğretiminde harflerin yazı yönü, başlangıç ve bitiş noktaları, çizgilerin soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru çizilmesi, bir harfi eli kaldırmadan yazma, küçük harflerin yazımı gibi konular da önem taşımaktadır (Güneş, 2007). Harflerin yazılması öğretilirken yönler okla desteklenmeli, görsel şablonlarla harf yönleri gösterilmelidir (Duran, 2009: 51).

Yukarıdan aşağıya ve soldan sağa hareket Türkçe yazmada temel yönlerdir. Öğretmen daha çizgi çalışmaları aşamasında yönlere dikkat çekmelidir. Harflerin ve diğer şekillerin başlangıç ve bitiş noktaları vurgulanmalıdır. Yön kavramı gelişmemiş olan çocuklar harflerin bağlantılarını uygun şekilde yapamayabilirler. Diyagonal ve yatay bağlantılar iyi kavratılmalıdır (Akyol, 2008: 62). Bitişik eğik yazıyla yazma eyleminde öğrencilerin istenilen estetiğe ulaşması için elin kaldırılmadan yazılmasına dikkat edilmelidir.

Yön kavramı gelişmemiş öğrenciler alfabemizde bulunan “b, p, d” gibi harfleri karıştırabilir ve “o, e” gibi harflerin başlama noktasında yanılığa düşebilir (Keskinkılıç ve Keskinkılıç, 2007: 239)

3.2.5.4. El Tercihi

Yazmada ilk izlenecek husus el tercihidir. Burada sağ, sol ve karışık ellilik söz konusu olabilir. Çocukların çoğunluğu sağ elini tercih etmektedir. Sol elini tercih edenler sağ el tercihi için zorlanmamalıdır. El tercihini tespit etmekte etkili yollardan birisi öğretmenin gözlemleridir (Akyol, 2005:58). Araştırmalara göre sol elle yazma özelliği beynin sağ yarım küresinin baskın çalıştığını göstermektedir (Keskinkılıç ve Keskinkılıç, 2007: 239).

Sol elini kullanan çocuklar, yazdıklarını görebilmeleri için yüksekliği fazla olmayan sıraya oturmalıdırlar. Böylece yazısının üst kısmının bir parçasını görebilirler. Bu öğrenciye daha çok hareket imkânı tanır. Mümkünse sol elle harfin çizilişi gösterilmelidir. Sol elliler çok sıkı kalem tutma eğilimindedirler. Kalemin parmaklarından kaymasını engelleyecek bir kalem tutuşu çocuğun kalem üzerindeki baskısını azaltır (Gaunt and Whitwell, 1993:2’den akt. Bayraktar, 2006:33).

“Sağ veya sol el tercihi, yazmada probleme yol açmaz. Ancak iki ellilik, çeşitli problemlere yol açar. İki ellilik bir işi yaparken çocuğun biraz sağ, biraz da sol elini kullanılması olayıdır” (Akyol, 2005: 59). Öğretmen buna kesinlikle izin vermemeli, öğrencinin hangi elini daha çok kullandığını tespit ettikten sonra o tarafı kuvvetlendirecek çalışmalar yapmalıdır (Bayraktar, 2006: 33).

3.2.5.5. Boşluklar

Yazının okunabilirliği ve estetiği için cümleler, kelimeler, harfler arasındaki ve sayfa kenarlarındaki boşluklara dikkat edilmelidir. Öncelikle sayfa kenarlarında bırakılması gereken boşluklar vurgulanmalıdır. Daha sonraları da sırasıyla harfler, kelimeler ve cümleler arası boşluklara çocukların dikkati çekilmelidir (Akyol, 2005: 59). Harfler arası bağlantı çizgilerinin eğimi aşağı yukarı 45 derece civarında olmalıdır. Küçük harflerle yazılan kelimeler arasında “o” harfinin alanı kadar; cümleler arasında ise iki “o” alanı kadar boşluk olmalıdır (Akyol, 2008: 63)

3.2.5.6. Kalem Tutuğu

“Kalem; işaret, baş ve orta parmak yardımıyla, ucundan 1,5-2 cm uzaklıkta ve ucu onu tutan elin omzunu işaret edecek şekilde tutulmalıdır” (Başaran ve Karatay, 2005).

Geleneksel olarak çocuklar başparmak ve işaret parmağı arasında kalem tutmayı öğrenirler. Orta parmak kaleme destek olur. Çoğu çocuk bu stili benimser. Gergin kalem tutuşları çocukların yazıdaki hızını düşürür. Çocuklar kalem kontrolünde sorunlar yaşayabilirler. Kalem ağır ise kalemin kontrolü zorlaşır. Çocukların mumlu renkli kalemlerden keçeli kalemlere her çeşit kalemi kullanmasına izin verilmelidir (Gaunt and Whitwell, 1993:1-2’den akt. Bayraktar, 2006: 35). Öğrencinin kalemi yanlış tutması ellerinin çabuk yorulmasına neden olmakta ve güzel yazı yazmasını engellemektedir (Keskinılıç ve Keskinılıç, 2007: 240).

Kalem tutuşunda işaret parmağının gereğinden fazla bükülmesi çocuğun zorlanmasına neden olacaktır (Bayraktar, 2006: 36). Kalem tutmanın birçok şekli olmasına rağmen en uygun olanın üç parmakla kalem tutma olduğu görüşü yaygındır. İşaret parmağı ile baş parmak arasına alınan kalem, orta parmağın üzerine yatırılarak yazmam malzemesine yöneltilir. 45 veya 50 derece olacak açıda tutulması uygundur (Keskinılıç ve Keskinılıç, 2007: 240; Akyol, 2008: 68).

3.2.5.7. Kâğıdın Konumu:

Kalem tutuşu ile beraber kâğıdın konumu da önemlidir. “Çocukları kâğıdı bedenlerinin sağ ya da sol tarafına yavaşça hareket ettirmeye ikna etmekle onların daha güvenli yazabilmeleri sağlanır” (Gaunt and Whitwell, 1993:2’den akt. Bayraktar, 2006: 36).

Öğrenciler yazdıklarını en iyi görececek şekilde ve bir esneklikte kâğıt tutma pozisyonunu belirlemelidir. Sol eli öğrenciler sağ eli öğrencilere göre kâğıda daha az eğilmelidir. Yazı yazılmayan el, kâğıdı tutacak şekilde ve yukarıda bir pozisyonda olmalıdır (Duran, 2009: 48).

Sağ eli ile yazanlar defterin sol tarafını vücudun orta kısmı biraz geçecek şekilde sağa kaydırmalı ve yaklaşık 45 derece saat hareketinin aksi yönde

döndürmelidir. Sol elle yazanlar da bu durumun tam tersini yapmalıdır (Akyol, 2008: 73).

3.2.5.8. Çizgi Takibi

Çocuğun satır çizgisini takip etmesi sağlanmalıdır. *“Yazarken üst çizgiye çok yakın veya alt çizginin üzerine yazabilirler. Alt çizginin üzerine yazdıklarında harflerin ortasından yatay çizgi çekilmiş gibi bir görüntü oluşur. Bazen de çocuk satıra normal başlayıp özellikle sonuna doğru yukarıya veya aşağıya (genelde aşağıya) doğru satıra eğim vererek başka satırlara geçer ve satıra hilal şekline benzer bir şekil alabilir.”* (Akyol, 2008: 75).

3.2.6. Bitişik Eğik Yazıda Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve değerlendirme öğrenme-öğretme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğrencilerin başarılarını, gelişim durumlarını belirlemek, öğretim yöntemlerinin etkinliğini anlamak için yapılır.

Başaran ve Karatay’a (2005) göre, öğretmenler çeşitli ölçme ve değerlendirme araçlarıyla öğrencilerin gelişim sürecini, öğrenme ve dil gelişim düzeylerini belirlemeli ve bu konularda öğrencileri bilgilendirmelidirler. Ölçme ve değerlendirme sürecinde öğrencilerde sınav kaygısı yaratılmamalı, bu sürecin öğrencinin gelişimine ilişkin bilgi toplama çalışması olduğu unutulmamalıdır. Türkçe Öğretim Programı’nda, ölçme ve değerlendirme ile sadece öğrenme ürünü değil, öğrencilerin öğrenme süreçleri de izlenir ve bu süreç değerlendirilerek gerektiğinde kullanılan etkinlikler, yöntem ve teknikler değiştirilir.

Türkçe Öğretim Programı değerlendirmeyi, öğrencilerin neyi bilmediğini değil, ne bildiklerini belirlemeye yarayan bir süreç olarak görmektedir. Öğrenci yazılarının başarısını tespit etmede yazının taşınması gereken niteliklerin kazanılmış olması gerekmektedir. Yazıyı değerlendirirken yazının taşınması gereken özellikler dikkate alınır. Bitişik eğik yazı çalışmaları denetlenmeli ve öğrencilere uygun dönütler verilmelidir. Bu noktada dönütlerin yapıcı olmasına dikkat etmelidir. Olumsuz, utandırıcı veya açık olmayan dönütler yazı eğitiminde beklenen olumlu sonuçları vermeyecektir. Bu denetlemelerde öğretmen, kullanacağı ölçütleri belirlemeli ve öğrencilerin kesin olarak takip edebileceği yazı kılavuzları kullanılmalıdır. Yazı öğretiminde denetlemenin önemi unutulmamalıdır. Çünkü

öğrencilerin yanlış öğrenmelerini düzeltmek ilk defa yazmayı öğretmekten daha zordur.

Koenke'ye (1986) göre öğretmenler el yazısının kalitesini değerlendirmede okunaklılığı ölçüt olarak ele alırlar. Okunaklılık harflerin doğru yazılması, boyutları ve boşlukların iyi ayarlanması, eğimi ve yazı çizgisinin takip edilmesiyle ilgilidir. Bir çocuğun yazısı yavaş ya da dağınık olabilir, ama okunaklı olmak zorundadır (Akt. Bayraktar, 2006: 20).

Öğretmen, aşağıda sıralanan ölçütleri öğrencilerin yazılarında gözlemlediğinde, öğrencilerinin iyi bitişik eğik yazı yazdığı sonucuna varabilir (Başaran ve Karatay 2005):

- ✓ Bütün küçük harflerin yükseklikleri doğru.
- ✓ Bütün büyük harfler aynı yükseklik ve büyüklükte.
- ✓ Kelimeler arası boşluklar uygun.
- ✓ Kelime içindeki harfler arası boşluklar eşit.
- ✓ Harflerin eğimi birbirine paralel.
- ✓ Tüm harfler çizgi üzerinde aynı şekilde konumlanmış.

Bu ölçütlerin tümü aynı zamanda gelişebileceği gibi her bir ölçütün gerçekleşmesinin farklı zamanlarda da olabileceği unutulmamalıdır (Duran, 2009: 52).

İlköğretim 1-5. sınıflar Türkçe Öğretim Programı'nda da Türkçe dersi yazma öğrenme alanı ile ilgili kazanımları değerlendirme formunda öğrenci yazılarının taşınması gereken özellikler belirtilmiştir. Burada dikkat çeken noktalar kelime ve cümleler arasında uygun boşluk bırakma, bitişik eğik yazı harflerini kurallarına uygun yazma ve bütün yazılarını bitişik eğik yazı ile yazmadır (MEB, 2005).

İlköğretim 6-8. sınıflar Türkçe Öğretim Programı'nda bitişik eğik yazı ile ilgili olarak değerlendirme ölçütü "*Biçim olarak düzgün ve okunaklı ve işlek bir yazı kullanılmıştır.*" şeklinde belirtilmiştir. (MEB, 2006: 231).

3.2.7. Bitişik Eğik Yazının Öğretiminde Okul Öncesi Eğitimin Rolü

Eğitim süreci birbirini tamamlayan unsurların birbirine önkoşul oluşturacak şekilde düzenlenmesini gerektirir. Ülkemizde formal eğitim okul öncesi (anaokulu), ilköğretim, ortaöğretim, lise, yükseköğretim şeklinde devam eden bir süreç olarak düzenlenmiştir. Eğitim sürecinin ilk basamağı olan anaokulunun önemi üzerinde durmakta fayda vardır.

Birey açısından büyüme ve gelişmenin en hızlı olduğu dönem, 0–6 yaşı kapsayan okul öncesi dönemdir. Bu dönem, çocuğun dünyayı olduğu kadar kendini ve potansiyelini keşfetmesi açısından da kritik bir süreçtir. Ana sınıfı eğitimi alan çocuk, bedensel, zihinsel ve psikolojik olarak ilköğretim birinci sınıfa başladığında daha az sorun yaşar (Akyol ve Duran, 2010: 91).

Çocuğun okul öncesi ortamda (aile, anaokulu, yuva vb.) karşılaştığı, kitap, dergi, gazete, görsel ve dilsel algıyı geliştirici resim çizme gibi basılı araç-gereçlerin yanı sıra, ailede, yuvada ve anaokulunda katıldığı, dinleme, çizme, boyama etkinliklerinin tamamı, okul öncesi “okuma-yazma deneyimleri” arasında varsayılmaktadır (Çelenk, 2008: 84).

Araştırmalar okula okuryazar olarak gelmeseler bile okul öncesi eğitim almış öğrencilerin belli bir deneyimle geldikleri için ilk okuma yazma ve diğer eğitim etkinliklerinde deneyimli olmayanlara oranla daha başarılı olduklarını ortaya koymaktadır (Göçer, 2008: 16). Bu süreçte öğretmenin rolü yadsınamaz.

Oktay’a (1982) göre bir anaokulu öğretmeni, çocukların özelliklerini belirlemek ve onun gelecek yıllarda yöneleceği ilkokulun istediği öğrenme deneyimlerine sahip olup olmadığını anlamak konusunda büyük olanaklara sahiptir. Çocuk, anaokulunda yazmayı değil, yazmak için gerekli olan tüm bilgi ve beceriyi kazanır (Akt. Yangın, 2007: 295).

Öğrencinin okuma-yazmaya başlamadan önce gerekli hazırlıkları yapması, okuma yazma öğrenmek için gerekli donanıma sahip olması ve öğrenme sürecine hazır hale gelmesinde okul öncesi eğitim önemlidir. Bu eğitim sürecinde öğrenci okur-yazar olmaya, okulun bir unsuru olan öğrenci olmaya hazırlanır.

Martens (1999) çalışmasında, çocuğun yazılı dili anlamasını artırmada okul öncesi eğitimin önemini kanıtlamaktadır. Çocuklar için okuryazarlık bakımından zengin destekleyici çevrenin, özellikle adlarını hecelemede, dil çalışmalarının nasıl yapılacağına rehberlik etmede önemi büyüktür (Akt. Duran, 2009: 26). Çünkü birey okul öncesi dönemde dili öğrenme için hazırlanır, bu süreçte kullanacağı becerileri edinir ve gelişimini gerçekleştirir.

Okul öncesi yazma deneyimi olan çocuklar, okuldaki okuma-yazma öğretiminde önemli bir temel oluşturacak olan yazının soldan yazıldığı, satır bittiğinde bir alt satıra geçildiği, yani sayfa akış düzeninin soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru olduğu, kitap sayfalarının sol baş sayfadan başlayarak sağ arka sayfalara doğru ilerlediği konusunda deneyim ve birikime sahiptirler. Sözcük, hece, harf gibi okuma-yazma terimlerinin okuyup-yazmadaki işlevleri konusunda gerekli bilgi birikimleri vardır (Çelenk, 2003: 120). Okul öncesi eğitimde dik çizgi çalışmalarına alışmış öğrenciler ise bitişik eğik yazıda zorlanacaktır (Bayraktar, 2006: 20). Bitişik eğik yazıyla yazmak için gerekli donanımla birinci sınıfa başlayan öğrenciler çocuklar zorluk çekmezler, tam tersi ilk okuma yazma sürecini başarıyla gerçekleştirirler.

Yapılan araştırmalar iki tür yazının (bitişik eğik yazı ve dik temel yazı) aynı anda öğretiminin çocuk açısından uygun olmadığı yönündedir (Akyol, 2008: 53). Yazma becerisini tek tür yazı ile öğrenen çocuk bu süreçte birtakım beceriler edinmektedir. Henüz yeni edinilen bu yazı becerisinin başka bir tür yazıya transferinde zorluklar yaşanır. Bu süreci başarıyla tamamlayamayan öğrenciler yazı ile ilgili sorunlar yaşamaya başlar ve bu durum ders başarısını da olumsuz etkiler.

Dik temel harflerin ardından bitişik eğik yazı harfleri ile yazmaya başlayan öğrenciler bitişik eğik yazıya geçmekte güçlük çektiği için ilk okuma yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlanması gerekmektedir. Anasınıfı ve anaokullarında kalemi dik tutma ve çizgi çalışmalarından kaçınılmalıdır. Olabildiğince eğik çizgilere ağırlık verilmelidir. Çocuk harfleri yazacak, kalem tutacak ve bir şekli taklit edecek duruma gelince bitişik eğik yazı çalışmalarına başlanabilir (Dumond, 2004'ten akt. Güneş, 2007: 145). Okulöncesi dönemde edinilen kalem tutuma, çizgileri eğik ve oval yapma yazma eylemini kolaylaştırır.

Bitişi eğik yazı da bağlantılı ve eğik yazıldığından bu tür etkinlikler yazı başarısında önemlidir.

3.2.8. Bitişik Eğik Yazıda Öğretmenin Rolü

Okula yeni başlayan bir çocuk için öğretmenin önemi büyüktür. Öğrenci için öğretmen yaptığı her işle bir rol modeldir. Öğretmenin artıları ya da eksileri öğrencide kendini gösterir. Bu süreç öğretmenler için de zordur.

İlk okuma yazma programı olan ses temelli cümle yöntemi ve bu yöntemle birlikte kullanılan bitişik eğik yazının işlevselliği ve öğretmenler tarafından uygulanabilirliği ve öğrenci velilerince kabul görmesi öğretim sürecinin verimliliği açısından önemlidir (Turan, 2010: 8).

İlk okuma yazma öğretim süreci öğretmenler için kaygılı bir dönemin başlangıcıdır ve öğretmen bu dönemi başarıyla atlatabilmek için psikolojik yönden, mesleki yeterlik yönünden ve eğitim materyalleri yönünden hazırlıklı olmalıdır (Keskinkılıç ve Keskinkılıç, 2007: 228-231). Bu hazırlıklar öğretmen ve öğrenci için eğitim sürecini kolaylaştıracak ve başarıyı sağlayacaktır.

İlköğretime okul öncesi dönemden hazırlıklı olarak gelmeyen öğrenciler üzerinde okulun ve öğretmenin görevi büyüktür. Okul öncesi dönemden hazır bulunuşluk durumuna getirilmemiş çocuklara okuma yazma öğrenmede ön koşul niteliğindeki davranışları kazandırmak, okuma yazma öğrenmeye isteklilik oluşturmak, çocuğun okuma yazma özgüvenini yani akademik benlik tasarımını kurmak öğretmenin hazırlık aşamasındaki en kritik görevleridir (Çelenk, 2007: 170). Bu süreç başarıyla tamamlandıktan sonra öğrenme etkinliklerine geçmek en doğrusudur.

İlk okuma yazma öğretiminin başarılı bir şekilde sonuçlanmasında önemli bir rolü olan öğretmenin okula yeni başlayan çocuğa okulu ve kendini sevdirmeli, okulu öğrenciler için cazibe merkezi haline getirmelidir (Göçer, 2008: 11). Çünkü okuldan zevk alan öğrenci öğrenmeye de istekli olur.

Rahat bir yazı yazmayı öğretebilmek için öğretmenlerin öncelikle iyi bir günlük plan hazırlamaları gerekmektedir. Öğretmen burada harflerin doğru şekilde yazılmasına ve yönlerinin doğru takip edilmesine, çocuğun nasıl kalem tutacağına,

harfleri nasıl yazacağına, okunaklı yazmasına dikkat etmelidir. Özellikle ilk okuma sürecinde yazı çalışmalarına rahatlıkla başlanabilmesi için öğrencinin bütün harfleri aynı boyda ve uygun yükseklikte yazması, kelimeler ve harfler arasında uygun boşluk bırakması, küçük harflerin uzantılarının uygun şekilde yazılması, harflerin çizgiye uygun şekilde dizilmesi hususlarına dikkat edilmelidir (Akyol, 2008: 54). Bu özellikler başarılı bir bitişik eğik yazı için gereklidir. Öğretmen bu sürecin yöneticisi olarak öğrencinin eksiklerini belirlemeli ve düzeltmelidir.

Yazma hatalarının önlenmesinde önemli bir yere sahip olan öğretmen harfin doğru yazılışını sürekli olarak göstermeli, öğrenciye yazmada en doğru model olmalıdır (Bayraktar, 2006: 10). Yanlış öğrenmelere ve alışkanlıklara izin vermemelidir (Güneş, 2007: 101). Doğru modelden öğrenen öğrencide hatalar azalır ve başarı sağlanır. Bu başarının sağlanmasında programın doğru işleyişi de önemlidir.

Öğretime öğrencilerin kullanacakları yazı tipiyle başlamalıdır. Bu da ilköğretim programlarında öngörülen yazı tipi olmalıdır. Öğretimde farklı şekillerde yazı türlerinin kullanılması yazının bozulmasına ve öğrenme güçlüklerinin doğmasına neden olur. Öğretmen tahtaya yazdığı her yazıyı çocuklara örnek olacak şekilde programda öngörülen yazı tipine uygun yazmalı ve öyle yazılmasını istemelidir (Çelenk, 2003:125-126). Bu şekilde aynı programla eğitim gören öğrenciler arasında birlik sağlanır ve yazı herkes için genellenebilir. Bu süreçte öğretmenin planlı olması çok etkilidir.

Öğrenciler harflerin şekillerini ve bu harfleri birbirlerine birleştirilmesini iyi bir şekilde kavrayana kadar eğik el yazısı öğretimi günlük olarak planlanmalıdır. Öğrenciler harflerin şekillerini iyi bir şekilde hatırlayabildikten sonra, öğretmen iyi el yazısı yazan bir sınıfa sahip olduğunun bilinciyle, öğrencilerin daha iyi yazabilmeleri için ne tür etkinlikler yapabileceğine karar verebilir (Başaran ve Karatay, 2005). Bu başarının sağlanabilmesi için öğrencilerin belli özelliklere ulaşmış olması da gerekmektedir.

Bir sınıftaki eğik el yazısı öğretimine ayrılacak süre öğrencilerin yaş, zeka ve yeteneklerine, dolaylı olarak da başarı düzeylerine bağlıdır. Harflerin tamamı öğrenilene kadar her gün eğik el yazısı etkinlikleri yapılması gereklidir. Harfler

tamamen öğrenildikten sonra işlevsel kelimelerin seçilmesi ve bu kelimelerdeki harflerin sürekli kullanımı, ayrıca bu konuda verilen ödevler, öğrencilerin yazma yeteneklerinin gelişmesine yardım edeceği gibi motor becerilerinin de gelişmesinde etkili olacaktır (Başaran ve Karatay, 2005). Bu süreci tamamlayan öğrenciden daha üst düzey çalışmalar beklenebilir.

Okunaklı el yazısı çocuğun yazma becerisi hakkında bize bilgi verir (Bayraktar, 2006: 20) Öğretmenler el yazısının kalitesini değerlendirmede okunaklılığı ölçüt olarak ele alırlar. Okunaklılık harflerin doğru yazılması, boyutları ve boşlukların iyi ayarlanması, eğimi ve yazı çizgisinin takip edilmesiyle ilgilidir. Bir çocuğun yazısı yavaş ya da dağınık olabilir, ama okunaklı olmak zorundadır (Koenke, 1986'dan akt. Bayraktar, 2006: 20).

İlk okuma ve yazma öğretiminde hangi yöntem kullanılırsa kullanılсын yöntemlerin uygulanmasında ve belirlenen kazanımlara ulaşmada öğretmenin bakış açısı ve yeteneği önem taşımaktadır. Öğretmenler belirlenen kazanımlara ulaşmada zaman, araç-gereç ve sınıfın durumuna göre sunuş yoluyla öğretme, buluş yoluyla öğretme, bireye özgü öğretim yaklaşımı, yapılandırmacı yaklaşım, gösterip yaptırma yöntemi, grupta öğrenme tekniği gibi strateji ve teknikleri kullanabilir (Göçer, 2008: 52-62).

Bitişik eğik yazı öğretiminin, uygulayıcıları olan öğretmenler tarafından olumlu ya da olumsuz algılanması, öğretimin başarılı ya da başarısız olmasında önemli bir etkidir. Bitişik eğik yazı öğretimi öğretmenlere iyi tanıtılır ve öğretim ilke, kural ve yöntemleri bilgilendirilirse bitişik eğik yazıya bakış açılarında bir netlik söz konusu olacaktır. Günümüze kadar öğretilen yazı fontları değişiklikler göstermiştir. Bunlar sadece dik temel yazı, hem dik temel hem bitişik eğik yazı ve sadece bitişik eğik yazıdır. Bu yazı biçimlerinin, beğenilen ve beğenilmeyen yanları tartışılmıştır. Öğretmenler, nasıl uygulayacaklarını çok iyi bildikleri zaman, öğretim sırasında karşılaşılabilecekleri güçlükler azalacaktır (Duran, 2009: 29).

Öğretmenler tarafından etkili öğretim için süreci planlama, etkinlikleri çeşitlendirme vb. belirli ilkeler dikkate alındığında ilk okuma yazma sürecinde beklenen fayda sağlanacaktır (Başaran ve Karatay, 2005).

Yazı derslerinin amacına ulaşabilmesi için programın yanı sıra öğretmenlerin yazı öğretimi bilgileri de önemlidir. İlköğretim birinci sınıfa bitişik eğik yazıyla başlayan öğrenci, sınıf öğretmenin denetiminde öğrenmeye altıncı sınıfa kadar devam etmektedir (Arslan ve Ilgın, 2010: 73). Alkan'ın (2009: 125) araştırmasında da öğrenciler öğretmenlerinin kendilerine not verirken en çok bitişik eğik yazılarına dikkat ettiklerini bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin sınıf tahtasına yazdıkları yazıların okunaklı olması öğrencilerin okunaklı yazma becerisini kazanmaları açısından oldukça önem taşımaktadır (Bulut ve Aköz, 2010: 787). Bitişik eğik yazının başarılı olmasında öğretmenin donanımı ve istekliliği önemlidir. Kendini bu konuda yeterli bulan öğretmen öğretim etkinliklerini yapmaya daha istekli olur, öğrencileri isteklendirici çalışmalar yapmak için çaba gösterir.

Kentsel yaşam alanlarında okul öncesi eğitim kurumlarından yararlananların okul yaşamlarına uyumları kuşkusuz daha kolay olmaktadır. Ancak okul öncesi eğitim olanaklarından yararlanamayan çocuklar, ilk kez birinci sınıfta okul hayatına başlamakta, alışmakta ve öğrenciliğin gereklerini burada öğrenmektedir. Ailenin aşırı korumacılığında yetişmiş, okul öncesi eğitim hizmetlerinden yararlanmadan okula yeni gelen çocukların çoğu, okuma ve yazmaya başlamaları için gerekli fiziksel, duygusal, toplumsal olgunluğa erişmemiş ve bazı ön becerilerden yoksun olabilir (Bilir, 2005: 89).

3.2.9. Bitişik Eğik Yazıda Velilerin Rolü

Çocuklar doğumlarından itibaren aile ortamında aldıkları eğitimle okula gelirler. Çocuğun bu süreçte aldığı eğitim ve yaşantı onun okullaşma sürecindeki başarısını önemli ölçüde etkilemektedir. Okul çağına gelen çocuğun okula alışmasında aile ve öğretmen işbirliği belirleyici bir rol oynamaktadır. Okulda öğretmeni tarafından denetlenen ve gelişimi takip edilen çocuğun evde de en önemli denetleyicisi ve rehberi aile özellikle de anne ve babasıdır.

Aile okula ve öğretmene güvenmeli, bu güvenini çocuğa hissettirmelidir (Keskinılıç ve Keskinılıç, 2007: 231). Kendini güven ortamında hisseden çocuk korkularını yenerek öğrenmeye istekli hale gelir. Bu da öğrenme öğretme etkinliklerinin uygulanmasını kolaylaştırır.

Öğrenci velisinin ilgisi, öğrencinin çalışmalara motivasyonu açısından önemlidir. Bu ilgi öğrencinin kendisi ile ilgilenildiği, takip edildiği fikrine sahip olması ile otokontrol mekanizmasına işlerlik kazandırılmasında büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle okula yeni başlayan, temel becerileri ilk kez edinecek durumda olan öğrencilerin ailelerinin ilgisi önemlidir (Göçer, 2008: 17). Ailesinin ilgisinin farkında olan çocuk davranışlarını kontrol altına alır.

Aileler, öğrencilere okulda verilen bilgi ve uygulamalar ile yetinmemeli, kendi olanakları doğrultusunda çocuklarıyla ilgilenmelidir (Akyol ve Temur, 2008: 94). İlk okuma yazma çalışmaları sırasında öğretmenlerle iletişim içerisinde bulunan veliler, çocuklarına yerinde ve doğru rehberlik edebilecekler, onların evdeki çalışmalarında verimli sonuç almalarına katkıda bulunacaklardır. Ailelerin öğrenciler için gerekli materyalleri temin etmeleri ve doğru kullanılmasını sağlamaları öğrenci başarısına önemli bir katkı sağlayacaktır (Göçer, 2008: 17).

Okur-yazarlığa önem veren ailelerden gelen çocuklar okuma yazma programının oturtulacağı güçlü bir temelle okula başlamaktadır (Çelenk, 2008: 85). Ailenin eğitim düzeyinin çocuğun okul sürecindeki başarısı üzerindeki etkisi önemlidir.

Bitişik eğik yazı ve velilerin bu noktadaki rolü düşünüldüğünde veliler çocuklarından bu yazı türünü kullanmalarını isteyebilir, bu süreci takip edebilir, yaşanan sorunlarla ilgili olarak öğretmenle işbirliği içinde olabilir.

3.2.10. Bitişik Eğik Yazı ve Öğretmen Eğitimi

Eğitim sürecinin başarılı olmasında en önemli etken öğretmenlerdir. Okul sürecinde öğrencinin gelişimi ve başarısı öğretmenin başarısı ölçüsünde gelişmektedir. Yazı eğitimi de öğrenme öğretme sürecinin olmazsındandır.

Sosyal yaşamın karmaşıklaşmasıyla öğretmen sorumluluklarının hızla genişlemesi eğitimin bireysellikten kurtularak toplumsal bir boyut kazanması sonucu öğretmenin görev alanlarının artması, öğretmen eğitiminin niteliğini ve öğretmen kalitesini daha da yükseltmeyi gerektirmiştir (Durukan ve Maden, 2011: 556). Öğretmenlerin meslek içinde yetiştirilmelerinin bir gerekçesi olarak öğretmen adaylarının yetiştirildikleri eğitim kurumlarında yeterli mesleki eğitimi almamış olmaları gösterilmektedir (Seferoğlu, 2001).

Gelişen teknoloji ve bilginin hızla çoğalması bilginin yaygınlaştırılması ve aktarılması sorunlarını da gündeme getirmiştir. Bilgiyi aktarma insanı eğitmeyi hedef seçen toplumlar amaçlarına ulaşmak için milli eğitimin amaçlarını belirlemekte ve buna uygun program, yöntem ve süreçleri düzenlemektedirler (Temizyürek, 2008: 663).

Türkiye’de öğretmen yetiştirmedeki kalite arayışları ve bu doğrultuda öğretmen yeterliklerine standart sağlanması gerekliliği eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılmasını gerektirmiştir. Bu amaçla 1997 yılında eğitim fakülteleri yeniden yapılandırılmış 2006 yılında da bazı değişikliklere gidilmiştir. 1997’de 16 olan program sayısı 21’e çıkartılmış ve öğretmen meslek bilgisi dersleri yeniden düzenlenmiştir (Karaca, 2008: 77).

Türkçe öğretim programında yapılan değişiklikler ve öğrenci merkezli öğretim anlayışı, öğretmeni bir otorite olmaktan çıkarıp yol gösterici olmaya yönlendirmektedir. Öğretim programlarında yapılan değişiklik öğretim yöntemlerinde, kullanılan araç-gereçlerde ve ölçme değerlendirme yöntemlerinde de değişikliği beraberinde getirmiştir (Erdoğan ve Gök, 2009: 3). Ses temelli cümle yöntemi ile okuma yazma öğreten öğretmenlerin de hizmet içi eğitimlere ihtiyaçları olduğu görülmekte, bu eksikliğin de sınıf öğretmeni adaylarının aldığı eğitimin yetersizliğinden kaynaklandığı düşünülmektedir (Yıldırım ve Demirtaş, 2008: 684).

Bütün öğrenme disiplinleri bakımından önemli bir ders niteliği gösteren Türkçe eğitiminde en önemli unsurlardan biri programlardır. 2006-2007 yılından itibaren kademeli olarak uygulanan Türkçe öğretmenliği lisans programında dersler meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür olmak üzere üç kategoride toplanmıştır (Durukan ve Maden, 2011:557; Küçükahmet, 2007:207). göre öğretmenlik meslek bilgisi öğretmen adayına kim, nerede, nasıl öğretilmelidir? sorularına cevap veren derslerdir. Alan bilgisi ise, öğretim alanı hakkında derin ve engin alan bilgisi veren derslerdir. Genel kültür bilgisi de küçük bilgi, olgu ve olay kategorilerinin büyük yapıya oturtmaya yarayan bilgidir (Küçükahmet, 2007:207; Şişman, 1999’dan akt. Dedeli, 2008: 41) .

Yazı derslerinin amacına ulaşabilmesi için öğretim programının yanı sıra öğretmenlerin yazı öğretimi bilgileri önemli bir etkidir. İlköğretim birinci sınıfa

bitişik eğik yazıyla başlayan öğrenci, sınıf öğretmenin denetiminde öğrenmeye altıncı sınıfa kadar devam etmektedir. Öte yandan, dördüncü sınıftan başlayarak sınıf öğretmeniyle birlikte branş derslerini, branş öğretmenleri yürütmektedir. İlköğretim birinci sınıfta, sınıf öğretmeni yazı öğretimine başlamaktadır.

Eğitim fakültelerinin 2006 - 2007 eğitim öğretim yılında değişen öğretmen yetiştirme programları incelendiğinde Sınıf Öğretmenliği programında ikinci sınıfın ikinci döneminde “*Yazı Teknikleri*” dersi, Türkçe Öğretmenliği programında ise birinci sınıfın birinci döneminde “*Yazı Yazma Teknikleri*” dersi bulunmaktadır. Ancak diğer branş öğretmeni yetiştirme programları incelendiğinde “*yazı öğretimi*” ile ilgili herhangi bir dersin bulunmadığı görülmüştür

Yeni programda 1998 programında olmayan, “Yazı Yazma Teknikleri” dersi konmuştur. Dersin içeriği şöyledir: “*Yazı kavramı, güzel yazma yöntem ve teknikleri, büyük temel harfler, küçük temel harfler, eğik büyük yazı harfleri ve yazılış yönleri, bitişik eğik yazı küçük harfleri ve yazılış yönleri, rakam ve işaretlerin yazılışı, büyük ve küçük temel harflerle bitişik, dik ve eğik el yazısı, dik ve eğik el yazısıyla metinler oluşturma, çeşitli dekoratif, antik vb. yazılar, uygulama çalışmaları, düzgün ve okunaklı yazı uygulamaları.* Branş öğretmenliği lisans eğitimi programları içerisinde sadece Türkçe Eğitimi Bölümünde yazı dersi bulunmaktadır.

Türkçe Öğretim Programının dayandırıldığı yapılandırmacı yaklaşım öğrenciyi merkeze alan, öğrenme sürecinde aktif kılan; öğretmeni de yol gösterici ve yardımcı olarak gören bir anlayıştır. Yapılandırmacılık öğrenen ile öğretenden arasındaki ilişkiyi -Vygotsky'nin düşünce sisteminde vurgulandığı gibi- usta çırak ilişkisi olarak ele alır. Bu ilişki bir konuyla ilgili beceriler kazanılınca bitmez. Yeni bir konu ve yeni beceriler gündeme gelir. Bundan dolayı öğrenme sürecinde bir dinamiklik söz konusudur. “Öğrenmesini bilmeyen öğrenci yoktur, öğretemeyen öğretmen vardır” anlayışı yerine “öğretmenleşen öğrenciler yetiştirme” anlayışı yeni programla birlikte önem kazanmıştır. (Akyol, 2011).

“Eğitim Fakülteleri ile ilgili değerlendirmeler göz önünde bulundurulduğunda; nitelikli öğretmen yetiştirme noktasında Eğitim Fakültelerinin - gerek insan kaynağı gerekse fiziksel ve teknolojik altyapı bakımından- yetersiz kaldığı gözlemlenmektedir. Ancak 1997 ve 2006 yeniden yapılandırmalarında olduğu gibi YÖK ve ilgili kurumlar bu tür problemlere odaklanmak yerine ağırlıklı olarak öğretim programları ve süreleriyle ilgili düzenlemeler yapmıştır. Bu tür temel problemler çözüme kavuşturulmadan sadece sürenin uzatılması ile öğretmen

yetiştirmede niteliği yakalamanın m¼mk¼n olmayacağı aşıkardır. Milli eğitim sisteminde ¼retmen, fiziksel altyapı, m¼fredat ve eğitsel araç-gereçler bir sistemin parçaları olarak ne derece ¼nemliyse, ¼retmen yetiştiren kurumlarda da ¼retmeni yetiştirecek eğiticilerin ve ¼retmen adaylarının eğitiminde kullanılan fiziksel altyapı, m¼fredat ve eğitsel araç-gereçler o derece ¼nemlidir. Dolayısıyla ¼retmen yetiştirme işine sistematik bir biçimde yaklaşılması ve yapılan d¼zenlemelerin sistem b¼nyesindeki b¼t¼n parçaları kapsayacak ve onları optimal d¼zeyde etkin kılacak şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda MEB'in ¼retmen ihtiyacı ve istihdam politikalarının, ¼retmen yetiştirme sisteminin ¼nemli bir parçası olduğu unutulmamalıdır.” (¼zoęlu, 2010: 15-16).

Bir mesleğe y¼nelik ¼retmen yetiştiren eğitim fak¼lteleri her zaman ¼retmenlik mesleğindeki gelişmeleri yakından izlemek ve Milli Eğitim Bakanlığı ile eřg¼d¼m içinde çalışmak zorundadır. Bu nedenle de b¼l¼m¼n programı s¼rekli olarak gelişime ve değişime açık olmalıdır (Cemiloğlu, 2005: 214).

3.2.11. Bitişik Eğik Yazı İle İlgili Yapılan Araştırmalar

elenk (2002), ilk okuma yazma ¼retim programının uygulanmasında karşılaşılan sorunlara ilişkin ¼retmen g¼r¼řlerini belirlemek amacıyla 103 sınıf ¼retmenine anket uygulamış, 10 ¼retmenle de g¼r¼řme yapmıştır. Araştırmaya katılan ¼retmenler ilk okuma yazma ¼retimi konusunda yetersiz olduklarını, bu yetersizliklerini kendi kişisel çabalarıyla kapattıklarını, ¼niversitelerin hizmet içi eğitim için devreye girmeleri gerektiğini belirtmişlerdir. ¼retmenler, ¼retmen-veli işbirliği olması gerektiği, velisinin yakın ilgisi ve desteğini g¼ren ¼rencilerin daha başarılı oldukları ve velilerin de eğitim alması gerektiği g¼r¼ř¼ndedir.

Bilir'in (2003) “İlk¼retim Birinci Sınıf ¼rencilerinin ¼zellikleri ve İlk Okuma Yazma ¼retimi“ adlı çalışmasına g¼re yeni ilk¼retim programı çalışmalarında Milli Eğitim Bakanlığının, ilk okuma yazma ¼retiminde benimsediği “*ses temelli c¼mle y¼ntemi*”, ilk¼retim birinci sınıfa yeni başlayan 6-7 yaş grubu çocukların ¼ęrenme ¼zelliklerine uygun değildir. Çalışmada y¼ntemin soyut d¼ř¼nme, ayrıntıları g¼rme ve aralarında mantıksal bağ kurma becerileri gelişmiş yetişkinlerin ¼ęrenme ¼zelliklerine daha uygun d¼řebileceęi sonucuna ulaşılmıştır

Coşkun'un (2005), 2004-2005 ¼retim yılında pilot uygulaması yapılan T¼ke dersi (1-5. sınıflar) ¼retim programının uygulamaları hakkında 4. ve 5. sınıf ¼retmen ve ¼rencilerinin g¼r¼řlerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada ¼retmenler, eski programda yazma çalışmalarının daha fazla yer almasına rağmen,

etkili bir yazma eğitimi verilmediğini, yazma çalışmalarının daha çok dikte çalışmasına dönüştüğünü belirtmişlerdir. Yeni programda ise öğrencilerin yaratıcı yazma becerisi kazandıkları, bununla birlikte, alışık olmadıkları bitişik eğik yazıda problemler yaşadıkları ve defter düzeninden uzaklaştıkları belirtilmiştir.

Başaran (2006) ilk okuma yazma sürecinde ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin yaptıkları yazım yanlışlarını tespit etmek için 128 öğrenci üzerinde çalışma yapmıştır. Bu amaçla ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin yazı defterlerini toplamış ve defterler iki uzman tarafından belirlenen yedi kritere göre incelenmiş ve inceleme sonuçlarına göre öğrencilerin en çok zorlandıkları konuların harfleri eğik yazma ve harfleri uygun yükseklik ve genişlikte yazma; en az zorlandıkları konunun ise kelimeler arasında boşluk bırakma olduğu tespit etmiştir. Örneklemeye alınan 128 öğrencinin ise belirlenen bu değerlendirme kriterlerinin tamamında başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Şahin ve Akyol (2006) ilk okuma yazma öğretimde kullanılan çözümlenme ve bireşim yöntemlerini uygulamalı olarak karşılaştırdıkları çalışmada deney grubunda “bireşim yöntemi”, kontrol grubunda ise “çözümlenme yöntemi” uygulanmıştır. Kontrol grubu (bireşim yöntemi) öğrencileri, deney grubu (çözümlenme yöntemi) öğrencilerinin iki katından daha fazla yazım yanlışı (143’e;313) yapmışlardır.

Acat ve Özsoy’un (2006) ses temelli cümle yöntemiyle ilk okuma yazma öğretiminde yaşanan güçlükleri ortaya koymak amacıyla yaptıkları çalışmada öğretmenlere ses temelli cümle yöntemine ilişkin araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formları uygulanmıştır. Uygulama sonucunda öğretmenler öğrencilerin okul öncesi edindikleri yanlış öğrenmeler sonucunda harfleri doğru yazamadıkları; öğrencilerin çizgi çalışmalarında edindikleri yanlış alışkanlıklar sonucu harfleri yanlış yazdıkları; öğrencilerin harflerin yazılış yönüne uymadıkları; öğrencilerin bazı harfleri okurken birbirine karıştırdıklarını dile getirmiştir. Harfi okuma ve yazma aşamasında en çok v-f, h-ğ, n-m, z-s, g-ğ, ğ-y, s-ş, r-n, k-g, d-t harflerinin okurken birbirine karıştırıldığı ifade edilmiştir.

Yangın (2006) okul öncesi eğitim kurumlarındaki altı yaş çocuklarının yazmayı öğrenmeye hazır bulunuşluklarını araştırmış, araştırma sonucuna göre örnekleme yer alan ve okul öncesi eğitim alan öğrencilerin 14.1’inin kalem doğru

tutamadığını ve öğrencilerin dik, yatay, eğik, yuvarlak ve bunlardan oluşan çizgileri düzgün çizmede yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir.

Bayraktar (2006) “İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yaptıkları Hatalar” adlı yüksek lisans tezinde 70 öğrenci ve 15 öğretmen ile çalışmıştır. Araştırmada öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazı yazarken hangi davranışları gösterdiğini, yaptıkları hataları tespit etmek amacıyla yazı değerlendirme formu oluşturulmuştur. Ayrıca araştırma okullarındaki öğretmen ve öğrencilere araştırmacı tarafından geliştirilen anket formları uygulanmıştır ve öğrenciler üzerinde gözlem yapılmıştır. Araştırma sonucuna göre yazıya hazırlık aşamasında, okul öncesi eğitim almış çocukların daha başarılı olduğu gözlenmiş, öğrencilerin harfleri eğik yazma ve birleştirmelerde daha çok hata yaptıkları tespit edilmiştir. Araştırmacı öğrencilerin yazılarının estetik beğeni uyandırmadığı sonucuna ulaşmış ve bunun nedeni olarak da öğrencilerin özellikle dikte çalışmalarında hızlı yazabilmeyi ön plana alıp yazının güzelliğini ikinci plana atmaları olduğunu tespit etmiştir.

Araştırma sonucuna göre öğrenciler küçük harflerde k, s, ş, e, büyük harflerde F, K, S harflerinde daha çok hata yapmakta; en çok r, b, z, v harflerini bağlarken hata yapan öğrenciler, kendinden sonra gelen harfle birleşmemesi gereken F, N, P, V, T harflerini yanlış birleştirmektedirler. Öğrenciler en fazla d, h, s harflerinin ve N harfinin başlangıcında hata yapmakta; en fazla g-k ve ğ-y harflerini birbiriyle karıştırmaktadırlar.

Çetinkaya (2006), ilköğretim birinci sınıf ebeveynlerinin 2004 ilköğretim birinci sınıf Türkçe öğretim programına ilişkin görüşlerini değerlendirdiği çalışmasında doküman analizi tekniğini kullanmış ve 140 ebeveyne ulaşmıştır. Araştırma sürecinde oluşturulan bitişik eğik yazı temasına ilişkin görüş belirten katılımcıların %34.5’i bitişik eğik yazı konusunda yapılan değişikliğin yerinde bir karar olduğunu ve çocuklarının bitişik eğik yazma sürecinde ciddi bir sorunla karşılaşmadıklarını dile getirmişlerdir. Katılımcıların %35.3’ü ise bitişik eğik yazının neden gerekli olduğu konusunda bilgi sahibi olmadıklarını ve gerekli olduğunu düşünmediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca araştırmada okuma becerisine yönelik görüşlerde 16 veli bitişik eğik yazı ile okumaya çok çabuk başladığını, yazmalarının zorlaştığını, 8 veli de hep bitişik eğik yazı çalıştıkları için dik temel yazıyı okumakta zorlandıklarını belirtmişlerdir.

Sidekli, Coşkun ve Gökbulut'un (2006) ilköğretim üçüncü sınıf öğrencilerinin yazma becerilerini inceledikleri çalışmalarında 11 öğrencinin defteri incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin temelde harfler, harflerin yazılış yönleri, alt-üst gövde bağlantıları, küçük ve büyük harflerin bağlantı biçimlerine ilişkin kuralları uygulayamama gibi harf hatalarını; kelimelerin okunaklılığı ve kelimelere harf ekleme, kelimeler arasında yeterli boşluk bırakmama, kelime içinde harf unutma, satır sonuna sığmayan kelimeyi doğru bölememe, harflerin noktalarının kelime bitmeden konması gibi kelime hataları; yazıların tamamında eğikliği koruyamama, yazıların estetik beğeni oluşturamaması, yazıyı sayfaya uygun yerleştirememe, yazının genelindeki okunabilirlik, kendilerine uygun üslup geliştirememe gibi hatalar yaptıklarını tespit etmişlerdir.

Doğan'ın (2007) yaptığı çalışmada el yazısı ile okuma-yazma öğrenen çocukların düz yazıyla yazılmış metinleri okumakta zorluk çektiklerini ifade edilmektedir. Ayrıca öğretmenler öğrencilerin bitişik eğik yazıyı yazmada ve bitişik eğik yazıyı okumada zorlanmadıklarını ancak düz yazıyla yazılmış metinleri okumakta sorun yaşadıklarını belirterek okuma yazma öğretiminden sonra bitişik eğik yazıya geçmenin daha iyi olacağı görüşünde birleşmektedirler.

Şahin (2007) yeni ilköğretim programını değerlendirmeyi amaçladığı "Yeni İlköğretim I. Kademe Türkçe Programının Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında programların uygulanabilme düzeyiyle ilgili öğretmen görüşlerini değerlendirmiştir. Eski ve yeni Türkçe programlarının karşılaştırıldığı çalışmada eski Türkçe programın Yazı, Atatürkçülük ve Dilbilgisi dışında diğer anlama, anlatım ve benzer öğrenme alanları için sadece amaç ya da hedef yazılmış; içerik, yöntem ve değerlendirme konusu öğretmenlerin tercihinin bırakılmıştır. Yeni programlarda birçok anlamda daha sistemli, bilimsel ve çağdaş ölçülerde hazırlanmıştır.

Doğan (2007), ilköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin Ses Temeli Cümle Yöntemi'ne ilişkin görüşlerini ve bu görüşlerin cinsiyet, seminare katılma durumu, mesleki kıdem ve eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla 220 birinci sınıf öğretmeni üzerinde araştırma yapmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin STCY'nin uygulanması konusunda çok fazla bilgiye sahip olmadıkları, bu nedenle kararsız kaldıkları söylenebilir. Öğretmenler öğrencilerin bitişik eğik yazı yazmada ve okumada zorlanmadıklarını

ancak dik temel yazı ile yazılmış metinleri okumakta zorluk çektiklerini belirtmiştir. Öğretmenler kendilerine bu konuda verilen semineri yeterli bulmadıklarını belirtmiştir.

Yıldırım ve Demirtaş (2008), ilk okuma yazma öğretimi dersinin nasıl işlenmesi gerektiğini ortaya koymayı amaçladıkları çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmada okuma yazma bilmeyen 40 yetişkine ses temelli cümle yöntemiyle okuma yazma öğretilmiştir. Bu öğretimi yapan 40 sınıf öğretmenliği lisans öğrencisi ve dersi teorik olarak alan 30 öğretmen adayıyla görüşme yapılmıştır. Araştırmaya göre dersi uygulamalı olarak anlatan öğretmen adaylarının ses temelli cümle yönteminin aşamalarını öğrendikleri görülmüştür. Dersi teorik olarak alan öğrenciler de bu dersin kesinlikle uygulamalı olması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin bazıları da dersin hem teorik hem de uygulamalı olması gerektiği görüşündedir.

Turan, Güher ve Şahin'in (2008) yaptığı "Sınıf Öğretmenlerinin Yazı Türlerine İlişkin Görüşleri" adlı çalışma Elazığ ilinde görev yapan 117 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Araştırmada öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik 15 görüş maddesine ve 6 adet açık uçlu soruya yer verilmiştir. Araştırma sonucuna göre sınıf öğretmenleri bitişik eğik yazının öğrenci psikolojisine daha uygun olduğu, hem öğretmen hem de öğrenci açısından bu yazı türüyle yapılan eğitimin daha zor olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bitişik eğik yazıya ilişkin genel görüşleri; öğrencilerin daha hızlı yazdıkları, velilerin bu yazı türüne olumlu bakmadıkları, velilerin bu yazı türü hakkında yeterli bilgi sahibi olmadıkları, öğretmenlerin bitişik eğik yazı öğretimine ilişkin hizmet içi eğitime ihtiyaç duymadıkları şeklindedir.

Çalışmada araştırmaya katılan öğretmenler öğrencilerin en çok "f", "s", "r", "k", "z", "h", "a", ve "s" harflerini yazarken zorlandıklarını; "b-d", "a-o", "ı-i", "u-ü" harflerini yazarken de karışıklık yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler ise en çok "f", "r" ve "s" harflerini yazarken zorlanmaktadırlar. Ayrıca öğretmenler öğrencilerin en çok harflerin birleşim yerlerinde, defter çizgilerine uygun yazmada ve cümleyi metne bakmadan yazmada sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Durukan ve Alver (2008) yaptıkları araştırmada öğretmenler bitişik eğik yazı öğretiminde zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler bunun nedeni olarak

kendilerinin bitişik eğik yazıyı bilmemelerini göstermektedirler. Öğretmenlerin birçoğu bitişik eğik yazı öğretiminin okuma ve yazmayı öğrenmede sıkıntı oluşturmadığını, öğrencilerin daha hızlı ve düzenli yazdığını belirtirken; bir kısmı da bitişik eğik yazı için 1. sınıfı erken bir dönem olarak görmektedir. Öğretmenlerin hepsi bitişik eğik yazı öğrenmenin temel dik harflerin okunmasını zorlaştırmadığını vurgulamıştır

Tok ve diğerlerinin (2008) ilk okuma yazma öğretiminde çözümleme ve ses temelli cümle yöntemlerini değerlendirmek amacıyla yaptıkları çalışmada Hatay ilinde görev yapan ve tecrübeli 157 öğretmene araştırmacılar tarafından geliştirilen 44 maddelik anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarından hareketle öğretmenler; ses temelli cümle yöntemiyle daha kısa sürede okumaya geçildiği, dinleme becerilerinin daha iyi geliştirildiği, tatil dönüşlerinde okuma yazmada daha az unutma gözlendiğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler öğrenme güçlüğü çeken öğrencilere daha çabuk okuma yazma öğretildiği, öğrencilerin öğrenme-öğretme ortamına daha etkin bir şekilde katılımının sağlandığı, öğrenmenin daha kalıcı olmasının sağlanarak, ezberlemenin engellendiği, öğrencinin bilgiyi kendisinin yapılandırmasına yardımcı olduğu yönünde cevap vermişlerdir. Bu yöntemin öğrenme ilkelerine ve Türkçenin ses yapısına daha uygun olduğunu, sözlü dilden yazılı dile geçmeyi kolaylaştırdığını, öğrencilerin dikkat düzeyinin ve öğrenme sürecinde sosyal gelişimlerine katkı sağladığını, yaratıcılıklarını geliştirdiğini, senteze önem verdiğini ortaya koymuşlardır. Heceleri görselleştirdiği, yeni öğrenilenlerle eski öğrenilenler arasında daha iyi bağ kurdurduğu, değerlendirme süreçlerinin daha etkili olduğu ve bu süreçte bireysel farklılıkların daha çok dikkate alındığı şeklindeki görüşler de öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Bitişik eğik yazı açısından ise, harflerin yazılış yönlerinin karıştırılması sorununu önlediği düşüncedeki sürekliliğin yazıda devam ettirildiği, yazmayı zevkli, akıcı ve kesintisiz bir hale getirdiği ve farklı yazı çeşidiyle yazılmış metinleri okurken bazı sesleri daha iyi ayırt etmeyi sağladığı görüşündedirler.

Turan ve Akpınar (2008) ilköğretim I. sınıf Türkçe dersi ilkokuma yazma öğretiminde kullanılması zorunlu olan STCY ile bitişik eğik yazının uygulamadaki etkililiğini sınıf öğretmenleri, müfettişler ve okul yöneticilerinin görüşlerine dayalı olarak belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada araştırmaya katılanlardan kıdemli olanların ilk okuma yazma öğretiminde bitişik-eğik yazı yöntemini daha fazla

benimsediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenler öğrencilerin bazı harfleri seslendirmede ve yazmada sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu sorunu aşmada, gerek STCY ve gerekse bitişik-eğik yazıya yönelik görsel ve işitsel materyallere ihtiyaç duyulmaktadır. Öğretmenlerin özellikle bitişik-eğik yazıya yönelik eğitim ihtiyacı bulunduğu tespit edilmiştir.

Çelenk (2008), ilköğretim okullarına yeni başlayan birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma ve yazma öğretimine hazırlık düzeylerini öğrencilere ait bazı değişkenler açısından inceleyerek öğretmenlere yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlayan çalışmasında 103 öğrenciye üç farklı ölçme aracı uygulamıştır. Araştırmaya göre anaokulu eğitiminin okuma ve yazma öğrenmeye hazırlık düzeyi üzerinde etkili olduğu, ancak öğrencilerin duysal hazırlık puanlarına etki yapmadığı görülmektedir.

Yılmaz ve Ağırtaş (2009) sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yöntemine ilişkin görüşlerini cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun olunan bölüme göre inceledikleri araştırmada 204 sınıf öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ses temelli cümle yönteminin yeterince tanıtılmaması, öğretmenlerin bu yöntemle ilgili yeterli bilgiye sahip olmaması, öğretmenlerin yöntemle ilişkin olumsuz görüş bildirmelerinin nedenidir.

Duran (2009) bitişik eğik yazı öğretimini çeşitli değişkenler açısından değerlendirdiği çalışmada anasınıfında yazmayla ilgili eğitim alan ve almayan öğrencileri karşılaştırmıştır. Buna göre; Ana sınıfı eğitimi sırasında yazı anındaki uygun oturma ile ilgili eğitim alan deney grubundaki öğrencilerin tamamının bitişik eğik yazı öğretimi için uygun oturma yapabildikleri, kontrol grubundaki öğrencilerin ise sorunlar yaşadıkları gözlenmiştir. Deney grubundaki öğrenciler, kontrol grubundakilere oranla yazı yönü beceri ölçütü açısından daha başarılıdır. Deney grubu öğrencilerinin çoğunluğu yazıyı soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru yazmaları gerektiğini bilerek yazı öğretimine başlamışlardır. Ancak kontrol grubu öğrencilerinin çoğunluğunun yazı yönü konusunda bilgiye sahip olmadıkları gözlenmiştir. Deney grubundakilerin bir kısmı, kontrol grubundakilerin, satır çizgisine dikkat etme, satırlara aynı hizadan başlama, sayfa kenarlarında uygun boşluk bırakma konusunda zorlandıkları gözlenmiştir.

Yıldız, Yıldırım ve Ateş (2009), sınıf öğretmenlerinin sınıf tahtasına yazdıkları yazıların okunaklılık bakımından öğrencilere model olma durumunu inceledikleri araştırmada yazının biçimsel bir niteliği olan okunaklılık eğim, boşluk, ebat, biçim ve satır takibi gibi ölçütler bakımından değerlendirilmiştir. Araştırmaya 70 sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmı sınıf tahtasına bitişik eğik yazı ile yazmaktadır. Ancak eski alışkanlıklarını terk edemeyen bazı öğretmenlerin dik yazı ve bitişik eğik yazıyı birlikte kullandıkları da görülmektedir. Bitişik eğik yazı kullanan öğretmenlerin yarıya yakınının yazılarındaki eğimin yetersiz olduğu ve tahta türünün öğretmen yazılarındaki eğimi etkilediği görülmektedir. Yazıların üçte ikisinde boşluk yeterli düzeydedir. Yani harfler, kelimeler ve cümleler arasındaki boşluk metin boyunca uygun ve tutarlı biçimde devam etmektedir.

Erdoğan ve Gök (2009), Türkçenin ana dili olarak öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve bu sorunların giderilmesine yönelik öneriler ortaya koymayı amaçladıkları çalışmada sınıf öğretmenleri ve 4. sınıf öğretmen adaylarıyla görüşme yapmışlardır. Çalışmanın sonuçlarına göre öğretmen adaylarının öğrenme öğretme süreciyle ilgili yaşadıkları sorunlar; öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma kurallarına uymamaları, etkinliklerin fazla olması, hazır bulunuşluk düzeylerinin ve gelişim özelliklerinin yeterli olmamasıdır. Ayrıca öğrenciler bitişik eğik yazıda zorlanmaktadırlar. Çalışmada öğretmenler Türkçe öğretiminde sorunların giderilmesinde hizmet içi eğitimlere dikkat çekmiştir.

Gömleksiz, Turan ve Demir (2010), ilköğretim II. kademe Türkçe dersi öğretim programındaki “yazma” öğrenme alanının uygulamada etkililiğine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla öğretmenlerle görüşme yapmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre ilköğretimde uygulanmaya başlanan bitişik eğik yazı öğrencilerin kas gelişimine uygundur ve öğrencide bütünlük algısını geliştirerek daha kolay öğrenmelerini sağlamaktadır. Öğrencilerin öğrenme sürecinde kendilerine has bir yazı karakteri geliştirmelerini desteklemektedir. Ayrıca okuma metinlerinde bitişik eğik yazı kullanılması öğrencilerin metni anlamasını kolaylaştırmaktadır.

Akyol ve Duran’ın (2010) “Bitişik Eğik Yazı Öğretimi Çalışmalarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmasında deney ve kontrol grupları belirlenmiş, gözlem ve görüşme tekniklerinden yararlanılmıştır. 80 kişilik

okulöncesi öğrencileriyle bitişik eğik yazıya hazırlayıcı çalışmalar yapılmış, 60 birinci sınıf öğrencisi ise anaokulunda bitişik eğik yazıya hazırlayıcı çalışmalar yapmamıştır. Araştırma sonuçlarına göre yazı yönünü doğru yapmada deney grubundaki öğrenciler kontrol grubundakilere oranla daha başarılıdır. Deney grubu öğrencilerinin çoğunluğu yazıyı soldan sağa ve yukarıda aşağıya doğru yazmaları gerektiğini bilerek yazı öğretimine başlamışlardır. Harfler arası bağlantı kurmada deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılıdırlar ve bitişik eğik yazıyı daha hızlı yazmaktadırlar. Deney grubu öğrencilerinin yazıları kontrol grubundakilere göre daha okunaklıdır.

Erkal ve Albayrak'ın (2010) yaptığı “Çocukta estetik duygunun gelişimi, harf ve rakamların yazılışlarındaki yanlışlıklar” adlı çalışmada ilköğretimden üniversiteye kadar devam eden ve yanlış alışkanlıklar haline getirilen yazılımların tespiti amaçlanmıştır. Bu amaçla Üniversite birinci sınıfta okuyan (Eğitim Fakültesi ve Meslek Yüksekokulu öğrencileri) 20 öğrenci rastgele seçilmiş ve bu öğrencilere derslik içerisinde özel olarak hazırlanan paragraf ve matematiksel işlemler -paragraf içerisinde her harfin, işlemlerde de bütün rakamların bulunmasına dikkat edilerek- yazdırılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, hazırlık çalışmalarına yeterince önem verilmeyişi ve zaman ayrılmaması nedeniyle birtakım harfleri (b, d, e, f, g, k, l, m, n, o, r, t, y, z) ya yanlış çizmekte veya özellikle harflerle rakamları birbirlerine karıştırmaktadırlar. Buna bağlı olarak rakamların yazılışlarında da belirgin yanlışlıklar gözlenmektedir.

Turan (2010), 2008-2009 yılında Elazığ merkezde birinci sınıfta görev yapan 194 sınıf öğretmeniyle yaptığı çalışmada birinci sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yöntemi ve yazı türlerine ilişkin görüşlerini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre bitişik-eğik yazı öğrenci algısına daha uygun olmakla beraber ilk okuma yazma öğretiminde bitişik-eğik yazı türü ile öğretim yapılmalıdır. Öğretmenlere göre öğrenciler bitişik-eğik yazıyı daha hızlı yazmaktadırlar ve erkek öğretmenler, kadın öğretmenlere göre bitişik-eğik yazıya daha olumlu bakmaktadırlar. Sınıf öğretmenlerine göre, öğrenciler en çok “f”, “s”, “r”, “ş”, “k”, “b”, “h” ve “z” harflerini yazarken zorlanmaktadırlar. Öğretmenlere

göre, öğrenciler en çok “b-d”, “r-n” ,“n-m” ve “c-ç” harflerini yazarken zorlanma ve sıkıntı yaşamaktadırlar.

Arslan ve Ilgın (2010), öğretmen ve öğrencilerin bitişik eğik yazıyla ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla 10 sınıf öğretmeni, 9 branş öğretmeni ve 41 dördüncü sınıf öğrencisiyle görüşme yapmıştır. Buna göre öğrenciler güzel ve kolay yazıldığı için bitişik eğik yazı ile yazmak istemektedir. Günlük hayatta dik temel yazı kullanan öğretmenler sınıfta bitişik eğik yazı kullanmaktadır. Sınıfta dik temel yazı kullanan öğretmenler alışkanlıktan, bitişik eğik yazı kullananlar da zorunluluktan bu yazıyı kullanmaktadır. Öğretmenler bitişik eğik yazıyı öğrenciler için zorlayıcı, yorucu bulduklarını; öğrencilerin yazılarının düzensiz ve dağınık olduğunu belirtmişlerdir. Branş öğretmenleri de sınıf öğretmenleri de öğrencilerin bitişik eğik yazıyla yazdıkları yazıları okuyamamaktadır. Öğretmenler bitişik eğik yazı için aldıkları eğitimi yeterli görmemektedir. Branş öğretmenlerine göre öğrenciler normal hızda yazmaktadır. Öğrencilerin hızlı yazdığını düşünen öğretmenlere göre de yazılar okunaksızdır. Öğretmenler öğrencilerin bitişik eğik yazı yazmalarını istemekte ve kullanılmasını sağlamaya çalışmaktadır.

Aytan, Güney ve Gün (2010), “İlköğretim Birinci Kademedeki Bitişik Eğik Yazı Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri” adlı çalışmasında 19 öğretmenle görüşme yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre bitişik eğik yazı öğrencilere yazma isteği ve estetik zevk kazandırmakta, karakter gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir. Öğretmenlere göre öğrencilerin yaşadığı sorunlar; yazıların okunaksızlığı, büyük harfle yazılan yazıların çirkinliği, r, v,z, D harflerinin yazımının zor olması ve yazı kalitesinin bozulmasıdır.

Bay’ın (2010a) “Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma Yazma Öğrenen İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Yazma Hızları ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri” adlı çalışmasında 116 ilköğretim 1. sınıf öğrencisinin, okuma yazma hızları ve okuduğunu anlama düzeyleri yönünden sekiz ay süreyle gözlenmiştir. Araştırmaya göre, ses temelli cümle yöntemi ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin okuma yazma hızları ve okuduğunu anlama düzeyleri genel anlamda seviyelerinin çok üzerindedir.

Bay’ın (2010b) ilk okuma yazmayı öğrendiği yönteme göre ilköğretim ikinci sınıf öğrencilerinin okuma yazma hatalarının karşılaştığı araştırmasında 155

ilköğretim 2. sınıf öğrencisine ulaşmış, öğrencilere sesli okuma becerisi gözlem formu ve yazma becerisi gözlem formu uygulamıştır. Araştırma sonuçlarına göre ses temelli cümle yöntemiyle ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin genel anlamda daha başarılı oldukları saptanmıştır. Cümle yöntemi ile ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %18'i kelimeler arası boşluk bırakırken, bu oran ses temelli cümle yöntemiyle ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerde % 24'tür. Araştırmaya göre ses temelli cümle yöntemiyle ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin % 75'i bitişik eğik yazıyı tercih ederken, cümle yöntemiyle ilk okuma yazma öğrenen öğrencilerin %17'sinin bitişik eğik yazıyı tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Bulut ve Aköz (2010), sınıf öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı yazmadaki yeterliliklerini ortaya koymayı amaçladıkları araştırmada üç farklı üniversitenin sınıf öğretmenliği eğitimi ana bilim dalı 4. sınıflarında öğrenim gören 120 öğrencinin bitişik eğik yazıları eğim, harfler arası bağlantı, harf uzantıları, harfleri doğru yazma, harfler arası boşluk, kelimeler arası boşluk, yazı ebadı, satır takibi, kağıdı kullanma ve yazının temizliği özellikleri açısından incelenmiş ve öğretmenler açık uçlu sorular sorulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının yaklaşık %98'i bitişik eğik yazı yazabildiklerini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarından %85'i bitişik eğik yazıyı ilköğretimde, %15'i ise eğitim fakültesinde öğrendiğini bildirirken; %82'si bu yazıyı günlük yaşantılarında kullanmadığını, %18'i kullandığını belirtmiştir. Öğretmen yazıları incelediğinde dikkat çeken sonuçlar şunlardır: Sınıf öğretmeni adaylarının %65'inin yazılarının eğim açısından yeterli düzeyde olduğu, %50'sinin yazılarının harfler arası bağlantı açısından yeterli olduğu, kelimeler arası boşluk açısından öğretmen adaylarının %73.3'ünün yazılarının yeterli düzeyde olduğu, harfler arası boşluk açısından öğretmen adaylarının %60'ının yazılarının yeterli düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Şahin ve Akdal'ın (2010) "Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı Öğretiminde Karşılaştıkları Problemler" adlı çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin, birinci sınıflarda bitişik eğik yazı öğretiminde karşılaştıkları problemlerin belirlenmesi ve bu problemlerin giderilmesine yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada 140 öğretmene anket yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin bitişik eğik yazı öğretiminde genel olarak çok fazla problemle karşılaşmadıkları saptanmıştır. Öğretmen görüşlerine göre öğrenciler bitişik eğik yazı yazarken f, r, s ve k küçük harfleri ile F, H, T, L ve G büyük harflerinin yazımında

daha çok hata yapmaktadırlar. Öğrenciler bitişik eğik harflerle yazarken en çok, “b ile d”, “r ile n” ve “u ile v” ve “o ile a” harflerini karıştırmaktadırlar. Öğrencilerin yazımında zorlandığı küçük harfler f, s, r, z ve k harfleri iken, büyük harfler; H, F, L, D, K ve S harfleridir. Öğretmenler yazı öğretiminde dik temel harfleri bitişik eğik yazı tekniğinden daha çok tercih etmektedirler.

Durukan ve Maden (2011) Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe öğretmenliği lisans programına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla 150 Türkçe öğretmen adayına “Türkçe Eğitimi Lisans Programına Yönelik Tutum Anketi” uygulamıştır. Türkçe öğretmeni adaylarının derslere karşı tutumlarında dersin içeriğinin, derste kullanılan yöntem ve tekniklerin, dersin Türkçe öğretmenliği için gerekli olmasının, dersin teorik veya uygulamalı olmasının, dersin kredisinin/haftalık ders saatinin, derste kazanılan bilgi ve becerilerin okul deneyiminde kullanılabilmesinin, dersin özel ve mesleki yaşantıda faydalılığının ve dersin Türkçe Eğitimi bölümünün hedeflerine uygunluğunun etkili olduğu belirlenmiştir.

Güven (2011), ilköğretim II. kademe Türkçe dersi öğretim programının uygulanabilirliği üzerine öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla 12 Türkçe öğretmeniyle görüşme yapmıştır. Buna göre öğretmenler öğrenme öğretme sürecinde bitişik eğik yazı öğretimi konusunda kendilerinde yetersizlikler olduğunu, bunun da hizmet içi eğitimle giderilebileceğini vurgulamışlardır

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

4.1. Araştırma Modeli

İlköğretim okullarındaki bitişik eğik yazı uygulamalarını 3, 5, 6 ve 8. sınıf öğrencileri, bu öğrencilerin velileri, ilköğretim okullarında görev yapan sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin görüşleri, sınıf gözlemleri, dikte metni ve doküman analizi aracılığıyla değerlendirmeyi amaçlayan bu çalışma betimsel tarama (survey) modelindedir. (Büyüköztürk, 2008: 22; Karasar, 2009: 81). Çalışmada elde edilen veriler nitel çözümleme teknikleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

4.2. Evren

Araştırmanın evrenini 2010–2011 eğitim-öğretim yılında Hatay il merkezinde yer alan ilköğretim okullarında öğrenim görmekte olan 3, 5, 6 ve 8. sınıf öğrencileri, bu öğrencilerin velileri ve bu okullarda görev yapan sınıf ve Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır.

4.3. Örneklem

Araştırmanın örnekleminde toplamda 40 öğretmen, 400 öğrenci ve 20 veli yer almıştır. Örneklemeye ulaşmak için öğretmenler 5 farklı okulun sınıf ve Türkçe öğretmenlerinden; öğrenciler ve bu öğrencilerin velileri de 4 farklı okuldan seçilmiştir. Araştırmada çalışmaya katılan öğretmen, öğrenci ve velilerin; inceleme yapılan dokümanların ve gözlem yapılan sınıfların belirlenmesinde tabakalı tesadüfi küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Tabakalı örnekleme, sınırları saptanmış bir evrende alt tabakalar veya alt birim gruplarının olduğu durumlarda kullanılır. Burada önemli olan evreni kendi içinde saf ve benzeşik bir olgu olarak kabul etmek yerine, evren içindeki alt tabakaların varlığından yola çıkarak evren üzerinde çalışmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008:105). Bu çalışmada örneklemin her sınıf (3, 5, 6 ve 8. sınıflar) düzeyinde birbirine yakın düzeyde oluşmasına dikkat edilerek tabakalı örnekleme yapılmıştır.

Küme örnekleme ise evrendeki bütün kümelerin tek tek (bütün elemanlarıyla birlikte) eşit seçilme şansına sahip oldukları durumda yapılan örneklemedir (Karasar, 2007 ;114). Bu çalışmada örneklemede okul ve sınıf birimleri esas alınarak

küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Aşağıdaki tabloda veri toplama araçlarına göre uygulamaların yapıldığı öğretmen, veli ve öğrencilerin dağılımı verilmiştir.

Tablo 3: Ölçme Araçlarının Uygulandığı Örneklem Gruplarına İlişkin Bilgiler

Örneklem Grubu	Ölçme Tekniği	3. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	8. Sınıf	Toplam
Öğretmen	Yapılandırılmış Görüşme	12	12		16	40
	Dikte Çalışması	5	4		6	15
Öğrenci	Dikte Çalışması	100	100	100	100	400
	Doküman İnceleme	100	100	100	100	400
	Yapılandırılmış Görüşme	15	15	15	15	60
Veli	Yapılandırılmış Görüşme	5	5	5	5	20
Sınıf	Yapılandırılmış Gözlem	4	4	4	4	16

Araştırmada farklı sınıf düzeylerinde görev yapan öğretmenlerle yapılandırılmış görüşme yapılmış, bu öğretmenlerden 15'ine dikte çalışması uygulanmıştır. Çalışmada her sınıf düzeyinden 100 olmak üzere toplam 400 öğrenciye dikte çalışması yaptırılmış, yine bu 400 öğrencinin sınıf içinde kullandıkları Türkçe defterleri veya Türkçe çalışma kitapları üzerinde doküman incelemesi yapılmıştır. Bu öğrenciler arasından seçilen her sınıf düzeyinden 15 olmak üzere toplam 60 öğrenciyle yapılandırılmış görüşme yapılmıştır.

Çalışmada her sınıf düzeyinden 5 olmak üzere toplam 20 veliyle yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca her sınıf düzeyinden 4 şube olmak üzere toplam 16 şubede Türkçe dersinde 2'şer saat yapılandırılmış gözlem yapılmıştır.

Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu'nun uygulandığı öğretmenlerin kişisel ve mesleki bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: Yapılandırılmış Görüşme Yapılan Öğretmenlere İlişkin Bilgiler

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Bayan	26	65.0
	Erkek	14	35.0
Okuttuğu sınıflar	3. sınıf	12	30.0
	5. sınıf	12	30.0
	6-8. sınıf	16	40.0
Branş	Sınıf öğretmeni	24	60.0
	Türkçe öğretmeni	16	40.0
Mesleki kıdem	1-5 yıl	1	2.5
	6-10 yıl	3	7.5
	11-15 yıl	13	32.5
	16-20 yıl	8	20.0
	21-25 yıl	4	10.0
	26 ve üstü	11	27.5

Sınıf öğretmeni ise	1, 2, 3. sınıf	11	27.5
son 3 yılda okuttuğu sınıflar	3, 4, 5. sınıf	9	22.5
	2, 3, 4. sınıf	1	2.5
	5, 2, 3. sınıf	1	2.5
	4, 5, 5. sınıf	1	2.5
	5. sınıflar	1	2.5

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlası (% 65) bayan, diğerleri (% 35) erkektir. Araştırmada 3. sınıfları ve 5. sınıfları okutan 12'şer sınıf öğretmenine, 16 da Türkçe öğretmenine ulaşılmıştır. Öğretmenleri mesleki kıdemlerine bakıldığında 11-15 yıl arasında görev yapan öğretmenlerin oranının (% 32.5) diğerlerinden yüksek olduğu, bu oranı 26 yıl ve üstü görev yapan öğretmenlerin (% 27.5) takip ettiği görülmektedir.

Yapılandırılmış Öğrenci Görüşme Formu'nun uygulandığı öğrencilere ait bilgiler Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5: Yapılandırılmış Görüşme Yapılan Öğrencilere İlişkin Bilgiler

Değişkenler	Cinsiyet		Anaokuluna gitme durumu	
	Kız	Erkek	Evet	Hayır
3. sınıf	7	5	12	3
5. sınıf	10	5	13	2
6. sınıf	8	7	7	8
8. sınıf	10	5	8	7
Toplam	35	25	40	20

Tablo 5'e göre Öğrenci Görüşme Formu'nun uygulandığı öğrencilerin yarısından fazlası kız ($f=35$) öğrencidir. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre dağılımları birbirine eşittir. Öğrencilerin çoğunluğu ($f=40$) anaokuluna gitmiş 20'si ise gitmemiştir.

Tablo 6: Yapılandırılmış Görüşme Yapılan Velilere İlişkin Bilgiler

Sınıf	Cinsiyet		Eğitim Durumu			Toplam
	Bayan	Erkek	İlköğretim	Lise	Üniversite	
3. sınıf	4	1	-	4	1	5
5. sınıf	4	1	1	1	3	5
6. sınıf	2	3	-	1	4	5
8. sınıf	2	3	1	4	-	5
Toplam	12	8	2	10	8	20

Tablo 6'ya göre araştırmaya katılan velilerin yarısından fazlası ($f=12$) bayandır. Velilerin eğitim durumu değerlendirildiğinde araştırmaya katılanların yarısının ($f=10$) lise, 8'inin ise üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Her sınıf düzeyinden eşit sayıda veliye ulaşılmış ve görüşme yapılmıştır.

4.4. Veri Toplama Araçları ve Geliştirilmesi

Nitel araştırma teknikleri kullanılarak gerçekleştirilen bu çalışmada araştırmanın alt problemlerine göre farklı veri toplama araçları bir arada kullanılmıştır. Hangi alt amaca yönelik olarak hangi ölçme aracının/araçlarının kullanıldığı Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Araştırma Amaçları ve Kullanılan Ölçme Araçları

No	Araştırma Amacı	Ölçme Aracı
1	İlköğretim okullarında görev yapan sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazının öğretimi konusundaki görüşlerinin belirlenmesi	Öğretmen Görüşme Formu
2	İlköğretim okullarında görev yapan sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin öğretim sürecinde bitişik eğik yazıyı ne düzeyde kullandıklarının belirlenmesi	Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu Öğretmen Görüşme Formu
3	İlköğretim okullarında görev yapan sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazı eğitimini nasıl verdiklerinin belirlenmesi	Öğretmen Görüşme Formu Öğrenci Görüşme Formu Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu
4	İlköğretim okullarında görev yapan sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyı ne düzeyde kullanabildiklerinin belirlenmesi	Dikte Metni Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı
5	İlköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazı ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi	Öğrenci Görüşme Formu
6	İlköğretim öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik olarak hazırladıkları ders materyallerinde (defter, çalışma kitabı) bitişik eğik yazının kullanımının ne düzeyde olduğunun belirlenmesi	Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu Doküman Analizi
7	İlköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıyı kullanma başarılarının belirlenmesi	Dikte Metni Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı
8	Velilerin bitişik eğik yazı öğretimi konusundaki görüşlerinin belirlenmesi	Veli Görüşme Formu
9	İlköğretim öğrencilerinin cinsiyetlerine göre bitişik eğik yazıyı yazma başarılarında anlamlı bir fark olup olmadığının belirlenmesi	Dikte Metni Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı
10.	İlköğretim öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre bitişik eğik yazıyı yazma başarılarında anlamlı bir fark olup olmadığının belirlenmesi	Dikte Metni Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı

4.4.1. Öğretmen Görüşme Formu:

Bu form, öğretmenlerin bitişik eğik yazının öğretimi konusundaki görüşlerini ve öğretmenlerin öğretim sürecinde bitişik eğik yazıyı ne düzeyde kullandıklarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Formun oluşturulması sürecinde şu işlemler yapılmıştır:

a. Konuyla ilgili kaynaklar (Akyol, 2008; Duran, 2009; Yıldız, Yıldırım ve Ateş, 2009; Sidekli, Coşkun ve Gökbulut, 2008; Turan, Özercan ve Şahin, 2008 Bayraktar, 2006) taranarak 1. ve 3. araştırma amacına yönelik sorunlar belirlenmiştir.

b. Öğretmen görüşme formunda sorulacak soruları belirlemek amacıyla öncelikle evrende yer alan her sınıf düzeyinden 1 olmak üzere 4 öğretmenden “İlköğretim okullarında bitişik eğik yazının uygulanması ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?” sorusunu yazılı biçimde cevaplamaları istenmiştir. Alınan cevaplar içerik analizi yöntemiyle incelenerek Öğretmen Görüşme Formu’nda kullanılabilir görüşme soruları çıkarılmıştır.

c. Literatür taraması ve öğretmen kompozisyonları aracılığıyla belirlenen sorunlardan yola çıkılarak Öğretmen Görüşme Formu’nda yer alacak açık uçlu soruların taslak biçimi oluşturulmuştur.

d. Oluşturulan taslak form 4 Türkçe öğretimi ve 1 ölçme değerlendirme uzmanının görüşüne sunulmuş öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak forma son hali verilmiştir.

Öğretmen Görüşme Formu’nda (Ek-1) yer alan açık uçlu sorular 3 kategoriye ayrılmıştır. Buna göre;

- Öğretmenlerin bitişik eğik yazı konusundaki yeterliklerinin belirlenmesine yönelik 7 soru,
- Bitişik eğik yazı ve dik temel yazının karşılaştırılmasına yönelik 5 soru,
- Bitişik eğik yazı uygulamalarının değerlendirilmesine yönelik 12 soru yer almıştır.

Dört öğretmen üzerinde Öğretmen Görüşme Formu’nun ön uygulaması yapılmıştır. Ön uygulamada ölçme aracındaki soruların anlaşılabilirliği ve süre bakımından bir sorunla karşılaşılmemiştir.

4.4.2. Öğrenci Görüşme Formu:

Bu form, ilköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazı ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Formun oluşturulması sürecinde şu işlemler yapılmıştır:

a. Konuyla ilgili kaynaklar taranarak (Akyol, 2008; Duran, 2009; Yıldız, Yıldırım ve Ateş, 2009; Sidekli, Coşkun ve Gökbulut, 2008; Turan, Özercan ve

Şahin, 2008 Bayraktar, 2006) 3. ve 5. araştırma amacına yönelik sorunlar belirlenmiştir.

b. Öğrenci Görüşme Formu'nda yer alacak soruları belirlemek amacıyla evrende yer alan her sınıf düzeyinden bir olmak üzere 4 öğrenciye “Bitişik eğik yazının kullanımı konusundaki görüşleriniz nelerdir?” şeklinde bir soru yöneltilerek öğrencilerden bu konudaki görüşlerini ayrıntılı bir biçimde yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin yazdıkları kompozisyonlar içerik analizi yöntemiyle incelenerek Öğrenci Görüşme Formu'nda kullanılacak görüşme soruları çıkarılmıştır.

c. Literatür taraması ve öğrencilerin yazdıkları kompozisyonlar aracılığıyla belirlenen sorunlardan yola çıkılarak Öğrenci Görüşme Formu'nda yer alacak açık uçlu soruların taslak formu oluşturulmuştur.

d. Oluşturulan taslak form 4 Türkçe öğretimi ve bir ölçme değerlendirme uzmanının görüşüne sunulmuş öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Hazırlanan Öğrenci Görüşme Formu'nda (Ek-2) kişisel bilgilerin yanı sıra toplam 7 soruya yer verilmesine karar verilmiştir.

Her sınıf düzeyinden 3 olmak üzere 12 öğrenci üzerinde Öğrenci Görüşme Formu'nun ön uygulaması yapılmıştır. Ön uygulamada ölçme aracındaki soruların anlaşılabilirliği ve süre bakımından bir sorunla karşılaşılmamıştır.

4.4.3. Veli Görüşme Formu:

Bu form, velilerin bitişik eğik yazı öğretimi konusundaki görüşlerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Formun oluşturulması sürecinde şu işlemler yapılmıştır:

a. Konuyla ilgili kaynaklar taranarak 8. araştırma amacına yönelik literatürde (Akyol, 2008; Duran, 2009; Yıldız, Yıldırım ve Ateş, 2009; Sidekli, Coşkun ve Gökbulut, 2008; Turan, Özercan ve Şahin, 2008 Bayraktar, 2006) ortaya konulan sorunlar belirlenmiştir.

b. Veli Görüşme Formu'nda yer alacak soruların belirlenmesi amacıyla evrende yer alan her sınıf düzeyinden bir öğrencinin velisi olmak üzere 4 veliden “Çocuğunuzun eğitimi sırasında bitişik eğik el yazısının kullanımı ve öğretimi konusundaki düşünceleriniz nelerdir?” şeklindeki soruyu ayrıntılı biçimde yazılı

olarak cevaplandırmaları istenmiştir. Alınan cevaplar içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve Veli Görüşme Formu'nda kullanılabilir görüşme soruları çıkarılmıştır.

c. Literatür taraması ve velilerden alınan cevaplar aracılığıyla belirlenen sorunlardan yola çıkılarak Veli Görüşme Formunda yer alacak açık uçlu soruların taslak biçimi oluşturulmuştur.

d. Oluşturulan taslak form 4 Türkçe öğretimi ve bir ölçme değerlendirme uzmanının görüşüne sunulmuş öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

e. Hazırlanan Veli Görüşme Formu'nda (Ek-3) kişisel bilgilerin yanı sıra toplam 6 soruya yer verilmesine karar verilmiştir.

f. Ön uygulamada ölçme aracındaki soruların anlaşılabilirliği ve süre bakımından bir sorunla karşılaşılmasıdır.

4.4.4. Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu:

Bu form, öğretmenlerin bitişik yazı eğitimini ne düzeyde verdiklerini, öğretim sürecinde öğretmen ve öğrencilerin bitişik eğik yazıyı ne düzeyde kullandıklarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Formun oluşturulması sürecinde şu işlemler yapılmıştır:

a. Konuyla ilgili kaynaklar taranarak (Akyol, 2008; Duran, 2009; Yıldız, Yıldırım ve Ateş, 2009; Sidekli, Coşkun ve Gökbulut, 2008; Turan, Özercan ve Şahin, 2008 Bayraktar, 2006) 2, 3 ve 6. araştırma amacına yönelik literatürde ortaya konulan sorunlar belirlenmiştir.

b. Literatür taraması aracılığıyla belirlenen sorunlardan yola çıkılarak Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu'nda yer alacak maddelerin taslak biçimi oluşturulmuştur.

d. Oluşturulan taslak form 4 Türkçe öğretimi ve bir ölçme değerlendirme uzmanının görüşüne sunulmuş öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmış ve Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu'na (Ek-4) son biçimi verilmiştir.

4.4.5. Dikte Metni:

Bu veri toplama aracı öğretmen ve öğrencilerin bitişik eğik yazıyı kendi yazılarında ne düzeyde kullanabildiklerini amacıyla hazırlanmıştır. Öğretmen ve öğrencilere uygulanmak üzere oluşturulan dikte metni araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Dikte metninde alfabedeki tüm harflerin büyük ve küçük biçimlerinin en az 2 kez yer aldığı kelimeler listesinden ve 132 kelimelik bağımsız bir metinden oluşmaktadır. Oluşturulan dikte metni 4 Türkçe öğretimi ve bir ölçme değerlendirme uzmanının görüşüne sunulmuş ve alınan görüşler doğrultusunda metne son şekli verilmiştir (Ek-5).

4.4.6. Doküman Analizi:

Öğretmen ve öğrencilerin normal ders işleme sürecinde hangi yazı türünü (dik temel yazı mı bitişik eğik yazı mı) ne düzeyde kullandıklarını ortaya koymak için örnekleme yer alan sınıflara gidilerek öğrencilerin ders materyalleri (Türkçe çalışma kitapları, defterleri) incelenmiştir. Öğrencilerin yazıları dik temel yazı, bitişik eğik yazı, dik temel yazı ve bitişik eğik yazı olmak üzere kategorilere ayrılmış ve frekansları çıkarılmıştır.

4.4.7. Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı:

Bu ölçme aracı dikte metni aracılığıyla öğretmen ve öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanımında ortaya çıkan sorunları belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Envanterin oluşturulması sürecinde şu işlemler yapılmıştır:

a. Konuyla ilgili kaynaklar taranarak (Akyol, 2008; Duran, 2009; Yıldız, Yıldırım ve Ateş, 2009; Sidekli, Coşkun ve Gökbulut, 2008; Turan, Özercan ve Şahin, 2008 Bayraktar, 2006) 4. ve 7. araştırma amacına yönelik olarak literatürde ortaya konulan sorunlar belirlenmiştir.

b. Belirlen sorunlardan araştırmanın amacına hizmet ettiği düşünülen maddeler seçilmiş ve taslak bir puanlama anahtarı oluşturulmuştur.

c. Oluşturulan taslak puanlama anahtarı biri İlköğretim Anabilim Dalı, biri de Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı'ndan olmak üzere iki uzmanın görüşüne sunulmuş ve alınan önerilerden sonra puanlama anahtarına (Ek-6) son şekli verilmiştir.

d. Puanlama anahtarında aşağıda verilen boyutların her biri için 1-5 arasında (1=çok başarısız, 2=başarısız, 3=orta, 4=başarılı, 5=çok başarılı) bir puanlama yapılması öngörülmüştür. Puanlama anahtarındaki boyutlar;

- Harflerin başlangıç noktasını doğru yapabilme.
- Harfler arası bağlantıyı doğru yapabilme.
- Harflerin bitiş noktasını doğru yapabilme.
- Harfleri uygun yükseklikte yazabilme.
- Harfleri uygun genişlikte yazabilme.
- Harfler arasında uygun boşluk bırakabilme.
- Noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yazabilme.
- Çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazabilme.
- Kelimeler arasında uygun boşluk bırakabilme.
- Yazı boyunca eğikliği koruyabilme.

4.5. Ölçme Araçlarının Geçerlik Çalışması

Ölçme araçlarının kapsam geçerliliğinin sağlanması için literatür taraması, öğretmen ve öğrencilere yazdırılan kompozisyonların incelenmesi, velilerle yapılan ön görüşmelerin değerlendirilmesi, uzman görüşlerinin alınması ve ön uygulama çalışmaları yapılmıştır.

4.6. Ölçme Araçlarının Güvenirlik Çalışması

Öğretmen, öğrenci ve veli görüşme formlarının değerlendirilmesinde içerik analizi kodlarının güvenirlik çalışması için;

$$Güvenirlik = \frac{Görüş Birliği}{Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı}$$

formülü kullanılmıştır (Miles ve Huberman, 1994).

Ölçme araçlarının güvenilirlik çalışmasının nasıl yapıldığı her bir ölçme aracı için aşağıda ayrı ayrı açıklanmıştır.

4.6.1. Öğretmen Görüşme Formu:

Öğretmen görüşme formuyla elde edilen verilerin analiz edilmesi sürecinde kodlayıcılar arası uyuma bakılmıştır. Bu amaçla örnekleme yer alan 5 öğretmene ait görüşme formları tesadüfi olarak seçilmiş, araştırmacı ve bir alan uzmanı tarafından araştırmanın alt amaçları dikkate alınarak görüşme formundaki her soru için ayrı ayrı kodlamalar yapılmıştır. Kodlamada konuyla ilgili yargı bildiren cümleler esas alınmıştır. Her yeni yargı cümlesi değerlendirme formuna yazılmış; tekrarlanan cümleler için önceden yazılan cümlenin yanına bir frekans işareti konulmuştur. Kodlamada çok az ifade farklılığı olan fakat aynı amaca hizmet eden cümleler tek biçimde kodlanmıştır. (Örneğin, “*Bilgisayar sisteminde hep dik temel yazı yazılıyor.*” cümlesiyle “*Bilgisayarın yazısı dik temel yazıdır.*” cümlesi birbirine eşit tutulmuştur.)

Araştırmacılar tarafından yapılan kodlamalar karşılaştırılmış ve görüşme formunu oluşturan her bölüm için ayrı ayrı olmak üzere Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen güvenilirlik formülü kullanılarak yapılan güvenilirlik analizi sonucu Öğretmen Görüşme Formu’nun birinci bölümü için güvenilirlik .944, ikinci bölümü için .923, üçüncü bölümü için ise .915 olarak belirlenmiştir. Öğretmen görüşme formunun tamamındaki kodlayıcılar arası uyum düzeyi .924’tür. Bu sonuçlardan yola çıkılarak Öğretmen Görüşme Formu’nda kodlayıcılar arası uyumun yeterli olduğu kabul edilmiştir.

4.6.2. Öğrenci Görüşme Formu

Öğrenci görüşme formlarının analiz edilmesi sürecinde kodlayıcılar arası uyuma bakılmıştır. Bu amaçla örnekleme yer alan 4’ü 3. sınıf, 4’ü 5. sınıf, 4’ü 6. sınıf ve 3’ü de 8. sınıftan olmak üzere 15 öğrenciye ait görüşme formları tesadüfi olarak seçilmiştir. Bu formlarda verilen cevaplar araştırmacı ve bir alan uzmanı tarafından araştırmanın alt amaçları dikkate alınarak görüşme formundaki her soru için ayrı ayrı kodlanmıştır. Kodlamada konuyla ilgili yargı bildiren cümleler esas alınmıştır. Her yeni yargı cümlesi değerlendirme formuna yazılmış; tekrarlanan cümleler için önceden yazılan cümlenin yanına bir frekans işareti konulmuştur.

Kodlamada çok az ifade farklılığı olan fakat aynı amaca hizmet eden cümleler tek biçimde kodlanmıştır. (Örneğin, “*Bitişik eğik yazıyı da dik temel yazıyı da yazabilirim*” cümlesiyle “*Her iki yazıyı da yazabilirim.*” cümlesi birbirine eşit tutulmuştur).

Araştırmacılar tarafından yapılan kodlamalar karşılaştırılmış ve Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen güvenilirlik formülü kullanılarak güvenilirlik analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda Öğrenci Görüşme Formu’ndaki kodlamaların güvenilirlik düzeyi .913 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlardan yola çıkılarak kodlayıcılar arası uyumun yeterli olduğu kabul edilmiştir.

4.6.3. Veli Görüşme Formu

Veli görüşme formlarının analiz edilmesi sürecinde kodlayıcılar arası uyuma bakılmıştır. Bu amaçla örnekleme yer alan 6 veliye ait görüşme formları tesadüfi olarak seçilmiştir. Bu formlar araştırmacı ve bir alan uzmanı tarafından araştırmanın alt amaçları dikkate alınarak görüşme formundaki her soru için ayrı ayrı kodlanmıştır. Kodlamada konuyla ilgili yargı bildiren cümleler esas alınmıştır. Her yeni yargı cümlesi değerlendirme formuna yazılmış; tekrarlanan cümleler için önceden yazılan cümlenin yanına bir frekans işareti konulmuştur. Kodlamada çok az ifade farklılığı olan fakat aynı amaca hizmet eden cümleler tek biçimde kodlanmıştır (Örneğin, “*Çocuğumun bitişik eğik yazıyla ilgili sorunlarını öğretmeniyile görüşsek dahi bir şeyin değişeceğini düşünmüyorum.*” cümlesiyle “*Çocuğumun bitişik eğik yazıyla ilgili sorunlarını öğretmeniyile görüşsem dahi ne değişecek ki?*” cümlesi birbirine eşit tutulmuştur).

Araştırmacılar tarafından yapılan kodlamalar karşılaştırılmış ve Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen güvenilirlik formülü kullanılarak güvenilirlik analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda Veli Görüşme Formu’ndaki güvenilirlik düzeyi .927 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlardan yola çıkılarak kodlayıcılar arası uyumun yeterli olduğu kabul edilmiştir.

4.6.4. Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı

Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı’nın güvenilirliğini belirlemek amacıyla “puanlayıcılar arası uyum” yöntemine başvurulmuştur. Bu amaçla örneklem içinden 30 kağıt tesadüfi olarak seçilmiş ve ölçme aracını oluşturan her bir

madde araştırmacı ve bir Türkçe eğitimi alan uzmanı tarafından birbirinden bağımsız olarak kodlanmıştır.

Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı için Pearson korelasyon analiziyle belirlenen kodlayıcılar arası uyum düzeyleri şu şekildedir:

- “Harflerin başlangıç noktasını doğru yapıyor.” maddesine ilişkin puanlarda $r = .941$ ($p < 0.01$).
- “Harfler arası bağlantıyı doğru yapıyor.” maddesine ilişkin puanlarda $r = .932$ ($p < 0.01$).
- “Harflerin bitiş noktasını doğru yapıyor.” maddesine ilişkin puanlarda $r = .943$ ($p < 0.01$).
- “Harfleri uygun yükseklikte yapıyor.” maddesine ilişkin puanlarda $r = .920$ ($p < 0.01$).
- “Harfleri uygun genişlikte yapıyor.” maddesine ilişkin puanlarda $r = .927$ ($p < 0.01$).
- “Harfler arasında uygun boşluk bırakıyor.” maddesine ilişkin puanlarda $r = .912$ ($p < 0.01$).
- “Noktalı harfleri (, i, j, , ř, ) doğru yazıyor.” maddesine ilişkin puanlarda $r = .940$ ($p < 0.01$).
- “izgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazıyor.” maddesine ilişkin puanlarda $r = .937$ ($p < 0.01$).
- “Kelimeler arasında uygun boşluk bırakıyor.” maddesine ilişkin puanlarda $r = .938$ ($p < 0.01$).
- “Yazı boyunca eğikliği koruyor.” maddesine ilişkin puanlarda $r = .940$ ($p < 0.01$).

Ölçekte yer alan maddelere verilen puanların toplamları üzerinden kodlayıcılar arası pearson korelasyon katsayısı $.992$ ($p < 0.01$) olarak belirlenmiştir.

Bitişik Eğik Yazı Analitik Dereceli Puanlama Anahtarındaki maddelerin Pearson korelasyon katsayısının .912 ($p < 0.01$) ile .943 ($p < 0.01$), toplamlar üzerinden yapılan korelasyon analizinin .992 ($p < 0.01$) düzeyinde çıkması çalışmadaki puanlama anahtarına bağlı olarak yapılan kodlamanın güvenilir olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilmiştir.

4.7. Veri Çözümleme Teknikleri

Öğretmen, öğrenci ve velilere uygulanan Yapılandırılmış Görüşme Formları içerik analizi yöntemi (Yıldırım & Şimşek, 2003) kullanılarak değerlendirilmiştir.. Bütün görüşme formları “3.6. Ölçme Araçlarının Güvenirlik Çalışması” başlığı altında açıklanan biçimde kodlandıktan sonra elde edilen verilerin organize edilmesi amaçlanmıştır. Öğretmen, öğrenci ve veliye uygulanan Yapılandırılmış Görüşme Formları’ndaki sorulardan elde edilen veriler, “kategorisel analiz” yaklaşımıyla sınıflandırılarak maddeler hâlinde, frekanslarıyla verilmiştir. Kodlamaların sınıflandırılmasında ölçme araçlarındaki açık uçlu sorulara bağlı kalınmıştır.

Öğrencilere ve öğretmenlere uygulanan dikte metinleri her bir kişi için ayrı ayrı incelenmiş ve Bitişik Eğik Yazı Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı’nda belirtilen 10 kritere göre 1’den 5’e kadar puanlanmıştır (10x5=50 puan). Yapılan puanlamalar sonrasında öğrencilerin başarı düzeyleri belirlenmiş, sınıf ve cinsiyete göre farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Öğretmen ve öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı’na göre aldıkları puanlar aşağıdaki cetvele göre sınıflandırılmıştır.

1,0 - 1,8 = Çok Başarısız

1,9 - 2,6 = Başarısız

2,7 - 3,4 = Orta

3,5 - 4,2 = Başarılı

4,3 - 5,0 = Çok Başarılı

Öğrencilere ait dokümanların incelenmesinde öğrencilerin ders materyalleri (Türkçe defteri, Türkçe çalışma kitabı) toplanmış ve araştırmacı tarafından

incelenmiştir. Öğrencilerin bu materyallerde kullandıkları yazı türü (dik temel yazı, bitişik eğik yazı, hem dik temel yazı hem de bitişik eğik yazı) belirlenmiştir.

Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu'nda yer alan her madde sınıf düzeyleri dikkate alınarak analiz edilmiştir. Gözlenen unsurlar sınıf düzeylerine göre kodlanmış ve frekansları çıkarılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde, öğretmen ve öğrencilerin bitişik eğik yazı başarı düzeylerine ilişkin bulgular, sınıf gözlemi ve doküman analizi aracılığıyla elde edilen bulgular, öğretmen, öğrenci ve velilerin bitişik eğik yazıya yönelik görüşlerine ilişkin bulgular ortaya konmuştur.

5.1. Sınıf ve Türkçe Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeyleri

İlköğretim okullarında görev yapan sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazıdaki başarılarının belirlenmesi için öğretmenlere uygulanan dikte metinleri Bitişik Eğik Yazı Dereceli Puanlama Anahtarı kullanılarak değerlendirilmiştir.

Tablo 8: İlköğretim Sınıf ve Türkçe Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Ortalamaları

Değişkenler	Sınıf öğretmeni*	Türkçe öğretmeni**	Toplam***
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
Harf başlangıç	2.77	2.50	2.66
Harf bağlantı	3.77	3.16	3.53
Harf bitiş	2.44	2.50	2.46
Harf yükseklik	2.00	2.50	2.20
Harf genişlik	3.33	2.83	3.13
Harf boşluk	3.33	3.16	3.26
Noktalı harfler	3.88	4.50	4.13
Çizgili harfler	3.88	4.33	4.06
Kelime boşluk	2.88	3.00	2.93
Yazı eğikliği	2.88	1.66	2.39
Toplam	3.12	3.01	3.08

*N=9; **N=6; ***N=15

Tablo 8'e göre öğretmenlerin bitişik eğik yazıda en başarılı oldukları ölçütler noktalı harfler ($\bar{X}=4.13$) ve çizgili harflerdir ($\bar{X}=4.06$). En başarısız olunan ölçütler ise harf yüksekliği ($\bar{X}=2.20$) ve yazı eğikliğidir ($\bar{X}=2.39$).

Branş bazında yapılan değerlendirmede Türkçe ve sınıf öğretmenlerinin en başarılı oldukları ölçütlerin aynı (noktalı harfler, çizgili harfler) olduğu görülürken en başarısız olunan ölçüt bakımından farklılık ortaya çıkmaktadır. En başarısız olunan ölçüt sınıf öğretmenlerinde harf yüksekliği ($\bar{X}=2.00$) iken Türkçe öğretmenlerinde yazı eğikliğidir ($\bar{X}=1.66$).

Bitişik eğik yazı kullanımında sınıf öğretmenlerinin başarı ortalaması 3.12 iken Türkçe öğretmenlerinin başarı ortalaması 3.01'dir. Tüm öğretmenlerin başarıları bir arada değerlendirildiğinde ortalamaları 3.08'dir.

5.2. İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeyleri

İlköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıdaki başarılarının belirlenmesi ve öğrencilerin başarılarında sınıf ve cinsiyete göre farklılaşma olup olmadığının anlaşılması için öğrencilere uygulanan dikte metinleri, Bitişik Eğik Yazı Dereceli Puanlama Anahtarı esas alınarak değerlendirilmiştir.

Tablo 9: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harf Başlangıçlarını Doğru Yapma Düzeyleri

Sınıf	1 Puan	2 Puan	3 Puan	4 Puan	5 Puan	\bar{X}
3. Sınıf	33	29	22	11	5	2.26
5. Sınıf	21	20	25	15	19	2.91
6. Sınıf	15	13	28	19	25	3.26
8. Sınıf	44	14	13	24	5	2.32
Toplam	113	76	88	69	54	2.69

Tablo 9'a göre öğrencilerin bitişik eğik yazıda harf başlangıçlarını doğru yapma puanı ortalamaları 2,69'dur. 6. sınıflar diğer sınıflara göre daha yüksek bir ortalamaya sahiptir. (\bar{X} :3.26). Öğrencilerin puan ortalamalarının 3. sınıftan 6. sınıfa doğru yükseldiği fakat 8. sınıfta tekrar düştüğü görülmektedir. Öğrencilerin yaklaşık üçte birinin ($f=113$) "1 puan"; az sayıda öğrencinin ise ($f= 54$) "5 puan" aldığı belirlenmiştir.

Tablo 10: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harfler Arası Bağlantıyı Doğru Yapma Düzeyleri

Sınıf	1 Puan	2 Puan	3 Puan	4 Puan	5 Puan	\bar{X}
3. Sınıf	38	25	23	11	3	2.16
5. Sınıf	36	23	22	8	11	2.35
6. Sınıf	23	14	25	20	18	2.96
8. Sınıf	57	15	16	8	4	1.87
Toplam	154	77	86	47	36	2.34

Tablo 10'a göre öğrencilerin bitişik eğik yazıda harfler arası bağlantıyı doğru yapma ortalamaları 2.34'tür. 6. sınıf öğrencilerinin ortalamasının diğer sınıflardan yüksek olduğu görülmektedir (\bar{X} :2.96). En düşük ortalama ise 8. sınıflara aittir (\bar{X} :1.87). Öğrencilerin aldıkları puan ortalamalarının 3. sınıftan 6. sınıfa doğru yükseldiği fakat 8. sınıfta düştüğü belirlenmiştir. Öğrencilerin yarıya yakınının ($f=154$) "1 puan"; çok az öğrencinin ($f=4$) ise "5 puan" aldığı saptanmıştır.

Tablo 11: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harflerin Bitiş Noktasını Doğru Yapma Düzeyleri

Sınıf	1 Puan	2 Puan	3 Puan	4 Puan	5 Puan	\bar{X}
3. Sınıf	43	33	17	7	0	1.88
5. Sınıf	31	38	21	5	5	2.15
6. Sınıf	13	25	34	16	12	2.89
8. Sınıf	51	12	26	8	3	2.00
Toplam	138	108	98	36	20	2.23

Tablo 11’de ilköğretim öğrencilerinin harflerin bitiş noktasını doğru yapma puanı ortalamalarının 2.23 olduğu; 6. sınıfların ortalamasının (\bar{X} : 2.89) diğer sınıflardan yüksek olduğu, 3. sınıfların ise en düşük ortalamaya (\bar{X} : 1.88) sahip olduğu görülmektedir. Öğrencilerin aldıkları puan ortalamalarının 3. sınıftan 6. sınıfa doğru yükseldiği fakat 8. sınıfta düştüğü görülmektedir. Öğrencilerin üçte birinden fazlasının ($f=138$) “1 puan” aldığı; az sayıda öğrencinin ise ($f=20$) “5 puan” aldığı saptanmıştır.

Tablo 12: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harfleri Uygun Yükseklikte Yapma Düzeyleri

Sınıf	1 Puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan	\bar{X}
3. Sınıf	45	27	22	5	1	1.90
5. Sınıf	32	25	22	15	6	2.38
6. Sınıf	17	19	20	21	23	3.14
8. Sınıf	35	24	20	13	8	2.35
Toplam	129	95	84	54	38	2.44

Tablo 12’ye göre ilköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıda harfleri uygun yükseklikte yapma puanı ortalamaları 2.44’tür. 6. sınıfların ortalamasının (\bar{X} : 3.14) diğer sınıflardan yüksek olduğu, 3. sınıfların ortalamasının (\bar{X} :1.90) ise en düşük olduğu görülmektedir. Ortalama puanlar 3. sınıftan 6. sınıfa doğru yükselmiş fakat 8. sınıfta tekrar düşmüştür. Öğrencilerin yaklaşık üçte birinin ($f=129$) “1 puan”; az sayıda öğrencinin ($f=38$) ise “5 puan” aldığı görülmektedir.

Tablo 13: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harfleri Uygun Genişlikte Yapma Düzeyleri

Sınıf	1 Puan	2 Puan	3 Puan	4 Puan	5 Puan	\bar{X}
3. Sınıf	27	33	26	10	4	2.31
5. Sınıf	16	17	31	17	19	3.06
6. Sınıf	16	12	24	13	35	3.39
8. Sınıf	34	16	21	19	10	2.55
Toplam	93	78	102	59	68	2.83

Tablo 13’e göre ilköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıda harfleri uygun genişlikte yapma puanı ortalamaları 2.83’tür. 6. sınıfların ortalamasının (\bar{X} : 3.39)

diğer sınıflardan yüksek olduğu ve 5. sınıfların ortalama puanlarının (\bar{X} : 3.06) ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. En düşük ortalamaya ise 3. sınıflar (\bar{X} : 2.31) sahiptir. Ortalama puanlar 3. sınıftan 6. sınıfa doğru yükselmiş fakat 8. sınıfta tekrar düşmüştür. 93 öğrencinin “1 puan”; 68 öğrencinin ise “5 puan” aldığı görülmektedir.

Tablo 14: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Harfler Arasında Uygun Boşluk Bırakma Düzeyleri

Sınıf	1 Puan	2 Puan	3 Puan	4 Puan	5 Puan	\bar{X}
3. Sınıf	32	29	23	12	4	2.27
5. Sınıf	22	24	19	16	19	2.86
6. Sınıf	17	18	17	19	29	3.25
8. Sınıf	34	20	19	15	12	2.51
Toplam	105	91	78	62	64	2.72

Tablo 14’e göre ilköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıda harfler arasında uygun boşluk bırakma puanı ortalamalarının 2.72; 6. sınıfların ortalamalarının (\bar{X} : 3.25) en yüksek olduğu görülmektedir. En düşük ortalamanın ise 3. sınıflara (\bar{X} : 2.27) ait olduğu; 5. sınıfların ortalamalarının (\bar{X} :2.51) da 3. sınıflara yakın olduğu belirlenmiştir. Ortalama puanlar 3. sınıftan 6. sınıfa kadar yükselmiş fakat 8. sınıfta tekrar düşmüştür. 105 öğrencinin “1 puan”; 64 öğrencinin ise “5 puan” aldığı belirlenmiştir.

Tablo 15: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Noktalı Harfleri Doğru Yazma Düzeyleri

Sınıf	1 Puan	2 Puan	3 Puan	4 Puan	5 Puan	\bar{X}
3. Sınıf	24	30	25	14	7	2.50
5. Sınıf	17	25	31	12	15	2.83
6. Sınıf	13	19	26	21	21	3.18
8. Sınıf	38	15	18	15	14	2.52
Toplam	92	89	100	62	57	2.76

Tablo 15’e bakıldığında ilköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıda noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yapma puanı ortalamaları 2.76’dır. Bu konuda en yüksek ortalama 6. sınıflara (\bar{X} : 3.18), en düşük ortalama ise 3. sınıflara (\bar{X} : 2.50) aittir. 3. sınıfların ortalaması ile 8. sınıfların ortalaması (\bar{X} : 2.52) birbirine çok yakındır. 92 öğrencinin “1 puan”; 57 öğrencinin ise “5 puan” aldığı görülmektedir.

Tablo 16: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Çizgili Harfleri Doğru Yapma Düzeyleri

Sınıf	1 Puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan	\bar{X}
3. Sınıf	16	19	36	22	7	2.85
5. Sınıf	11	10	22	43	14	3.39
6. Sınıf	6	9	22	28	35	3.77
8. Sınıf	31	10	17	20	22	2.92
Toplam	64	48	97	113	78	3.23

Tablo 16'ya göre ilköğretim öğrencilerinin çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yapma puanı ortalamaları 3.23'tür. Bu konuda 6. sınıfların en yüksek ortalamaya (\bar{X} : 3.77), 3. sınıfların da en düşük ortalamaya (\bar{X} : 2.85) sahip oldukları belirlenmiştir. 3. sınıflarla (\bar{X} : 2.85) 8. sınıfların ortalamasının (\bar{X} : 2.92); 5. sınıflarla (\bar{X} : 3.39) da 6. sınıfların ortalamasının (\bar{X} : 3.77) birbirine yakın olduğu görülmektedir. Ortalama puanlar 3. sınıftan 6. sınıfa doğru yükselmiş fakat 8. sınıfta tekrar düşmüştür. “Çizgili Harfleri Doğru Yapma”da 64 öğrenci 1 puan alırken 78 öğrencinin 5 puan aldığı görülmektedir.

Tablo 17: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Kelimeler Arasında Uygun Boşluk Bırakma Düzeyleri

Sınıf	1 Puan	2 Puan	3 Puan	4 Puan	5 Puan	\bar{X}
3. Sınıf	44	25	21	8	2	1.99
5. Sınıf	17	24	37	17	9	2.69
6. Sınıf	12	19	31	20	18	3.13
8. Sınıf	28	25	28	13	6	2.44
Toplam	101	93	117	58	31	2.56

Tablo 17'ye ilköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıda kelimeler arasında uygun boşluk bırakma puanı ortalamaları 2.56'dır. 6. sınıfların ortalamasının (\bar{X} : 3.13) diğer sınıflardan yüksek olduğu görülmektedir. En düşük ortalama ise 3. sınıflara aittir (\bar{X} : 1.99). Ortalama puanlar 3. sınıftan 6. sınıfa doğru yükselmiş fakat 8. sınıfta tekrar düşmüştür. “Kelimeler arasında uygun boşluk bırakma”da 101 öğrenci 1 puan alırken 31 öğrencinin 5 puan aldığı görülmektedir.

Tablo 18: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yazı Boyunca Eğikliği Koruma Düzeyleri

Sınıf	1 Puan	2 Puan	3 Puan	4 Puan	5 Puan	\bar{X}
3. Sınıf	42	33	22	3	0	1.86
5. Sınıf	16	17	28	17	22	3.12
6. Sınıf	15	25	26	15	19	2.98
8. Sınıf	38	20	20	15	7	2.33
Toplam	111	95	96	50	48	2.57

Tablo 18'de ilköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıda yazı boyunca eğikliği koruma puanı ortalamalarının 2.57 olduğu; 5. sınıfların ortalamasının (\bar{X} : 3.12) diğer sınıflardan daha yüksek olduğu görülmektedir. En düşük ortalama ise 3. sınıflara (\bar{X} : 1.86) aittir. “Yazı boyunca eğikliği koruma”da 111 öğrenci 1 puan alırken 48 öğrencinin 5 puan aldığı görülmektedir.

Öğrencilere uygulanan dikte metinleri her bir kişi için ayrı ayrı incelenmiş ve Bitişik Eğik Yazı Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı'nda belirtilen 10 kritere göre

1'den 5'e kadar puanlanmıştır (10x5=50 puan). Yapılan puanlamalar sonrasında öğrencilerin başarı düzeyleri belirlenmiştir. Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı'na göre aldıkları puanlar aşağıdaki cetvele göre sınıflandırılmıştır.

- 1,0 - 1,8 = Çok Başarısız
 1,9 - 2,6 = Başarısız
 2,7 - 3,4 = Orta
 3,5 - 4,2 = Başarılı
 4,3 - 5,0 = Çok Başarılı

Tablo 19: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Sınıflar Düzeyindeki Toplam Puan Aralıkları

Sınıflar	Puanaralıkları					Toplam
	Çok başarısız	Başarısız	Orta	Başarılı	Çok başarılı	
3. sınıf	38	32	24	5	1	100
5. sınıf	18	29	28	17	8	100
6. sınıf	14	18	22	28	18	100
8. sınıf	43	15	17	22	3	100
Toplam	113	94	91	72	30	400

Tablo 19'da ilköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıdaki başarı puanları aralıklarının sınıf düzeylerine göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre öğrencilerin dörtte birinden fazlasının ($f=113$) çok başarısızdır. 3. sınıf öğrencilerinin %70'i, 8. sınıf öğrencilerinin %58'i çok başarısız veya başarısızdır. Öğrencilerin tamamında başarılı veya çok başarılı olanların sayısı 102'dir (%25).

Tablo 20: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Ortalamaları

Değişkenler	3. Sınıf*	5. Sınıf*	6. Sınıf*	8. Sınıf*	Toplam**
Harf başlangıç	2.26	2.91	3.26	2.32	2.69
Harf bağlantı	2.16	2.35	2.96	1.87	2.34
Harf bitiş	1.88	2.15	2.89	2.00	2.23
Harf yükseklik	1.90	2.38	3.14	2.35	2.44
Harf genişlik	2.31	3.06	3.39	2.55	2.83
Harf boşluk	2.27	2.86	3.25	2.51	2.72
Noktalı harfler	2.50	2.83	3.18	2.52	2.76
Çizgili harfler	2.85	3.39	3.77	2.92	3.23
Kelime boşluk	1.99	2.69	3.13	2.44	2.56
Yazı eğikliği	1.86	3.12	2.98	2.33	2.57
Toplam	2.20	2.77	3.20	2.38	2.64

*N=100; **N=400

Tablo 20'de öğrencilere uygulanan dikte metinlerin Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı'nda yer alan 10 maddeye göre puanlarının sınıflar düzeyindeki ortalamaları yer almaktadır. Tablo X, yazı eğikliği hariç bitişik eğik el yazısının puanlanmasındaki tüm boyutlarda ve toplamda 3. sınıftan 6. sınıfa doğru

sınıf düzeyi arttıkça başarının da arttığını; ancak 8. sınıfta başarının belirgin biçimde düştüğünü ortaya koymaktadır.

Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı'nda yer alan maddelerde en çok başarılı olunan madde başarı ortalamalarına bakıldığında öğrenciler harf başlangıçlarını doğru yapmada ortalama 2.69; harfler arası bağlantıyı doğru yapmada ortalama 2.34; harfleri doğru bir şekilde bitirmede ortalama 2.23; harfi uygun bir yükseklikte yapmada ortalama 2.44; harfleri uygun genişlikte yapmada ortalama 2.83; harfler arası uygun boşluk bırakmada ortalama 2.72; noktalı harflerde ortalama 2.76; çizgili harflerde ortalama 3.23; kelimeler arası uygun boşluk bırakmada 2.56; yazı boyunca eğikliği korumada ortalama 2.57'dir. Tüm maddelere göre ise öğrencilerin toplamda ortalama başarıları 2.64'tür. Sınıf düzeylerine göre toplam puanların ortalamaları ise 3. sınıflarda 2.20; 5. sınıflarda 2.77; 6. sınıflarda 3.20; 8. sınıflarda ise 2.38'dir.

Bitişik eğik yazı başarı ortalamaları bakımından gruplar arasında ortaya çıkan bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek üzere tek yönlü varyans analizi (ANOVA), anlamlı ise farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek üzere Scheffe testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo X'te gösterilmiştir.

Tablo 21: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıdaki Başarılarının Sınıf Düzeylerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

		Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Harf başlangıç	Gruplar Arası	69,508	3	23,169	13,025	,000	3-5. sınıflar
	Gruplar İçi	704,430	396	1,779			3-6. sınıflar 5-8. sınıflar
	Toplam	773,938	399				6-8. sınıflar
Harf bağlantı	Gruplar Arası	63,770	3	21,257	13,084	,000	3-6 sınıflar
	Gruplar İçi	643,340	396	1,625			5-6 sınıflar 6-8 sınıflar
	Toplam	707,110	399				
Harf bitiş	Gruplar Arası	61,740	3	20,580	17,082	,000	3-6. sınıflar
	Gruplar İçi	477,100	396	1,205			5-6. sınıflar 6-8. sınıflar
	Toplam	538,840	399				
Harf yükseklik	Gruplar Arası	79,328	3	26,443	17,072	,000	3-6. sınıflar
	Gruplar İçi	613,350	396	1,549			5-6. sınıflar 6-8. sınıflar
	Toplam	692,678	399				
Harf genişlik	Gruplar Arası	71,528	3	23,843	13,535	,000	3-5. sınıflar
	Gruplar İçi	697,570	396	1,762			3-6. sınıflar 6-8. sınıflar
	Toplam	769,098	399				
Harf boşluk	Gruplar Arası	54,708	3	18,236	9,713	,000	3-5. sınıflar
	Gruplar İçi	743,490	396	1,878			3-6. sınıflar 6-8. sınıflar
	Toplam	798,198	399				
Noktalı harfler	Gruplar Arası	30,648	3	10,216	5,839	,001	3-6. sınıflar 6-8. sınıflar
	Gruplar İçi	692,830	396	1,750			
	Toplam	723,478	399				
Çizgili harfler	Gruplar Arası	55,768	3	18,589	11,297	,000	3-5. sınıflar
	Gruplar İçi	651,610	396	1,645			3-6. sınıflar 6-8. sınıflar
	Toplam	707,377	399				
Kelime boşluk	Gruplar Arası	68,107	3	22,702	16,825	,000	3-5. sınıflar
	Gruplar İçi	534,330	396	1,349			3-6. sınıflar 6-8. sınıflar
	Toplam	602,437	399				
Yazı eğikliği	Gruplar Arası	103,227	3	34,409	22,535	,000	3-5. sınıflar
	Gruplar İçi	604,670	396	1,527			3-6. sınıflar 5-8. sınıflar
	Toplam	707,898	399				6-8. sınıflar
Toplam puan	Gruplar Arası	5883,900	3	1961,300	19,402	,000	3-5. sınıflar
	Gruplar İçi	40031,340	396	101,089			3-6. sınıflar 5-6. sınıflar
	Toplam	45915,240	399				6-8. sınıflar

Tablo 21, öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı'ndaki maddelerde öğrencilerin aldıkları puanlarda sınıflar arası anlamlı bir fark olup olmadığını göstermektedir.

“Harflerin başlangıç noktasını doğru yapıyor” maddesindeki puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$F_{(3-396)} = 13,025, p<0.01$]. Scheffe testinin sonuçlarına göre bu fark 3. sınıflarla 5 ve 6. sınıflar; 8. sınıflarla 5 ve 6. sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin “Harfler arası bağlantıyı doğru yapıyor.” maddesindeki puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$F_{(3-396)} = 13,084, p<0.01$]. Bu fark 3-6 sınıflar, 5-6 sınıflar ve 6-8 sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin “Harflerin bitiş noktasını doğru yapıyor.” Maddesindeki puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$F_{(3-396)} = 17,082, p<0.01$]. Bu fark 3-6 sınıflar, 5-6 sınıflar, 6-8 sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin “Harfleri uygun yükseklikte yapıyor.” maddesindeki puanları arasında anlamlı bir fark görülmektedir [$F_{(3-396)} = 17,072, p<0.01$]. Bu fark 3 sınıflarla 5 ve 6 sınıflar; 6 sınıflarla 8 sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin “Harfleri uygun genişlikte yapıyor.” maddesindeki puanları arasında anlamlı bir fark görülmektedir [$F_{(3-396)} = 13,535, p<0.01$]. Bu fark 3 sınıflarla 5 ve 6 sınıflar; 6 ile 8 sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin “Harfler arasında uygun boşluk bırakıyor.” Maddesindeki puanları arasında anlamlı bir fark görülmektedir. [$F_{(3-396)} = 9,713, p<0.01$]. Bu fark 3 sınıflarla 5 ve 6 sınıflar; 6 ve 8 sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin “Noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yazıyor.” maddesindeki puanları arasında anlamlı bir fark görülmektedir [$F_{(3-396)} = 5,839, p<0.05$]. Bu fark 3 sınıfla 6 sınıf ve 6 sınıfla 8 sınıf arasında ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin “Çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazıyor.” maddesindeki puanları arasında anlamlı bir fark görülmektedir [$F_{(3-396)} = 11,297, p<0.01$]. Bu fark 3 sınıflarla 5 ve 6 sınıflar; 6 ve 8 sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin “Kelimeler arasında uygun boşluk bırakıyor.” Maddesindeki puanları arasında anlamlı bir fark görülmektedir [$F_{(3-396)} = 16,825, p<0.01$]. Bu fark 3 sınıflarla 5 ve 6 sınıflar; 6 ve 8 sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin “Yazı boyunca eğikliği koruyor.” maddesindeki puanları arasında anlamlı bir fark görülmektedir [$F_{(3-396)} = 22,535$, $p < 0.01$]. Bu fark 3 sınıflarla 5 ve 6 sınıflar; 5 ve 8 sınıflar; 6 ve 8 sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin toplam puanları üzerinden yapılan değerlendirmede puanlar arasında anlamlı bir fark görülmektedir [$F_{(3-396)} = 19,402$, $p < 0.01$]. Bu fark 3 sınıflarla 5 ve 6 sınıflar; 5 sınıflarla 6 sınıflar; 6 sınıflarla 8 sınıflar arasında ortaya çıkmaktadır.

Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı’nda yer alan maddelerde ilköğretim öğrencilerinin aldıkları puanlar arasında cinsiyete göre bir farklılaşma olup olmadığını anlamak için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır.

Tablo 22: İlköğretim 3. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıdaki Başarılarına İlişkin t testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Kız	60	23.13	8.325	98	1.789	0.077
Erkek	40	20.25	7.192			

Tablo 22’ye göre toplam puanda kız öğrencilerin başarı ortalamalarının erkek öğrencilerin başarı ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin başarı ortalamaları 23.13 iken erkek öğrencilerin 20.25’tir. Bu farka rağmen iki grup arasındaki fark anlamlı değildir [$t_{(98)} = 1.789$, $p > .05$].

Tablo 23: İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıdaki Başarılarına İlişkin t testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Kız	42	31.57	8.727	98	3.492	0.001
Erkek	58	24.97	9.751			

Tablo 23’e göre toplam puanda kız öğrencilerin başarı ortalamalarının erkek öğrencilerin başarı ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin başarı ortalamaları 31.57 iken erkek öğrencilerin 24.97’dir. t testi sonucuna göre iki grup arasındaki fark anlamlıdır [$t_{(98)} = 3.492$, $p < .01$].

Tablo 24: İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıdaki Başarılarına İlişkin t testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Kız	55	35.42	9.658	98	3.813	0.000
Erkek	45	27.71	10.524			

Tablo 24'e göre toplam puanda kız öğrencilerin başarı ortalamalarının erkek öğrencilerin başarı ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin başarı ortalamaları 35.42 iken erkek öğrencilerin 27.71'dir. Buna göre iki grup arasındaki fark anlamlıdır [$t_{(98)} = 3.813$, $p < 0.01$].

Tablo 25: İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıdaki Başarılarına İlişkin t testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Kız	49	30.96	9.781	98	7.840	0.000
Erkek	51	16.94	8.046			

Tablo 25'e göre toplam puanda kız öğrencilerin başarı ortalamalarının erkek öğrencilerin başarı ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin başarı ortalamaları 30.96 iken erkek öğrencilerin 16.94'tür. Buna göre iki grup arasındaki fark anlamlıdır [$t_{(98)} = 7.840$, $p < 0.01$].

Tablo 26: İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıdaki Başarılarına İlişkin t testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p																																																																																																																				
Harflerin başlangıç noktasını yapabilme	Kız	206	3.14	1.337	398	7.026	0.000																																																																																																																				
	Erkek	194	2.21	1.292				Harfler arası bağlantıyı doğru yapabilme	Kız	206	2.71	1.347	396,465	6,146	0.000	Erkek	194	1.93	1.192	Harflerin bitiş noktasını doğru yapabilme	Kız	206	2.51	1.151	398	5.114	0.000	Erkek	194	1.93	1.101	Harfleri uygun yükseklikte yazabilme	Kız	206	2.83	1.302	398	6.267	0.000	Erkek	194	2.04	1.210	Harfleri uygun genişlikte yazabilme	Kız	206	3.27	1.340	398	6.894	0.000	Erkek	194	2.36	1.285	Harfler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	3.14	1.401	398	6.310	0.000	Erkek	194	2.28	1.294	Noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yazabilme	Kız	206	3.16	1.334	398	6.385	0.000	Erkek	194	2.34	1.228	Çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazabilme	Kız	206	3.65	1.223	398	6.830	0.000	Erkek	194	2.79	1.300	Kelimeler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	2.80	1.260	398	3.991	0.000	Erkek	194	2.31	1.147	Yazı boyunca eğikliği koruyabilme	Kız	206	2.81	1.269	398	3.666	0.000	Erkek	194	2.32	1.355	Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000
Harfler arası bağlantıyı doğru yapabilme	Kız	206	2.71	1.347	396,465	6,146	0.000																																																																																																																				
	Erkek	194	1.93	1.192				Harflerin bitiş noktasını doğru yapabilme	Kız	206	2.51	1.151	398	5.114	0.000	Erkek	194	1.93	1.101	Harfleri uygun yükseklikte yazabilme	Kız	206	2.83	1.302	398	6.267	0.000	Erkek	194	2.04	1.210	Harfleri uygun genişlikte yazabilme	Kız	206	3.27	1.340	398	6.894	0.000	Erkek	194	2.36	1.285	Harfler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	3.14	1.401	398	6.310	0.000	Erkek	194	2.28	1.294	Noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yazabilme	Kız	206	3.16	1.334	398	6.385	0.000	Erkek	194	2.34	1.228	Çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazabilme	Kız	206	3.65	1.223	398	6.830	0.000	Erkek	194	2.79	1.300	Kelimeler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	2.80	1.260	398	3.991	0.000	Erkek	194	2.31	1.147	Yazı boyunca eğikliği koruyabilme	Kız	206	2.81	1.269	398	3.666	0.000	Erkek	194	2.32	1.355	Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000	Erkek	194	2,25	0,989								
Harflerin bitiş noktasını doğru yapabilme	Kız	206	2.51	1.151	398	5.114	0.000																																																																																																																				
	Erkek	194	1.93	1.101				Harfleri uygun yükseklikte yazabilme	Kız	206	2.83	1.302	398	6.267	0.000	Erkek	194	2.04	1.210	Harfleri uygun genişlikte yazabilme	Kız	206	3.27	1.340	398	6.894	0.000	Erkek	194	2.36	1.285	Harfler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	3.14	1.401	398	6.310	0.000	Erkek	194	2.28	1.294	Noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yazabilme	Kız	206	3.16	1.334	398	6.385	0.000	Erkek	194	2.34	1.228	Çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazabilme	Kız	206	3.65	1.223	398	6.830	0.000	Erkek	194	2.79	1.300	Kelimeler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	2.80	1.260	398	3.991	0.000	Erkek	194	2.31	1.147	Yazı boyunca eğikliği koruyabilme	Kız	206	2.81	1.269	398	3.666	0.000	Erkek	194	2.32	1.355	Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000	Erkek	194	2,25	0,989																				
Harfleri uygun yükseklikte yazabilme	Kız	206	2.83	1.302	398	6.267	0.000																																																																																																																				
	Erkek	194	2.04	1.210				Harfleri uygun genişlikte yazabilme	Kız	206	3.27	1.340	398	6.894	0.000	Erkek	194	2.36	1.285	Harfler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	3.14	1.401	398	6.310	0.000	Erkek	194	2.28	1.294	Noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yazabilme	Kız	206	3.16	1.334	398	6.385	0.000	Erkek	194	2.34	1.228	Çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazabilme	Kız	206	3.65	1.223	398	6.830	0.000	Erkek	194	2.79	1.300	Kelimeler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	2.80	1.260	398	3.991	0.000	Erkek	194	2.31	1.147	Yazı boyunca eğikliği koruyabilme	Kız	206	2.81	1.269	398	3.666	0.000	Erkek	194	2.32	1.355	Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000	Erkek	194	2,25	0,989																																
Harfleri uygun genişlikte yazabilme	Kız	206	3.27	1.340	398	6.894	0.000																																																																																																																				
	Erkek	194	2.36	1.285				Harfler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	3.14	1.401	398	6.310	0.000	Erkek	194	2.28	1.294	Noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yazabilme	Kız	206	3.16	1.334	398	6.385	0.000	Erkek	194	2.34	1.228	Çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazabilme	Kız	206	3.65	1.223	398	6.830	0.000	Erkek	194	2.79	1.300	Kelimeler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	2.80	1.260	398	3.991	0.000	Erkek	194	2.31	1.147	Yazı boyunca eğikliği koruyabilme	Kız	206	2.81	1.269	398	3.666	0.000	Erkek	194	2.32	1.355	Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000	Erkek	194	2,25	0,989																																												
Harfler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	3.14	1.401	398	6.310	0.000																																																																																																																				
	Erkek	194	2.28	1.294				Noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yazabilme	Kız	206	3.16	1.334	398	6.385	0.000	Erkek	194	2.34	1.228	Çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazabilme	Kız	206	3.65	1.223	398	6.830	0.000	Erkek	194	2.79	1.300	Kelimeler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	2.80	1.260	398	3.991	0.000	Erkek	194	2.31	1.147	Yazı boyunca eğikliği koruyabilme	Kız	206	2.81	1.269	398	3.666	0.000	Erkek	194	2.32	1.355	Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000	Erkek	194	2,25	0,989																																																								
Noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yazabilme	Kız	206	3.16	1.334	398	6.385	0.000																																																																																																																				
	Erkek	194	2.34	1.228				Çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazabilme	Kız	206	3.65	1.223	398	6.830	0.000	Erkek	194	2.79	1.300	Kelimeler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	2.80	1.260	398	3.991	0.000	Erkek	194	2.31	1.147	Yazı boyunca eğikliği koruyabilme	Kız	206	2.81	1.269	398	3.666	0.000	Erkek	194	2.32	1.355	Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000	Erkek	194	2,25	0,989																																																																				
Çizgili harfleri (f, ğ, t, z) doğru yazabilme	Kız	206	3.65	1.223	398	6.830	0.000																																																																																																																				
	Erkek	194	2.79	1.300				Kelimeler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	2.80	1.260	398	3.991	0.000	Erkek	194	2.31	1.147	Yazı boyunca eğikliği koruyabilme	Kız	206	2.81	1.269	398	3.666	0.000	Erkek	194	2.32	1.355	Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000	Erkek	194	2,25	0,989																																																																																
Kelimeler arasında uygun boşluk bırakabilme	Kız	206	2.80	1.260	398	3.991	0.000																																																																																																																				
	Erkek	194	2.31	1.147				Yazı boyunca eğikliği koruyabilme	Kız	206	2.81	1.269	398	3.666	0.000	Erkek	194	2.32	1.355	Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000	Erkek	194	2,25	0,989																																																																																												
Yazı boyunca eğikliği koruyabilme	Kız	206	2.81	1.269	398	3.666	0.000																																																																																																																				
	Erkek	194	2.32	1.355				Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000	Erkek	194	2,25	0,989																																																																																																								
Toplam Başarı	Kız	206	3,00	1,023	398	7,422	0,000																																																																																																																				
	Erkek	194	2,25	0,989																																																																																																																							

Tablo 26, ilköğretim öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Analitik Puanlama Anahtarı'ndaki maddelerdeki başarı düzeyinde cinsiyete göre bir farklılaşma olup olmadığını göstermektedir. Tabloya göre tüm maddelerde kız öğrencilerin başarı

ortalamalarının erkek öğrencilerin başarı ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir. Tüm maddelerde alınan puanların toplam ortalamaları kız öğrencilerde 3.00 iken erkek öğrencilerde 2.25'dir. Buna göre iki grup arasındaki fark anlamlıdır [$t_{(398)} = 7.422, p < .01$]

5.3. Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu

İlköğretim öğrenci ve öğretmenlerinin kullandıkları yazı türünü belirlemek amacıyla Bitişik Eğik Yazı Gözlem Formu uygulanmıştır. Form her sınıf düzeyinden 4 sınıf olmak üzere toplam 16 sınıfta ikişer saatlik Türkçe dersi gözlemi olarak yapılmıştır.

✓ Sınıf Tahtasında Öğretmen ve Öğrencilerin Kullandıkları Yazı Türü

Ders işleme sürecinde öğretmen ve öğrencilerin sınıf tahtasında kullandıkları yazı türünü belirlemek amacıyla yapılan gözlem sonuçları Tablo 27'de yer almaktadır.

Tablo 27: Öğretmen ve Öğrencilerin Sınıf Tahtasında Kullandıkları Yazı Türü

Sınıflar	Öğretmen			Öğrenci		
	BEY	DTY	BEY&DTY	BEY	DTY	BEY&DTY
3. sınıf	3	-	1	4	-	-
5. sınıf	4	-	-	4	-	-
6. sınıf	-	4	-	-	-	4
8. sınıf	-	4	-	-	3	1
Toplam	7	8	1	8	3	5

BEY: Bitişik Eğik Yazı; DTY: Dik Temel Yazı; BEY&DTY: Bitişik Eğik Yazı ve Dik Temel Yazı

Tablo 27'ye göre yapılan gözlemler değerlendirildiğinde ilköğretim birinci kademe (3. ve 5. sınıflar) öğretmenlerin sınıf tahtasında çoğunlukla ($f=7$) bitişik eğik yazı kullandıkları 1 öğretmenin de hem bitişik eğik yazı hem dik temel yazıyı kullandığı gözlenmiştir. İkinci kademe ise Türkçe öğretmenlerinin tamamının ($f=8$) sınıf tahtasında dik temel yazıyı kullandığı görülmektedir.

Yapılan sınıf gözlemlerine göre ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin tamamı ($f=8$) sınıf tahtasında bitişik eğik yazı kullanmaktadır. İkinci kademe öğrencilerinde ise 6. sınıfların tamamının ($f=4$) 8. sınıfların da az bir kısmının ($f=1$) hem bitişik eğik yazı hem de dik temel yazıyı birlikte kullandığı görülmektedir. 8. sınıfların yarısından fazlası ($f=3$) sınıf tahtasında dik temel yazı kullanmaktadır.

✓ Sınıf Panolarında Yer Alan Öğrenci Yazıları

Öğrencilerin kendi yazılarıyla hazırladıkları sınıf panolarında yer alan yazılarda yüzde (%) olarak hangi yazı türünü daha çok kullandıklarını belirlemek amacıyla yapılan gözlem sonuçları Tablo 28’de yer almaktadır.

Tablo 28: Sınıf Panolarında Yer Alan Öğrenci Yazıları (%)

Sınıflar	Yazı Türü	
	Bitişik Eğik Yazı	Dik Temel Yazı
3. sınıf	% 100	% 0
5. sınıf	% 97.5	% 2.5
6. sınıf	% 55	% 45
8. sınıf	% 12.5	% 87.5
Toplam	% 66.25	% 33.75

Tablo 28’e göre sınıf panolarında yer alan öğrenci yazıları 3. sınıflarda %100 oranındadır. 3. sınıf öğrencilerinin sınıf panolarında dik temel yazıya rastlanmamıştır. İlköğretim birinci kademedede (3. ve 5. sınıflar) sınıf panolarında yer alan yazıların neredeyse tamamı bitişik eğik yazı iken ikinci kademedede (6. ve 8. sınıflar) özellikle de 8. sınıflarda (% 87.5) dik temel yazı daha çok yer almaktadır. 6. sınıflarda bitişik eğik yazı kullanma oranı % 55 iken 8. sınıflarda % 12.5’tir. Gözlem yapılan tüm sınıfların panolarında yer alan öğrenci yazıları değerlendirildiğinde bitişik eğik yazının % 66.25, dik temel yazının da % 33.75 oranında kullanıldığı görülmektedir.

✓ Öğretmenlerin Öğrencilerin Tahtadaki Yazılarına Müdahale Etme Durumu

Sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin öğrencilerin tahtadaki yazılarına müdahale edip etmediğini belirlemek amacıyla yapılan gözlemlerde birinci kademedede 3. sınıf ve 5. sınıf ve öğretmenlerinin tamamının ($f=8$) öğrencilerin tahtadaki yazılarına müdahale ettiği belirlenmiştir. Öğretmenler öğrencileri bitişik eğik yazı yazmaları için yönlendirmekte ($f=1$), öğrenci yazılarında gördükleri hataları düzeltmekte ve doğru yazmaları için yönlendirmektedir ($f=8$).

İlköğretim ikinci kademedede 6. Sınıfta Türkçe öğretmenlerinin bazıları ($f=2$) öğrencilerin tahtadaki yazılarına müdahale ederken bazıları herhangi bir şey yapmamaktadır ($f=2$). Öğrencilerin tahtadaki yazılarına müdahale eden öğretmenler öğrencileri bitişik eğik yazı yazmaları için yönlendirmekte ($f=1$) ya da hangi yazıyla

daha güzel yazıyorsa onunla yazmasını istemektedir. ($f=1$). 8. sınıfta ise Türkçe öğretmenleri öğrencilerin tahtadaki yazılarına hiçbir şekilde müdahale etmemektedir.

✓ **Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı Konusunda Öğrencilerle Bireysel Olarak İlgilenmesi**

Yapılan gözlemlere göre ilköğretim birinci kademedeki 3. sınıf öğretmenleri bitişik eğik yazı kullanımını konusunda öğrencilerle bireysel olarak ilgilenmektedir ($f=4$). Öğrenciyle ilgilenen öğretmenler öğrencilerin yazılarındaki yanlışları düzelterek ($f=3$) doğru bir şekilde yazmaları için yönlendirmektedir ($f=4$). 5. sınıf öğretmenlerinin de yarısı ($f=2$) öğrenciyle ilgilenirken yarısı ($f=2$) ilgilenmemektedir. Öğrenciyle ilgilenen öğretmenler öğrencilerin yanlış yazımları üzerinde durmakta ($f=2$) ve okunaklı yazmaları için öğrencileri yönlendirmektedir ($f=2$).

İlköğretim ikinci kademedeki ise 6. sınıfta Türkçe öğretmenlerinin çoğu ($f=3$) öğrencilerle bireysel olarak ilgilenmemektedir. İlgilenen öğretmen ise ($f=1$) öğrencilerin yazmakta zorlandıkları harflerin doğru yazımını göstermektedir. 8. sınıflarda ise Türkçe öğretmenleri bitişik eğik yazı kullanımını konusunda öğrencilerle bireysel olarak ilgilenmemektedir ($f=4$).

✓ **Bitişik Eğik Yazıda Öğrenciler Arası Etkileşim**

İlköğretim okullarındaki öğrencilerin bitişik eğik yazıda birbirlerinden etkilenip etkilenmediklerini belirlemek amacıyla yapılan gözlemlerde hem birinci kademedeki hem de ikinci kademedeki bitişik eğik yazı kullanımında öğrenciler arasında bir etkileşim olmadığı belirlenmiştir ($f=16$).

5.4. Doküman Analizi

İlköğretim öğrencinin Türkçe dersi materyallerinde (Türkçe çalışma kitabı ve defterleri) hangi yazı türünü kullandıklarını belirlemek amacıyla öğrencilerin kitap ve defterleri toplanmış ve öğrencilerin kullandığı yazı türünün frekans ve yüzdeleri çıkarılmıştır. Doküman analizinin sonuçları Tablo 30'da yer almaktadır.

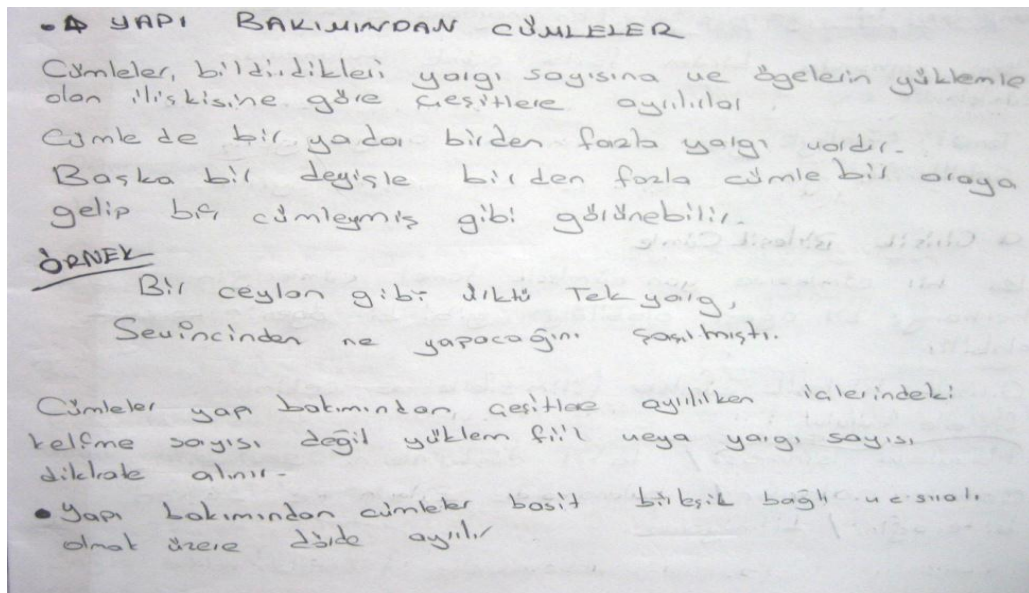
Tablo 29: İlköğretim Öğrencilerinin Türkçe Dersi Materyallerinde Kullandıkları Yazı Türü

Sınıflar	Kullanılan Yazı Türü		
	BEY	DTY	BEY&DTY
	F	f	f
3. sınıf	91	0	9
5. sınıf	83	6	11
6. sınıf	34	19	47
8. sınıf	10	85	5
Toplam	218	110	72

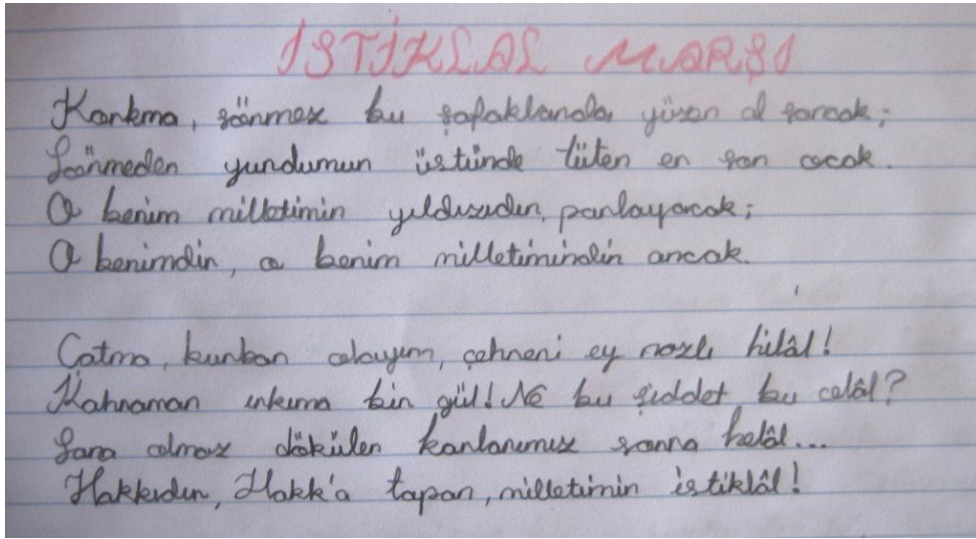
BEY: Bitişik Eğik Yazı; DTY: Dik Temel Yazı; BEY&DTY: Bitişik Eğik Yazı ve Dik Temel Yazı

Tablo 29'a göre ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin ders materyallerinde bitişik eğik yazıyı daha fazla kullandıkları görülmektedir. Bu oran 3. sınıflarda ($f=$) 5. sınıflardan ($f=83$) daha yüksektir. İlköğretim ikinci kademedeki ise 6. sınıfların ders materyallerinde hem bitişik eğik yazı hem de dik temel yazıyı kullanma oranlarının ($f=11.75$) hem 8. sınıflardan ve hem de birinci kademedeki sınıflardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Dik temel yazı kullanım oranının ise ikinci kademedeki 8. sınıflarda ($f=85$) diğer sınıflardan yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Dokümanları incelenen öğrencilerin tamamı dikkate alındığında bitişik eğik yazı kullanımının ($f=218$) en yüksek orana sahip olduğu, bunu dik temel yazının ($f=110$) takip ettiği görülmektedir. Hem bitişik eğik yazıyı hem de dik temel yazıyı kullanan öğrencilerin oranı ise $f=72$ 'dir. Öğrencilere ait yazı örnekleri aşağıda yer almaktadır.

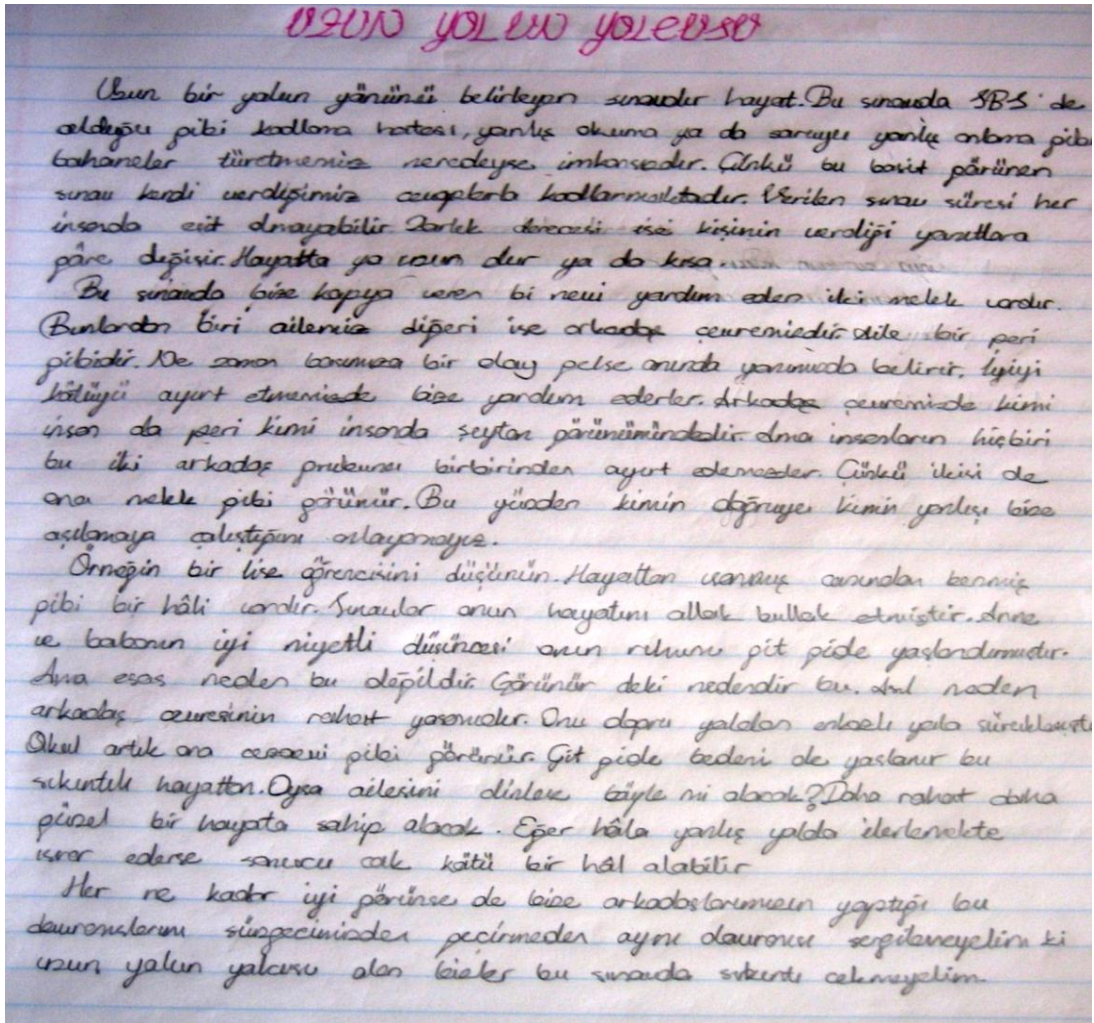
Örnek 1: Dik Temel Yazı İle Yazılan Metin Örneği (8. Sınıf)

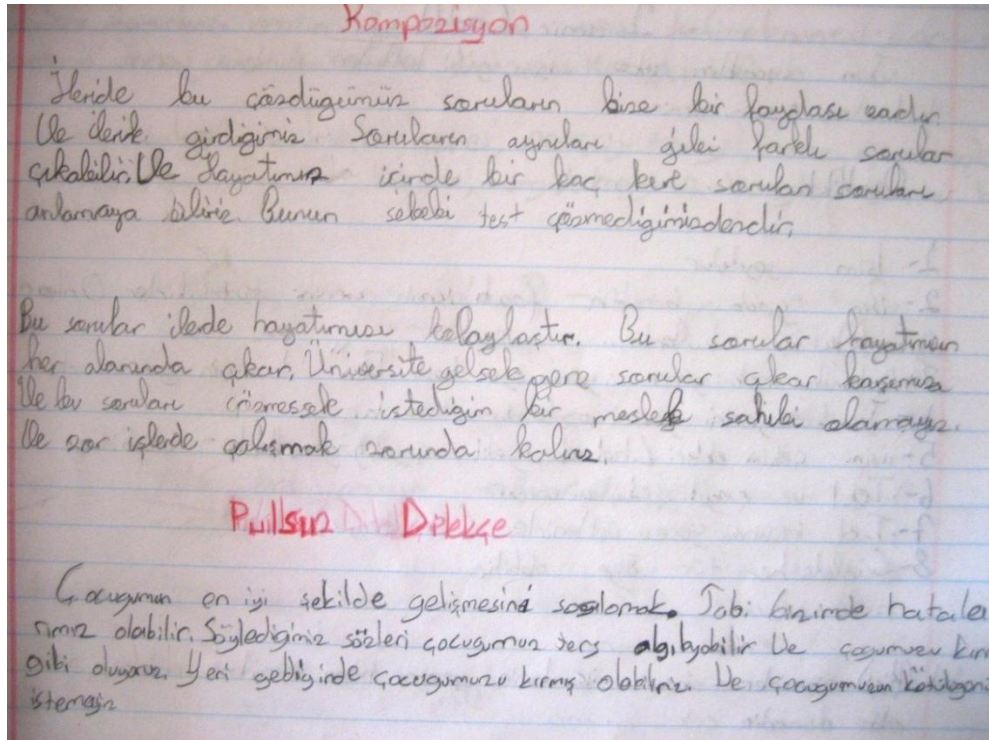
Örnek 2: Bitişik Eğik Yazının Kullanıldığı Metin Örneği (8. sınıf)

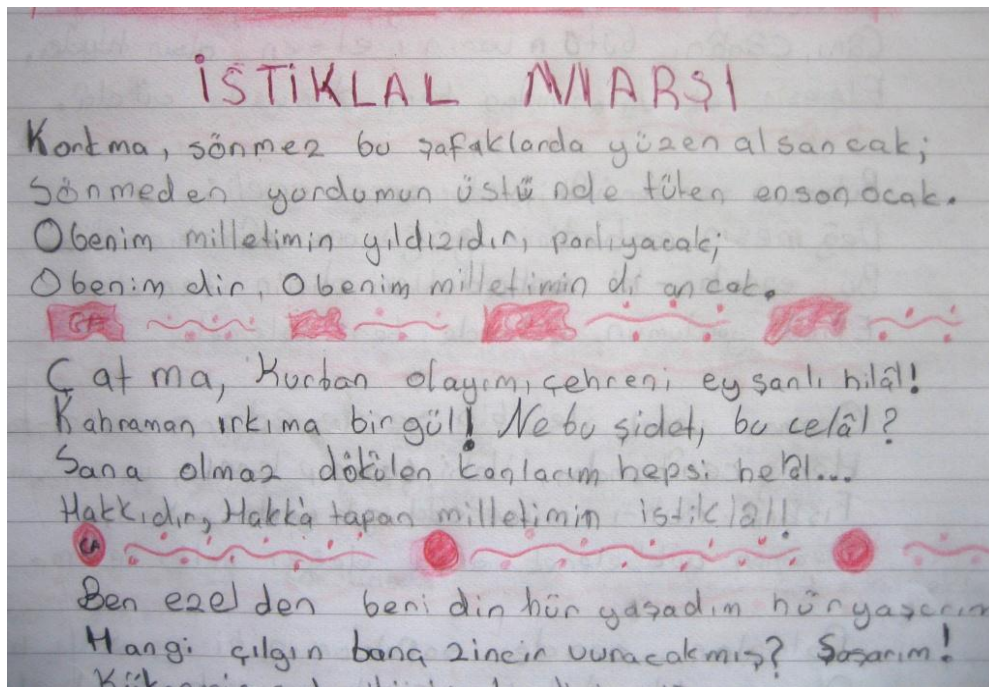
Örnek 3: Dik Temel Yazı Ve Bitişik Eğik Yazının Birlikte Kullanıldığı Metin Örneği (8. sınıf)

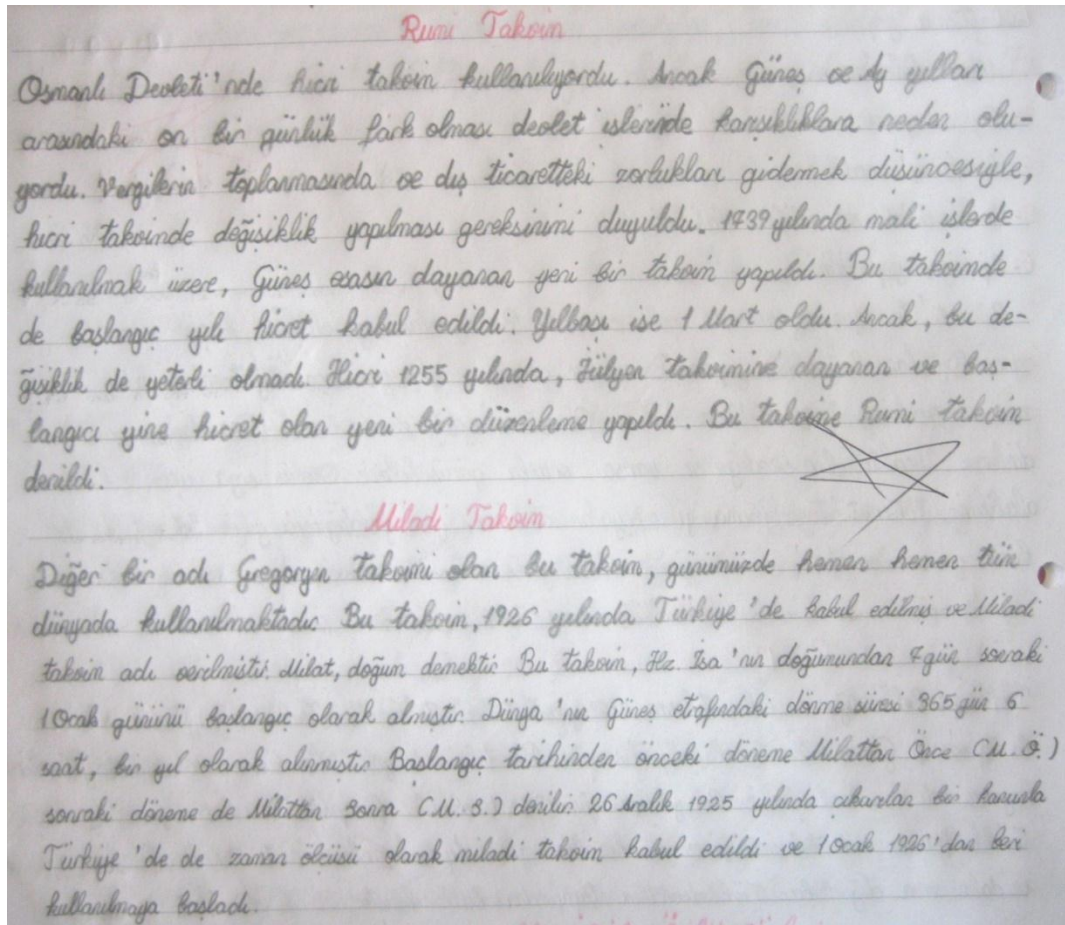
Örnek 4: Dik Temel Yazı ve Bitişik Eğik Yazının Birlikte Kullanıldığı Metin Örneği (6. sınıf)

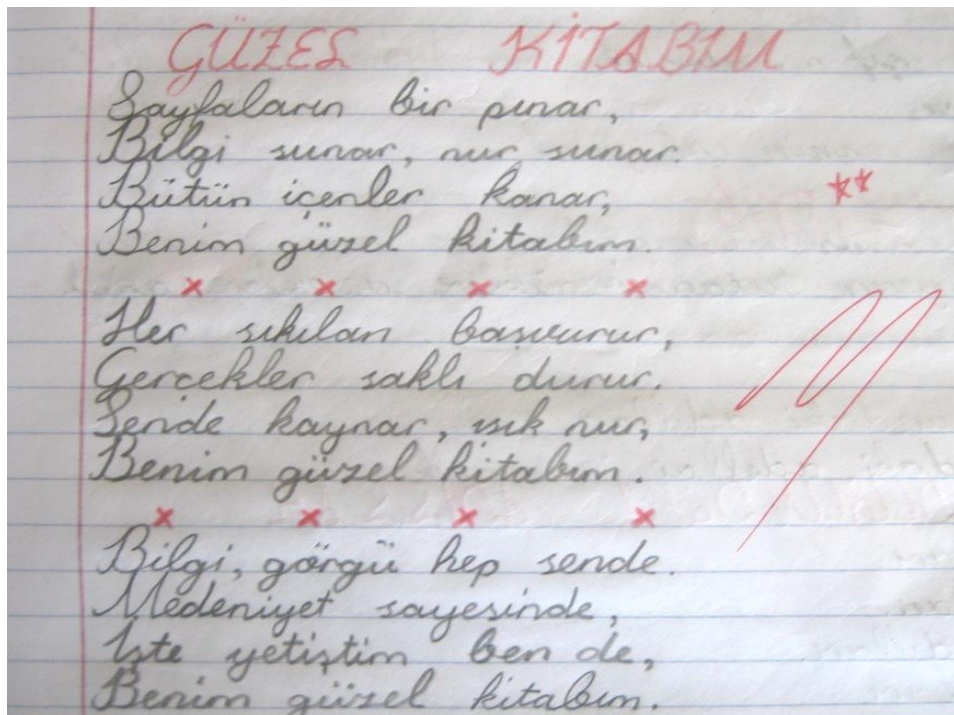
Örnek 5: Dik Temel Yazının Kullanıldığı Metin Örneği (6. sınıf)

Örnek 6: Bitişik Eğik Yazının Kullanıldığı Metin Örneği (6. sınıf)

Örnek 7: Bitişik Eğik Yazının Kullanıldığı Metin Örneği (5. sınıf)

Örnek 8: Dik Temel Yazının Kullanıldığı Metin Örneği (5. sınıf)

DERS: Türkçe Defteri	TARİH:
KONU: Efsane Kent İstanbul	GÜN:

Birgün Bizans adlı bir adam vardı ve Körler ülkesini Arıyordu. Birgün kendi şehrinde bir kahine sordu bu kahin Bizans'a şöyle dedi: Aradığın yer Körler ülkesi dedi ve Bizans Körler ülkesine doğru yola çıktı ama Körler ülkesi diye bir yer görmemiş oldu. Kahin buna yalan mı söyledi sonra Körler ülkesini gördü. Sonra Körler ülkesine doğru yürüdü ama kimse orda yoktu. Tüm insanlar Asya Avrupa yakasında toplanmışlar. Sonra Bizansın okluna kahinin söylediği sözün hatırladı Bizans "Tamam" dedi ve Körler ülkesini Buldu.

Efsane Kent İstanbul

diğer diğer doluşarak Körler Aramaya başladı. Ağlarca doluştu ama Körler ülkesini Bulamadı. Alaba kahin ona yalan mı söylemişti? Kahine bir şüphe düştü ama doluşmaktan yılmadı. Aramaya devam etti. Sonunda İstanbul'un ilk kuruluşu olan Kadıköy'e geldi. O dönem İstanbul'un yakasında tek bir bina bile yoktu. Bütün şehir Asya kıtasına taşınmıştı. Boğozu aşarak Avrupa kıtasına geçti. Durayı çok beğendi ama burada hiç kimse yoktu. Bir tepenin üzerine oturarak düşünmeye başladı. Bu kadar güzelü dururken insanlar niye başka yere kurtmuştu. Bu insanlar kör olmalı diye düşündü. Tam o sırada okluna kahinin sözü geldi. İşte aradığım Körler ülkesi İstanbul. Fatih Sultan Mehmet Fetretmiştir. 18 MART Gönalkızı şehitlerini anma günü.

Birliğin temeli

1. Resimde Mustafa Kemal Harf devrimine götürüyorlar
2. Resimde toplantı yapıyorlar
3. Resimde toplantıdan çıkıyorlar

Örnek 9: Dik Temel Yazı ve Bitişik Eğik Yazının Kullanıldığı Metin Örneği (5. sınıf)

Benim güzel kitabım

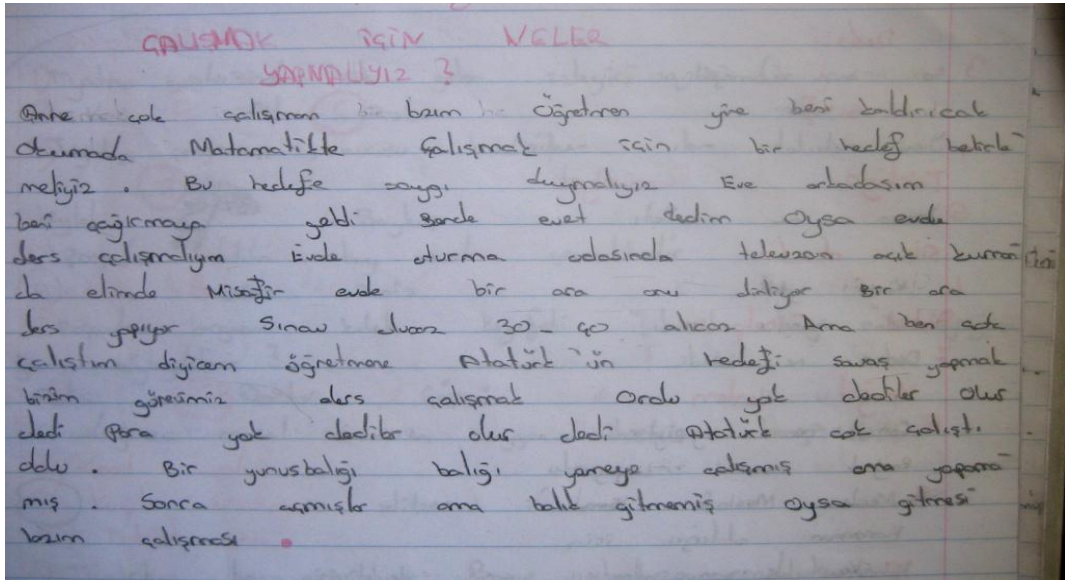
Layfaları bir puar,
Bilgi sunar, nur sunar,
Bütün işler sunar,
Benim güzel kitabım.

Her sıkılan başvurur,
Gerçekler saklı durur,
Sende kaynak, ışık, nur,
Benim güzel kitabım.

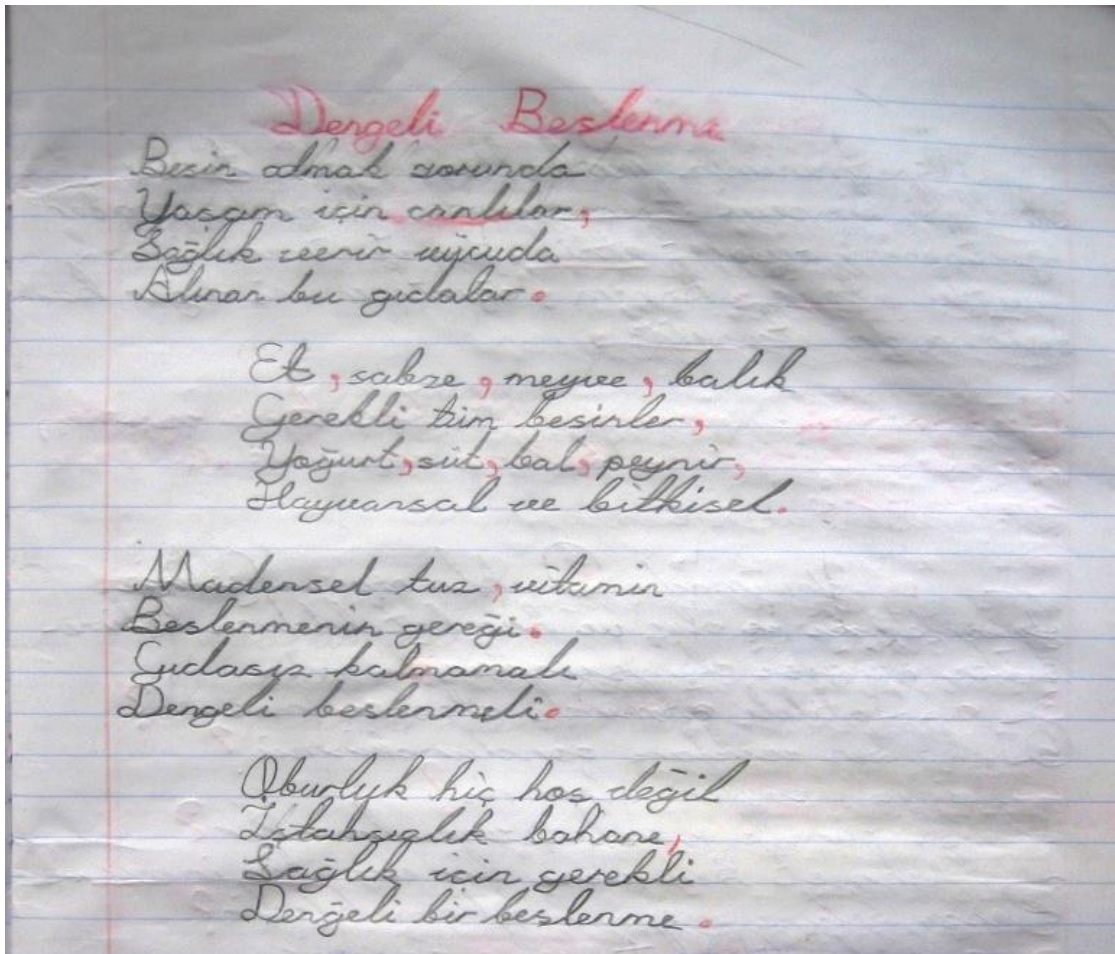
Bilgi, göngü her yerde,
Medeniyet sayesinde,
İste yettirmen ben de,
Benim güzel kitabım.

İ. Hakkı Talas

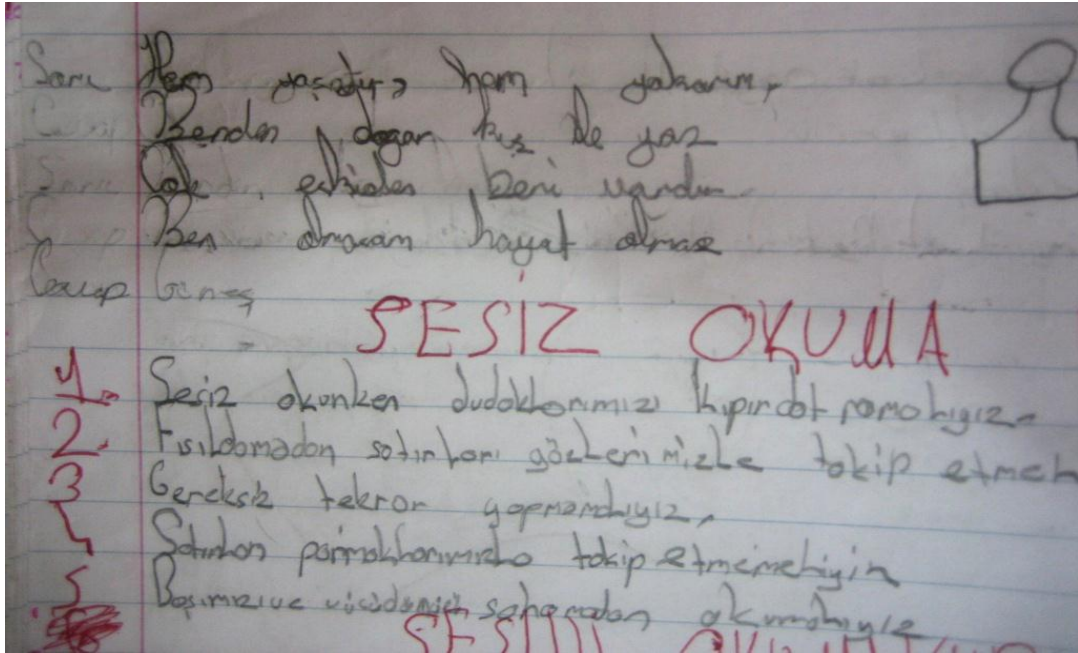
Örnek 10: Dik Temel Yazının Kullanıldığı Metin Örneği (3. sınıf)

Örnek 11: Bitişik Eğik Yazının Kullanıldığı Metin Örneği (3. sınıf)

Örnek 12: Dik Temel Yazı ve Bitişik Eğik Yazının Birlikte Kullanıldığı Metin Örneği
(3. Sınıf)

5.5. Öğretmen Görüşme Formu Aracılığıyla Elde Edilen Bulgular

Öğretmenlerin bitişik eğik yazı ile ilgili düşüncelerini, bitişik eğik yazı eğitimi nasıl verdiklerini ve öğretim sürecinde bitişik eğik yazıyı ne düzeyde kullandıklarını belirlemek amacıyla öğretmenlere Öğretmen Görüşme Formu uygulanmıştır.

5.5.1. Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlere “Sınıfta yazı tahtasına yazı yazarken hangi yazı türünü (bitişik eğik yazı mı dik temel yazıyı mı) kullanıyorsunuz? Neden?” sorusu ve devamında “Ders dışındaki bireysel yazışmalarınızda hangi yazı türünü tercih ediyorsunuz? Neden?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin bu sorulara verdikleri cevaplar Tablo 30’da yer almaktadır.

Tablo 30: Öğretmenlerin Sınıf Tahtasında ve Bireysel Yazışmalarında Kullandıkları Yazı türü

	Sınıf Tahtasında			Bireysel Yazışmalarda		
	BEY	DTY	BEY&DTY	BEY	DTY	BEY&DTY
Sınıf öğretmeni	20	2	2	5	18	1
Türkçe öğretmeni	3	12	1	1	12	3
Toplam	23	14	3	6	30	4

BEY: Bitişik Eğik Yazı; DTY: Dik Temel Yazı; BEY&DTY: Bitişik Eğik Yazı ve Dik Temel Yazı

Tablo 30'da görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin tamamına yakını ($f=20$) sınıf tahtasında bitişik eğik yazı yazarken Türkçe öğretmenlerinin tamamına yakını da ($f=12$) dik temel yazı yazmaktadır. Hem sınıf öğretmenleri hem de Türkçe öğretmenlerinin büyük çoğunluğu bireysel yazışmalarında dik temel yazıyı tercih etmektedir.

Sınıf tahtasında bitişik eğik yazı kullandığını belirten öğretmenler şu gerekçeleri sunmuştur:

- ✓ Program gereği ($f=11$).
- ✓ Öğrencilere örnek olması için ($f=9$).
- ✓ Daha çabuk ve kolay yazıldığı için ($f=6$).

Sınıf tahtasına yazı yazarken dik temel yazı kullandığını belirten öğretmenlerin gerekçeleri ise şunlardır:

- ✓ Bitişik eğik yazı yazmayı öğrenmedim ($f=4$).
- ✓ Dik temel yazı ile yazmak alışkanlık oldu ($f=3$).
- ✓ Öğrencilerin hepsi bitişik eğik yazı ile yazdığım kelimeleri okuyamıyor ($f=2$).
- ✓ Hızlı yazmak için dik temel yazı kullanıyorum ($f=1$).
- ✓ Tebeşir kullanırken bitişik eğik yazıyla yazmak çok zor oluyor ($f=1$).

Sınıf tahtasında hem bitişik eğik yazı hem de dik temel yazıyı kullandığını belirten öğretmenlerden 2'si bu konuda bir gerekçe sunmazken bir öğretmen hızlı yazması gerektiği durumlarda dik temel yazıyı, yavaş yazacağı durumlarda ise bitişik eğik yazıyı kullandığını belirtmiştir.

Bireysel yazışmalarında dik temel yazıyı kullandığını belirten öğretmenlerden 5'i herhangi bir gerekçe sunmazken diğer öğretmenler ($f=25$) neden dik temel yazı kullandıklarını şu şekilde dile getirmişlerdir:

- ✓ Alışkanlık ($f=11$).

- ✓ Dik temel yazıyla daha hızlı ve rahat yazabiliyorum ($f=11$).
- ✓ Bitişik eğik yazıyla yazmayı bilmiyorum ($f=2$).
- ✓ Tüm kurum ve birimlerde bitişik eğik yazıya geçilmediği için ($f=1$).

Bireysel yazışmalarında bitişik eğik yazı kullandığını belirten öğretmenlerden biri daha hızlı ve kullanışlı olduğu için, biri de alışkanlık olduğu için bitişik eğik yazıyı kullandığını dile getirmiştir.

Bireysel yazışmalarında her iki yazı türünü de kullandığını belirten öğretmenlerden biri özel bir nedeni olmadığını, o an hangisiyle yazmak istiyorsa o yazıyla yazdığını, biri de her ikisini de kullanmasına rağmen geçmişten kalan bir alışkanlıkla genellikle bitişik eğik yazıyı kullandığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak hem sınıf hem de Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyı günlük yaşamlarında çok az kullandıkları; sınıf öğretmenlerinin çoğu sınıf ortamında programın zorunlu sonucu olarak bitişik eğik yazıyı kullanırken, Türkçe öğretmenlerinin alışkanlıklarını öne sürerek sınıf içinde de dik temel yazıyı kullanmaya devam ettikleri anlaşılmaktadır.

Öğretmenlere *“Bitişik eğik yazısının uygulanmaya başlandığı 2005 yılından itibaren bitişik eğik yazının kullanımı ve öğretimi konusunda kendinizi geliştirme amacıyla neler yaptınız? Bu konuda kendinizle ilgili gelişimi değerlendiriniz.”* sorusu yöneltilmiştir. Bazı öğretmenler bitişik eğik yazıya yönelik çalışma kitapları aracılığıyla kendilerini geliştirdiklerini ($f=8$) ve bilgisayar programlarından faydalandıklarını($f=1$), bazıları da bu konuda kendilerini geliştirmek için sık sık bitişik eğik yazı çalışmaları yaptıklarını ($f=7$), belirtmiştir. Bazı öğretmenler ise birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazı öğrettiklerini ve bu süreçte kendilerinin de geliştiğini ($f=5$) dile getirmişlerdir. Bir Türkçe öğretmeni ise özellikle birinci sınıf öğretmenlerinden yardım aldığını söylemiştir.

Sınıf öğretmenlerinden 3’ü, Türkçe öğretmenlerinden de 6’sı bu konuda kendilerini geliştirmek için herhangi bir şey yapmadıklarını ($f=9$) dolayısıyla da bir ilerleme olmadığını ($f=1$) belirtmiştir. Bazı öğretmenler ise sadece programı incelediklerini ($f=2$), deftere ya da tahtaya yazarak ilerleme kaydettiklerini ($f=1$) dile getirmiştir. Bitişik eğik yazıda kendini geliştirmek için herhangi bir çaba göstermeyen öğretmenlerin gerekçeleri ise şunlardır:

- ✓ Bitişik eğik yazıyı yazabiliyorum ($f = 7$), bu konuda iyi olduğumu düşünüyorum ($f = 1$).
- ✓ Bitişik eğik yazıda başarılı olmadığım için daha önce kullanmadım ($f = 4$).
- ✓ Okulda mecburi olduğu için kullanıyorum ($f = 1$).
- ✓ Öğrenciler bitişik eğik yazıya olumsuz yaklaştıkları için bu durum beni, de etkiliyor ($f = 1$).
- ✓ Bu konuda hizmet içi eğitim verilip öğretmenler sisteme hazırlanmadı ($f = 1$).
- ✓ Konuyu önemsemediğim ve kendimi de bu konuda yetersiz bulmadığım için hiçbir şey yapmadım. Önemli olan yazının okunaklı ve güzel olması ($f = 1$).

Sonuç olarak Türkçe öğretmenleri bitişik eğik yazı konusunda kendilerini geliştirmek için sınıf öğretmenlerine oranla daha az çaba harcamaktadır. Bu konuda çaba gösteren öğretmenlerin çabaları da bireyseldir ve sistemli değildir.

Öğretmenlere “*Bitişik eğik yazı ile ilgili olarak üniversite eğitiminiz sırasında veya öğretmenlik yaşantınızda herhangi bir eğitim aldınız mı? Aldınız ise bu eğitimi kapsam ve yeterliliği bakımından değerlendiriniz?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerden 2’si bu konuda görüş belirtmezken 27’si üniversite eğitimlerinde veya öğretmenlik yaptıkları süreçte bu konuda eğitim almadığını, 11’i eğitim aldığını ifade etmiştir. Bununla birlikte eğitim aldığını belirtenlerin çoğu da ($f = 7$) bu eğitimin yetersiz olduğunu, sadece Güzel Yazı ya da Görsel Sanatlar derslerinde bitişik eğik yazı eğitimi aldıklarını ($f = 3$) belirtmişlerdir. Bir öğretmen bu eğitimin laboratuvar ortamından dışarıya çıkmadan, teorik bilgi gibi gelişmeden yerinde saydığını; bir başka öğretmen ise gereğine inanmadan, günlük hayatta kullanmadan, sadece yazı çeşidi olarak öğrendiğini dile getirmiştir.

Üniversite eğitimi sırasında veya öğretmenlik mesleği sürecinde herhangi bir eğitim almadığını belirten öğretmenlerden biri eğitime gerek duymadığını, biri de bitişik eğik yazıya yatkın olduğu için meslek hayatında 2005 yılından önce de öğrencilerle bitişik eğik yazı çalışmaları yaptığını belirtmiştir.

Sonuç olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlası ($f=27$) üniversite eğitimlerinde veya öğretmenlik yaptıkları süreçte eğitim almamışlardır. Bu konuda eğitim aldıklarını belirten öğretmenler de aldıkları eğitimin yetersiz olduğu görüşündedir.

Öğretmenlere “*Size göre sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğretmenleri bitişik eğik yazıyı öğretebilecek yeterliliğe sahipler mi? Açıklar mısınız?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerden 17’si evet, 12’i hayır, 9’u kısmen, biri bilmiyorum cevabını vermiştir. Bir öğretmen ise bu soruyu cevaplandırmamıştır.

Sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyı öğretebilecek yeterliğe sahip olmadıklarını düşünen öğretmenler bu konuda eğitim verilmediğini ($f=4$), temelden alışmadıkları ve yıllardır dik temel yazı kullandıkları için zorlandıklarını ($f=3$), bitişik eğik yazının sonradan öğrenilmesinin zor olduğunu ($f=1$), öğretmenlerin bitişik eğik yazıyı hemen hemen hiç kullanmadıklarını ($f=1$), stajyer öğretmenlerin de bu konuda yetersiz olduklarını ($f=1$) belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin bu soruda özellikle sınıf öğretmenleri ile Türkçe öğretmenleri için farklı düşüncelere sahip oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşleri şu şekildedir:

- ✓ Sınıf öğretmenlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum ($f =4$) ama Türkçe öğretmenlerinden emin değilim ($f =1$).
- ✓ Sınıf öğretmenlerine üniversitede bu konuda eğitim veriliyor ama Türkçe öğretmenlerine bir eğitim verilmedi ($f =2$).
- ✓ Sınıf öğretmenleri bu yazıyı öğretebilir. Çünkü öğrenciler bu yazıyla okumak zorunda olduklarından öğretmen bu konuda kendini geliştiriyor. Ama Türkçe öğretmenleri bu yazıyı kullanmadıklarından kendilerini geliştirme ve öğretme zorunluluğu hissetmiyor ($f =1$).
- ✓ Türkçe öğretmenleri gerekliliğine inanmıyor. Branş öğretmenleri bu konuda yeterli bilgiye sahip değiller ($f =1$).
- ✓ Sınıf öğretmenlerine daha fazla iş düşüyor. 6. sınıfa gelen öğrenci bu saatten sonra yazısını pek değiştirmek istemiyor ($f =1$)

Sonuç olarak öğretmenlerin yarısına yakını sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyı öğretebileceğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlere göre sınıf öğretmenleri bu konuya daha hakim iken Türkçe öğretmenleri bu konuda yetersiz kalmaktadır.

Öğretmenlere “*Sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyla yazmak için eğitim alması gerektiğini düşünüyor musunuz? Açıklar mısınız?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin eğitime ihtiyaç duyduğunu belirtenlerin 15’i sınıf, 10’u Türkçe öğretmeni, 7’si sınıf, 5’i de Türkçe öğretmeni olan 12 öğretmen de bu konuda eğitime ihtiyaçları olmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerden bir sınıf, bir de Türkçe öğretmeni olabilir, bir sınıf öğretmeni de bilmiyorum şeklinde cevap vermiştir. Sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazı yazmak için eğitim alması gerektiğini düşünen öğretmenler bu konuda bazı gerekçeler sunmuştur. Bunlar:

- ✓ Bitişik eğik yazıyla yazabilmek için eğitim almak gerekiyor ($f=6$).
- ✓ Öğretmenler bitişik eğik yazıda yeterli değiller ($f=5$).
- ✓ Bitişik eğik yazıda yeterliliği olmayanlar eğitim almalı ($f=3$).
- ✓ Sistem devam edecekse bu konuda eğitim verilmeli ($f=2$).
- ✓ Sadece sınıf ve Türkçe öğretmenleri değil diğer branş öğretmenleri de bitişik eğik yazı öğrenmeli ($f=2$).
- ✓ Bitişik eğik yazıya geçildiği yıllarda eğitim verilebilirdi ($f=1$).
- ✓ Bitişik eğik yazı tıpkı hat yazıları gibi sanatsal bir etkinliktir ($f=1$).

Sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazı konusunda eğitim alması gerektiğini düşünenler öğretmenlerin eğitim alması da kendilerini geliştirebileceğini ($f=3$), yazı çalışmalarını için bol bol uygulamalar yapmaları gerektiğini ($f=1$) belirtmişlerdir. Bir öğretmen yazının normal ve okunaklı olması gerektiği görüşündedir. Bir öğretmen de bitişik eğik yazının gereksiz olduğunu, bir diğeri ise bitişik eğik yazıda bazı harflerin yazımının unutulması, harflerin noktalarının unutulması gibi nedenlerle kullanışsız olduğunu düşünmektedir.

Sonuç olarak sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin çoğunluğu bitişik eğik yazı yazmak için eğitim alınması gerektiği konusunda birleşmektedir. Bazı öğretmenler de bireysel çabayla bitişik eğik yazıda başarılı olunabileceğini düşünmektedir.

Sınıf ve Türkçe öğretmenleri dışındaki öğretmenlerin bitişik eğik yazının öğretimi konusundaki tutumları nedir? Açıklar mısınız?” sorusuna karşılık olarak çoğunlukla olumsuz cevaplar alınmıştır. Öğretmenlerin belirttiğine göre diğer branş öğretmenlerinin çoğunluğunun bitişik eğik yazıya yaklaşımı olumsuzdur (f=26). Öğretmenler bu konuyu önemsememekte (f=5) ve bitişik eğik yazıyı kullanmadıkları için öğrencileri de zorunlu tutmamaktadır (f=7). Öte yandan bu soruda öğretmenlerin branş farklılıkları üzerinde durdukları görülmektedir. Özellikle sınıf öğretmenleri kendileri dışında Türkçe öğretmenleri de dahil olmak üzere branş öğretmenlerinin bu konuda yeterli özen ve çabayı göstermediklerini belirtmektedir (f=6). Bunun yanında bir Türkçe öğretmeni de şu görüşü dile getirmiştir: “Diğer branş öğretmenlerinin bu konuyu hiçbir şekilde önemsediklerini duymadım. Okuma ve yazma konusundaki her türlü yeterlilik Türkçe öğretmenlerine yükleniyor. Kazanılmış becerilerin geliştirilmesi her branşın desteklemesi gereken bir durum.”.

Öğretmenlerden alınan cevaplara göre sınıf ve Türkçe öğretmenleri bitişik eğik yazıyı önemseyip eğitimi için çaba gösterirken diğer branş öğretmenleri bu konuda hassas davranmamaktadır.

5.5.2. Bitişik Eğik Yazı ve Dik Temel Yazının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin bitişik eğik yazı ve dik temel yazıyı karşılaştırmalarını sağlamak ve bu konudaki görüşlerini belirlemek üzere araştırmacı tarafından geliştirilen sorular öğretmenlere sorulmuştur.

“Ders kitaplarındaki ve ders araçlarındaki yazıların bitişik eğik yazı ile mi yoksa dik temel yazı ile mi yazılması uygundur? Bu konudaki düşüncelerinizi açıklar mısınız?” sorusuna karşılık olarak Türkçe öğretmenlerinin 10’u, sınıf öğretmenlerinin 7’si ders kitaplarında ve ders araçlarında dik temel yazının kullanılması gerektiğini belirtirken 11 sınıf öğretmeni, 4 Türkçe öğretmeni bitişik eğik yazı kullanılması gerektiğini belirtmiştir. 4 sınıf, 2 de Türkçe öğretmeni ders kitaplarında ve ders araçlarında her iki yazı türünün birlikte kullanılması gerektiği görüşündedir. Bir sınıf öğretmeni bu soruyu cevapsız bırakmış, bir sınıf öğretmeni ise bu soruya şu şekilde cevap vermiştir:

- ✓ Bu konuda karmaşa var. Ders kitaplarının dik temel yazı ile yazılmış olması birinci sınıf çocuklarını ilk başta zorluyor. Çünkü hem bitişik eğik yazıyı hem de dik temel yazıyı aynı anda öğrenmeye çalışıyorlar ($f=1$).

Ders kitaplarında ve ders araçlarında dik temel yazının kullanılması gerektiğini düşünen öğretmenler dik temel yazının öğrenciler tarafından okunup kavranmasının daha kolay olduğunu ($f=4$), günlük yaşamdaki tüm kaynaklarda ve bilgisayarda dik temel yazı kullanıldığını ($f=3$), öğrencilerin bitişik eğik yazıyı okumaya hazır olmadıklarını ($f=1$) ve dik temel yazının yazım kuralları ve dil bilgisi için uygun olduğunu ($f=1$) belirtmişlerdir.

Ders kitaplarında ve ders araçlarında bitişik eğik yazının kullanılması gerektiğini düşünen öğretmenler öğrencilere bitişik eğik yazı öğretildiği için ders kitaplarında ve ders araçlarında bitişik eğik yazı kullanılması gerektiğini ($f=11$), bunun öğrencilere örnek olacağını ($f=1$) belirtmişlerdir. Bir öğretmen sistem istediği için dersle ilgili materyallerin bitişik eğik yazıyla yazılması gerektiği görüşündedir.

Ders kitaplarında ve ders araçlarında hem dik temel yazının hem de bitişik eğik yazının birlikte kullanılmasının uygun olduğunu düşünen öğretmenler öğrencinin her iki yazı türünü de öğrenmesi ($f=3$) için bu durumun olması gerektiğini ($f=4$) belirtmiştir. Bir öğretmen birinci sınıflarda okuma yazma öğretimi sürecinde bitişik eğik yazı kullanılmasının yararlı olacağını fakat sonraki süreçte dik temel yazı kullanılması gerektiğini düşünmektedir. Bir diğer öğretmen ise dil bilgisi konularında ve Matematik gibi sayısal derslerde bitişik eğik yazı kullanılmasının uygun olmadığı kanaatindedir.

Sonuç olarak öğretmenlerin ders kitaplarında kullanılacak yazı türü konusunda ortak bir görüşe sahip olmadıkları görülmektedir. Öğretmenlerin bir kısmı ders kitaplarında dik temel yazı, bir kısmı bitişik eğik yazının; bir kısmı da her iki yazı türünün kullanılması gerektiği görüşündedir.

Öğretmenlere “*Size göre bitişik eğik yazıyı mı yoksa dik temel yazıyı mı öğretmek daha kolaydır? Açıklar mısınız?*” sorusu yöneltilmiştir. 13’ü sınıf, 7’si Türkçe öğretmeni olmak üzere 20 öğretmen dik temel yazının öğretiminin daha kolay olduğunu belirtirken 9’u sınıf, 3’ü de Türkçe öğretmeni olmak üzere 12

öğretmen de bitişik eğik yazı öğretiminin daha kolay olduğunu belirtmiştir. Her iki yazı türünün de öğretiminin kolay olduğunu düşünen öğretmenlerin 4'ü Türkçe, 1'i de sınıf öğretmenidir. Bir Türkçe öğretmeni bu konuda görüş belirtmemiş, bir sınıf öğretmeni alışkanlıklara bağlı olarak değişebileceğini söylemiştir. Bir Türkçe öğretmeni ise yazı öğretiminin her ikisinde de sorun olabileceğini ancak birinci sınıfta donanımlı başlayan, yeterli kas gelişimini oluşturmuş öğrencilerde bitişik eğik yazıda sorun olmadığını ve bitişik eğik yazının öğrencide koordinasyon gelişimini olumlu etkilediğini dile getirmiştir.

Bazı öğretmenler dik temel yazının öğretiminin daha kolay olduğunu ($f=4$) ve öğrencinin yazının kurallarını daha rahat öğrendiğini ($f=4$) belirtirken bazı öğretmenler de öğrencinin çevresinde (kitap, dergi, gazete, bilgisayar, vb.) sürekli dik temel yazı gördüğü ($f=3$) için daha kolay öğrendiğini düşünmektedir. Bir öğretmen ise çocukların kas gelişimlerinin bitişik eğik yazıya uygun olmadığı görüşündedir.

Bitişik eğik yazının öğretiminin daha kolay olduğunu düşünen öğretmenler öğrenci yazılarıyla ilgili bazı sorunlar yaşamaktadırlar. Öğretmenler öğrencilerin hızlı yazdıkları için yazılarının çirkinleştiğini ($f=2$), harflerin bağlantılarını yanlış yaptıklarını ($f=1$), yazılarının bozuk olduğunu ($f=1$), uzun kelimeleri yazarken zorlandıklarını ($f=1$) belirtmişlerdir.

Ayrıca bir öğretmen bitişik eğik yazının birinci sınıftan başlamak şartıyla daha kolay öğretilabileceği, bir öğretmen de bitişik eğik yazının zamanla daha akıcı bir yazı olabileceği görüşündedir. Bir öğretmen ise bitişik eğik yazının öğrenildikten sonra kolay olduğunu ama birinci sınıfta mecbur olmaması gerektiğini savunmaktadır.

Her iki yazı türünün de öğretiminin kolay olduğunu düşünen öğretmenler eğitimini aldıktan sonra her ikisinin de öğretiminin kolay olduğunu ($f=2$) belirtmişlerdir.

Sonuç olarak öğretmenler daha çok dik temel yazıyı öğretmenin kolay olduğu görüşündedir. Bitişik eğik yazının öğretimini kolay bulan öğretmenler ise bu süreçte bazı sorunlara dikkat çekmiştir.

Öğrencilerin hangi yazı türünü daha hızlı yazdıklarını belirlemek amacıyla öğretmenlere “*Öğrencilerin bitişik eğik yazı ile mi yoksa dik temel yazı ile mi daha hızlı yazdıklarını düşünüyorsunuz? Neden?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya karşılık olarak 4 Türkçe öğretmeni öğrencilerin dik temel yazıyla, 8 Türkçe öğretmeni bitişik eğik yazı ile daha hızlı yazdığını ifade etmiştir. Sınıf öğretmenlerinin ise 6’sı öğrencilerin dik temel yazı ile 16’sı bitişik eğik yazı ile daha hızlı yazdığını ifade etmiştir. 4 Türkçe, 1 sınıf öğretmeni de öğrencilerin her iki yazı türüyle de hızlı yazdıkları görüşündedir.

Bazı öğretmenler öğrencilerin bitişik eğik yazı ile daha hızlı yazdığını belirtmekle birlikte bitişik eğik yazı ile yazmada aşağıdaki sorunlara dikkat çekmiştir:

- ✓ Bitişik eğik yazıyla yazılan yazıların okunması zor oluyor ($f=8$).
- ✓ Bitişik eğik yazı bozulmaya daha müsait bir yazıdır ($f=1$).
- ✓ Bitişik eğik yazıyla yazarken noktalamalar çok fazla unutuluyor ve kelimelerin sonu çiziktiriliyor ($f=1$).
- ✓ Bitişik eğik yazı öğrencilerin elini daha çok yoruyor ($f=1$).
- ✓ Bitişik eğik yazıda elini kaldırmadan kelimeyi yazmak gerektiğinden yazı hızlanıyor fakat yazı hızlanınca kuralına uygun yazı yazılamıyor ($f=1$).

Öğrencilerin dik temel yazı ile daha hızlı yazdıklarını düşünen öğretmenler bitişik eğik yazı ile yazarken zorlandıklarını ($f=2$) ve bunun da zaman kaybına neden olduğunu ($f=1$), dik temel yazıda bitişik eğik yazıdaki gibi bağlantı, noktalama gibi geriye dönüş gerektiren kuralların olmadığını ($f=1$) belirtmişlerdir. Öğretmenlerden biri öğrencilerin dik temel yazıyla daha hızlı yazdıklarını deneyerek gördüğünü dile getirmiştir.

Öğrencilerin hem bitişik eğik yazıyı hem de dik temel yazıyı hızlı yazdıklarını düşünen öğretmenler bunun öğrencilerin ilk olarak öğrendikleri yazı türüne göre farklılık gösterdiği ($f=5$) fakat bitişik eğik yazıyla hızlı yazdıklarında yazıdaki düzen ve güzelliğin bozulduğu ($f=1$) görüşündedir.

Sonuç olarak öğretmenlerin çoğunluğu bitişik eğik yazının daha hızlı yazıldığını düşünmektedir. Branşlara göre bir değerlendirme yapıldığında

Türkçe öğretmenlerinin iki katı oranda sınıf öğretmeni bitişik eğik yazının daha hızlı yazıldığını belirtmiştir.

Öğretmenlere “*Öğrencilerinizin yazılarını değerlendirdiğinizde bitişik eğik yazıyı mı yoksa dik temel yazıyı mı daha okunaklı yazıyorlar? Neden?*” sorusu yöneltilmiştir. Türkçe öğretmenlerinin 12’si dik temel yazıyı daha okunaklı bulurken sınıf öğretmenlerinin 11’i dik temel yazıyı, 13’ü de bitişik eğik yazıyı daha okunaklı bulmuştur. 2 Türkçe öğretmeni yazısı güzel olanın her iki yazı türünü de okunaklı yazdığını belirtirken bir öğretmen öğrencilerden yazısı çirkin olanın her ikisini de çirkin yazdığını ve bu konuda gayret göstermek yerine bu mazerete sığınmayı tercih ettiklerini; bir Türkçe öğretmeni de bazı öğrencilerin görsel-uzamsal zekaları gelişmediği için bitişik eğik yazıda yetersiz olduklarını bu nedenle bitişik eğik yazıyla yazdıkları yazıların bozuk olduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin dik temel yazılarını daha okunaklı bulan öğretmenler öğrencilerin bitişik eğik yazıyı yeteri kadar bilmediklerini ($f=4$), bitişik eğik yazı ile yazdıklarında çok fazla harf kaybı olduğunu ($f=2$), harfleri birleştirmede hata yaptıklarını ($f=2$) ve kelimelerin anlamsız yazıldığını belirtmişlerdir. Ayrıca bazı öğretmenler dik temel yazının öğrencilere daha kolay geldiğini ($f=2$) ve öğrencilerin dik temel yazıyı daha okunaklı yazdıklarını belirtmişlerdir ($f=2$).

Bitişik eğik yazının daha okunaklı olduğunu belirten öğretmenler öğrencilerinin birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazdıkları için ($f=5$) öğrenci yazılarında dik temel yazıyı gözlemleyemediklerini ($f=1$), düzgün ($f=2$) ve yavaş ($f=1$) yazdıkları sürece bitişik eğik yazıyı daha okunaklı bulduklarını ($f=3$) belirtmişlerdir.

Sonuç olarak Türkçe öğretmenlerinin tamamına yakını dik temel yazıyı daha okunaklı bulurken sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu bitişik eğik yazıyı daha okunaklı bulmaktadır.

Öğretmenlere “*Öğrencileriniz iki yazı türünü (bitişik eğik yazı ve dik temel yazı) de kullanıyorlar mı? Kullanıyorlarsa bu durumun sonuçlarını nasıl değerlendiriyordunuz?*” sorusu yöneltilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin ($f=24$) 9’u öğrencilerin her iki yazı türünü de kullandıklarını belirtirken 15’i öğrencilerin tek tür yazı (bitişik eğik yazı) kullandıklarını belirtmiştir. Türkçe öğretmenlerinin tamamı

ise öğrencilerin her iki yazı türünü birlikte kullandığını dile getirmiştir. Öğrencilerinin her iki yazı türünü de kullandıklarını belirten öğretmenler bazı öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmak istemediklerini ($f=5$), her iki yazıyı da kullanan öğrencilerin yazılarının bozulduğunu ($f=4$) belirtmişlerdir. Diğer öğretmenlerin bu konudaki görüşleri şöyledir:

- ✓ Öğrencilerin çoğu bitişik eğik yazı kullanmasına rağmen özellikle 7 ve 8. sınıflar zorlandıkları için dik temel yazı kullanıyorlar ($f=1$)
- ✓ Öğretmen hangi yazıyla yazmalarını isterse onunla yazıyorlar ($f=1$).
- ✓ Bitişik eğik yazı kullanan öğrenciler dik temel yazıya geçtiklerinde büyük küçük harf kavramını karıştırıyorlar ($f=1$).
- ✓ Branş derslerinde okunaklı olsun diye dik temel yazı yazıyorlar. Dik temel yazıyı da kuralsız yazıyorlar ($f=1$).
- ✓ Dik temel yazı öğretmediğim halde bazen ders dışı etkinliklerde dik temel yazı kullandıklarını gözlemledim. Sebebini sorduğumda “hızlı yazmak için” cevabını verdiler ($f=1$)
- ✓ Kompozisyon, okuma-anlama etkinliklerinde bitişik eğik yazı kullandırıyorum. Dil bilgisi öğretiminde ise dik temel yazıyı tercih ediyorum. Ayrıca bitişik eğik yazı ile yazanlara 5 puan fazla vererek onları teşvik ediyorum. Geçen yıllarda bu çalışmalarını uyguladığımda güzel neticeler almıştım ($f=1$).

Öğrencilerin derslerde tek tip yazı (bitişik eğik yazı) ($f=15$) kullandıklarını belirten öğretmenler bunun müfredat gereği ($f=1$) ve müfettişler istediği için ($f=1$) olduğunu dile getirmişlerdir. Bir öğretmen de 6. sınıfta branş öğretmenleri dikkat etmediği için öğrencilerin dik temel yazıya geçmek gibi bir yanlış yaptıklarını belirtmiştir.

Öğrencilerin her iki yazı türünü de kullandıklarını belirten öğretmenlerin görüşleri ise şunlardır:

- ✓ Bazı sınıflarda sadece dik temel yazı, bazılarında ise bitişik eğik yazı kullanılıyor. Bu durum öğrencinin tutum ve tercihi ile öğretmenin ısrarına göre değişiyor ($f=1$).
- ✓ Zihinleri karışık olduğu için özellikle bitişik eğik yazı yazmak zor geliyor ($f=1$).

- ✓ Öğrenciler her iki yazı türünü de kullanmak istemelerine rağmen bitişik eğik yazı yazmaları konusunda uyarıyorum ($f=1$).
- ✓ Birinci sınıfta bitişik eğik yazı öğrenen 6. sınıflar dışında ikinci kademe genellikle dik temel yazı kullanıyor ($f=1$).

Sonuç olarak öğretmenlere göre ilköğretim 1. kademe öğrencilerinin çoğunluğu sadece bitişik eğik yazı kullanırken 2. kademe öğrencilerinin çoğu dik temel yazı kullanmaktadır.

5.5.3. Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Öğretmenlere bitişik eğik yazının uygulanma süreci ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen sorular sorulmuştur.

Öğretmenlere “*Size göre öğrencilerinizin bitişik eğik yazıyı kullanmaları gerekli midir? Neden?*” sorusu yöneltilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin 13’ü öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmalarını gerekli görmezken 10’u gerekli görmektedir. Türkçe öğretmenlerinin ise 7’sine göre öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmaları gereksiz, 8’ine göre de gereklidir. Öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmasının gerekli olduğunu düşünen öğretmenler bitişik eğik yazının daha hızlı ($f=6$), daha estetik ($f=3$), daha kişilikli ($f=1$), daha işlek bir yazı olduğunu ($f=1$) ve zorunlu olarak ($f=1$) temelden bitişik eğik yazı ile öğretime başladığı için ($f=3$) öğrencilerin kullanması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler dünyada en fazla kullanılan yazı türü ($f=2$) olan bitişik eğik yazının öğrenciler için de uygun olan bir yazı türü olduğu ($f=3$) görüşündedir. Bir öğretmen de bitişik eğik yazının harflerin yazımını çabuk anlama bakımından önemli olduğunu düşünmektedir.

Öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmaları gerekmediğini düşünen öğretmenlerin bu konudaki görüşleri şunlardır:

- ✓ Öğrenci her yerde dik temel yazı ile karşılaşılıyor ($f=4$).
- ✓ Yazıları okunmuyor ($f=2$), yazarken çok hata (bağlantılarda, harflerin yazımında) yapıyorlar ($f=1$).
- ✓ Kimseye zorla yazdırılmamalı ($f=2$).

- ✓ Öğrenciler bitişik eğik yazıyı yazmakta zorlanıyorlar ($f=1$).
- ✓ Birinci sınıfta çocuk alfabeği öğrenmeli süslü yazmayı değil ($f=1$).
- ✓ Bitişik eğik yazının amacı nedir anlayamadım ($f=1$).
- ✓ Nasıl kolay ve düzgün yazabiliyorlarsa öyle yazsınlar ($f=1$).
- ✓ Bitişik eğik yazı sanatsal bir uğraşı olarak yazdırılabilir ($f=1$).
- ✓ Günlük yaşamın her alanında uygulanmayan sadece sınıfta görülen bir yazı türünün nasıl gereklilik halinde olabileceği hususunda tereddütlerim var ($f=1$).

Bu konuda kesin bir görüş sunmayan öğretmenlerden biri MEB'in bu konuda net olması gerektiğine inandığını, bir öğretmen ise öğretmenin görevinin en iyi şekilde öğretmek olduğunu belirtmiştir.

Sonuç olarak sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin yarıdan fazlasının öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanması gerektiğine inanmadığı ortaya çıkmaktadır.

Öğretmenlere “Öğrencilerinizin sınıf içinde ve sınıf dışındaki yazma çalışmalarında bitişik eğik yazı ile yazmalarını zorunlu tutuyor musunuz? Neden?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya karşılık sınıf öğretmenlerinin tamamına yakını ($f=20$) öğrencilerin sınıf içinde ve sınıf dışında bitişik eğik yazı yazmalarını zorunlu tuttuğunu, 4'ü de zorunlu tutmadığını belirtmiştir. Türkçe öğretmenlerinin ise 7'si öğrencilerin sınıf içinde ve sınıf dışında bitişik eğik yazıyla yazmalarını zorunlu tutarken 9'u zorunlu tutmamaktadır. Öğrencilerinin bitişik eğik yazıyı kullanmalarını zorunlu tuttuğunu belirten öğretmenler program gereği ($f=17$) olarak sadece sınıf içi yazma etkinliklerinde ($f=3$) bitişik eğik yazıyı zorunlu tuttıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler daha hızlı ($f=2$), okunaklı yazılıp ($f=2$) hızlı öğrenmeyi sağladığı ($f=1$) ve öğrencilerin yazılarını geliştirip devam ettirmelerinde önemli olduğu ($f=2$) için bitişik eğik yazının zorunlu olması gerektiğini düşünmektedir.

Sonuç olarak sınıf öğretmenlerinin tamamına yakını öğrencilerinin sınıf içinde ve sınıf dışında bitişik eğik yazı kullanmasını zorunlu tutarken Türkçe öğretmenlerinin yarısından fazlası ise öğrencileri bu konuda zorunlu tutmamaktadır.

Bitişik eğik yazıyla yazma noktasında öğrencilerine bir zorunluluk getirmeyen öğretmenler öğrencilerin sadece bitişik eğik yazı bildikleri için doğal olarak kullandıklarını ($f=4$) belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler bu konuda öğrencilerin özgür olmaları gerektiğini ($f=2$) ifade etmiştir. Bazı öğretmenler de önce zorunlu tuttuklarını ama öğrenciler zorlandığı için serbest bıraktıklarını ($f=3$) dile getirmişlerdir. Bir öğretmen de bu konuda kendini yeterli bulmadığı için zorunlu tutmadığını dile getirmiştir.

Öğretmenlere “*Öğrencileriniz daha çok hangi yazı türünü kullanmak istiyorlar? Neden?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin dik temel yazı kullanmayı istediğini belirten öğretmenlerin 11’i Türkçe, 10’u sınıf öğretmenidir. 9 sınıf öğretmeni öğrencilerinin bitişik eğik yazı kullanmak istediğini belirtmiştir. Öğrencilerin her iki yazı türünü de yazmak istediğini belirten öğretmenlerin de 3’ü Türkçe, 3’ü de sınıf öğretmenidir. Bir sınıf öğretmeni, bir de Türkçe öğretmeni bu soruyu cevaplandırmamıştır. Bir Türkçe öğretmeni öğrencilerinin yazılarını değiştirme talebinde bulunmadıklarını, bir sınıf öğretmeni de izin vermediği için bu isteklerinden vazgeçtiklerini belirtmiştir.

Sonuç olarak öğrenciler çoğunlukla dik temel yazı yazmak istemektedir. Bazı öğrenciler ise hangi yazı türünde başarılıysa o yazıyla yazmaktadır.

Öğretmenlere “*Öğrencileriniz bitişik eğik yazıyı kurallarına uygun olarak kullanabilmesi için ilk okuma yazmayı öğrendikten sonra ne kadar süre gerekmektedir?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerden 7’si bu soruya cevap vermemiştir. 3 öğretmenin cevabı ise “Bilmiyorum” şeklindedir. Öğretmenlerden 15’i bitişik eğik yazıyı kurallarına uygun olarak yazmak için öğrencilerin bir yıla, 3’ü iki yıla, 2’si üç yıla ihtiyaçları olduğunu belirtmiştir. Bu konuda süre belirtmeyen öğretmenlerin görüşleri ise şöyledir:

- ✓ Bitişik eğik yazıyı kurallarına uygun yazabilmek için uzun süre gerekmektedir ($f=4$).
- ✓ Bu bir süreçtir. Her öğrencinin farklı bir zamana ihtiyacı vardır. Ama ilk günler çok önemlidir ($f=1$).
- ✓ Bazı öğrenciler hemen öğrenirken bazıları için daha fazla zaman gereklidir ($f=2$). Bu da öğrencinin yapacağı egzersizlere ve kas becerilerine göre değişebilecek bir durumdur ($f=1$)

Öğretmenlere “Öğrencilerinizin bitişik eğik yazıyı yazarken başarılı olduklarına inanıyor musunuz? Açıklar mısınız?” sorusu yöneltilmiştir. Bitişik eğik yazıda öğrencilerini başarılı bulan öğretmenlerin 13’ü sınıf, 4’ü Türkçe öğretmenidir. Öğrencilerin bitişik eğik yazıda başarısız bulan öğretmenlerin ise 7’si Türkçe, 6’sı sınıf öğretmenidir. 4 Türkçe, 4 de sınıf öğretmeni öğrencileri kısmen başarılı bulmuştur. Bir sınıf öğretmeni bu konuda görüş belirtmemiş, bir Türkçe öğretmeni ise “*Bitişik eğik yazı sanatsal bir uğraş olduğu için öğrencinin yeteneğine bağlıdır.*” görüşünü dile getirmiştir.

Öğrencilerini bitişik eğik yazı yazmada başarılı bulan öğretmenler bitişik eğik yazıyı çok güzel yazan öğrenciler olduğunu ($f=6$), kuralına uygun öğretildiğinde başarı sağlandığını ($f=3$) ve öğrencilerin bitişik eğik yazıyı daha hızlı yazdıklarını ($f=2$) belirtmişlerdir.

Bazı öğretmenler öğrencilerin bitişik eğik yazıda başarılı olduklarını gözlemleyemediklerini ($f=2$) ve öğrenci yazılarında bazı sorunlarla karşılaştıklarını belirtmiştir. Bu sorunlar; harf birleştirmelerinin yanlış yapılması ($f=2$), harflerin noktalarının unutulması ($f=1$), okunaklı yazılmaması ($f=2$), eğik yazamama ($f=1$), yazı kurallarının öğrenilmemesi ($f=1$), öğrencilerin yazıya alışamamaları ($f=1$) şeklinde sorunlardır.

Öğrencileri bitişik eğik yazıyı kullanmada kısmen başarılı bulan öğretmenler bazı öğrencilerin çok başarılı olduğunu ($f=7$), bazılarının ise tamamen başarısız olduklarını ($f=6$) belirtmişlerdir. Bir öğretmen ise 6. sınıfların 7 ve 8. sınıflara göre daha başarılı olduklarını bunun da 6. sınıfların temelden bitişik eğik yazı eğitimi almalarına bağlı olduğunu dile getirmiştir.

Öğretmenlere “Öğrencilerinize bitişik eğik yazıyı öğretirken dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir? Açıklayınız.” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya karşılık olarak 10 öğretmen bitişik eğik yazıyı öğrencilerine öğretmediklerini belirtmiştir. Bu öğretmenlerden biri öğretememenin gerekçesi olarak bu yazı türünde kendilerinin de yeterli olmamasını göstermiştir.

Diğer öğretmenlerin bitişik eğik yazıyı öğretirken dikkat ettiği hususlar; harflerin birleşim yerleri ($f=14$), harflerin doğru bir şekilde yazılması ($f=9$), elini kaldırmadan yazma ($f=5$), yazının okunaklı olması ($f=4$), yazının eğik olması ($f=4$),

harflerin yazılış yönleri ($f=4$), harflerin başlayış ve bitiş noktaları ($f=3$), harflerin boyutları ($f=2$), harflerin güzel yazılması ($f=2$), harflerin aralıkları ($f=2$), öğrencilerin kalem tutuşları ($f=2$), defterlerin yönü ($f=1$), oturuş biçimleri ($f=1$), harflerin çizgi üzerindeki konumları ($f=1$), harflerin bitişik yazılması ($f=1$), özellikle bazı harflerin (s,r,f) yazımının öğretilmesidir.

Ayrıca öğretmenler öğrencilerin yazarken tüm kurallara uymalarını istediklerini ($f=4$), hatalarını düzelterek ($f=2$) yanlış yaptıkları harfler üzerinde yoğunlaştıklarını ($f=1$) belirtmişlerdir. Öğretmenler harfleri programda verildiği gibi ($f=1$), kolaylaştırarak ($f=1$), ön hazırlığa dikkat ederek ($f=1$) ve kendileri örnek olacak şekilde yazarak ($f=1$) öğretmeye çalışmaktadırlar.

Öğretmenlere “*Size göre bitişik eğik yazı öğretiminde en çok karşılaşılan sorunlar nelerdir? Açıklayınız.*” sorusu yöneltilmiştir. 3 öğretmen bu soruyu bilmiyorum, 2 öğretmen de öğretmiyorum şeklinde cevaplandırmıştır. 2 öğretmen de herhangi bir sorunla karşılaşmadığını söylemiştir.

Bazı öğretmenler bitişik eğik yazıyı öğretirken harfler arası bağlantı ($f=14$), yazı eğikliği ($f=5$), harf başlangıcı ($f=2$), harfler arası boşluk ($f=2$), kelimeler arası boşluk ($f=2$) gibi kurallarda sorunlar yaşadıklarını ifade etmiştir. Öğretmenlerin bu konuda yaşadığı diğer sorunlar; yazıların okunaklı olmaması ($f=8$), bazı harflerin yazımında sorunlar olması ($f=5$), çocukların yeterli el becerisine ulaşmamış olması ($f=3$), ailenin bu konuda eğitim almamış olması ($f=3$), bitişik eğik yazı alıştırmalarının yetersizliği ($f=2$), öğretmenlerin ortak bir tutumlarının olmaması ($f=2$), yavaş yazma ($f=2$), öğretmen ve öğrencilerin sabırsızlığı ($f=1$), çocuğun farklı nedenlerden dolayı okula hazır olmaması ve yazma çalışmalarına katılmaması ($f=1$) şeklindedir.

Öğretmenlere “*Bitişik eğik yazıda öğrencileriniz daha çok hangi harfleri yazmada sorun yaşıyorlar? Açıklar mısınız?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya bir öğretmen cevap vermemiştir. 2 öğretmen ise bilmiyorum şeklinde cevap vermiştir.

Öğretmenlere göre öğrencilerin yazarken en çok zorlandıkları harfler ve frekansları şöyledir:

Tablo 31: Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazıda En Çok Zorlandıkları Harfler

Büyük Harfler				Küçük Harfler			
Harf	f	Harf	f	Harf	f	Harf	f
A	3	M	-	a	2	m	-
B	-	N	1	b	4	n	3
C	-	O	-	c	1	o	1
Ç	-	Ö	-	ç	1	ö	-
D	1	P	1	d	1	p	-
E	-	R	3	e	2	r	9
F	7	S	4	f	12	s	7
G	2	Ş	2	g	1	ş	2
Ğ	-	T	3	ğ	-	t	1
H	-	U	-	h	2	u	-
I	-	Ü	-	ı	-	ü	-
İ	-	V	4	i	1	v	4
J	5	Y	-	j	5	y	1
K	1	Z	1	k	11	z	2
L	3			l	1		
	Toplam (f=41)				Toplam (f=74)		

Tablo 32'ye göre öğrenciler büyük harflerde en çok F ($f=7$) J ($f=5$), S ($f=4$), V ($f=4$) harflerini yazmakta zorlanmaktadırlar. Küçük harflerde ise öğrenciler en çok f ($f=12$), k ($f=11$), r ($f=9$) ve s ($f=7$) harflerini yazmada zorlanmaktadırlar. Toplamda ise öğrencilerin küçük harfleri yazmada büyük harflere göre daha çok zorlandıkları görülmektedir ($f=74$).

Öğretmenlere “Öğrencilerinizin bitişik eğik yazıyla yazma becerilerini geliştirmek için ödev veriyor musunuz? Ödev veriyorsanız hangi sıklıkla ödev veriyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bir Türkçe öğretmeni bu soruya cevap vermemiştir. Bu soruya “Evet” diyen öğretmenlerin 6’sı sınıf 4’ü Türkçe öğretmenidir. “Hayır” diyen öğretmenlerin de 14’ü sınıf, 9’u Türkçe öğretmenidir. 4’ü sınıf, 2’si Türkçe olmak üzere öğretmenlerin 6’sı da bu soruya “Bazen” cevabını vermiştir. Bu soruya evet diyen öğretmenlerin açıklamaları şöyledir:

- ✓ Haftada bir ($f=3$) veya 15 günde bir ($f=1$).
- ✓ Bütün ödevleri bitişik eğik yazıyla yazdırıyorum ($f=3$).
- ✓ Etkinlikleri bitişik eğik yazıyla yazmalarını öneriyorum ($f=2$).
- ✓ Bozuk yazıları düzeltmek için ödev veriyorum ($f=1$).

Bu soruya hayır cevabını veren öğretmenlerin gerekçeleri ise şunlardır:

- ✓ Sınıf içinde yazdırıp kontrol ediyorum ($f=2$), güzel yazı yazmaları için uyarıyorum ($f=2$).
- ✓ İlk yıllarda verdim ama artık vermiyorum ($f=4$)

- ✓ Sadece derslerde ve dersle ilgili çalışmalarda, yazılı kağıtlarında zorunlu tutuyorum ($f=3$).
- ✓ Öğrenciler kabul etmiyor ($f=1$).

Bu soruya bazen cevabını veren öğretmenlerin gerekçeleri şunlardır:

- ✓ Güzel yazma ve serbest etkinlik çalışmaları yaptırıyorum ($f=1$).
- ✓ Şiir yazma ödevi veriyorum ($f=1$).
- ✓ Pek sık vermiyorum. Çünkü benim için okunaklı ve eksiksiz yazmaları yeterli ($f=1$).
- ✓ Konular ve etkinlikler ile alakalı ise gerekli ödevlendirmeyi yapıyoruz ($f=1$).
- ✓ Ödevlerinde yazılarına dikkat ederim. Fakat sadece yazıyı geliştirmek için çok az ödev veriyorum ($f=1$).

Sonuç olarak, öğretmenlerin bitişik eğik yazıyı çok önemsemedikleri için çoğunlukla ödev konusu haline getirmediikleri anlaşılmaktadır.

Öğretmenlere “*Size göre ses temelli cümle yöntemi ile bitişik eğik yazı öğretimi arasında bir ilişki var mıdır? Açıklar mısınız?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin 15’i bu soruya “Evet”, 15’i de “Hayır” cevabını vermiştir. 5 öğretmen “Fikrim yok” demiş 5 öğretmen de bu soruyu cevaplandırmamıştır. Ses temelli cümle yöntemi ile bitişik eğik yazı arasında bir ilişki olduğunu düşünen öğretmenlerin bu konudaki düşünceleri şöyledir:

- ✓ Harfler öğretilirken bitişme şekilleri de öğretiliyor ($f=5$).
- ✓ Ses temelli cümle yöntemiyle bitişik eğik yazı birbirini tamamlar görünmektedir ($f=4$).
- ✓ Ses temelli cümle yöntemiyle öğrenciler okuma ve yazmayı daha çabuk öğreniyorlar ($f=3$).
- ✓ Harflerin sesi tek tek veriliyor. El yazısı harflerinin yazımı da her biri ayrı ayrı öğretiliyor. Harfler birleştirilip hece, kelime, cümle oluşturuluyor ($f=3$).
- ✓ Tümevarım yöntemini destekliyor. (a-t-a>ata) ($f=1$).

- ✓ Göz sıçramasının hızı açısından baktığımızda ses temelli tümce öğretiminin kimi olumsuzluklar taşıdığını düşünüyorum. Bitişik eğik yazı ise bu olumsuzluğu azaltmada işe yarıyor ($f=1$)

Ses temelli cümle yöntemiyle bitişik eğik yazı arasında bir ilişki olmadığını düşünen öğretmenlerin gerekçeleri şunlardır:

- ✓ Dik temel yazıyla öğretilbilir ($f=2$), bitişik eğik yazı öğrenciye çok karmaşık geliyor ($f=1$).
- ✓ Bitişik eğik yazı olmadan da ses temelli cümle yöntemi olabilir ($f=1$)
- ✓ Harf ve sesleri algılama ve tanımda çelişki olduğunu düşünüyorum ($f=1$)

Sonuç olarak öğretmenlerin çoğu bitişik eğik yazı ile ses temelli cümle yöntemi arasında bir ilişki olduğuna inanmamaktadır. İlişki olduğunu ifade edenler ise bu ilişkiye çoğunlukla doğru bir açıklama getirememiştir.

Öğretmenlere “*Size göre bitişik eğik yazının öğretiminde velilerin rolü nedir? Açıklar mısınız?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerden 3’ü bu soruya cevap vermemiştir. Diğer öğretmenlerin bu konudaki görüşleri ise şöyledir:

- ✓ Veli de bilmediği için ($f=6$) yanlış öğretiyor ($f=5$) ve bu yanlış düzeltilemiyor ($f=2$).
- ✓ Bitişik eğik yazı bilmedikleri için ($f=2$) velilerin olumlu ya da olumsuz bir rollerinin olduğunu düşünmüyorum. ($f=8$).
- ✓ Velilerde bu konuda zorlanıyorlar ($f=12$)
- ✓ Veliler bu konuda artık daha bilinçli ($f=2$)
- ✓ Veliler evde çalışma yaptırdıkları için onların da bu yazıyı iyi bilmeleri gerekiyor ($f=2$)
- ✓ Veliler bitişik eğik yazıdan şikayet etmektedir ($f=5$).
- ✓ Veliler önemli bir yere sahip ($f=5$)
- ✓ Öğrencilerin ev ödevlerini kontrol etmeli ($f=5$), bitişik eğik yazının kurallarına uymalarını sağlamalıdır ($f=6$).

Sonuç olarak, öğretmenler velilerin bitişik eğik yazı konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ve bazen olumlu bazen de olumsuz etkileri olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğretmenlere “*Şu ana kadarki uygulamaları göz önünde bulundurursak bitişik eğik yazı uygulamalarının devam ettirilip ettirilmemesi ile ilgili düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız?*” sorusu yöneltmiştir. Bir sınıf öğretmeni bu soruya cevap vermemiştir. Öğretmenlerden 10’u sınıf, 9’u Türkçe öğretmeni olmak üzere 19 öğretmen bitişik eğik yazı uygulamalarının devam ettirilmesi gerektiğini; 9’u sınıf, 5’i de Türkçe olmak üzere 14 öğretmen ise devam ettirilmemesi gerektiğini belirtmiştir. 5 sınıf, 2 Türkçe öğretmeni ise bu konuda görüş belirtmemiştir.

- ✓ “Bu yöntemde öğrenciler okumaya kolay geçiyor ve daha hızlı okuyorlar. Fakat okuduklarını anlamada sıkıntı yaşayabiliyorlar. Anlama konusu yapılacak ek çalışmalarla çözülebilir. Yazı yönüyle öğretmen ve veliler bu konuda yeterli bilgiye sahip değil. 1.sınıf öğretmenlerinin hizmet içi kurslarla yetiştirilmesi gerekli. Okuma yazma öğretimi bu yöntem ile yapılsa da 3.sınıftan sonra dik temel yazıya geçilmesinin faydalı olacağını düşünüyorum.”

Bitişik eğik yazının devam etmesi gerektiğini düşünen öğretmenlerin gerekçeleri şunlardır:

- ✓ İleriye doğru hızlı yazabilmeyi sağlıyor ($f=4$).
- ✓ Birinci sınıftan devam etmeli ($f=2$) ama zorunlu tutulmamalı ($f=1$).
- ✓ Bütün dünya el yazısını kullanıyor ($f=1$).
- ✓ Bu çalışma kısa sürede sonuç alınacak bir çalışma değildir. 10 yıldan sonra sonuç alınacağını düşünüyorum ($f=1$)
- ✓ Sistem bunu gerektirdiği için uygulamalar devam etmelidir. Öğretmen ve öğrenciler henüz yeni alışmışken tekrar değişmesi olumsuzdur ($f=1$)
- ✓ Bunun başarılı olması için özellikle sınıf öğretmenlerimizin bunun eğitimini alması gerekir. Türkçe öğretmenleri de bu eğitimden geçirilmeli ve gerekirse bununla ilgili kurslar düzenlenmelidir ($f=1$)
- ✓ Yazı dilinde devam edilsin. Bu kitaplarda da bitişik eğik yazı olmasını gerektirmez. 1.sınıfta öğrenciler biraz zorlanıyorlar fakat öğrenme süreci içinde kısa zamanda toparlanıp çok güzel yazabiliyorlar. İkinci kademedede de desteklenmeleri gerekiyor. Yazı dilinde, yazışmalarda,

derslerde kullanılmasından yanayım. Karşılaşılan zorlukların zaman içerisinde aşılacağını düşünüyorum ($f=1$)

- ✓ Faydalı olacağına inanıyorum. Öğrenciler hem hızlı yazacaklar hem de kendi karakterlerini yansıtan bir yazıya sahip olacaklar ($f=1$)

Bitişik eğik yazının devam etmesini istemeyen öğretmenlerin gerekçeleri ise şunlardır:

- ✓ Bitişik eğik yazı ile okuma yazma öğrenen öğrencilerin çoğu ileriki sınıflarda dik temel yazıyı tercih ediyor ($f=3$).
- ✓ Günlük hayatta devamı, kullanılabilirliği bulunmamaktadır. Öğrenciler sınıf içi etkinliklerde ve defteri dışında kullanmamaktadır ($f=1$).
- ✓ Gereksiz olduğunu düşünüyorum ($f=1$).
- ✓ Hayatımızın her yerinde (kitaplarda, gazetelerde, dergilerde, vb) dik temel yazı kullanıldığı için ($f=2$) bu yazının yazılma ve geliştirilme olanağının çok az olacağını düşünüyorum ($f=1$).
- ✓ Bitişik eğik yazı uygulamaları kaldırılmalı ($f=3$), çünkü alt yapısı sağlam değildir ($f=1$).
- ✓ Harflerin öğretimi ve öğrenimi zor olduğu için uygulamalar devam etmemelidir ($f=3$).
- ✓ Zorunlu olmamalıdır ($f=1$).

5.6. Öğrenci Görüşme Formu ile Elde Edilen Bulgular

İlköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıyla ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla öğrencilere Yapılandırılmış Görüşme Formu uygulanmıştır. Öğrencilerin cevapları araştırmacı tarafından ayrıntılı bir biçimde incelenmiştir.

Öğretmenlerin ders işleme sürecinde tahtada hangi yazı türünü kullandıklarını belirlemek amacıyla öğrencilere “(Türkçe) Öğretmeniniz tahtaya yazı yazarken bitişik eğik yazıyı mı yoksa dik temel yazıyı mı kullanıyor? Açıklayınız.” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Bu soruya karşılık 27’si ilköğretim birinci kademe, 4’ü de ikinci kademe öğrencisi olan 31 öğrenci öğretmenlerinin tahtada yazı yazarken bitişik eğik yazı kullandığını; 3’ü birinci kademe, 19’u da ikinci kademe öğrencisi olan 22

öğrenci de öğretmenlerinin tahtada dik temel yazı kullandığını belirtmiştir. İlköğretim ikinci kademedeki 4 öğrenci öğretmenlerinin tahtada her iki yazı türünü de kullandığını belirtirken 3'ü de öğretmenlerinin tahtada yazı yazmadığını belirtmiştir.

Sonuç olarak, öğrenci görüşlerine göre ilköğretim birinci kademe görev yapan sınıf öğretmenlerinin tamamına yakını tahtada bitişik eğik yazı; ikinci kademe ise Türkçe öğretmenlerinin çoğunluğu dik temel yazı kullanmaktadır.

Öğretmenlerin öğrencileri hangi yazı türünü kullanmaya yönlendirdiklerini belirlemek amacıyla öğrencilere “(Türkçe) Öğretmeniniz derslerde bitişik eğik yazıyla mı yoksa dik temel yazıyla mı yazmanızı istiyor? Açıklar mısınız?” sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu ($f=38$) öğretmenlerinin kendilerinden bitişik eğik yazı yazmalarını istediğini belirtmiştir. Bu öğrencilerin çoğunluğu ($f=27$) birinci kademe, diğerleri ($f=11$) ikinci kademe öğrencisidir. İkinci kademedeki 11 öğrenci öğretmenlerinin kendilerinden dik temel yazıyla yazmalarını istediğini, 3'ü birinci kademe, 8'i de ikinci kademe öğrencisi olan 11 öğrenci ise öğretmenlerinin kendilerini bu konuda serbest bıraktığını belirtmiştir.

Sonuç olarak sınıf öğretmenlerinin tamamına yakını öğrencilerden bitişik eğik yazı yazmalarını isterken Türkçe öğretmenlerinde bu konuda ortak bir tutum oluşmadığı görülmektedir.

Öğrencilere “Bitişik eğik yazıyı mı yoksa dik temel yazıyı mı kullanmayı tercih ediyorsunuz? Neden?” sorusu yöneltilmiştir. 28'i birinci kademe, 7'si de ikinci kademe olan toplam 28 öğrenci bitişik eğik yazı kullanmayı tercih ettiğini; 6'sı birinci kademe 20'si de ikinci kademe olmak üzere toplam 26 öğrenci de dik temel yazıyı tercih ettiğini belirtmiştir. 6 öğrenci ise hem dik temel yazıyı hem de bitişik eğik yazıyı kullanmayı tercih etmektedir. Bitişik eğik yazı yazmayı tercih eden öğrenciler birinci sınıftan beri bitişik eğik yazı yazdıklarını ($f=7$) ve bitişik eğik yazının kendileri için daha kolay olduğunu ($f=7$) belirtmişlerdir. Öğrenciler bitişik eğik yazı ile daha hızlı ($f=5$) ve daha güzel ($f=4$) yazdıkları görüşündedirler. Bir öğrenci de öğretmeni yazdığı için kendisinin de bitişik eğik yazı yazdığını dile getirmiştir.

Dik temel yazıyı tercih eden öğrencilere dik temel yazı yazmak daha kolay gelmektedir ($f=10$). Öğrenciler dik temel yazıyla daha hızlı ($f=3$), daha güzel ($f=2$) ve daha okunaklı ($f=2$) yazdıklarını düşünmektedir. Ayrıca bazı öğrenciler dik temel yazı ilgilerini çektiği ($f=4$) için bu yazıyı kullanmayı tercih etmektedir. Bazı öğrenciler dik temel yazıya alışkın olduklarını ($f=3$), bazıları da bu yazıyla yazarken elleri daha az ağrıdığı için ($f=2$) dik temel yazıyı tercih ettiğini belirtmiştir. Bir öğrenci de değişikliğe ihtiyacı olduğu için dik temel yazıyı tercih ettiğini söylemiştir.

Her iki yazı türünü de kullandıklarını belirten öğrenciler her iki yazıyı da yazarken başarılı olduklarını ($f=2$), hangisiyle isterlerse onunla yazdıklarını ($f=2$) fakat daha çok bitişik eğik yazı ($f=2$) yazdıklarını belirtmişlerdir.

Sonuç olarak birinci kademe öğrencilerinin tamamına yakını bitişik eğik yazı, ikinci kademe öğrencilerinin de yarıdan fazlası dik temel yazı yazmayı tercih etmektedir. Öğrencilerin tercihlerinde genellikle alışkanlıkları etkili olmuştur.

Öğrencilere “*Bitişik eğik yazı ile yazılmış metinleri okumakta güçlük çekiyor musunuz?*” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin tamamına yakını ($f=53$) bitişik eğik yazı ile yazılmış metinleri okumakta güçlük çekmemektedir. Güçlük çekmediğini düşünen öğrencilerden bazıları bitişik eğik yazıyı daha rahat ($f=3$) ve daha hızlı okuduklarını ($f=2$) belirtmişlerdir. Bazı öğrenciler güçlük çekmemelerini ilk beş sınıfta aldıkları bitişik eğik yazı eğitimine bağlamaktadır ($f=3$). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinden çok azı bitişik eğik yazı ile yazılmış metinleri okumakta güçlük çektiklerini belirtmiştir ($f=4$). 2’si ikinci kademe 1’i de birinci kademe olan 3 öğrenci de bitişik eğik yazıyla yazılmış metinleri okumakta bazen güçlük çektiklerini belirtmiştir ($f=3$). **Sonuç olarak ilköğretim birinci kademe ve ikinci kademe öğrencilerinin çoğunluğu bitişik eğik yazıyı okumakta güçlük çekmediğini belirtmiştir.**

Öğrencilere “*En çok hangi harflerin yazımında zorlanıyorsunuz? Açıklayınız.*” Şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Buna göre öğrencilerin yazarken en çok zorlandıkları harfler şöyledir:

Tablo 32: Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı Yazarken En Çok Zorlandıkları Harfler

Büyük Harfler				Küçük Harfler			
Harf	f	Harf	f	Harf	f	Harf	f
A	1	M	1	a	-	m	-
B	1	N	2	b	-	n	-
C	1	O	2	c	-	o	-
Ç	-	Ö	1	ç	-	ö	-
D	1	P	1	d	-	p	-
E	1	R	2	e	-	r	-
F	3	S	3	f	2	s	-
G	-	Ş	-	g	-	ş	-
Ğ	2	T	2	ğ	1	t	-
H	1	U	-	h	-	u	1
I	-	Ü	-	ı	-	ü	-
İ	-	V	-	i	1	v	-
J	5	Y	-	j	9	y	-
K	3	Z	1	k	-	z	2
L	2			l	1		
Toplam (f=35)				Toplam (f=17)			

Tablo 29'a göre öğrenciler bitişik eğik yazı yazarken büyük harflerden J ($f=5$), F ($f=3$), K ($f=3$), S ($f=3$) harflerini yazarken diğerlerine oranla daha çok zorlanmaktadır. Küçük harflerde ise öğrencilerin yarısından fazlası ($f=9$) j harfini yazarken zorlanmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde ise öğrenciler büyük harflerin yazımında küçük harflere göre daha çok zorlanmaktadır ($f=35$).

Öğrencilerin yarısı ($f=30$) bitişik eğik yazıda hiçbir harfte zorlanmamaktadır. 2 öğrenci bitişik eğik yazıyı bilmediğini, 2 öğrenci bitişik eğik yazıda tüm harflerde zorlandığını, 2 öğrenci de bitişik eğik yazıda büyük harflerde zorlandığını belirtmiştir.

Öğrencilere “*Bitişik eğik yazıyla yazarken size kimler yardım ediyor?*” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin tamamına yakını ($f=50$) bitişik eğik yazıyla yazarken hiç kimseden yardım almadıklarını belirtmiştir. 6 öğrenci öğretmeninden, 5 öğrenci ise ailesinden yardım aldığını belirtmiştir. Bir öğrenci sadece birinci sınıfta yardım aldığını; 3 öğrenci artık yazarken hiç kimseye ihtiyaç duymadıklarını belirtmiştir. **Buna göre öğrenciler bitişik eğik yazıyı genellikle kimseden yardım almadan eğitim ortamında öğrenmişlerdir.**

Öğrencilere “*Öğretmenleriniz bitişik eğik yazıyla ilgili ödev veriyorlar mı?*” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin neredeyse yarısı ($f=29$) öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyla ilgili ödev vermediğini, eskiden ödev verdiklerini ($f=2$) ama şimdi zaten tüm derslerde bitişik eğik yazı kullandıklarını ($f=3$) belirtmişlerdir. Öğretmenlerinin ödev

vermediğini belirten öğrencilerin 11'i birinci kademe, 18'i ikinci kademe öğrencisidir.

Öğrencilerin yarısına yakını da ($f=26$) öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyla ilgili ödev verdiğini belirtmiştir. Öğretmenlerinin bazen ödev verdiğini ($f=5$) belirten öğrenciler de performans ödevlerini bitişik eğik yazıyla yazmakta ($f=1$) veya güzel yazı çalışmaları ($f=1$) yapmaktadırlar. Bu öğrencilerin 17'si birinci kademe, 9'u ikinci kademe öğrencisidir.

Sonuç olarak, ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenleri bitişik eğik yazı ile ilgili yazma ödevleri verirken ikinci kademe Türkçe öğretmenleri çoğunlukla ödev vermemektedir.

5.7. Veli Görüşme Formu ile Elde Edilen Bulgular

Öğrenci velilerinin ilköğretim okullarında uygulanan bitişik yazı uygulamaları ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla her sınıf düzeyinden 5 olmak üzere toplam 20 veliye Yapılandırılmış Görüşme Formu uygulanmıştır.

Velilere “*Size göre ilköğretim okullarında dik temel yazı (düz yazı) mı yoksa bitişik eğik yazı mı kullanılmalıdır? Neden? Açıklayınız.*” sorusu yöneltilmiştir. Velilerin tamamına yakını ($f=18$) okullarda dik temel yazı, biri bitişik eğik yazı, biri de her ikisinin de kullanılması gerektiğini düşünmektedir. Velilerden birine göre öğrencilere önce dik temel yazı sonra bitişik eğik yazı öğretilmeli, öğretmenler bu konuda eğitilmeli ve ders araç gereçleri de bitişik eğik yazıyla yazılmalıdır. **Velilerin okullarda dik temel yazı kullanılması gerektiği düşüncesinde birleştiği görülmektedir.**

Okullarda dik temel yazı kullanılmasını düşünen veliler kendilerinin bitişik eğik yazıda bilgili olmadıklarını ($f=3$) belirtmiştir. Veliler çocukların bitişik eğik yazıdan sıkıldığını ($f=1$), bitişik eğik yazı yazmalarının bir işe yaramayacağını ($f=1$) ve çocukların kemik yapılarının bitişik eğik yazıya uygun olmadığını ($f=1$) dile getirmişlerdir. Onlara göre çocuklar dik temel yazı ile daha hızlı ($f=3$), daha okunaklı ($f=11$) ve daha rahat ($f=2$) yazmaktadır. Veliler öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazan öğrencilerin ($f=2$) dik temel yazı ile yazmada zorlandıklarını ($f=3$) belirtmiştir. Bazı velilere göre bitişik eğik yazı ayrı bir ders olarak öğretilmelidir. Onlara göre

tüm kaynakların dik temel yazıyla yazılması ama çocukların bitişik eğik yazı kullanması bir çelişkidir. ($f=8$).

Öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanması gerektiğini düşünen veli ise her öğrencinin aynı yazı türünü kullanmasının okumada hızlılığı sağlayacağı görüşündedir.

Öğrencilerin her iki yazı türünü de kullanması gerektiğini düşünen bir veli çocukların hayatları boyunca her iki yazı türüyle de karşılaşacağını bu nedenle her iki yazı türünü de mutlaka öğrenmeleri gerektiğini belirtmiştir. **Sonuç olarak velilerin çoğu öğrencilerin dik temel yazıda bitişik eğik yazıya göre daha başarılı olacaklarını düşünmektedir**

Velilere “*Çocuğunuzun bitişik eğik yazıyla ilgili yaşadığı sorunlar nelerdir? Açıklayınız.*” sorusu yöneltmiştir. Velilerin bazıları çocuğu bitişik eğik yazı konusunda sorun yaşamadığını ($f=7$) belirtmiştir. Bir veli çocuğunun bitişik eğik yazıyı hiç kullanmadığını dile getirmiştir. Bazı veliler öğrencilerin 4. sınıftan itibaren branş öğretmenleri istediği için dik temel yazı yazmalarının ($f=1$) ve her iki yazıyı birlikte kullanmalarının sorun olduğunu ($f=1$) düşünmektedir. Bazı veliler ise çocuklarının okunaklı yazamadıklarını ($f=10$), bitişik eğik yazıyı yazmakta zorlandıklarını ($f=4$), yavaş yazdıklarını ($f=4$), harfleri bağlamada sorun yaşadıklarını ($f=1$) ve parmaklarının ağrıdığını ($f=1$) dile getirmişlerdir. **Velilere göre öğrenciler bitişik eğik yazıda zorlanmakta ve başarı sağlayamamaktadır.**

Velilere “*Çocuğunuzun yazısını okurken zorlanıyor musunuz? Açıklar mısınız?*” sorusu sorulmuştur. Velilerin yarısından fazlası ($f=12$) çocuklarının yazılarını okurken zorlandıklarını, 5’i herhangi bir zorluk çekmediğini, 3’ü de bazen zorlandığını belirtmiştir. Çocuklarının yazılarını okurken zorlandıklarını belirten velilerin yaşadıkları zorluklar; çocukların okunaklı yazamamaları ($f=6$), bitişik eğik yazıda yetersiz olmaları ($f=3$) ve kelimeler arasında yeterli boşluk bırakmamaları ($f=1$) şeklindedir.

Çocuklarının yazısını okurken bazen zorlandıklarını belirten veliler kendileri bitişik eğik yazıya alışkın olmadıkları için çocuklarının yazılarını okurken zorlandıklarını belirtmiştir ($f=3$).

Velilere “Çocuğunuzun bitişik eğik yazıyla yazarken yaşadığı sorunları öğretmeniyle görüyor musunuz? Açıklar mısınız?” sorusu sorulmuştur. Velilerin çoğu ($f=16$) çocuğunun bitişik eğik yazıyla ilgili sorunlarını öğretmeniyle görüşmemektedir. 2 veli bu konuda öğretmeniyle görüştüğünü belirtirken 2 veli bu konuda görüş belirtmemiştir. Çocuklarının sorunlarını öğretmeniyle görüşmeyen veliler çocukları sorun yaşamadığı için ($f=4$) görüşme gereği duymadıklarını, 2’si de çocuğunun bitişik eğik yazı yazmadığını belirtmiştir. Velilerin bazıları bu sorunları öğretmenle görüşse bile hiçbir şeyin değişmeyeceğini ($f=2$) düşünmektedir. Veliler öğretmenlerin sistem gereği bitişik eğik yazı öğrettiklerini ($f=4$) ve onların da bu konuda zorlandıklarını ($f=1$) düşünmektedir. **Buradan da anlaşıldığı gibi veliler yazı ile ilgili sorunları çocuklarının öğretmeniyle görüşmemekte ve yaşadıkları sorunlara çözüm aramamaktadır.**

Velilere “Bitişik eğik yazı ile yazma noktasında kendinizi yeterli buluyor musunuz? Açıklar mısınız?” sorusu sorulmuştur. Velilerden biri bu soruyu cevaplandırmamıştır. Velilerin yarısından fazlası ($f=13$) kendini bitişik eğik yazıyla yazma noktasında yetersiz bulurken 6 veli bu konuda kendini yeterli bulmaktadır. Bitişik eğik yazıda kendini yeterli bulan veliler okul hayatlarında bitişik eğik yazı eğitimi aldıklarını ($f=2$) ve bitişik eğik yazıyı isteyerek ($f=3$) yazdıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda kendini yetersiz gören veliler ise bitişik eğik yazı kullanmadıklarını ($f=4$) dile getirmişlerdir. Bu konuda eğitim alan veliler de kendilerini yeterli bulmamaktadır ($f=4$). **Velilerin çoğunluğu bitişik eğik yazı konusunda kendini yetersiz görürken bazıları kendilerini bu konuda yeterli görmektedir.**

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın temel sonuçları bu alanda yapılan diğer araştırma sonuçlarıyla birlikte değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlardan hareketle birtakım öneriler getirilmiştir.

6.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonunda elde edilen bulgular bu alanda yapılan diğer araştırma bulgularıyla karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

6.1.1. Sınıf ve Türkçe Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin bitişik eğik yazıdaki başarı ortalamaları değerlendirildiğinde sınıf ve Türkçe öğretmenleri en yüksek başarıyı noktalı harfleri ve çizgili harfleri doğru yazmada göstermiştir. Öğretmenlerin en başarısız oldukları kısım ise harfleri uygun yükseklikte yapamama ve yazı boyunca eğikliği koruyamamadır. Sınıf öğretmenlerinin en çok harfleri uygun yükseklikte yapmada, Türkçe öğretmenlerinin ise yazı boyunca eğikliği korumada başarısız oldukları tespit edilmiştir.

Bulut ve Aköz'ün (2010) araştırmasında ise sınıf öğretmeni adaylarının yazıları incelendiğinde % 65'inin eğim, %50'sinin harfler arası bağlantı, % 73'ünün kelimeler arası boşluk, % 60'ının ise harfler arası boşluk açısından başarılı oldukları tespit edilmiştir. Yıldız, Yıldırım ve Ateş'in (2009) araştırmasında da öğretmenlerin tahtaya yazdıkları yazılarda eğimin yetersiz olduğu fakat harfler, kelimeler ve cümleler arasındaki boşluğun uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldız, Yıldırım ve Ateş'in (2009) araştırması ve bizim araştırmamızın yazı eğikliğindeki başarısızlık ölçütü açısından tutarlı olduğu görülmektedir. Bulut ve Aköz'ün (2010) araştırmasına göre ise öğretmen adaylarının çoğunluğunun yazı eğikliğinde başarılı olduğu görülmektedir.

Bulut ve Aköz 'ün(2010) araştırmasında sınıf öğretmeni adaylarının çoğunluğunun, Yıldız, Yıldırım ve Ateş'in (2009) araştırmasında da sınıf öğretmenlerinin yazılarında harfler arası ve kelimeler arası boşluğun yeterli olduğu

sonucuna ulaşılmıştır. Bizim araştırmamızda da öğretmenlerin yazılarında harfler arası boşluk ortalama 3.26, kelimeler arası boşluk ise 2.93 bulunmuştur. Araştırmamıza katılan öğretmenlerin harfler arası boşluk bırakmada kelimeler arası boşluk bırakmaya göre daha başarılı oldukları görölmektedir.

Araştırmamızın sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazı ortalamaları 3.12 iken Türkçe öğretmenlerinin başarı ortalaması 3.01'dir. Buna göre sınıf öğretmenleri Türkçe öğretmenlerine göre nispeten önde görünse de her iki gruptaki öğretmenlerin bitişik eğik yazı başarıları orta düzeydedir.

Bitişik eğik yazı ilk defa mevcut öğretim programıyla ortaya çıkmış değildir. 1981 programına göre verile eğitimde de bitişik eğik yazı ilköğretim ikinci sınıftan itibaren öğretilmekteydi. 2005 yılından itibaren ise ilköğretim birinci sınıftan itibaren sadece bitişik eğik yazının öğretilmesi esas alınmıştır. Buna göre öğretmenlerin ilköğretim öğrencilerine kazandırmaları gereken en önemli becerilerden biri olan bitişik eğik yazı konusunda yetersiz oldukları açıkça görölmektedir. Bu yetersizliğin temel sebeplerinden biri öğretmenlerin kendi eğitimleri sırasında bitişik eğik yazıyı yeterince kazanmamış olmalarıdır. Bununla birlikte öğretmenlerin bu konudaki eksiklerini kapatma konusunda gerekli çabayı da göstermedikleri de ortaya çıkmaktadır.

6.1.2. İlköğretim Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi

İlköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazı başarı düzeyleri değerlendirildiğinde bitişik eğik yazıda harf başlangıçlarını doğru yapma, harflerin bitiş noktasını doğru yapma, harfleri uygun yükseklikte yapma, harfleri uygun genişlikte yapma, harfler arasında uygun boşluk bırakma, noktalı harfleri doğru yazma, çizgili harfleri doğru yazma, kelimeler arasında uygun boşluk bırakma ve yazı boyunca eğikliği koruma özelliklerinde 6. sınıfların en yüksek ortalamaya, 3. sınıfların ise en düşük ortalamaya sahip olduğu; harfler arası bağlantıyı doğru yapmada ise 6. sınıfların en yüksek, 8. sınıfların en düşük ortalamaya sahip olduğu görölmektedir.

Yapılan istatistiksel çalışmalar sonucunda yazı eğikliği hariç bitişik eğik yazının puanlanmasındaki tüm boyutlarda ve toplamda 3. sınıftan 6. sınıfa doğru

sınıf düzeyi arttıkça başarının da arttığı ancak 8. sınıfta belirgin bir biçimde düştüğü görülmektedir. Sınıfların toplamdaki başarı ortalamaları değerlendirildiğinde 3. sınıfların bitişik eğik yazıdaki toplam başarı ortalamaları 2.20; 5. sınıflarda 2.77; 6. sınıflarda 3.20; 8. sınıflarda ise 2.40'tir.

Bitişik eğik yazıdaki başarıların sınıf düzeylerine göre tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre öğrencilerin toplam puanları üzerinden yapılan değerlendirmede 3. sınıflarla 5. ve 6. sınıflar; 5. sınıflarla 6. sınıflar, 6. sınıflarla da 8. sınıflar arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin bitik eğik yazı başarıları sınıflarına göre değerlendirildiğinde dikkat çekici iki nokta görülmektedir. Birinci nokta 6. sınıfa kadar sınıf düzeyi yükseldikçe başarının da yükselmesi; ikinci nokta 8. sınıftaki öğrencilerin başarılarında keskin bir düşüş görülmesidir. Araştırmanın yapıldığı yılda ilköğretim 6. sınıfta öğrenim gören öğrenciler okuma yazmaya bitişik eğik yazı ile başlamışlar, 7. ve 8. sınıf öğrencileri ise dik temel yazı ile başlamışlardır. Buna göre eğitimlerine bitişik eğik yazı ile başlayan öğrencilerin yaşları ilerledikçe bitişik eğik yazı becerilerinde düzenli bir gelişme görülmektedir. Öte yandan eğitimlerine dik temel yazı ile başlayan öğrencilerde ise bitişik eğik yazıda istenen başarıyı yakalamak mümkün olmamaktadır. Akyol'a (2008: 55-56) göre her iki yazı türünün birlikte öğretilmesi öğrenci açısından avantajlı değildir. Dik temel yazıdan bitişik eğik yazıya geçiş öğrencilerin harf ve kelimeleri doğru yazmalarını engellemektedir. Bu süreçte öğretmenin bitişik eğik yazının gerekliliği konusundaki görüşü de önemlidir.

Sonuç olarak eğitime bitişik eğik yazı ile başlayan öğrencilerin ilköğretimin sonuna kadar bitişik eğik yazı başarılarını daha da arttırması ve bu konudaki sorunların zamanla daha da azalması beklenir.

Öte yandan araştırmamızın sonuçları sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin önemli bir kısmının bitişik eğik yazı konusunda olumsuz bir tutuma sahip olduğunu, bitişik eğik yazıdan vazgeçilmesi gerektiğini düşündüklerini, öğrencilerin bu konudaki gelişimlerini yeterince takip etmediklerini ortaya koymaktadır. Buna rağmen 6. Sınıf öğrencilerinin bitik eğik yazıdaki başarılarının hem sınıf hem de Türkçe öğretmenlerinden yüksek olması dikkat çekicidir. Bütün bu faktörler dikkate alındığında öğretmenlerin bitişik eğik yazıyı benimseyerek üzerinde daha çok hassasiyet göstermeleri durumunda öğrencilerin başarılarının artması beklenir.

Ayrıca araştırma örneklemindeki 6. Sınıf öğrencileri bitişik eğik yazıya geçişin ilk yılında eğitime başlamıştır. Bu öğrencilerin eğitime başladığı yılda öğretmenler hiç deneyim sahibi olmadıkları bir eğitim vermişlerdir. Buna göre sonraki yıllarda yetişen öğrencilerin 6. sınıfa geldiklerinde daha başarılı olması beklenebilir.

Araştırmada her sınıf için ayrı ayrı yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre kız öğrencilerle erkek öğrencilerin bitişik eğik yazıdaki başarı ortalamaları arasındaki fark 3. sınıftan 8. sınıfa doğru artmıştır. Kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasındaki farkın en az olduğu sınıf düzeyi 3. sınıf, en fazla olduğu sınıf düzeyi ise 8. sınıftır. Kız ve erkek öğrenciler arasındaki fark 3. sınıflarda anlamlı değilken 5, 6. ve 8. sınıflarda anlamlıdır. 3. sınıfta kız ve erkek öğrencilerin başarılarının birbirine yakın olmasının fiziksel olarak öğrencilerin birbirine yakın özelliklere sahip olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. İlerleyen sınıflarda farkın anlamlı çıkması bu dönemde kız öğrencilerin biyolojik gelişimlerinin daha hızlı olmasıyla ilişkili olabilir. Erden ve Akman (1998) özellikle ilköğretim çağı çocuklarından erkek öğrencilerin ince motor kasların koordinasyonunda sorunları olduğunu, bu nedenle çok uzun süreli kalem tutma ve küçük puntolarla yazma gibi ödevlere olumsuz tutum geliştirdiklerini belirtmiştir.

Bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre bitişik eğik yazı başarı ölçütü olarak belirlenen tüm maddelerde kız öğrencilerin başarı ortalamalarının erkek öğrencilerin başarı ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir. Tüm maddelerde alınan puanların ortalamaları kız öğrencilerde 3.00 iken erkek öğrencilerde 2.25'dir. t testi sonuçlarına göre kız ve erkek öğrenciler arasındaki fark anlamlıdır.

Öğrencilerin bitişik eğik yazıdaki başarıları ile ilgili olarak yapılan araştırmalarda da bizim araştırmamızla benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Başaran (2006) araştırmasında öğrencilerin en çok harfleri eğik yazma ve harfleri uygun yükseklik ve genişlikte yazma konusunda zorlandıklarını, kelimeler arasında boşluk verme konusunda ise en az zorlandıklarını tespit etmiştir. Turan, Güher ve Şahin'in (2008) araştırmasına göre öğretmenler öğrencilerin en çok harflerin birleşim yerlerinde zorlandıklarını belirtmiştir. Bayraktar (2006) araştırmasında öğrencilerin harfleri eğik yazma ve birleştirmelerde daha çok hata yaptıklarını tespit etmiştir. Sidekli, Coşkun ve Gökbulut (2006) yaptıkları araştırmada kelimeler arasında yeterli boşluk

bırakmama, yazıların tamamında eğikliği koruyamama gibi sorunlar olduğunu belirlemiştir. Bay'ın (2010) araştırmasında cümle yöntemi ile okuma yazma öğrenen öğrenciler ses temelli cümle yöntemi ile öğrenenlere göre kelimeler arasında daha az boşluk bırakmaktadır. Akyol ve Duran'ın (2010) araştırmasına göre anasınıfında bitişik eğik yazıya hazırlayıcı eğitim alan deney grubundaki orta sosyoekonomik düzeydeki öğrenciler diğer öğrencilere göre yazı yönü ölçütü açısından daha başarılıdır. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin harf bağlantı puanları sosyoekonomik düzeylere göre değişmemektedir.

6.1.3. Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formunun Değerlendirilmesi

Yapılan ders gözlemleri sonucuna göre ilköğretim birinci kademedeki öğretmenlerin sınıf tahtasında çoğunlukla bitişik eğik yazı, ikinci kademedeki Türkçe öğretmenlerinin tamamının ise dik temel yazı kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşme sonuçlarına göre de sınıf öğretmenlerinin tamamına yakını tahtada bitişik eğik yazı Türkçe öğretmenlerinin tamamının yakını da dik temel yazı kullanmaktadır.

İlköğretim birinci kademedeki öğrencilerinin tamamının tahtada bitişik eğik yazı, ikinci kademedeki ise 6. sınıfların tamamının, 8. sınıfların da az bir kısmının bitişik eğik yazı kullandığı tespit edilmiştir. 8. sınıfların tamamına yakını sınıf tahtasında dik temel yazı kullanmaktadır. Öğrencilerle yapılan görüşme sonuçlarına göre de ilköğretim birinci kademe öğrencileri daha çok bitişik eğik yazıyla yazmayı tercih ederken ikinci kademe çoğunlukla dik temel yazıyla yazmayı tercih etmektedir.

Sınıf panolarında yer alan öğrenci yazıları değerlendirildiğinde birinci kademedeki sınıf panolarında yer alan öğrenci yazılarının neredeyse tamamı bitişik eğik yazı iken ikinci kademedeki, özellikle de 8. sınıflarda dik temel yazı yer almaktadır. Gözlem yapılan sınıfların panolarındaki yazılar değerlendirildiğinde bitişik eğik yazı % 66.25, dik temel yazı ise % 33.75'tir.

İlköğretim birinci kademedeki öğretmenlerin tamamı öğrencilerin tahtadaki yazılarına müdahale ederken ikinci kademedeki öğretmenlerin bazıları 6. sınıflara müdahale etmekte 8. sınıfları ise serbest bırakmaktadır.

Gözlem sonuçlarına göre ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin tamamı Türkçe çalışma kitaplarında ve defterlerinde bitişik eğik yazı kullanmaktadır. İkinci kademede ise 6. sınıfların tamamı hem bitişik eğik yazıyı hem de dik temel yazıyı birlikte kullanmakta, 8. sınıfların ise çoğunluğu dik temel yazı kullanmaktadır.

Gözlem sonuçlarına ilköğretim birinci kademede öğretmenler öğrencilerle bireysel olarak ilgilenirken ikinci kademede bazen 6. sınıflarla ilgilenmekte, 8. sınıfları da serbest bırakmaktadır. Öğrencilerin hiçbiri birbirinden etkilenmemektedir.

6.1.4. Öğrencilere Ait Doküman Analizi Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Öğrencilerin Türkçe dersi materyallerinde kullandıkları yazı türünü belirlemek amacıyla yapılan doküman analizi sonuca göre öğrencilerin tamamı dikkate alındığında bitişik eğik yazı kullanımının 3. sınıflarda % 22.75; 5. sınıflarda % 20.75; 6. sınıflarda % 8.5; 8. sınıf öğrencilerinde ise % 2.5'tir. Sınıflar düzeyinde değerlendirildiğinde dik temel yazı kullanımı 3. sınıflarda % 0; 5. sınıflarda % 1.5; 6. sınıflarda % 4.75; 8. sınıflarda ise % 21.25'tir. Hem dik temel yazı hem de bitişik eğik yazı kullanma oranı ise 3. sınıflarda % 2.25; 5. sınıflarda % 2.75; 6. sınıflarda % 11.75; 8. sınıflarda ise % 1.25'ir. Öğrencilerin kullandıkları yazı türleri toplamda bitişik eğik yazıda % 54.5, dik temel yazıda % 27.5, hem bitişik eğik yazı hem dik temel yazı kullanımında ise %18 olduğu belirlenmiştir.

6.1.5. Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Öğretmenlerle yapılan görüşme sonuçlarına göre sınıf öğretmenleri sınıf tahtasına yazı yazarken çoğunlukla bitişik eğik yazı, Türkçe öğretmenleri ise dik temel yazı kullanmaktadır. Sınıf tahtasında bitişik eğik yazı yazdığını belirten öğretmenler genellikle program gereği ve öğrencilere örnek olması için; dik temel yazdığını belirtenler ise genellikle alışkanlıktan veya hızlı yazmak için bu yazıyla yazdıklarını belirtmişlerdir. Arslan ve Ilgın'ın (2010), Yıldız, Yıldırım ve Ateş (2009)'in yaptığı araştırmalarda da sınıf öğretmenlerinin sınıfta bitişik eğik yazı yazdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmamızın sonuçlarıyla yapılan diğer araştırmalar tutarlılık göstermiştir.

Araştırmamızdan elde edilen sonuçlara göre hem sınıf öğretmenleri hem de Türkçe öğretmenleri bireysel yazışmalarında dik temel yazıyı kullanmaktadır. Buna gerekçe olarak ise dik temel yazı alışkanlığını ve dik temel yazıyı daha hızlı yazmalarını göstermektedirler. Arslan ve Ilgın'ın (2010) yaptığı araştırmaya göre de öğretmenler bireysel çalışmalarında dik temel yazıyı kullanmayı tercih etmektedir. Bireysel olarak dik temel yazı kullanan ve bitişik eğik yazı alışkanlığı olmayan öğretmenlerin okulda bitişik eğik yazı kullanmalarının çeşitli zorluklara yol açtığı görülmektedir.

Bitişik eğik yazı uygulamalarının başladığı 2005 yılından itibaren bazı öğretmenler kendilerini geliştirmek için çaba gösterirken bazıları ise buna gerek duymamıştır. Bu konuda çaba gösteren öğretmenlerin çalışmaları da bireyseldir. Çelenk'in (2002) araştırmasına göre de öğretmenler ilk okuma yazma eğitimi konusundaki eksiklerini kişisel çabalarıyla kapatmaktadır. Bu konuda çaba göstermeyen öğretmenler ise ya kendilerini yeterli görmekte ya da bitişik eğik yazıya olumsuz yaklaşmaktadır. Öğretmenlerin branşları dikkate alındığında bitişik eğik yazı konusunda sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretmenlerine oranla daha fazla çaba gösterdiği anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlası üniversite eğitimlerinde veya öğretmenlik yaptıkları süreçte bitişik eğik yazı konusunda eğitim almadıklarını belirtmişlerdir. Eğitim alan öğretmenler ise bu eğitimi kapsam ve yeterliği bakımından yetersiz bulmuştur. Turan, Güher ve Şahin'in (2008) araştırmasına göre öğretmenler bitişik eğik yazı konusunda eğitime ihtiyaç duymadıklarını belirtmektedir. Yıldırım ve Demirtaş'ın (2008) sınıf öğretmenliği lisans öğrencileriyle yaptığı uygulamalı çalışma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının üniversitede verilen ilk okuma yazma derslerinde teorik bilgilerin yanında özellikle uygulamalı çalışmalara yer verilmesi yönünde görüş belirttikleri görülmektedir. Doğan (2007), Yılmaz ve Ağırtaş'ın (2009) yaptığı araştırmalarda öğretmenlerin ses temeli cümle yöntemiyle ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Doğan'a (2007) göre öğretmenler kendilerine bu konuda verilen semineri yeterli bulmamaktadır. Arslan ve Ilgın'ın (2010) araştırmasında da öğretmenlerin bitişik eğik yazı için aldıkları eğitimi yeterli bulmadıkları görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin çoğu gerek üniversitede gerekse meslek hayatlarında bitişik eğik

yazıya yönelik eğitim almamışlardır. Eğitim alanlar ise bu eğitimin yetersiz olduğu görüşünde birleşmektedir

Öğretmenlerin yarısından fazlası, sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyı öğretmek için eğitim alması gerektiğini, öğretmenlerin bu konuda yeterli olmadıklarını belirtmiştir. Bazı öğretmenler ise öğretmenlerin eğitim alması gerekmediği, öğretmenlerin kendilerini geliştirebileceği görüşündedir. Durukan ve Alver'in (2008) yaptığı araştırmaya göre öğretmenler bitişik eğik yazı öğretiminde zorlanmaktadır. Bazı araştırmalarda (Turan ve Akpınar, 2008; Erdoğan ve Gök, 2009) öğretmenlerin özellikle bitişik eğik yazı konusunda hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları ortaya konulmuştur. Çelenk'e (2002) göre bu eğitimler üniversiteler tarafından verilmelidir. Bizim araştırmamızın sonuçları da öğretmenlerin bu konuda kendilerini yeterli görmedikleri ve eğitime ihtiyaç duydukları yönündedir. Bunun yanında esas olan öğretmenlerin bireysel çabalarıdır. Bireysel çaba göstermeyen öğretmenlerin verilecek sınırlı bir eğitimle bitişik eğik yazıyla ilgili sorunları çözmesi mümkün değildir.

Sınıf ve Türkçe öğretmenleri kendileri dışındaki branş öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya olumsuz yaklaştıklarını, bu öğretmenlerin bitişik eğik yazıyı kullanmadıkları için öğrencilerin de kullanmasını zorunlu tutmadıklarını belirtmişlerdir. Bazı sınıf öğretmenleri ise Türkçe öğretmenlerinin de diğer branşlardaki öğretmenler gibi bu konuda yeterli özen ve çabayı göstermediklerini belirtmişlerdir.

6.1.6. Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı ve Dik Temel Yazının Karşılaştırılmasına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarıya yakını ($f=17$) ders kitaplarındaki ve ders araçlarındaki yazıların dik temel yazı, yarıya yakını da ($f=15$) bitişik eğik yazı ile yazılması gerektiğini, diğerleri de her iki yazının kullanılmasının doğru olduğunu belirtmiştir. Ders kitaplarında ve ders araçlarında dik temel yazının kullanılması gerektiğini düşünenler bu yazının okunmasının kolay olduğunu ve yaygın olduğu; bitişik eğik yazı olması gerektiğini düşünenler ise öğrencilerin bitişik eğik yazı yazdığı için kitaplarında da bu yazının olması gerektiği görüşündedir. Turan ve Akpınar'ın (2008) araştırmasına göre öğretmenler bazı harfleri yazmada ve seslendirmede sorun yaşadıkları için gerek ses temelli cümle yöntemi ve gerekse

bitişik eğik yazıya yönelik görsel ve işitsel materyallere ihtiyaç duymaktadır. Gömleksiz, Turan ve Demir'in (2010) yaptığı araştırmada da öğretmenler okuma metinlerinde bitişik eğik yazı kullanılmasının öğrencilerin metni anlamasını kolaylaştıracağını belirtmişlerdir. Bu konuda öğretmenler arasında görüş birliği olmadığı görülmektedir. İlgili araştırmalarda ise bitişik eğik yazıyla ilgili araç gereçlere ihtiyaç duyulduğu ortaya konulmaktadır (Turan ve Akpınar, 2008).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin bir kısmı dik temel yazının, belli bir çoğunluğu da bitişik eğik yazının öğretiminin kolay olduğunu düşünmektedir. Dik temel yazının öğretiminin kolay olduğunu düşünen öğretmenlere göre öğrenciler çevrelerinde sürekli dik temel yazı gördükleri için bu yazının kurallarını daha rahat öğrenmektedir. Bazı ise öğretmenler bitişik eğik yazının öğretiminin kolay olduğunu düşünmesine rağmen bu süreçte pek çok sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Bu konuda yapılan araştırma sonuçlarına göre öğretmenler bitişik eğik yazı öğretiminin kendileri için zor olduğunu düşünmektedir (Turan, Güher ve Şahin, 2008; Durukan ve Alver (2008). Şahin ve Akdal (2010) araştırmalarında öğretmenlerin yazı öğretiminde dik temel harfleri bitişik eğik yazıdan daha çok tercih ettiği sonucuna ulaşmıştır. Arslan ve Ilgın'ın (2010) araştırmasında ise öğretmenlerin bitişik eğik yazıyı öğrenciler için zorlayıcı ve yorucu buldukları fakat öğrencilerin bitişik eğik yazı yazmasını istedikleri ve kullanılmasını sağlamaya çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmamızdaki sonuçlarla diğer araştırma sonuçları tutarlılık göstermiştir. Öğretmenlerin çoğu bitişik eğik yazının öğretiminin zor olduğu ve öğrencilere dik temel yazıyla eğitim verilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre Türkçe öğretmenlerinin yarısı öğrencilerin bitişik eğik yazıyı, yarısı ise dik temel yazıyı daha hızlı yazdığını düşünmektedir. Türkçe öğretmenlerinin çoğu öğrencilerin dik temel yazı ile daha okunaklı yazdıklarını düşünmektedir. Sınıf öğretmenlerinin ise çoğunluğu öğrencilerin bitişik eğik yazıyı daha hızlı ve okunaklı yazdığını düşünmektedir. Bu farkın bitişik eğik yazının 1-5. sınıflarda daha tutarlı biçimde uygulanmasından ve bu kademedeki öğrencilerin öğretime bitişik eğik yazı ile başlamış olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Bu konuda yapılan araştırma sonuçlarıyla bizim araştırmamızın sonuçları tutarlılık göstermiş ve çeşitli araştırmalarda 1-5. sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazıyı daha hızlı yazdıkları sonucuna ulaşılmıştır. (Turan, Güher ve Şahin, 2008; Turan, 2010; Akyol ve Duran, 2010; Arslan ve Ilgın, 2010).

Bizim araştırmamızın sonucunda ve diğer araştırmalarda öğretmenlerin öğrencilerin bitişik eğik yazılarını okunaklı bulmadıkları görülmüştür (Sidekli, Coşkun ve Gökbulut, 2006; Arslan ve Ilgın, 2010; Aytan, Güney ve Gün, 2010). Akyol ve Duran'ın (2010) araştırmasına göre ise anaokulunda bitişik eğik yazıya hazırlık eğitimi verilen öğrenciler bu eğitimi almayan öğrencilere göre bitişik eğik yazıyı daha okunaklı yazmaktadır. Buna göre öğrencilerin bitişik eğik yazıyı daha hızlı, fakat okunaksız yazdıkları bunun da bitişik eğik yazı için gerekli hazırlıkların yeterince yapılmamasından kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Sınıf öğretmenlerinin belirttiğine göre ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin tamamına yakını sadece bitişik eğik yazı; bazı öğrenciler de ya dik temel yazı ya da her ikisini birlikte kullanmaktadır. Türkçe öğretmenlerinin tamamının belirttiğine göre ikinci kademe öğrencileri her iki yazı türünü de kullanmaktadır. Her iki yazı türünü de birlikte kullanan öğrencilerin yazıları genellikle bozuk olmaktadır. Öğrencilerin birinci kademede bitişik eğik yazıyla öğrendikleri ve bu yazı türünü kullanmak zorunda oldukları fakat ikinci kademede öğretmenlerin zorunlu tutmaması dolayısıyla dik temel yazı kullanmaya başladıkları ve bunun birtakım olumsuz sonuçlar doğurduğu söylenebilir.

Ayrıca araştırmanın yapıldığı yıllarda 7. ve 8. sınıfta öğrenim gören öğrenciler eski öğretim programına göre eğitim aldıklarından ikinci kademede (özellikle 8. sınıfta) başarının düşmesi bu öğrencilerin ilk okuma yazmaya dik temel yazıyla başlamalarıyla yakından ilgilidir.

6.1.7. Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu Türkçe öğretmenlerinin de yarıya yakını öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmalarını gerekli görmemektedir. Buna gerekçe olarak ise öğrencinin her yerde dik temel yazıyla karşılaştığını, bitişik eğik yazıda da zorlandıklarını belirtmişlerdir. Diğer taraftan öğretmenlerin önemli bir kısmı öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmasını gerekli görmekte, bitişik eğik yazının daha hızlı, daha estetik, daha işlek bir yazı olduğunu düşünmektedir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu özellikle program gereği öğrencilerin sınıf içinde ve sınıf dışında bitişik eğik yazı yazmalarını zorunlu tutmaktadır. Türkçe öğretmenlerinin ise yarıya yakını bitişik eğik yazının kullanılmasını gerekli görmekte ve zorunlu

tutmakta, diğ er yarısı ise bitişik eğik yazıyı gerekli görmemekte fakat zorunlu tutmamaktadır. Aslan ve Ilgın'ın (2010) yaptığı araştırmada da öğretmenler öğrencilerin bitişik eğik yazı yazmalarını istemekte ve kullanılmasını sağlamaya çalışmaktadır. Bu sonuç bizim araştırmamızdaki sonuçla tutarlıdır. Sonuç olarak sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyı gerekli görse de görmese de zorunlu tuttuğu, Türkçe öğretmenlerinin ise bu konuda ortak bir tutum geliştirmediği ortaya çıkmaktadır. Bitişik eğik yazının başarıya ulaşmamış olmasında öğretmenlerin bu tutumunun etkili olduğu düşünülebilir.

Öğretmenlerin çoğunluğunun belirttiğine göre öğrencilerin bitişik eğik yazıyı kurallarına uygun olarak yazabilmesi için bir yıl yeterlidir. Bazı öğretmenler bu becerinin kazanılması için uzun zaman gerektiği, bazıları da 2 ya da 3 yılın yeterli olduğu görüşündedir. Genel olarak gerekli hazırlık eğitimi tam verilir, öğrencinin yeterli alıştırmaları yapması sağlanırsa ortalama olarak bir yılda öğrenci kurallarına uygun bitişik eğik yazı yazabilecek düzeye geleceği kabul edilmektedir.

Araştırmamızda, öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça bitişik eğik yazıdaki başarılarının da arttığı bulunmuştur. (3. sınıftan 6. sınıfa). Buna göre bitişik eğik yazıdaki başarının eğitim yılıyla ilişkili olduğu görülmektedir. buna karşın öğretmenlerin bitişik eğik yazıda 1-3 yıllık bir eğitimi yeterli bulmaları araştırmadaki nicel bulgularla uyumlu değildir.

Bitişik eğik yazıda öğrencilerini başarılı bulan öğretmenlerin 13'ü sınıf, 4'ü Türkçe öğretmenidir. Öğrencilerin bitişik eğik yazıda başarısız bulan öğretmenlerin ise 7'si Türkçe, 6'sı sınıf öğretmenidir. 4 Türkçe, 4 de sınıf öğretmeni öğrencileri kısmen başarılı bulmuştur. Öğretmenler kurallara dikkat edilerek bir eğitim verildiğinde öğrencilerin bitişik eğik yazıda başarı sağlayabileceği düşüncesindedir. Bu konuda yapılan araştırmalara göre de öğrencilerin bitişik eğik yazıda başarılı olduğu (Başaran, 2006), öğrencilerin bitişik eğik yazıyı daha düzenli yazdığı (Durukan ve Alver, 2008), bitişik eğik yazının öğrencilerde yazma isteği uyandırıp estetik zevk kazandırdığı (Aytan, Güney ve Gün, 2010), öğretmenlerin bitişik eğik yazı öğretiminde genellikle çok fazla problemle karşılaşmadıkları (Şahin ve Akdal, 2010), okul öncesinde yazıya hazırlık eğitimi alan öğrencilerin diğerlerine göre daha başarılı olduğu (Bayraktar, 2006), şeklinde sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar araştırmamızın sonucuyla tutarlılık göstermektedir. Buna karşın öğretmenler

öğrencilerin bitişik eğik yazıyla yazdıkları yazıları başarılı bulmamaktadır. Bayraktar'ın (2006) araştırmasında da öğrencilerin yazılarının estetik beğeni uyandırmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç araştırmamızla tutarlılık göstermektedir. Bizim araştırmamız ve yapılan diğer araştırmalar dikkate alındığında öğretmenler genel olarak öğrencileri bitişik eğik yazıda başarılı bulmakta, başarısız olduklarını düşünenler ise yeterli eğitim verildiğinde sorunun ortadan kalkacağını belirtmektedir.

Öğretmenlerin bitişik eğik yazı öğretirken dikkat ettikleri hususlar; harflerin birleşim yerleri, harflerin doğru bir şekilde yazılması, elini kaldırmadan yazma, yazının okunaklı olması, eğik olması, harflerin yazılış yönleri, harflerin boyutları, kalem ve defteri doğru tutma, harflerin başlayış ve bitiş noktalarının doğru yapılması şeklindedir. Ayrıca bazı öğretmenler öğrencilerin bitişik eğik yazı kurallarına tam olarak uymalarını sağlamaya çalışmakta ve öğrencilerin yaptıkları yanlışları düzeltmektedir.

Öğretmenler bitişik eğik yazının öğretiminde harfler arası bağlantı, yazı eğikliği, harf başlangıcı, harfler arası boşluk, kelimeler arası boşluk, okunaklı yazamama, ailenin bu konuda bilgisizliği, öğrencinin yeterli gelişime ulaşmamış olması şeklinde sorunlarla karşılaşmaktadır. Araştırmamızın sonuçlarıyla bu konuda yapılan diğer araştırma sonuçları (Başaran, 2006; Acar ve Özsoy, 2006; Turan, Güher ve Şahin, 2008; Durukan ve Alver, 2008; Yangın, 2006); Bayraktar, 2006; Duran, 2009; Sidekli, Coşkun ve Gökbulut, 2006; Akyol ve Duran, 2010) benzerlik göstermektedir.

Araştırmamızda öğretmenlerin belirttiğine göre öğrenciler büyük harflerde en çok "F, J, S, V" harflerinde, küçük harflerde ise "f, k, r, s" harflerini yazmada zorlanmaktadır. Öğretmenlere göre öğrenciler küçük harfleri yazmada büyük harflere göre daha çok zorlanmaktadır. Bu konuda yapılan araştırmalara bakıldığında bitişik eğik yazı yazarken öğrencilerin en çok f, s, r, k, z, H, A, S harflerini yazarken zorlandıkları (Turan, Güher ve Şahin, 2008); öğrencilerin b, d, e, f, g, k, l, m, n, o, r, t, y, z harflerini yanlış çizdikleri (Erkal ve Albayrak, 2010); öğrencilerin en çok f, s, r, ş, k, b, h, z harflerini yazarken zorlandıkları (Turan, 2010); öğrencilerin k, s, ş, e, F, K, S harflerini yaparken hata yaptıkları (Bayraktar, 2006); (Şahin ve Akdal, 2010) öğrencilerin en çok f, r, s, k, F, H, T, L, G harflerinin yazımında hata yaptıkları

sonucuna ulaşmıştır. Bizim araştırmamızda çıkan sonuçla diğer araştırmalarda çıkan sonuçlar tutarlılık göstermekte ve bitişik eğik yazıda öğrencilerin aynı harfleri yazmada sıkıntı yaşadıkları görülmektedir.

Öğretmenler çoğunlukla öğrencilerin bitişik eğik yazı yazma becerilerini geliştirmek için çoğunlukla ödev vermemekte, ödev verenler ise küçük sınıflarda haftada bir veya on beş günde bir ödev vermektedir. Öğretmenler öğrencilerin yazıdaki eksiklerini kapatmaları için ayrıca ödev vermemektedir.

Öğretmenlerin 15'i ses temelli cümle yöntemiyle bitişik eğik yazı arasında bir ilişki olduğunu, 15'i de olmadığını belirtmiştir. Ses temelli cümle yöntemi ile bitişik eğik yazı arasında bir ilişki olduğunu düşünen öğretmenler harflerin sesi öğretilirken bitişme şekillerinin de öğretildiğini, ses temelli cümle yöntemi ile bitişik eğik yazının birbirini tamamladığını, öğrencilerin okuma yazmayı daha çabuk öğrendiklerini düşünmektedir. Ses temelli cümle yöntemi ile bitişik eğik yazı arasında bir ilişki olmadığını düşünenler ise bitişik eğik yazının öğrenciye karmaşık geldiğini, bitişik eğik yazı olmadan da ses temelli cümle yöntemi ile okuma yazma öğretilbileceğini düşünmektedir. Tok ve Tok, Türkay ve Mazı (2008) yaptıkları araştırmada ses temelli cümle yöntemiyle beraber kullanılmaya başlanan bitişik eğik yazının harflerin yazılış yönlerinin karıştırılması sorununu önlediği, düşüncedeki sürekliliğin yazıda da devam ettiği, yazmayı akıcı ve kesintisiz hale getirdiği sonucuna ulaşmıştır. Doğan'ın (2007) araştırmasına göre ise öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin uygulanması konusunda çok fazla bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Araştırmamız sonuçlarına ve bu konuda yapılan araştırmalara göre öğretmenler ses temelli cümle yöntemi ve bitişik eğik yazı arasındaki ilişki konusunda yeterli bilgiye sahip değillerdir.

Öğretmenlerin bitişik eğik yazının öğretiminde velilerin rolüne ilişkin belirttikleri görüşlere göre veliler bitişik eğik yazıyı bilmediği için yanlış öğretmekte ve bu yanlış düzeltilememektedir. Veliler bu konuda zorlanmakta ve bitişik eğik yazıdan şikayet etmektedir. Öğretmenlere göre veliler öğrencilerin ödevlerini kontrol etmeli, bitişik eğik yazı kurallarına uyulmasını sağlamalıdır. Turan, Güher ve Şahin (2008) yaptıkları araştırmada velilerin bitişik eğik yazıya olumlu bakmadıkları ve velilerin bu yazı türü hakkında yeterli bilgi sahibi olmadıklarını belirtmiştir. Çelenk'in (2002) araştırmasına göre de öğretmenler, öğretmen-veli işbirliği olması

gerektiği, velisinin yakın ilgi ve desteğini gören öğrencilerin daha başarılı oldukları ve velilerin de bu konuda eğitim alması gerektiği görüşündedir. Bu konuda yapılan araştırma sonuçlarıyla bizim araştırmamız benzer sonuçlar ortaya koymuş ve velilerin bitişik eğik yazı konusunda yeterli bilgisinin olmadığını ve bitişik eğik yazıya olumsuz yaklaştıklarını, bu konuda eğitim almaları gerektiğini öne çıkarmıştır.

Öğretmenlerden 10'u sınıf, 9'u Türkçe öğretmeni olmak üzere 19 öğretmen bitişik eğik yazı uygulamalarının devam ettirilmesi gerektiğini; 9'u sınıf, 5'i de Türkçe olmak üzere 14 öğretmen ise devam ettirilmemesi gerektiğini belirtmiştir. 5 sınıf, 2 Türkçe öğretmeni ise bu konuda görüş belirtmemiştir. Uygulamaların devam etmesini isteyen öğretmenlere göre bitişik eğik yazı hızlı yazabilmeyi sağlamaktadır. Tüm dünyada kullanılan bu yazının ülkemizde de kabul edilmesi gerekmektedir. Öğretmenler sabır ve özenle devam edilirse öğrenciler açısından faydalarının görülebileceği düşüncesindedir. Bitişik eğik yazının devam etmesini istemeyen öğretmenler ise öğrencilerin ilerleyen dönemlerde dik temel yazı yazmaya başladıklarını, öğrencilerin ders dışında bu yazıyı kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Bazı öğretmenler ise bu uygulamanın gereksiz olduğu ve zorunlu tutulmaması gerektiğini düşünmektedir. Buradan da anlaşıldığı gibi bitişik eğik yazı uygulamalarının devam ettirilmesi konusunda öğretmenler arasında görüş birliği yoktur.

6.1.8. Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun belirttiğine göre öğretmenleri (sınıf öğretmenleri) tahtada bitişik eğik yazı; ikinci kademe öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun belirttiğine göre de öğretmenleri (Türkçe öğretmenleri) tahtada dik temel yazı kullanmaktadır. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda da öğretmenlerin verdikleri cevaplar öğrencilerin cevaplarını doğrulamaktadır. Araştırmamızın sonuçları Arslan ve Ilgın (2010), Yıldız, Yıldırım ve Ateş'in (2009) yaptıkları araştırmalarla benzerlik göstermektedir.

İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin belirttiğine göre sınıf öğretmenlerinin tamamına yakını öğrencilerden bitişik eğik yazı yazmalarını isterken ikinci kademede Türkçe öğretmenlerinin çoğunluğu öğrencilerden dik temel yazı yazmalarını istemektedir. Bazı öğretmenler ise hangi yazıyla yazılması gerektiğini

öğrencinin tercihinde bırakılmaktadır. Öğretmenlerle yapılan görüşmeye göre de sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu, Türkçe öğretmenlerinin de bazıları öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmalarını gerekli görmemektedir. Diğer taraftan araştırmaya katılan öğretmenlerin önemli bir kısmı da bu yazı türünün kullanılmasını gerekli görmektedir. Arslan ve Ilgın'ın (2010) yaptığı araştırmada da öğretmenlerin öğrencilerin bitişik eğik yazıyla yazmalarını istedikleri görülmektedir. Öğrencilerin belirttiğine göre birinci kademe öğretmenleri bitişik eğik yazı konusunda daha hassas davranırken ikinci kademe öğretmenler bitişik eğik yazıya gereken önemi vermemektedir.

Çoğunluğunu birinci kademe öğrencilerinin oluşturduğu 28 öğrenci bitişik eğik yazıyı kullanmayı tercih etmekte, 26 öğrenci dik temel yazıyı, 6 öğrenci de her iki yazı türünü birlikte kullanmayı tercih etmektedir. Gerek bitişik eğik yazıyı gerekse dik temel yazıyı kullanmayı tercih eden öğrencilere kullandıkları yazı türü, daha kolay, daha hızlı ve daha güzel gelmektedir. Öğrencilerin yazı tercihlerinde alışkanlıklarının belirleyici olduğu görülmektedir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelere göre de birinci kademe öğrencileri genellikle bitişik eğik yazı kullanırken, ikinci kademe öğrencileri dik temel yazı kullanmaktadır. Buna göre eğitime bitişik eğik yazı ile başlayan 3, 5 ve 6. sınıf öğrencileri çoğunlukla bitişik eğik yazıyı 8. Sınıflar ise dik temel yazıyı tercih etmektedir.

Öğrencilerin tamamına yakını bitişik eğik yazı ile yazılmış metinleri okumakta güçlük çekmediklerini belirtmiştir. Doğan'ın (2007)' araştırmasına göre de öğrenciler bitişik eğik yazıyı okumada zorlanmamaktadır. Bu sonuç araştırmamızın sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir. Acar ve Özsoy (2006) yaptıkları araştırmada ise öğrencilerin bazı harfleri okurken birbirine karıştırdıklarını tespit edilmiştir. Bu sonuç araştırmamızın sonuçlarıyla çelişmektedir. Araştırmamızın sonuçlarına göre öğrencilerin bitişik eğik yazıyı okuma noktasında hemen hemen hiç sorun yaşamamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin belirttiğine göre öğrencilerin yarısı bitişik eğik yazıda hiçbir harfin yazımında zorlanmamaktadır. En çok zorlandıkları harfler ise J, F, K, S, j harflerdir. Genel olarak değerlendirildiğinde öğrenciler büyük harflerin yazımında küçük harflere göre daha çok zorlanmaktadır. Bizim araştırmamızda öğretmenlerin belirttiğine göre öğrenciler büyük harflerde en çok F,

J, S, V harflerini yazmakta küçük harflerde ise f, k, r ve s harflerini yazmada zorlanmaktadır. Öğrencilerin yazarken zorlandıkları harflere ilişkin sonuçlar Turan, Güher ve Şahin (2008), Erkal ve Albayrak (2010), Turan (2010), Şahin ve Akdal ın (2010)' araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Öğrencilerin bitişik eğik yazıda yaşadıkları sorunlar diğer araştırmalarla benzerlik göstermekte ve belli harflerde yoğunlaşmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tamamına yakını bitişik eğik yazıyla yazarken hiç kimseden yardım almamaktadır. Öğrencilerin belirttiğine göre birinci kademedeki sınıf öğretmenleri bitişik eğik yazı ile ilgili ödev verirken ikinci kademedeki Türkçe öğretmenleri genellikle ödev vermemektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden de sınıf öğretmenleri gerektiğinde ödev verdiğini belirtirken Türkçe öğretmenleri bu konuda bir çaba göstermediklerini ifade etmiştir.

6.1.9. Velilerin Bitişik Eğik Yazı Konusundaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Araştırmamıza katılan velilerin tamamına yakını ilköğretim okullarında dik temel yazı kullanılması gerektiği yönünde görüş belirtmiştir. Bu durum velilerin bitişik eğik yazıya olumsuz yaklaştıklarını göstermektedir. Çetinkaya'nın (2006) yaptığı araştırmada da araştırmaya katılan velilerin çoğunluğunun bitişik eğik yazının gerekli olmadığını düşündüklerini belirtmesi bu bulgularla paralellik göstermektedir. Araştırmamızın bulgularına göre veliler, öğrencilerin dik temel yazıda bitişik eğik yazıya göre daha başarılı olduklarını düşünmektedir. Bazı velilere göre de kaynakların dik temel yazıyla yazılması fakat öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanması bir çelişkidir.

Velilerin bazıları çocuklarının bitişik eğik yazıda sorun yaşamadığını bazıları da öğrencilerin bitişik eğik yazıda zorlandıklarını ve başarı sağlayamadıklarını belirtmiştir. Bitişik eğik yazı konusunda yaşanan başlıca sorunlar; öğrencilerin her iki yazıyı birlikte kullanması, bitişik eğik yazıyı yazmakta zorlanmaları, yavaş yazmaları ve okunaksız yazmaları şeklindedir. Çetinkaya'nın (2006) araştırmasında da veliler öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazmalarının zorlaştığını belirtmişlerdir. Bu sonuçla araştırmamızın sonuçları paralellik göstermektedir. Buna göre velilerin bitişik eğik yazı konusunda yaşadıkları başlıca sorun öğrencilerin yazarken zorlanmalarıdır.

Araştırmamızın bulgularına göre velilerin yarısından fazlası çocuğunun yazısını okurken zorlanmaktadır. Velilerin belirttiğine göre kendilerinin bu konuda yetersiz olmaları ve çocuklarının okunaksız yazı yazmaları sebebiyle hem çocuklarının yazılarını okumakta zorlanmakta hem de ödevlerine yardımcı olamamaktadırlar. Bazı veliler ise çocuklarının ödevlerine yardımcı olurken herhangi bir zorluk yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Genel olarak değerlendirildiğinde kendi eğitimleri sürecinde bitişik eğik yazı eğitimi alan veliler çocuklarının ödevlerinde onlara daha çok yardımcı olurken bu konuda yeterli bilgisi olmayanlar sorunlar yaşamaktadır.

Velilerin çoğunluğu çocuklarının bitişik eğik yazıyla ilgili olarak yaşadıkları sorunları öğretmenleriyle görüşmemektedir. Buna gerekçe olarak ise bazıları bu konuda sorun yaşamadıklarını, bazıları ise öğretmenleriyle görüşmenin bitişik eğik yazıdaki sorunları çözemeyeceğini, çünkü öğretmenlerin de sistem gereği bu yazıyı öğrettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin bitişik eğik yazı yazmayla ilgili olarak yaşadıkları sorunların çözümünde veli-öğretmen işbirliği olmadığı görülmektedir. Fakat Çelenk'in (2002) araştırmasında öğretmenler, ilk okuma yazma sürecinde öğretmen-veli işbirliği olması gerektiğini, velisinin yakın ilgisini ve desteğini gören öğrencilerin daha başarılı olduklarını belirttiği görülmektedir. Araştırmamızda ortaya çıkan sonuca göre de velilerin bu konudaki ilgisizliği Çelek'in (2002) yaptığı araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerini desteklemektedir.

Araştırmaya katılan velilerin yarısından fazlası bitişik eğik yazı yazma noktasında kendini yetersiz bulmaktadır. Bunun sebebi ise velilerin bitişik eğik yazı kullanmamaları ya da aldıkları eğitimi yeterli bulmamalarıdır. Bu konuda kendini yeterli görenler ise kendi okul hayatlarında bitişik eğik yazı eğitimi aldıklarını veya bu yazıyı isteyerek yazdıklarını belirtmişlerdir.

6.2. Öneriler

Çalışmamızın bu bölümünde araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan yola çıkılarak eğitimin temel unsurlarından olan öğretim programına, ders kitaplarına, öğretmen yetiştiren kurumlara ve eğitim teftişlerine, öğretmenlere, velilere ve araştırmacılara yönelik öneriler dile getirilmiştir.

6.2.1. Öğretim Programına Yönelik Öneriler

Eğitim sürecinin doğru işlemesi ve uygulamaların doğru yapılmasında öğretim programının rolü yadsınamaz. Bitişik eğik yazı konusunda da tüm eğitim uygulayıcılarının başvurduğu birincil kaynak öğretim programıdır. Programda bitişik eğik yazı uygulamalarına dönük olarak şunlar yapılabilir:

1. Araştırmamızda öğretmen, öğrenci ve velilerin bitişik eğik yazıya olumsuz yaklaştıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle programda bitişik eğik yazı ve özellikleriyle ilgili olarak öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik daha detaylı açıklamalara yer verilmelidir.
2. Bitişik eğik yazının öğrenci açısından yararları ve gerekliliği bilimsel temellere dayandırılarak açıklanmalıdır.
3. İlköğretim kademesindeki tüm öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmalarının zorunlu olduğu açıkça belirtilmelidir.
4. Özellikle ikinci kademede öğretmenlerin öğrencileri yazı tercihi hususunda serbest bıraktıkları belirlenmiştir. Programda özellikle ders araç-gereçlerinde öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmalarının zorunlu olduğu ve öğretmenlerin bu uygulamaları takip etmesi gerektiği açıklanmalıdır.
5. Araştırmamıza katılan öğretmenler branş öğretmenlerinin bitişik eğik yazı uygulamalarında gerekli hassasiyeti göstermediklerini belirtmiştir. Bu nedenle programda sadece öğrencilerin değil tüm branş öğretmenlerinin sınıfta bitişik eğik yazı kullanması gerektiği belirtilmelidir.
6. Programda bitişik eğik yazıyla ilgili kazanımların sınırlı olduğu düşünülmektedir. Bitişik eğik yazı ile ilgili kazanımlara her sınıf düzeyinde yer verilmeli, mevcut kazanımlara bitişik eğik yazı başarısı ile ilgili kazanımlar eklenmelidir.
7. Öğretmenler bitişik eğik yazı öğretiminde yeterli bilgiye sahip olmadıklarını belirtmiştir. Bu nedenle öğretim programında öğrencilere bitişik eğik yazının nasıl öğretileceği, kuralları ve ilerleyen sınıflarda bu becerinin gelişiminin nasıl desteklenmesi gerektiği açıkça anlatılmalıdır.
8. Öğretmen ve öğrencilerin bitişik eğik yazı başarı düzeyleri değerlendirildiğinde çok başarılı olmadıkları görülmüştür. Programda

öğretmenlerin ve öğrencilerin bitişik eğik yazı becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlik örneklerine yer verilmelidir.

9. Mevcut programda yazı ile ilgili açıklamaların kısıtlı olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle uygulamadaki programdan bağımsız olarak 1997’de hazırlanan program gibi sadece yazı öğretimine yönelik bir “Yazı Öğretimi” programı hazırlanmalıdır. Bu programda her sınıf düzeyi için yazı çalışmalarının nasıl yürütüleceği örneklerle ayrıntılı biçimde gösterilmelidir.

6.2.2. Ders Kitaplarına Yönelik Öneriler

Eğitim sürecinde öğretmen, öğrenci ve velilerin başvurduğu temel kaynak ders kitaplarıdır. Ders kitaplarının içeriğinin zengin olması, öğrenci için gerekli bilgileri içermesi ve öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor açıdan gelişmesine katkıda bulunması gerekmektedir. Ders kitaplarında yer alan yazı türü ve bu yazının gelişimini destekleyen unsurlara yer verilmesi önemlidir. 2005 yılından itibaren bitişik eğik yazının uygulanmaya başlandığı ilköğretim okullarında kullanılan ders kitaplarında da bitişik eğik yazıya yeterince yer verilmelidir. Bu doğrultuda şunlar yapılabilir:

- a. Özellikle çalışma kitaplarında her sınıf düzeyinde olmak üzere öğrencilerin bitişik eğik yazı becerilerini geliştirici etkinliklere yer verilmelidir.
- b. Çalışma kitaplarındaki etkinlikleri bitişik eğik yazıyla yazılması gerektiği belirtilmelidir.
- c. Öğrenci kitaplarında ve öğretmen kılavuz kitaplarında öğretmen ve öğrencilere örnek olması için kurallarına uygun yazılmış bitişik eğik yazı örneklerine yer verilmelidir.
- d. Öğretmen kılavuz kitaplarında ilköğretimde bitişik eğik yazı kullanımının her derste zorunlu olduğu, bitişik eğik yazı kullanımının önemi, bitişik eğik yazı öğretiminde nelere dikkat edileceği, bu eğitimin nasıl verileceği anlatılmalıdır.

6.2.3. Öğretmen Yetiştiren Kurumlara ve Eğitim Teftişlerine Yönelik Öneriler

Ülkemizde öğretmen eğitimi öncelikle üniversitelerde verilmekte, mesleki süreçte ise hizmet içi eğitimlerle gelişimleri desteklenmektedir. Özellikle üniversitelerde verilen eğitimin kalitesi, derslerin uygulanabilir olması ve öğretmenlerin gerekli eğitimi aldıktan sonra mesleğe başlaması gereklidir. Bitişik eğik yazıya yönelik olarak da özellikle sınıf ve Türkçe öğretmenliği programlarında ilgili derslerin olduğu görülmektedir. Üniversitelerin yazı öğretimi sürecine pek çok yönden katkı sağlayacağı düşünüldüğünden üniversitelerin yapabileceği çalışmalar şunlardır:

1. Araştırmamıza katılan öğretmenler üniversitede yazı ile ilgili olarak aldıkları eğitimin kapsam ve yeterlik bakımından eksik olduğunu belirtmişlerdir. Üniversitelerde özellikle sınıf ve Türkçe öğretmenliği programlarındaki derslerin saati arttırılmalı, içeriği zenginleştirilmeli ve uygulamaya dönük bir eğitim verilmesine dikkat edilmelidir.
2. Türkçe öğretmenliği bölümlerinde “Yazı Yazma Teknikleri” dersi birinci sınıfta verilmektedir. Öğretmen adaylarının birinci sınıfta aldıkları eğitimle kazandıkları becerileri öğretmenliğe başlayınca kadar kaybetmektedirler. Bu yüzden bu ders 3. veya 4. sınıfa kaydırılmalıdır.
3. Üniversitede bitişik eğik yazı eğitimine yönelik “Yazı Yazma Teknikleri” dersi bir görsel sanat dersi olarak değil, eğitim ve uygulamaya dönük bir ders olarak işlenmelidir. Bu kapsamda bu derste özel kağıt ve kalemlerle değil, gündelik yaşamda kullanılan kağıt ve kalemlerle eğitim verilmelidir. Ayrıca öğretmen adaylarının bu eğitimi kağıdın yanında tahtada tebeşir ve tahta kalem kullanarak almaları da sağlanmalıdır.
4. Araştırmamızda branş öğretmenlerinin yazı konusunda hassas davranmadıkları şeklinde bir sonuca ulaşılmıştır. Sınıf ve Türkçe öğretmenliği dışındaki branş öğretmenliği programlarına da yazı öğretimi ile ilgili bir ders eklenmelidir.
5. Üniversitelerde yazı derslerini alanında uzman kişiler vermeli, üniversiteler bu noktadaki öğretim üyesi ihtiyaçlarını karşılamalıdır.

6. İlköğretim okullarındaki tüm öğretmenlere üniversitelerdeki uzmanlar tarafından bitişik eğik yazı hakkında seminerler ve uygulamalı eğitimler verilmesi sağlanmalıdır.
7. Sınıf öğretmenlerinin okuma yazma eğitiminde uzmanlaşmasını sağlamak amacıyla sınıf öğretmenleri sadece ilköğretim 1-3. sınıflardaki derslere girmeli, 4-5. sınıflarda bütün derslere branş öğretmenleri girmelidir.

Eğitim programlarının uygulayıcıları olan öğretmen ve idarecilerin denetlenmesinden sorumlu olan müfettişlerin şu an ilköğretim düzeyindeki tüm öğrencilerin kullanması gereken bitişik eğik yazı çalışmalarını takip etmesi önemlidir. Bu nedenle müfettişler şu çalışmaları yapabilirler:

1. Öğretmenlerin sınıfta bitişik eğik yazı kullanması zorunlu olmasına rağmen bazı öğretmenlerin dik temel yazı kullandıkları tespit edilmiştir. Müfettişlerin ilköğretim okullarında görev yapan tüm sınıf ve Türkçe öğretmenlerine sınıfta bitişik yazı kullanmalarının zorunlu olduğunu vurgulamaları gerekir.
2. Araştırmamızda öğretmenler sınıf ve Türkçe öğretmenleri dışındaki öğretmenlerin bitişik eğik yazı uygulamalarında hassas davranmadıklarını dolayısıyla da öğrencilerin branş derslerinde dik temel yazı kullandıklarını belirtmiştir. Müfettişler öğrencilerin tüm derslerde bitişik eğik yazı kullanıp kullanmadığını takip etmeli, sınıf ve Türkçe öğretmenleri dışındaki öğretmenleri de bu konuda bilgilendirmeli ve uyarmalarıdır.

6.2.4. Öğretmenlere Yönelik Öneriler

Öğretim programlarının uygulayıcıları olan öğretmenlerin öğrenci üzerindeki etkileri dikkate değerdir. Bitişik eğik yazı konusunda da öğrencilerin örnek aldıkları kişiler öğretmenleridir. Öğretmenler aynı zamanda bitişik eğik yazının uygulanmasında en önemli role sahiptir. Bitişik eğik yazı konusunda öğretmenlerin dikkat etmesi gereken hususlar şöyledir:

1. Yapılan doküman analizi sonuçlarında 3. sınıf öğrencilerinin bazılarının dik temel yazı ile yazdığı tespit edilmiştir. Öğretmenler öğrencilerin dik temel yazıyla yazmalarına izin vermemelidir.

2. Araştırmamızda öğrencilerin bitişik eğik yazı başarı puanlarında en yüksek puanı 6. sınıflar almıştır. Doküman analizlerinde ise 6. sınıflarda dik temel yazı kullanan öğrencilerin olduğu belirlenmiştir. Bu öğrencilerin her iki yazıyı birlikte kullanmalarının başarılarını düşüreceği düşünülmektedir. Öğretmenlerin bu uygulamaları takip etmesi ve öğrencilerin sadece bitişik eğik yazı yazmalarını sağlaması gerekmektedir.
3. Öğretmenler öğrencilerinin branş derslerde dik temel yazı kullanmaya başladıklarını bunun da öğrencinin yazısındaki gelişimi olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Bu nedenle sadece sınıf ve Türkçe öğretmenleri değil tüm branş öğretmenlerinin öğrencilerin bitişik eğik yazı kullanmasını sağlaması gerekmektedir.
4. Araştırmamıza katılan öğretmenlerin bitişik eğik yazı başarı düzeyleri çok yüksek çıkmamıştır. Öğretmenlerin bitişik eğik yazı yazma çalışmaları yapmaları gerekmektedir.
5. Öğretmenler bitişik eğik yazıda yeterli bilgi ve donanıma sahip olmadıklarını belirtmiştir. Bu nedenle öğretmenlerin bitişik eğik yazıya yönelik hazırlanan yayınları takip etmesi, bu konuda verilen hizmet içi eğitimlere katılması, gerekirse uzmanlardan yardım alması gerekmektedir.
6. Öğretmenlerin bazılarının bitişik eğik yazıya olumsuz yaklaştıkları görülmektedir. Öğretmenlerin bu tutumlarını öğrenciye yansıtması ve öğrencilerde bu yazı türüne karşı olumsuz düşüncelerin gelişmesine izin vermemesi gerekmektedir.
7. Öğretmenlerin öğrencilerin bitişik eğik yazı becerilerini geliştirmeye yönelik ödevler vermedikleri tespit edilmiştir. Fakat öğrencilere en az haftada bir kez bitişik eğik yazıyla kurallarına uygun olarak şiir, hikaye gibi yazma ödevler vermesi gereklidir.
8. Öğretmenler sınıf panolarında yer alan öğrenci yazılarını takip etmeli, bitişik eğik yazı olmasına dikkat etmelidir.
9. Özellikle sınıf ve Türkçe öğretmenleri kuralına uygun olarak öğrencilere örnek olabilecek şekilde bitişik eğik yazı yazmalıdır.

6.2.5. Velilere Yönelik Öneriler

Öğrenci için içinde yetiştiği aile, ailenin eğitime olan bakış açısı ve çocuğun gelişimindeki etkisi yadsınmaz. Bitişik eğik yazı uygulamalarıyla birlikte velilerin yazı konusunda birtakım sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Veliler bitişik eğik yazı konusunda önerilecek yollar şunlardır:

1. Araştırmamıza katılan velilerin tamamına yakını okullarda dik temel yazı kullanılması gerektiği görüşündedir. Veliler bu görüşleriyle öğrencileri etkilememeli, tam tersi öğrencinin kullandığı bitişik eğik yazıyı desteklemelidir.
2. Araştırmamıza katılan veliler öğrencilerin bitişik eğik yazıyla ilgili yaşadıkları sorunları öğretmeniyle görüşmediklerini belirtmiştir. Fakat bu konuda öğretmen-veli işbirliği yapılmalı öğrencinin yaşadığı sorunlar birlikte çözümlenmelidir.
3. Öğretmenler velilerin öğrencileri ev ödevlerini takip etmelerinde önemli bir yere sahip olduklarını belirtmiştir. Veliler, çocuklarının ödevlerinde bitişik eğik yazıyı kurallarına uygun olarak kullanıp kullanmadıklarını takip etmeli, bitişik eğik yazı kullanmalarını sağlamalıdır.
4. Veliler bitişik eğik yazı konusunda yetersiz oldukları görüşündedir. Bu konuda öğretmenlerden yardım almalı, gerekli araştırmaları yapmalıdırlar.
5. Okul öncesi dönemin yazı öğretimindeki rolü düşünüldüğünde bu süreçte veliler çocuklarına yazı öğretmeye kalkışmamalıdır. Çünkü bu süreçte kazanılan yanlış öğrenmelerin okul döneminde düzeltilmesi çok zordur.
6. Okul öncesi süreçte veliler çocuklarının kas gelişimini destekleyici oyun hamurlarıyla oynama, resim çizme, kes-yapıştır gibi etkinlikleri yaptırmalıdır. Çünkü yeterli kas gelişimin sağlamış çocuklar yazma sürecinde çok fazla sorun yaşamazlar ve özellikle bitişik eğik yazıda başarılı olurlar.

6.2.6. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Bu araştırmanın yapıldığı yılda 1-6. sınıfta öğrenim gören öğrenciler bitişik eğik yazı ile; 7 ve 8. sınıfta öğrenim gören öğrenciler ise dik temel yazı ile eğitimlerine başlamıştır. Özellikle bu yıl 5-6. sınıfta olan öğrenciler bitişik eğik yazı öğretimine 1. sınıfta başlayan ilk öğrenciler

olmuştur. Yıllar içinde öğretmenlerin bitişik eğik yazı öğretimi konusunda bilgi ve deneyimlerinin artmasıyla öğrencilerin başarısında da gelişme olup olmayacağını belirlemek üzere bu araştırmanın benzeri bir çalışma 3-5 yıl sonra yapılarak sonuçları karşılaştırılabilir.

2. Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının aldıkları eğitimde bitişik eğik yazı öğretiminin kapsam ve yeterliliğini değerlendirmeye yönelik bir çalışma yapılabilir.
3. Araştırmamızda öğretmenler, branş öğretmenlerinin bitişik eğik yazı konusunda hassas olmadıklarını belirtmiştir. Sınıf ve Türkçe öğretmenliği dışındaki branş öğretmenlerinin bitişik eğik yazı konusundaki tutum ve becerilerini ölçmeye yönelik araştırmalar yapılabilir.
4. İlköğretim okullarındaki tüm derslerde bitişik eğik yazı kullanımı zorunlu olduğundan Türkçe ve sınıf öğretmeni dışındaki öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bitişik eğik yazı konusundaki tutum ve başarıları üzerinde çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Acat, Bahattin ve Özsoy, Uğur (2006). Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi*, 14-16 Nisan, Ankara 15-35.
- Akyol, Hayati (2005). İlk Okuma Yazma Programı ve Öğretimi. *Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. 14-16 Kasım, 2005, Kayseri. 94-107.
- Akyol, Hayati (2008). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Akyol, Hayati (2011). Disgrafi. *Eğitimci Öğretmen Dergisi*, 1, 6-9.
- Akyol, Hayati (2011). Türkçe Öğretim Programı: Yenilikler ve Sorunlar. (w3.gazi.edu.tr/web/hakyol/turce.pdf.) (Erişim tarihi: 18.01.2011).
- Akyol, Hayati ve Duran, Erol (2010). Anasınıfında Yazıya Hazırlık Eğitimi Almanın İlköğretim Birinci Sınıf Yazı Öğretimine Etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 6, 91-98.
- Akyol, Hayati ve Duran, Erol (2010). Bitişik Eğik Yazı Öğretimi Çalışmalarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 8(4), 817-838.
- Akyol, Hayati ve Temur, Turan (2008). Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Cümle Yöntemiyle Okuma Yazma Öğrenen Öğrencilerin Okuma Yazma Becerilerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. S.9, 80-95.
- Alkan, Murat (2009). *Türkçe Derslerinde (1-5. Sınıflar) Metin İşleme Sürecinin Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi. Hatay.
- Arslan, Derya ve Ilgın, Havva (2010). Öğretmen ve Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı İle İlgili Görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Ağustos 11(2), 19-92.

- Artut, Kazım ve Demir, Hakan (2004). *Güzel Yazı Teknikleri Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aytan, Talat, Güney, Nail ve Gün, Mesut (2010). İlköğretim Birinci Kademedeki Bitişik eğik yazı Öğretiminde Karşılaşılan sorunlar ve Çözüm Önerileri. 9. *Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu*. 20-22 Mayıs, Elazığ. 1111-1114.
- Başaran, Mustafa (2006). İlkokuma Yazma Öğretimi Sürecinde Öğrencilerin Yaptıkları Yazım Yanlışları. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi*, 14-16 Nisan 2006, Ankara 109-114.
- Başaran, Mustafa ve Karatay Halit (2005). Eğik El Yazısı Öğretimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 168. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/168/index3-karatay.html> (Erişim Tarihi: 26.01.2011).
- Bay, Yalçın (2008). Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlkokuma Yazma Öğrenen İlköğretim 1. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Düzeyleri. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyum Bildirileri*, 2-4 Mayıs 2008, Çanakkale, 744-749.
- Bay, Yalçın (2010a). Ses Temelli cümle Yöntemiyle İlk Okuma Yazma Öğrenen İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Yazma Hızları ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 11(1), 257-277.
- Bay, Yalçın (2010b). İlk Okuma Yazmayı Öğrendiği Yönteme Göre İlköğretim İkinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Yazma Hatalarının Karşılaştırılması. *Milli Eğitim*, 187, 23-37.
- Bayraktar, Özlem (2006). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yaptıkları Hatalar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bektaş, Abdulkaki (2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Gerçekleştirilen İlk Okuma Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.

- Beyazıt, Necla (2007). İlk Okuma Yazma Öğretiminin Kazandırılmasında Çözümleme Yöntemi ve Ses Temelli Cümle Yönteminin Farklı Bakış Açılıyla Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi
- Bilir, Aynur (2005). İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Özellikleri ve İlk Okuma Öğretimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 38(1), 87-100.
- Binbaşıoğlu, Cavit (2005). İlkokuma Yazma Programı ve Öğretimi. *Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. 14-16 Kasım, 2005, Kayseri. 122-135.
- Bulut, Pınar ve Aköz, Yasemin (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bitişik Eğik Yazı Yazma Özelliklerinin Değerlendirilmesi. *9. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*. 20-22 Mayıs, Elazığ, 173-180.
- Büyüköztürk, Şener. (2008). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Cemiloğlu, Mustafa (2005). Yeniden Yapılanma Çerçevesinde Türkçe Eğitimi Programı ve Uludağ Üniversitesi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*. 18(2), 207-216. <http://uludag.edu.tr/univder/uufader.htm>. (erişim tarihi: 05.05.2011).
- Coşkun, Eyyup (2005). İlköğretim Dördüncü Ve Beşinci Sınıf Öğretmen ve Öğrencilerinin Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programıyla İlgili Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma. *KUYEB, Yeni İlköğretim Programı Özel Sayısı*. 5(2), 421-476.
- Coşkun, Eyyup (2007). “Geçmişten Günümüze Türkçe Öğretimi”. (Ed.: Ahmet Kırkılıç ve Hayati Akyol). *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*. (s. 1-13), Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çelenk, Süleyman (2002). İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri. *İlköğretim-Online*, 1(2), 40-47. <http://www.ilkogretim-online.org.tr>. (erişim tarihi: 15.01.2011).

- Çelenk, Süleyman (2003). İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kuluçka Dönemi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 36(1-2), 75-80.
- Çelenk, Süleyman (2007). *İlk Okuma Yazma Programı ve Öğretimi*. Ankara: Maya Akademi.
- Çelenk, Süleyman (2008). İlköğretim Okulları Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma ve Yazma Öğretimine Hazırlık Düzeyleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8(1), 83-90.
- Çetinkaya, Çetin (2006). İlköğretim Birinci sınıf Ebeveynlerinin 2004 Birinci sınıf Türkçe Programına İlişkin Görüşleri. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyum Bildirileri*, 2-4 Mayıs 2008, Çanakkale, 708-711.
- Çifci, Musa (2011). Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Programı Sorunu. *Turkish Studies*. Kış, 6(1), 399-405.
- Çiftçi, Fehimdar (2005). İlk Okuma Yazma Programı ve Öğretiminin Değerlendirilmesi. *Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. 14-16 Kasım, 2005, Kayseri. 146-158.
- Dedeli, Selmin (2008). *Sınıf Öğretmenliği Son Sınıf Öğrencilerinin Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlk Okuma ve Yazma Öğretimi Konusunda Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, İzmir. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Doğan, Birsen (2007). Denizli İli İlköğretim Okullarında Çalışan Birinci sınıf Öğretmenlerinin Ses Temelli cümle Yöntemine İlişkin Görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 7(1), 85-97.
- Duran, Erol (2009). *Bitişik Eğik Yazı Öğretimi Çalışmalarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Duran, Erol ve Akyol, Hayati (2010). Bitişik eğik Yazı öğretimi Çalışmalarının Çeşitli değişkenler Açısından İncelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. Güz, 8(4), 817-838.

- Durukan, Erhan ve Alver, Mehmet (2008). Ses Temelli Cümle Yönteminin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 275-289.
- Durukan, Erhan ve Maden, Sedat (2011). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Türkçe Öğretmenliği Lisans Programına Yönelik Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 19(2), 555-566.
- Erden, Münise ve Akman, Yasemin (1998). *Gelişim, Öğrenme-Öğretme*. Arkadaş Yayınevi. Ankara.
- Erdoğan, Tolga ve Gök, Bilge (2009). Türkçenin anadili Olarak Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve bu sorunların Giderilmesine Yönelik Öneriler: Ankara Örneği. *Çukurova Üniversitesi Eğitim fakültesi Dergisi*. 3(36), 1-16. <http://egitim.cu.edu.tr/efdergi>. (erişim tarihi: 30.04.2011).
- Erkal, Metin ve Albayrak, Mustafa (2010). Çocukta Estetik Duygunun Gelişimi, Harf ve Rakamların Yazılışlarındaki Yanlışlıklar. e-dergi.atauni.edu.tr. (Erişim Tarihi: 20.04.2011).
- Göçer, Ali (2008). *Etkinlik Temelli İlk Okuma ve Yazma Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gömlüksiz, Mehmet Nuri, Turan, Sinan Ahmet ve Demir, Sezgin (2010). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programındaki Yazma Öğrenme Alanının Etkililiğinin Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*. 5(4), 1135-1173.
- Güneş Firdevs (2006). Niçin Bitişik Eğik Yazı? *MEB Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*. S.71, s. 17-19.
- Güneş, Firdevs (2011). Bitişik Eğik Yazının Yararları. <http://mehmethekim.com/index.php>. (erişim tarihi: 27.01.2011).
- Güneş, Firdevs (2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Zihinsel Yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Güven, Ahmet Zeki (2011). İlköğretim II. Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*. 29, 121-133.

- Karaca, Erol (2008). Eğitimde Kalite arayışları ve Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 61-77.
- Karasar, Niyazi. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karatay, Halit (2011). “Süreç Temelli Yazma Modelleri: Planlı Yazma ve Değerlendirme”. (Ed.: Murat Özbay), *Yazma Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Keskinkılıç, Kadir ve Keskinkılıç, S. Bilge (2007). *Türkçe ve İlkokuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Keskinkılıç, Kadir ve Keskinkılıç, S. Bilge (2005). *Türkçenin Temel Becerileri ve Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlkokuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Küçükahmet, Leyla (2007). 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlayan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. Bahar, 5(2), 203-218.
- MEB (2000). İlköğretim Ders Programları: Türkçe Yazı Programı 6-7-8. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB (2005). İlköğretim Türkçe öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- MEB (2006). İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Miles M.B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative Data Analysis* Sage Publication. London.
- Onan, Bilginer (2005). *İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Öğretiminde Dil Yapılarının AnlamaBecerilerini (Okuma/Dinleme) Geliştirmedeki Rolü*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Ortabağ Çevik (2006). *Birinci Sınıf Öğretmenlerinin İlk Okuma Yazma Öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemine İlişkin Görüşleri (Bursa İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Özbay, Murat (2006). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Öncü Kitap.
- Payzın, H. Sabahattin (1992). *Tarihte Dil, Yazı, Bilim ve Toplum*. REGAL Dizgi ve Grafik Servisi. İzmir.
- Seferoğlu, Süleyman Sadi (2001). Sınıf Öğretmenlerinin Kendi Mesleki Gelişimleriyle İlgili Görüşleri, Beklentileri ve Önerileri. *Milli Eğitim Dergisi*. S.149, 12-18.
- Özoğlu, Murat (2010). Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sisteminin Sorunları. SETA/ Siyaset, Ekonomi ve Toplum araştırmaları Vakfı. www.setav.org. Şubat 2010, sayı 17.
- Sidekli, Sabri, Coşkun, İbrahim ve Gökbulut, Yasin (2008). İlköğretim Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerileri. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyum Bildirileri*, 2-4 Mayıs 2008, Çanakkale, s.700-703.
- Şahin, Ayfer (2008). İlk Okuma-yazma Becerisini Cümle Çözümleme ve Ses Temelli Cümle Yöntemleriyle Öğrenmiş İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Erişilerinin Karşılaştırılması. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyum Bildirileri*, 2-4 Mayıs 2008, Çanakkale, 756-760.
- Şahin, Ayfer ve Akdal, Deniz (2010). Öğretmenlerin Bitişik Eğik Yazı Öğretiminde Karşılaştıkları Problemler. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*. 20-22 Mayıs, Elazığ, 157-161.
- Şahin, Ayfer, Akyol, Hayati (2006). İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Çözümleme ve Bireşim Yöntemlerinin Uygulamalı Olarak Karşılaştırılması. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi*, 14-16 Nisan 2006, 3-14.
- Şahin, İsmet (2007). Yen İlköğretim I. Kademe Türkçe Programının Değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 6(2), 284-304. <http://ilkogretim-online.org.tr>. Erişim tarihi: 01.05.2011..

- Temizkan, Mehmet ve Bağcı, Hasan (2008). 2005 İlköğretim Türkçe Dersi (5. Sınıflar) Öğretim Programı Öğrenme Alanlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*. S.179, 178-193.
- Temizyürek, Fahri (2008). Türkçe Öğretmen Adaylarının Demografik Özellikleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. Güz 6(4), 663-692.
- Temizyürek, Fahri ve Balcı Ahmet (2006). *Cumhuriyet Dönemi ilköğretim Okulları Türkçe Öğretim Programları*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tiryaki, Esra Nur (2011). *Üniversite Öğrencilerinin Tartışmacı Metin Yazma Becerileri ile Yazma Kaygısı ve eleştirel Düşünme Becerileri*. Yüksek Lisans Tezi. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi. Hatay.
- Tok, Şükran, Tok, Türkey N. ve Mazı, Ayşegül (2008). İlkokuma Yazma Öğretiminde Çözümleme ve Ses Temelli Cümle Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, sayı 23, sayfa 12- 144.
- Tosunoğlu, Mesiha (2010). Farklı Yazı Stillerinin Okuduğunu Anlama Sürecine Etkisi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 679-690.
- Turan, Mehmet (2010). Birinci sınıf Öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Yazı Türlerine İlişkin Görüşleri. *Milli Eğitim*, 187, 8-22.
- Turan, Mehmet ve Akpınar, Burhan (2008). İlköğretim Türkçe Dersi İlkokuma-Yazma Öğretiminde Kullanılan Ses Temelli Cümle ve Bitişik Eğik Yazı Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt 18, sayı 1, s. 121-138.
- Turan, Mehmet, Güher, Özercan ve Şahin, Çiğdem (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Yazı Türlerine İlişkin Görüşleri. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyum Bildirileri*, 2-4 Mayıs 2008, Çanakkale, 683-686.
- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe Sözlük* (10. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Uçgun, Duygu (2001). "İlköğretim Programlarında Yazma Eğitimi". (Ed.: Murat Özbay), *Yazma Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları..

- Yangın, Banu (2006). Yöneticilerin ve Öğretmenlerin Altı Yaş Grubundaki Öğrencilerin İlk okuma ve Yazmaya Hazırlanmalarına Yönelik Bilgileri ve Görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi e-dergi Sistemi*. Aralık, sayı 12, sayfa 161-175.
- Yangın, Banu (2007). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Altı Yaş Çocuklarının Yazmayı Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Durumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı 32, sayfa 294-305.
- Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, Nail ve Demirtaş, Zülfü (2008). Öğrenci Görüşlerine Dayalı Sınıf Öğretmenliği Bölümü İlk Okuma ve Yazma Öğretimi dersine İlişkin Bir Öneri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 9(3), 681-695.
- Yıldız, Mustafa, Yıldırım, Kasım ve Ateş, Seyit (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Tahtasına Yazdıkları Yazıların Okunaklılık Bakımından Öğrencilere Model Olmadaki Uygunluğu. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 8 (2),75-88.
- Yılmaz, Muammer ve Ağırtaş, Mehmet Nuri (2009). İlk Okuma Yazma Öğretiminde Ses Temelli Cümle Yönteminin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 6(12), 164-175.

<http://en.wikipedia.org/wiki/cursive>. (Erişim Tarihi: 15.04.2011).

EKLER

Ek-1: Öğretmen Görüşme Formu

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

Sevgili Öğretmenim,

Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürütülen “*İlköğretim Okullarındaki Bitişik Eğik El Yazısı Uygulamalarının Değerlendirilmesi*” adlı yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmak üzere aşağıdaki sorular sunulmuştur. Düşüncelerinizi açık ve ayrıntılı bir biçimde yazmanız çalışmamız açısından son derece önemlidir. Adınız ve kişisel bilgileriniz hiçbir şekilde çalışmada açıklanmayacaktır. Cevap için ayrılan yerin yetersizliği durumunda kâğıdın arka yüzünü kullanabilirsiniz.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Hatice COŞKUN

MKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Adınızı ve soyadınızı yazınız.....
2. Cinsiyetinizi belirtiniz. Bayan () Erkek ()
3. Görev yaptığınız okulu yazınız.....
4. Bu yıl okutmakta olduğunuz sınıfı veya sınıfları belirtiniz.
1 () 2 () 3 () 4 () 5 () 6 () 7 () 8 ()
5. Mezun olduğunuz bölümü yazınız.....
6. Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?
7. Sınıf öğretmeni iseniz son 3 yılda hangi sınıfları okuttuğunuzu yazınız.
.....

SORULAR

1. ÖĞRETMENLERİN BİTİŞİK EĞİK EL YAZISI KONUSUNDAKİ YETERLİKLERİNE İLİŞKİN SORULAR

1.1. Sınıfta yazı tahtasına yazı yazarken hangi yazı türünü (bitişik eğik yazıyı mı dik temel yazıyı mı) kullanıyorsunuz? Neden?

1.2. Ders dışındaki bireysel yazışmalarınızda hangi yazı türünü tercih ediyorsunuz? Neden?

1.3. Bitişik eğik yazının uygulanmaya başlandığı 2005 yılından itibaren bitişik eğik yazının kullanımı ve öğretimi konusunda kendinizi geliştirme amacıyla neler yaptınız? Bu konuda kendinizle ilgili gelişimi değerlendiriniz.

1.4. Bitişik eğik yazı ile ilgili olarak üniversite eğitiminiz sırasında veya öğretmenlik yaşantınızda herhangi bir eğitim aldınız mı? Aldınız ise bu eğitimi kapsam ve yeterliliği bakımından değerlendiriniz?

1.5. Size göre sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğretmenleri bitişik eğik yazıyı öğretebilecek yeterliliğe sahipler mi? Açıklar mısınız?

1.6. Sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazı yazmak için eğitim alması gerektiğini düşünüyor musunuz? Açıklar mısınız?

1.7. Sınıf ve Türkçe öğretmenleri dışındaki öğretmenlerin bitişik eğik yazının öğretimi konusundaki tutumları nedir? Açıklar mısınız?

2. BİTİŞİK EĞİK YAZI VE DİK TEMEL YAZININ KARŞILAŞTIRILMASINA İLİŞKİN SORULAR

2.1. Ders kitaplarındaki ve ders araçlarındaki yazıların bitişik eğik yazı ile mi yoksa dik temel yazı ile mi yazılması uygundur? Bu konudaki düşüncelerinizi açıklar mısınız?

2.2. Size göre bitişik eğik yazıyı mı yoksa dik temel yazıyı mı öğretmek daha kolaydır? Açıklar mısınız?

2.3. Öğrencilerin bitişik eğik yazı ile mi yoksa dik temel yazı ile mi daha hızlı yazdıklarını düşünüyorsunuz? Neden?

2.4. Öğrencilerinizin yazılarını değerlendirdiğinizde bitişik eğik yazı mı yoksa dik temel yazı mı daha okunaklıdır? Neden?

2.5. Öğrencileriniz iki yazı türünü (bitişik eğik yazı ve dik temel yazı) de kullanıyorlar mı? Kullanıyorlarsa bu durumun sonuçlarını nasıl değerlendiriyordunuz?

3. BİTİŞİK EĞİK YAZI UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. Size göre öğrencilerinizin bitişik eğik yazıyı kullanmaları gerekli midir? Neden?

3.2. Öğrencilerinizin sınıf içinde ve sınıf dışındaki yazma çalışmalarında bitişik eğik yazı yazmalarını zorunlu tutuyor musunuz? Neden?

3.3. Öğrencileriniz daha çok hangi yazı türünü kullanmak istiyorlar? Neden?

3.4. Öğrencilerinizin bitişik eğik yazıyı kurallarına uygun olarak kullanabilmesi için ilk okuma yazmayı öğrendikten sonra ne kadar süre gerekmektedir?

3.5. Öğrencilerinizin bitişik eğik yazıyı yazarken başarılı olduklarına inanıyor musunuz? Açıklar mısınız?

3.6. Öğrencilerinize bitişik eğik yazı öğretirken dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir? Açıklayınız.

3.7. Size göre bitişik eğik yazı öğretiminde en çok karşılaşılan sorunlar nelerdir? Açıklayınız

3.8. Bitişik eğik yazıda öğrencileriniz daha çok hangi harfleri yazmada sorun yaşıyorlar? Açıklar mısınız?

3.9. Size göre ses temelli cümle yöntemi ile bitişik eğik yazı öğretimi arasında bir ilişki var mıdır? Açıklar mısınız?

3.10. Size göre bitişik eğik yazının öğretiminde velilerin rolü nedir? Açıklar mısınız?

3.11. Şu ana kadarki uygulamaları göz önünde bulundurursak bitişik eğik yazı uygulamalarının devam ettirilip ettirilmemesi ile ilgili düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız?

Ek-2: Öğrenci Görüşme Formu

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU

Sevgili Öğrenciler,

Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürütülen “İlköğretim Okullarındaki Bitişik Eğik El Yazısı Uygulamalarının Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmak üzere aşağıdaki sorular sunulmuştur. Düşüncelerinizi açık ve ayrıntılı bir biçimde yazmanız çalışmamız açısından son derece önemlidir. Adınız ve kişisel bilgileriniz hiçbir şekilde çalışmada açıklanmayacaktır. Cevap için ayrılan yerin yetersizliği durumunda kâğıdın arka yüzünü kullanabilirsiniz.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Hatice COŞKUN

MKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Adınızı ve soyadınız:
2. Cinsiyetinizi belirtiniz. Kız () Erkek ()
3. Okulunuz:
4. Sınıfınız.:
5. Anaokuluna gittiniz mi? Evet () Hayır ()

BİTİŞİK EĞİK YAZI UYGULAMALARINA İLİŞKİN SORULAR

1. (Türkçe) Öğretmeniniz tahtaya yazı yazarken bitişik eğik yazı mı yoksa dik temel yazıyı mı kullanıyor? Açıklayınız
2. (Türkçe) Öğretmeniniz derslerde bitişik eğik yazıyla mı yoksa dik temel yazıyla mı yazmanızı istiyor? Açıklar mısınız?
3. Bitişik eğik yazıyı mı yoksa dik temel yazıyı mı kullanmayı tercih ediyorsunuz? Neden?
4. Bitişik eğik yazı ile yazılmış metinleri okumakta güçlük çekiyor musunuz?
5. En çok hangi harflerin yazımında zorlanıyorsunuz? Açıklayınız.
6. Bitişik eğik yazıyla yazarken size kimler yardım ediyor?

Ek-3: Veli Görüşme Formu

VELİ GÖRÜŞME FORMU

Sevgili Veliler,

Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürütülen “İlköğretim Okullarındaki Bitişik Eğik El Yazısı Uygulamalarının Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmak üzere aşağıdaki sorular sunulmuştur. Düşüncelerinizi açık ve ayrıntılı bir biçimde yazmanız çalışmamız açısından son derece önemlidir. Adınız ve kişisel bilgileriniz hiçbir şekilde çalışmada açıklanmayacaktır. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Hatice COŞKUN

MKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Adınız ve soyadınız:
2. Cinsiyetinizi belirtiniz. Bayan () Erkek ()
3. Mezun olduğunuz okulu belirtiniz.
- a) Hiç gitmedim b) İlkokul c) Ortaokul d) Lise
- e) Üniversite f) Lisansüstü eğitim

VELİLERİN BİTİŞİK EĞİK EL YAZISINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

1. Size göre ilköğretim okullarında dik temel yazı (düz yazı) mı yoksa bitişik eğik yazı mı kullanılmalıdır? Neden? Açıklayınız.
2. Çocuğunuzun bitişik eğik yazıyla ilgili yaşadığı sorunlar nelerdir? Açıklayınız.
3. Çocuğunuzun yazısını okurken zorlanıyor musunuz? Açıklar mısınız? .
4. Çocuğunuzun bitişik eğik yazıyla yazarken yaşadığı sorunları öğretmeniyle görüşüyor musunuz? Açıklar mısınız?
5. Bitişik eğik yazı ile yazma noktasında kendinizi yeterli buluyor musunuz? Açıklar mısınız?

Ek- 4: Bitişik Eğik Yazı Sınıf Gözlem Formu

BİTİŞİK EĞİK YAZI SINIF GÖZLEM FORMU

Okul:

Sınıf:

Öğretmen:

Sınıf mevcudu:

1. Sınıf tahtasında kullanılan yazı türü:
 - a. Öğretmen
 - b. Öğrenciler
2. Sınıf panolarında yer alan öğrenci yazıları (%):
 - a. Bitişik eğik yazı ()
 - b. Dik temel yazı ()
3. Öğretmen öğrencilerin tahtadaki yazılarına müdahale ediyor mu?

Hayır ()

Evet ()

 - a. Bitişik eğik yazı yazmaları için yönlendiriyor. ()
 - b. Dik temel yazı yazmaları için yönlendiriyor. ()
 - c. (Diğer)
4. Öğrencilerin kullandığı yazı türü
 - a. Çalışma kitaplarında.....
 - b. Defterlerinde.....
 -
5. Öğretmen bitişik eğik yazı kullanımını konusunda öğrencilerle bireysel olarak ilgileniyor mu?

Evet () Hayır ()

(Evet ise) Nasıl?

.....

.....
6. Bitişik eğik yazı konusunda öğrenciler arasında etkileşim var mı?

Evet () Hayır ()

(Evet ise) Nasıl?

.....

.....

EK-5: Dikte Metni**Adınız ve Soyadınız:****Okulunuz:****Sınıfınız:****BİTİŞİK EĞİK YAZI İLE YAZMA ÇALIŞMASI**

Sevgili Öğrenciler ve Öğretmenler

Lütfen aşağıdaki tablodaki verilen kelimeleri her hücrenin altındaki boşluğa yazınız.

Yazarken kelimelerin büyük harflerle mi küçük harflerle mi yazılı olduğuna dikkat ediniz.

Hatice COŞKUN
MKÜ Sosyal Bilimler
Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

ALACAKARANLIK	alacakaranlık	AYAKKABI	ayakkabı
BARBUNYA	barbunya	BİBER	biber
CIMBIZ	cimbız	CEKET	ceket
ÇEKİRDEK	çekirdek	ÇATAL	çatal
DAVUL	davul	DİLİM	dilim
ELBİSE	elbise	EVRAK	evrak
FASULYE	fasulye	FINDIK	findık
GAMZE	gamze	GICIRTI	gıcirtı
YAĞMUR	yağmur	BAGIR	bağır
HAVAALANI	havaalanı	HAVUÇ	havuç
ILIK	ılık	ISIRGAN	ısırgan
İPLİK	iplik	İYİLİK	iyilik
JANDARMA	jandarma	JİLET	jilet

KAPLUMBAĞA	kaplumbağa	KARINCA	karınca
LEYLEK	leylek	LİNYİT	linyit
MİNDER	minder	MÜHENDİS	mühendis
NARENCİYE	narenciye	NERGİS	nergis
OKLAVA	oklava	ODUN	odun
ÖRÜMCEK	örümcek	ÖRGÜ	örgü
PAPATYA	papatya	PIRASA	pirasa
RÜZGAR	rüzgar	REYHAN	reyhan
SANDALYE	sandalye	SÜTLAÇ	sütlaç
ŞEMSIYE	şemsiye	ŞADIRVAN	şadırvan
TAVŞAN	tavşan	TAHTA	tahta
ULULUK	ululuk	UMUT	umut
ÜŞÜMEK	üşüme	ÜMİT	ümit
VİLLA	villa	VİRAJ	viraj
YORGAN	yorgan	YAĞMUR	yağmur
ZAMBAK	zambak	ZENCEFİL	zencefil

Sevgili Öğrenciler ve Öğretmenler

Lütfen aşağıda verilen metni bitişik eğik el yazısı ile yazınız.

Adınız ve Soyadınız:

Okulunuz:

Sınıf:

KUĞU KIZI PERİ KIZI

Yalçın kayaların tepesindeki bir şatoda, genç bir prens annesiyle birlikte yaşamış. Bu prens havanın çiçek kokularıyla dolu olduğu bir bahar günü avlanmaya gitmiş. Av peşinde dolaşırken akşama doğru ağaçların arasında karşısına gümüş renkli minicik bir göl çıkmış. Birden uzaktan kanat sesleri duymuş ve ağaçların arkasına saklanmış. Üç tane uzun boyunlu narin kuğu süzölmüş gökten. Gölün kıyısına konan kuğular beyaz tüylerini bir elbise gibi çıkarmışlar. Genç prens gördüklerine inanmamış; kuğular birbirinden güzel genç kızlara dönüşüvermişler. Kızlar göle girip yıkanmış, eğlenmişler. Sonra da kıyıya geri dönüp, tüyden elbiselerini sırtlarına geçirip kanatlanmışlar.

Kızların üçü de çok güzelmiş, ama en küçükleri dünya güzeliymiş. Prens o günden sonra başka şey düşünmez olmuş. Varsa yoksa kuğu kız! Sonunda üzerine bej renkli, ihtişamlı bir elbise giyen annesine durumu anlatmış. Annesinin ona faydalı şeyler söyleyeceğini düşünüyormuş.

Ek-6: Bitişik Eğik Yazı Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

BİTİŞİK EĞİK YAZI ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

SORUNLAR	PUANLAR					
	Çok başarılı	Başarılı	Orta	Başarısız	Çok başarısız	
Harflerin başlangıç noktasını doğru yapıyor.						
Harfler arası bağlantıyı doğru yapıyor.						
Harflerin bitiş noktasını doğru yapıyor.						
Harfleri uygun yükseklikte yapıyor.						
Harfleri uygun genişlikte yapıyor.						
Harfler arasında uygun boşluk bırakıyor.						
Noktalı harfleri (ç, i, j, ö, ş, ü) doğru yazıyor.						
Çizgili harfleri (f, ğ, t,z) doğru yazıyor.						
Kelimeler arasında uygun boşluk bırakıyor.						
Yazı boyunca eğikliği koruyor.						

Puanlama Anahtarı:

Çok başarısız: 1

Başarısız: 2

Orta: 3

Başarılı: 4

Çok başarılı: 5

EK-7: Öğretmenlere Ait Yazı Örnekleri

Örnek 1: Sınıf Öğretmenlerine Ait Yazı Örnekleri

ALACAKARANLIK ALACAKARANLIK	alacakaranlık alacakaranlık	AYAKKABI AYAKKABI	ayakkabı ayakkabı
BARBUNYA BARBUNYA	barbunya barbunya	BİBER BİBER	biber biber
CİMBİZ CİMBİZ	cimbiz cimbiz	CEKET CEKET	ceket ceket
ÇEKİRDEK ÇEKİRDEK	çekirdek çekirdek	ÇATAL ÇATAL	çatal çatal
DAVUL DAVUL	davul davul	DİLİM DİLİM	dilim dilim
ELBİSE ELBİSE	elbise elbise	EVRAK EVRAK	evrak evrak
FASULYE FASULYE	fasulye fasulye	FINDIK FINDIK	findık findık
GAMZE GAMZE	gamze gamze	GİCİRTİ GİCİRTİ	gıcırta gıcırta
YAĞMUR YAĞMUR	yağmur yağmur	BAĞIR BAĞIR	bağır bağır
HAVAALANI HAVAALANI	havaalanı havaalanı	HAVUÇ HAVUÇ	havuç havuç
İLİK İLİK	ılık ılık	İSERGAN İSERGAN	ısrıgan ısrıgan
İPLİK İPLİK	iplik iplik	İYİLİK İYİLİK	iyilik iyilik
JANDARMA JANDARMA	jandarma jandarma	JİLET JİLET	jilet jilet
KAPLUMBAĞA KAPLUMBAĞA	kaplumbağa kaplumbağa	KARINCA KARINCA	karınca karınca
LEYLEK LEYLEK	leylek leylek	LİNYİT LİNYİT	linyit linyit

KUĞU KIZI PERİ KIZI

Yalçın hayalının tepesindeki bir patada genç bir prens annesiyle birlikte yaşamış. Bu prens havanın çiçek kokularıyla dolu olduğu bir bahar günü aulanmaya gitmiş. Annesinde dolarken akşamı doğru ağaçların arasında karnısına girmiş renkli minicik bir göl çıkmış. Binden uzaktan kanat sesleri duyulmuş ve ağaçların arasında saklanmış. Uç tarzı uzun boylu olanın kuğu süzülmesi gökten. Gölün kıyısına konan kuğular beyaz tüylerini bir elbise gibi çıkarmışlar. Genç prens göndüklerine inanmamış; kuğular birbirinde güzel genç kızlara dönüşmüşler. Kızlar göle girip yıkamış, eğlenmiş. Sonra da kıyıda geri dönüp, tüyden ellerlerini sırtlarına geçirip kanatları çıkar.

Kızların üçü de çok güzeldi, ama en küçükleri dünya güzeliydi. Prens o günden sonra başka şey düşünmez olmuş. Varsa başka kuğu kız! Sonunda üzüne boz renkli ihtiyarlı bir elbise giyen annesine durumu anlatmış. Annesinin ona faydalı şeyler söyleyeceğini düşünüyormuş.

Örnek 2: Türkçe Öğretmenlerine Ait Yazı Örnekleri

ALACAKARANLIK ALACAKARANLIK	alacakaranlık alacakaranlık	AYAKKABI AYAKKABI	ayakkabı ayakkabı
BARBUNYA BARBUNYA	barbunya barbunya	BİBER BİBER	biber biber
CİMBİZ CİMBİZ	cimbiz cimbiz	CEKET CEKET	ceket ceket
ÇEKİRDEK ÇEKİRDEK	çekirdek çekirdek	ÇATAL ÇATAL	çatal çatal
DAVUL DAVUL	davul davul	DİLİM DİLİM	dilim dilim
ELBİSE ELBİSE	elbise elbise	EVRAK EVRAK	evrak evrak
FASULYE FASULYE	fasulye fasulye	FINDIK FINDIK	findik findik
GAMZE GAMZE	gamze gamze	GİCİRTİ GİCİRTİ	gıcirtı gıcirtı
YAĞMUR YAĞMUR	yağmur yağmur	BAGIR BAGIR	bağır bağır
HAVAALANI HAVAALANI	havaalanı havaalanı	HAVUC HAVUC	havuç havuç
İLİK İLİK	ılık ılık	ISIRGAN ISIRGAN	ısırgan ısırgan
İPLİK İPLİK	iplik iplik	İYİLİK İYİLİK	iyilik iyilik
JANDARMA JANDARMA	jandarma jandarma	JİLET JİLET	jilet jilet
KAPLUMBAĞA KAPLUMBAĞA	kaplumbağa kaplumbağa	KARINCA KARINCA	karınca karınca
LEYLEK LEYLEK	leylak leylak	LİNYİT LİNYİT	linyit linyit

MİNDER MİNDER	minder minder	MUHENDİS	mühendis
NARENCİYE NARENCİYE	narenciye narenciye	NERGİS	nergis
OKLAVA OKLAVA	oklava oklava	ODUN	odun
ÖRÜMCEK ÖRÜMCEK	örümcek örümcek	ÖRGÜ	örgü
PAPATYA PAPATYA	papatya papatya	PIRASA	pirasa
RÜZGAR RÜZGAR	rüzgâr rüzgâr	REYHAN	reyhan
SANDALYE SANDALYE	sandalye sandalye	SÜTLAÇ	sütlaç
ŞEMSIYE ŞEMSIYE	şemsiye şemsiye	ŞADIRVAN	şadırvan
TAVSAN TAVSAN	tavşan tavşan	TAHTA	tahta
ULULUK ULULUK	ululuk ululuk	UMUT	umut
ÜŞÜMEK ÜŞÜMEK	üşümek üşümek	ÜMİT	ümit
VİLLA VİLLA	villa villa	VİRAJ	viraj
YORGAN YORGAN	yorgan yorgan	YAĞMUR	yağmur
ZAMBAK ZAMBAK	zambak zambak	ZENCEFİL	zencefil

KUĞU KIZI PERİ KIZI
Yalçın kayaların tepesindeki bir sateda, genç bir prens annesiyle birlikte, yatarsmış. Bu prens havanın cicek kokularıyla dolu olduğu bir bahar günü avlanmaya gitmiş. O pesinde dolarken akşamot doğru ağaçların arasında karşısına gümüş renkli minicik bir göl çıkmış. Birden uzaktan kanat sesleri duymuş ve ağaçların arasına saklanmış. Üç tane uzun boyunlu narin kuş süzülmüş gökten. Gölün kuyusuna kanan kuğular be tüylerini bir elbise gibi çıkarmışlar. Genç prens gördüklerine inanamamış; kuğular birbirinden güzel genç kızlara dönüşüvermişler. Kızlar göle girip yıkanmış, eğlenmişler. Sonra da kuyuya geri dönüp tüyden elbiselerini sırtlarına geçirip kanatlanmış.

Kızların üçü de çok güzelmiş, ama en küçükleri dünya güzeliymiş. Prens o günden sonra başka şey düşünmez olmuş. Varso yoksa kuğ kız! Sonunda üzerine bej renkli, ihtisamlı bir elbise giyen annesine durumu anlatmış. Annesin ona faydalı şeyler söyleyeceğini düşünüyormuş.

EK-8: Öğrencilere Ait Yazı Örnekleri

Örnek 1: İlköğretim 3. Sınıf Öğrencisine Ait Yazı Örneği

ALACAKARANLIK	alacakaranlık	AYAKKABI	ayakkabı
ALACAKARANLIK	alacakaranlık	AYAKKABI	ayakkabı
BARBUNYA	barbunya	BİBER	biber
BARBUNYA	barbunya	BİBER	biber
CİMBİZ	cimbiz	CEKET	ceket
CİMBİZ	cimbiz	CEKET	ceket
ÇEKİRDEK	çekirdek	ÇATAL	çatal
ÇEKİRDEK	çekirdek	ÇATAL	çatal
DAVUL	davul	DİLİM	dilim
DAVUL	davul	DİLİM	dilim
ELBİSE	elbise	EVRAK	evrak
ELBİSE	elbise	EVRAK	evrak
FASULYE	fasulye	FINDIK	findık
FASULYE	fasulye	FINDIK	findık
GAMZE	gamze	GİCİRTİ	gıcirtı
GAMZE	gamze	GİCİRTİ	gıcirtı
YAĞMUR	yağmur	BAGIR	bağır
YAĞMUR	yağmur	BAGIR	bağır
HAVVALANI	havvalanı	HAVUÇ	havuç
HAVVALANI	havvalanı	HAVUÇ	havuç
İLİK	ılık	İSİRGAN	ısırgan
İLİK	ılık	İSİRGAN	ısırgan
İPLİK	iplik	İYİLİK	iyilik
İPLİK	iplik	İYİLİK	iyilik
JANDARMA	jandarma	JİLET	jilet
JANDARMA	jandarma	JİLET	jilet
KAPLUMBAGA	kaplumbağa	KARENCA	karınca
KAPLUMBAGA	kaplumbağa	KARENCA	karınca
LEYLEK	leylek	LİNYİT	linyit
LEYLEK	leylek	LİNYİT	linyit

MİNDER	minder	MUHENDİS	mühendis
MİNDER	minder	MÜHENDİS	mühendis
NARENÇİYE	narenciye	NERGİS	nergis
NARENÇİYE	narenciye	NERGİS	nergis
OKLAVA	oklava	ODUN	odun
OKLAVA	oklava	ODUN	odun
ÖRÜMCEK	örümcek	ÖRGÜ	örgü
ÖRÜMCEK	örümcek	ÖRGÜ	örgü
PAPATYA	papatya	PIRASA	pirasa
PAPATYA	papatya	PIRASA	pirasa
RÜZGAR	rüzgar	REYHAN	reyhan
RÜZGAR	rüzgar	REYHAN	reyhan
SANDALYE	sandalıye	SÜTLAÇ	sütlac
SANDALYE	sandalıye	SÜTLAÇ	sütlac
ŞEMŞİYE	şemsiye	ŞADIRVAN	şadırvan
ŞEMŞİYE	şemsiye	ŞADIRVAN	şadırvan
TAVŞAN	tavşan	TAHTA	tahta
TAVŞAN	tavşan	TAHTA	tahta
ULULUK	ululuk	UMUT	umut
ULULUK	ululuk	UMUT	umut
ÜŞÜMEK	üşümek	ÜMIT	ümit
ÜŞÜMEK	üşümek	ÜMIT	ümit
VİLLA	villa	VİRAJ	viraj
VİLLA	villa	VİRAJ	viraj
YORGAN	yorgan	YAĞMUR	yağmur
YORGAN	yorgan	YAĞMUR	yağmur
ZAMBAK	zambak	ZENCEFİL	zencefil
ZAMBAK	zambak	ZENCEFİL	zencefil

KUĞU KIZI PERİ KIZI

Yalnız kayaların tepesindeki bir çatıda, genç bir prens annesiyle birlikte yaşamış. Bu prens kavunun çiklet kokulu meyve dolu olduğu bir bahar günü aulamaya gitmiş. Aul peşinde dolayırken ağama doğru ağaçların arasında başına güneş vakti minicik bir göl çıkmış. Böden uraktan karat sesleri duymuş,se ağaçlara arkasını saklanmış. İki tarafe urun baykuşların kuşları süzülme gökten. Gölün kıyısına koras kuşular beyaz tüyleri bir elleise güneş çıkmışlar. Genç prens gördüklerine inanmamış; kuşular kütüründen güneş genç kızlara döküşü vermişler. Kızlar göle girip yukanmış, eğlenmiş sonra da buyya geri dönüp, tüyden elleiselerini sırtlarına geçirip karatlanmışlar. Kızların üçü de çabla yürümüş, ama en küçükleri dünyaya yürümüş. Prens a günden sonra şeyler söylediğini düşünmüştür.

Örnek 2: ilköğretim 5. Sınıf Öğrencilerine Ait Yazı Örneği

ALACAKARANLIK	alacakaranlık	AYAKKABI	ayakkabı
BARBUNYA	barbunya	BİBER	biber
CİMBİZ	cimbiz	CEKET	ceket
ÇEKİRDEK	çekirdek	ÇATAL	çatal
DAVUL	davul	DİLİM	dilim
ELBİSE	elbise	EVRAK	evrak
FASULYE	fasulye	FINDIK	findık
GAMZE	gamze	GİCİRTİ	gıcirtı
YAĞMUR	yağmur	BAGIR	bağır
HAVAALANI	havaalanı	HAVUÇ	havuç
İLEK	ilek	İSİRGAN	ısırgan
İPLİK	iplik	İYİLİK	iyilik
JANDARMA	jandarma	JİLET	jilet
KAPLUMBAGA	kaplumbağa	KARINCA	karınca
LEYLEK	leylek	LİNYİT	linyit

MİNDER	minder	MÜHENDİS	mühendis
MİNDER	minder	MÜHENDİS	mühendis
NARENÇİYE	narenciye	NERGİS	nergis
NARENÇİYE	narenciye	NERGİS	nergis
OKLAVA	oklava	ODUN	odun
OKLAVA	oklava	ODUN	odun
ORUMCEK	örümcek	ÖRGÜ	örgü
ORUMCEK	örümcek	ÖRGÜ	örgü
PAPATYA	papatya	PIRASA	pirasa
PAPATYA	papatya	PIRASA	pirasa
RÜZGAR	rüzgar	REYHAN	reyhan
RÜZGAR	rüzgar	REYHAN	reyhan
SANDALYE	sandalıye	SÜTLAÇ	sütlac
SANDALYE	sandalıye	SÜTLAÇ	sütlac
ŞEMSIYE	şemsiye	ŞADIRVAN	şadırvan
ŞEMSIYE	şemsiye	ŞADIRVAN	şadırvan
TAVŞAN	tavşan	TAHTA	tahta
TAVŞAN	tavşan	TAHTA	tahta
ULULUK	ululuk	UMUT	umut
ULULUK	ululuk	UMUT	umut
ÜSÜMEK	üşümek	UMİT	ümit
ÜSÜMEK	üşümek	UMİT	ümit
VİLLA	villa	VİRAJ	viraj
VİLLA	villa	VİRAJ	viraj
YORGAN	yorgan	YAĞMUR	yağmur
YORGAN	yorgan	YAĞMUR	yağmur
ZAMBAK	zambak	ZENCEFİL	zencefil
ZAMBAK	zambak	ZENCEFİL	zencefil

RÜZGARLI PERİLERİ

Yüksek tepelerinde bir çatıda, genç bir prens annesiyle birlikte yaşamı. Bu prens hasarın ciğer dolu kokularıyla dolu olduğu bir bahar günü uyanıya gitmiş.

Ancak yanında delizlerden aktarılan ağaçların arasında konuşma gümbürü renkli minimsel bir gök çikmesi. Zindan uzaktan kanatları duymuş ve ağaçların arkasına saklanmış. Üç tane uyanı başlı naris kuğu süzülmesi gökten. Şişler kuyusuna keşan kuğular beyaz tüylerini elbise gibi çıkarıyorlar. Genç prens gördüklerini inormu: kuğular birbirinden güzel genç kızlara dönüştürmüşler. Kızlar göle girip yıkanmış, eğilmişler. Dönme de kuyuya geri dönüp, tüyden elbiselerini sırtta geçirip kanatlanmışlar. Kızların üçü 'de çok güzelmiş, ama en güzelini dünyaya götürmüş. Prens a günden sonra başka şey düşünmez olmuş. Dönme yolda kuğu kız! Dönme de üzerine leğ renkli ihtisamlı bir elbise giyen annesini durumu anlatmış. Annenin ona faydalı şeyler söyleyebileceğini düşünüyormuş.

Örnek 3: İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerine Ait Yazı Örneği

ALACAKARANLIK	alacakaranlık	AYAKKABI	ayakkabı
ALACAKARANLIK	alacakaranlık	AYAKKABI	ayakkabı
BARBUNYA	barbunya	BİBER	biber
BARBUNYA	barbunya	BİBER	biber
CİMBİZ	cimbiz	CEKET	ceket
CİMBİZ	cimbiz	CEKET	ceket
ÇEKİRDEK	çekirdek	ÇATAL	çatal
ÇEKİRDEK	çekirdek	ÇATAL	çatal
DAVUL	davul	DİLİM	dilim
DAVUL	davul	DİLİM	dilim
ELBİSE	elbise	EVRAK	evrak
ELBİSE	elbise	EVRAK	evrak
FASULYE	fasulye	FINDIK	findık
FASULYE	fasulye	FINDIK	findık
GAMZE	gamze	GİCİRTİ	gıcırta
GAMZE	gamze	GİCİRTİ	gıcırta
YAĞMUR	yağmur	BAGIR	bağır
YAĞMUR	yağmur	BAGIR	bağır
HAVAALANI	havaalanı	HAVUÇ	havuç
HAVAALANI	havaalanı	HAVUÇ	havuç
ILIK	ılık	ISIRGAN	ısrıgan
ILIK	ılık	ISIRGAN	ısrıgan
IPLİK	iplik	İYİLİK	iyilik
IPLİK	iplik	İYİLİK	iyilik
JANDARMA	jandarma	JİLET	jilet
JANDARMA	jandarma	JİLET	jilet
KAPLUMBAĞA	kaplumbağa	KARINCA	karınca
KAPLUMBAĞA	kaplumbağa	KARINCA	karınca
LEYLEK	leylek	LİNYİT	linyit
LEYLEK	leylek	LİNYİT	linyit

MİNDER MİNDER	minder minder	MÜHENDİS	mühendis
NARENCİYE NARENCİYE	narenciye narenciye	NERGİS	nergis
OKLAVA OKLAVA	oklava oklava	ODUN	odun
ÖRÜMCEK ÖRÜMCEK	örümcek örümcek	ÖRGÜ	örgü
PAPATYA PAPATYA	papatya papatya	PIRASA	pirasa
RÜZGAR RÜZGAR	rüzgar rüzgar	REYHAN	reyhan
SANDALYE SANDALYE	sandalıye sandalıye	SÜTLAÇ	sütlaç
ŞEMSIYE ŞEMSIYE	şemsiye şemsiye	ŞADIRVAN	şadırvan
TAVŞAN TAVŞAN	tavşan tavşan	TAHTA	tahta
ULULUK ULULUK	ululuk ululuk	UMUT	umut
ÜŞÜMEK ÜŞÜMEK	üşümek üşümek	ÜMİT	ümit
VİLLA VİLLA	villa villa	VİRAJ	viraj
YORGAN YORGAN	yorgan yorgan	YAĞMUR	yağmur
ZAMBAK ZAMBAK	zambak zambak	ZENCEFİL	zencefil

Yalçın, kayaların tepesindeki bir sateda, genç bir prens annesiyle yaşarmış. Bu prens havanın çiçek kokularıyla dolu olduğu bir bahar günü avlanmaya gitmiş. Av sırasında dolmuşken, aksama doğru ağaçların arasında karşısına gümüş renkli minicik bir göl çıkmış. Birden uzaktan kanat sesleri duymuş ve ağaçların arkasına saklanmış. Üç tane uzun boynulu narin kuğu süzülür gökten. Gölün kıyısına konan kuğular beyaz tüylerini bir elbise gibi çıkarmışlar. Genç prens gördüklerine inanmamış, kuğular birbirinden güzel genç kızlara dönüşmüşler. Kızlar göle girip, yıkanmış, eğlenmişler. Sonra da kıyuya geri dönüp, tüyden elbiselerini sırtlarına geçirip kanatlanmışlar.

Kızların üçü de çok güzelmis, ama en küçüklüğü ölüyo¹ güzelmis. Prens o günden sonra başka şey düşünemez olmuş.

Örnek 4: İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerine Ait Yazı Örneği

ALACAKARANLIK	alacakaranlık	AYAKKABI	ayakkabı
BARBUNYA	barbunya	BİBER	biber
CIMBIZ	cimbiz	CEKET	ceket
ÇEKİRDEK	çekirdek	ÇATAL	çatal
DAVUL	davul	DİLİM	dilim
ELBİSE	elbise	EVRAK	evrak
FASULYE	fasulye	FINDIK	findık
GAMZE	gamze	GİCİRTİ	gıcırta
YAĞMUR	yağmur	BAĞIR	bağır
HAVAALANI	havaalanı	HAVUÇ	havuç
İLİK	ılık	İSİRGAN	ısırgan
İPLİK	iplik	İYİLİK	iyilik
JANDARMA	jandarma	JİLET	jilet
KAPLUMBAGA	kaplumbağa	KARINCA	karınca
LEYLEK	leylek	LİNYİT	linyit

MİNDER	minder	MÜHENDİS	mühendis
MİNDER	minder	MÜHENDİS	mühendis
NARENCİYE	narenciye	NERGİS	nergis
NARENCİYE	narenciye	NERGİS	nergis
OKLAVA	oklava	ODUN	odun
OKLAVA	oklava	ODUN	odun
ÖRÜMCEK	örümcek	ÖRGÜ	örgü
ÖRÜMCEK	örümcek	ÖRGÜ	örgü
PAPATYA	papatya	PIRASA	pirasa
PAPATYA	papatya	PIRASA	pirasa
RÜZGAR	rüzgar	REYHAN	reyhan
RÜZGAR	rüzgar	REYHAN	reyhan
SANDALYE	sandalye	SÜTLAÇ	sütlac
SANDALYE	sandalye	SÜTLAÇ	sütlac
ŞEMSIYE	şemsiye	ŞADIRVAN	şadırvan
ŞEMSIYE	şemsiye	ŞADIRVAN	şadırvan
TAVŞAN	tavşan	TAHTA	tahta
TAVŞAN	tavşan	TAHTA	tahta
ULULUK	ululuk	UMUT	umut
ULULUK	ululuk	UMUT	umut
ÜŞÜMEK	üşümek	ÜMIT	ümit
ÜŞÜMEK	üşümek	ÜMIT	ümit
VILLA	villa	VİRAJ	viraj
VILLA	villa	VİRAJ	viraj
YORGAN	yorgan	YAĞMUR	yağmur
YORGAN	yorgan	YAĞMUR	yağmur
ZAMBAK	zambak	ZENCEFİL	zencefil
ZAMBAK	zambak	ZENCEFİL	zencefil

KUĞU KIZI PERİ KIZI

Yalçın kayaların tepesindeki bir şatoda, genç bir prens annesiyle birlikte yaşamış. Bu prens hatırası çiçek kokularıyla dolu aldığı bir bahar günü aullarmaya gidiyor. Akşamda dolayınca akşamda doğru ağaçların arasında karpuzunda gümüş renkli minicik bir gök çelmeği. Birden uzaktan kanat sesleri duymuş ve ağaçların ortasına saklanmış. Üç tane uzun leylaklı narin kuğu süslenmiş gök çelmeği buyasına kanat kuğular keşif tüylerini bir elbise giçekarmişler. Genç prens gördüklerine inanmamış; kuğular künden güzel genç kızlara dönüşmüşlermiş.

Kızların içinde çok güzelmiş, ama en güzelini dünyaya giçmiş. Prens ağünden sonra başka bir şey düşünmeceğimi. Sonunda üzerinde bey renkli, ihtiyasla bir elbise giyen annesine dönüşmüş. Annesinin ona faydalı şeyler söyleyeceğini düşünüyordu.

Ek-9: 09.02.2011 Tarihli Genelge

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İlköğretim Genel Müdürlüğü

Sayı : B.08.0.İGM.0.07.01.00.010.07-1714
Konu : Bitişik Eğik Yazı

09/02/2011

..... VALİLİĞİNE
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

2004-2005 eğitim öğretim yılından itibaren ülke genelinde uygulanan ilköğretim Türkçe öğretim programlarının hazırlanma sürecinde çocukların zihinsel, bedensel, sosyal ve psikolojik gelişimleri dikkate alınmış ve ilk okuma yazma öğretiminde bitişik eğik yazının öğretimine önem verilmiştir.

Çocukluk yıllarında öğrenilen beceriler, bireyin hayatı boyunca kullandığı ve uygulamak istediği becerilerdir. Okula yeni başlayan öğrencilere işlevsel ve güzel yazı öğretimi, bu anlamda öğretmenlerin üzerinde durduğu en önemli konulardan birisi olmuştur.

Türkçe dersi öğretim programıyla; ilköğretim birinci sınıftan itibaren etkili bir okuma-yazma öğretimini gerçekleştirmekle birlikte düşünen, anlayan, sorgulayan, öğrenmeyi öğrenen, bilgiyi kullanabilen ve sorun çözebilen bireylerin yetişmesi amaçlanmıştır.

İlköğretim 6-8'inci Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda; bitişik eğik yazı öğretiminin, ilk okuma yazma öğretilimiyle birlikte başlayıp ilk sınıflarda kazandırılacağından, öğrencilerin bütün derslerde bitişik eğik yazıyı işlek ve güzel kullanmalarına özen gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu bağlamda, öğrencilere işlevsel bir bitişik eğik yazı öğretiminin, ilköğretimin 1'inci sınıfından başlanarak tüm derslerde ve tüm sınıflarda kullanmalarının sağlanması; işlek bir el yazısı kazandırılması ile ilgili gerekli tedbirlerin il ve ilçe milli eğitim müdürleri, eğitim müfettişleri, okul yöneticileri ve öğretmenler tarafından alınması hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

İbrahim ER
Bakan
Genel Müdür

Ek-10: Araştırma İzin Belgesi

T.C.
HATAY VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.31.00-00 624 / 46788
Konu : Araştırma İzin Onayı.

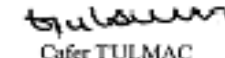
27./12/2010

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü)

- İlgi : a) 27/12/2010 tarih ve B.08.4.MEM.4.31.00.00.614/43076 sayılı Valilik Oluru.
b) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
c) 01/12/2010 tarih ve B.30.2.MKÜ.041.00.00/1118 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Hatice COŞKUN, "İlköğretim Okullarındaki Bilişik Eğitim El Yazısı Uygulamalarının Değerlendirilmesi" konulu araştırmasını Bedi Sabuncu İlköğretim Okulu, Vali Teoman İlköğretim Okulu, Haydar Mursaloğlu İlköğretim Okulu, Nizamettin Özkan İlköğretim Okulu, Beyhan Gencay İlköğretim Okulu, Ataker İlköğretim Okulu, Ayşe Fitnat İlköğretim Okulu, İncönü İlköğretim Okullarında uygulayabileceği ilgi (a) Valilik Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmanın tamamlanmasından itibaren 2 (iki) hafta içinde ilgi (b) yönergenin 5.maddesinin (o) bendi gereğince araştırmanın 2 örneğinin CD'ye kayıtlı olarak, EK-1 form ile birlikte Müdürlüğümüz Ar-Ge bölümüne teslim edilmesi hususunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

Cafer TULMAÇ
İl Millî Eğitim Müdürü

EKLER :
1-Valilik Oluru (1 Sayfa)
2-Komisyon Tutanağı (3 Adet)
3-Araştırma Formu (13 Sayfa)